BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EM. NUELE
12
22 I
32 M
~~[illegible]~~
14-15-A-9

Luculentiſſimi ſermones funericii ac nuptiales nouiter editi: & merito uocitati

Pelagus aureum.

In hoc opere continentur etiam autoritates morales. M. T. Ciceronis & ſapientiſſimi Senecæ.

ἀμυλάσιον ἀεξέσθη

Cum Gratia Et Priuilegio

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

F.Benedictus Britannicus.B. F.Damiano Britannico.B.nepoti.S.P.

Diu multumq; mecū conſideranti nepos ſuauiſſime:quum.peragrata iam quadriēnio magna ex parte Italia. dum(ut par eſt) antiſtitibus noſtris obtēperans ſum. in patriā remigrarē,quidnā potiſſimū deferrem. quod aīum tuum oblectare poſſet. Te eīm neq; aurū neq; argentum a me expectare ꝓbe ſciebam.quippe qui oībus,quæ fortunæ dicuntur.bonis penitus abiectis cultui tm̄ diuino uacares:illud ſane libuit ad te deferendum: quo gratius nihil tibi aut iucundius fore exiſtimabam.Ego.dum hoc temporis ſpacio a vobis abſum:ſupra tris & qnquaginta funebris diuerſis in locis habui orationes:ad amicoꝝ neceſſarioꝝq; demulcēda in amiſſione mortuoꝝ ægra pectora. Quas plane oratiunculas & ꝑcipue quæ aliqua ex parte dignæ viſæ ſunt.ad te detulimus tibiq; dicauimus:vt eas quum ocium tibi fuerit inſpicias inſpiciendoq; obſerues.an in iis aliquid inſit quod tibi imitādum fuerit. Hoc vnū ſcies:ſi hac in re in-

geniũ deſiderandũ fuit: ſtudiũ induſtriãq; nõ defuiſſe. Confido te ex his laboribus noſtris: quod te plurimũ delectet habiturũ. Illud a te peto. vt quũ eas percurreris. me certiorem facias quid de his ſentias: tuũ enim oĩbus in rebus plurimi facio iudicium. Es enim ex eo patre natus Ioanne Britannico. vt de te bene ſemper exiſtimandũ ſit: cũ bona ex arbore boni fœtus haberi ſoleãt. Duo ãt reſtãt. q̃ mihi a te aliiſq; laboꝝ noſtroꝝ lectoribus. qbus hæc placuerint petẽda ſunt. alteꝝ vt: ſiqñ hæc noſtra imitari volueritis: actione veſtra orrnetis. ſemp id reminiſcẽtes Demoſthenis. p̃cipuũ oratoris munus eſſe pronunciationem: ſine qua oĩs iacet veluti elũbis: præclariſſima quæq; oratio. Alteꝝ vt me ab obtrectatoꝝ maledicẽtia morſibuſq; pientiſſime tueamini: q tenebricoſũ. hebes. & aridum prorſus a natura nacti ĩgenium. optimũ quenq; lancinant: licet hos Zoilos Democriti more excelſo ſemper aĩo floccifecerim. Apposite enĩ & ſcite aiebat. eodem loco ſibi eſſe imperitorum voces: quo ventre redditos crepitus. Quid inqt mea refert: ſurſum iſti an deorſum ſonẽt? Has itaq; veluti teſtes amoris mei erga te ſumis: poſt gra

uia tua ſtudia.poſtq̃ tuas muſices harmonias.qua in re tanq̃ alter Arion & Orpheus factus es velim euoluas: confidens te tui pertæſum laboris nequicq̃ fore. Vale: hoc tempore iuuenum decus.

F.Benedictus Britannicus.Bri. F.Nicolao Belammo Soncinenſi.S.

FRequenti ac fere quotidiano rogatu ab me flagitaſti lepide & amātiſſime Nicolae: ederem in vulgum funericios ſermones: quos cū vna alias ageremus occeperam. En iam vel cū fœnore tibi nunc exhibeo. Sūma nāq̃ & ſingularis mea in te pietas pati nō potuit.quominus hac in re morem tibi gererē: q̃ppe qui eēs & mutuo amore. & aſſiduo de me p̄conio. & īgenuo quodā nature moꝝq̃ ſimulacro: inter reliquos amantiſſimus. Et quo cumulatius candidum tuum mulcere aīum poſſes: adieci eas Ciceronis moraliores ſnīas: quas cognoui quotidiano in ſermone eſſe cuiq̃ & ornamēto & vſui. Id mō vnū aīaduertas velim: me in ſermonū ſtructura. lingua p̄pe vulgari ex induſtria vſum: patriū potius attē-

dens eloquiũ q̃ latinum. Quod ea ſane egi rõne: vt a quouis vel primis vix litterarũ rudimentis imbuto: facile ac cõmode haberi poſſent. Noſtras igitur has nugas quum ociabere quandoq; inuiſe diligentius: memori tuo ſemper gerens ſub pectore. Bñdictum Britannicũ tibi tuiſq; eſſe vbiq; gentium deditiſſimum. Vale.

Tabula cõtentorũ ſermonũ.

Sermo primus optimus: in quo oſtẽdit triplici rõne. noſtrorũ funeralia nullo pacto eſſe negligenda. car. i.
Sermo ſecũdus optimus: in quo oſtẽdit defunctũ neceſſario ꝛ ſua vtilitate ad mortẽ quãq; venturũ eſſe. car. 2.
Sermo tertius optimus: in quo mouet dubiũ. an poſſimus ſcire defunctũ in gratia dei migraſſe. car. 4.
Sermo. 4. plenus ſciẽtia: in quo oſtendit quõ opera noſtra nõ attingant ad meritũ vite eterne. ſine gr̃a gratũ faciẽte: quã deus irrorat aĩe duo in ſe agenti. car. 5.
Sermo. 5. in quo diſputatur quid magis homines appetãt vitam an mortem. car. 6.
Sermo. 6. optimus ꝛ elegãs: ꝯſolatitius rõib9 duab9. car. 7.
Sermo ſeptimus optimus ꝛ elegans: conſolatitius rationibus item duabus. car. 8.
Sermo octauus optimus de conſtantia: in quo oſtenditur in tribus hominẽ ꝯſtantẽ eſſe oportere. car. 10.
Sermo. 9. optimus ac deuotus: ꝯſolatitius vnica rõe. car. xi.
Sermo. x. optimus ꝯſolatitius vnica rõne. car. 12.
Sermo. xi. optimus conſolatitius vnica ratione que dicit diuine voluntatis. car. 13.
Sermo. xij. in quo defunctus introducit viuẽtes ꝯſolari. aſ-

ferēs q̄ ls corporis omnes crueritˀnō tñ quoqd aīam eē extinctū. vbi aie imortalitas i dialogi modū arguitur. c. 15.
Sermo. xiij. in quo vnica ratio que dicitur tranqllitatis adducitur. car. 16.
Sermo. xiiij. in quo ad perferenda equo aīo aduersa. duabus rōnibus adducimur. potissimū mortis. car. 17.
Sermo. xv. in quo dolori leniendo due deuote rationes afferuntur. car. 18.
Sermo. xvi. deuotus atq; elegans ad idem. car. 19.
Sermo. xvij. ꝯsolatitius vnica ratione. car. 20.
Sermo. xviij. i quo disputatˀ mors ne sit bona an mala. c. 22.
Sermo. xix. in quo ostenditˀ mortis necessitas. car. 23.
Sermo. xx. in quo due rōnes adducunˀ ꝯsolatitie. car. 24.
Sermo. xxi. in quo agitˀ quō hō editus sit ad diuine visionis ꝯtēplationēˀSermo scientissimus. car. 25.
Sermo. xxij. in quo ostenditur beatitudinē hac in vita haberi nullo modo posseˀsed in alia tñ. car. 26.
Sermo. xxiii. in quo ostenditˀ q̄ oēs hoīes beatitudinē desiderantˀquā hic nemo habere potest. car. 27.
Sermo. xxiiii. de gaudijs sensuū. car. 28.
Sermo. xxv. in quo ostenditur perfectionē vite christiane in charitate ꝯsistere. ꝑmq; eius gradum homines in celo pares esse disparesq;. car. 30.
¶ Sequūtur sermones cōesˀapplicati tñ materiis spālibus.
Sermo. xxvi. pro pueris car. 31.
Sermo. xxvii. ad idem. car. 33.
Sermo. xxviii. ad idem. car. 33.
Sermo. xxix. admodū dulcis habitus in funere cuiusdā ingenue matrone. car. 34.
Sermo. 30. pro adolescētibusˀvbi disputatur qd melius sit mori in iuuenta an ad seniū vsq; peruenire. car. 35.
Sermo. 31. pro scolari. vbi agitˀ de scie ꝑconiis. car. 37.
Sermo. 32. pro militibus. car. 38.
Sermo. 33. pro muliere puerperio periclitante. car. 40.
Sermo. 34. pro insignibus matronis. car. 41.
Sermo. 35. pro viduis. car. 42.
Sermo. 36. ad idem. car. 43.

Sermo.37.optius accõmodatus caſibus fortuitis.car.44.
Sermo.38.optimus ad idem. car.45.
Sermo.39.ad idẽ.de diuina ↄtextus ꝓuidẽtia. car.47.
Sermo.40.in quo agitur quare defunctum deus e vita ab-
ſtraxerit. car.xlviii.
Sermo.xli.in quo agitur quare quilibet deſideret hanc vi-
tam egredi. car.xlix.
Sermo.xlii.in quo varie mortis opiniones referunt. car.51.
Sermo.xliii.tẽpore paſcali ſicudus. car.51.
Sermo.xliiii.in quo veſtigat an debeamus lugere in abitio-
ne noſtrorum. car.52.
Sermo.xlv. in quo oſtenduntur inducentia ad vite huius
contẽptum. car.liiii.
Sermo.xlvi.in quo agitur de laudibus virtutis. car.55.
Sermo.xlvii.ad idem. car.55.
¶Sermo.xlviii.vulgaris pro preſbyteris:elegans ⁊ curio-
ſus. car.57.
Sermo.xlix.vulgaris pro eiſdem. car.58.
Sermo.50.vulgaris elegans ⁊ deuotus. car.59.
Sermo.51.in quo homo feno cõparatur. car.60.
Sermo.52.pro eiſdem. car.61.
Sermo.53.cõmunis pro pſbyteris in quo oſtenditur quõ nõ
ſit dolendũ de obitu defuncti qm̃ raptus ſit ab hoc fal-
laci mundo. car.62.

Epiſtola F.Benedicti Britãnici.B.ad Timotheũ acerbum
veronẽſ.vbi dolet obitũ fratris ſui Thome oratoris tẽpo
ribus ſuis clariſſimi. car.63.
Oratio Thome acerbi habita in funere Comitis Pandul-
phi Seratici. car.64.
Oratio eiuſdẽ in funere Matthei Tuſcani Bonomie pre-
toris. car.69.
Oratio cõis ex eiſdẽ excerpta. car.71.
Prologi cõcs latini:p mortuis:ĩ initio ſmonũ hñdi.car.72.
Oratio habenda in miſſa noua.cũ duabus gratiarũ actio-
nibus:in fine cõtinuã. car.73.
Oratio congratulatoria:in aduentu alicuius magiſtra-

tus:vel epiſcopi. car.lxxv.
Orationes due nuptiales latine breues ⁊ accepte ⁊ communes. car.lxxvi.
Auctoritates librorum moraliū.M. Tulliꝗ.Ci. excerpte p.F. Benedictū:ad quottidianū ſermonem exornandū: ⁊ ad omne fere propoſitū. car.lxxvii.
Autoritates etiā ꝗdā ſingulares ſapiētiſſimi Senece.car.83.

Tituli dandi in initio ſermonū.

Ad rectores vrbium locorūq.

Inclytī rectores. Magnifici rectores. Ampliſſimi magiſtratus. Magnifice Queſtor.

Ad equites auratos.

Splendidiſſimi equites. Inſignes equites. Aurati equites.

Ad doctores.

Peregregii doctores. Inſignes doctores. Doctores eximij. Excellentiſſimi legū doctores.

Ad priuatos ciues.

Viri preſtantiſſimi. Ciues clariſſimi. Spectabiles viri. Viri integerrimi. Ciues ornatiſſimi.

Ad mulieres.

Matres integerrime. Generoſe domine. Venerande dñe. Religioſe ⁊ digniſſime matres. Magnifice dñe.

¶ F. Benedicti Britannici Bririani: ordi. predi. pro impe-trando funericios in sermones aditu: nouitijs declamato-ribus rudimenta ꝗ̄aptiſſime dedicata.

¶ Sermo primus optimus: in quo oſtenditur triplici ra-tione: noſtroꝝ funeralia nullo pacto eſſe negligenda.

Conſolamini inuiceꝫ.

1. Teſſa. 4.

¶ Fuit vſus. mos. ⁊ frequentata conſuetu-do apud antiquos: negligere ⁊ non curare funeralia ſuoꝝ de-unctoꝝ. Cuius opiniōis videtur fuiſſe Virg. in. 2. enei. dicendo. Facilis iactura ſe-pulchri. Et Sene. de remedijs fortuitorum. Si nihil ſentio: non pertinet ad me iactura corporis inſepulti. Et idem in lib. de Tranquillitate animi: minabatur Lyſimacus tyrā-nus Theodoro pho mortem inſepultā: cui rn̄dit. Sanguis in tua ptāte eſt: ſed te ineptū dico. ſi putas mea intereſſe ſu-pra terrā an infra putreſſeri. Dicit etiam Tulli. in qōnibus Tuſcu. ꝙ Socrates ⁊ Anaxagoras crediderunt ſepulturas ſuperfluas: ⁊ nihil mali ⁊ inhoneſti eſſe iacere corpus ſqua-lidū. abiectū. ⁊ inhumatū: quem vitā ſeruabāt oēs Capiſq̄. Diogenes etiā Cynicus iuſſit ſe inhumatū pijci volucribus. canibus. ⁊ feris: dicens. Quid erit mihi nihil ſentienti: oberit laniatus: Refert adhuc Euſe. lib. 1. de euange. ppe-ratione. ꝙ Hircani aliquibus auibus rapacibus erāt ſoliti pijcere corpora ſuoꝝ defunctoꝝ. Sꝫ ꝯtra tales dānatos mores ⁊ inhumanas ſulas: eſt oīs ſcriptura tā ſcōꝝ ꝙ̄ mo-ralium phoꝝ. Vñ Gen. 23. laudat de pietate Abraam qui ſepeliuit Sarrā mortuā in Ebron in terra canaā: ⁊ ſepeliuit eā in ſpelunca agri. Et Gen. 25. dicit ꝙ Iſaac ⁊ Iſmael ſe-pelierūt Abraā in ſpelunca duplici. Et Gen. 49. Jacob in ex-tremo vite. data benedictione filijs ſuis: precepit eis dicēs. Ego ꝯgregor ad pplm meū. ſepelite me [illegible] patribus meis in ſpelunca duplici: que eſt in agro Ebron in terra canaā. quā emit Abraā. Et Joſue vlti. habet qualiter eo mortuo

filij iſrael ſepelierunt in finibus poſſeſſionis ſue. Et Judi. 16. fit mentio de ſepultura Sãſonis. Legimus quoqꝫ in Valer. lib. 5. R. de ingratis: vbi reprehendit athen̄. qui Melciadē mortuum in carcere. nõ permiſerũt ſepeliri niſi Cymo ſuus filius intraſſet pro eo la pregione. Unde dicit Vale. Nec te Cymo ſilentio innoluam: q̄m patri tuo ſepulturam voluntarijs vinculis emere nõ dubitaſti. Et in R. de humanitate: cõmendat Ceſarem qui caput ſui hoſtis Pompei. deſtinatum ſibi a rege egypti. fecit cum p̄cioſis aromatibus ⁊ odoriferis cõcremari ſm̄ vſum gentiliũ. ⁊ mandauit ſepulture. Ibidem etiã laudat Annibalē qui ſucceſſiue tres romanos Paulũ. Graccũ. ⁊ Marcellũ. ſuos hoſtes: ſepeliuit cuꝫ honore. Et ſaluator noſter cum p̄ſentia ſua voluit decorare funeralia trium mortuoꝝ. Sedꝫ ſniam Platonis in Thimeo: pp tres rõnes debemus hĩc curã noſtroꝝ defunctoꝝ.

¶ P° ꝓpter exemplũ: vt videntes talia recordemur ⁊ nos eſſe morituros. Qꝛ ſicut dicit Hiero. Ad Cypria. Facile cõtēnit oĩa: q ſe cogitat eſſe moriturũ. Quem effectũ fecit Democritus inſignis phus: q ad reprimendã humanã ſuperbiã. ſepiſſime ibat ad viſitandũ ſepulturas mortuoꝝ. Jõ ſcriptura Eccli. 7. Memorare nouiſſima tua: ⁊ in eternũ nõ peccabis. Et Sen̄. in ep̄la. 115. Nihil tam eque tibi ꝓfuerit ad tēperantiã oĩum reꝝ: q̄ frequens cogitatio breuis cui ⁊ huius incerti. Quicquid facies reſpice ad mortem.

Et Perſius volateranus ſatyrizans in. 5. ſatyra.

Cinis ⁊ manes ⁊ fabula fies.

Viue memor lethi. fugit hora. hoc qđ loquor inde eſt:

En qđ agis: duplici in diuerſum ſinderis hamo.

¶ Scdo debemus curare nr̄os defunctos pp meritationem vt nos eos curantes per miſericordiã mereamur. Sicut ⁊ Thobias ſepeliendo mortuos atteſtante angelo cõmendat deũ ꝓ meruiſſe. Uñ narrat Valc. lib. 1. R. de ſomnijs. quõ Symonides poeta iens in peregrinagiũ. cum nauis in qua erat appulliſſet ad littu . ⁊ vidiſſet ibi iacere vnum corpus inhumatũ. motus cõpaſſione fecit ſepeliri. Hoc bñficio mortuus q fuerat ſepultus. apparuit ſibi in nocte ſequenti in ſomnio. admonēs eum ne nauigaret die p̄mo: qꝛ oēs ſubmer-

adducunt multas rõnes: ad conſolationem noſtroꝝ viuen-tium: quaꝝ duas belliſſimas ⁊ nos trangemus: ⁊ de eis eri-mus contenti.

Et prima dicit̃ neceſſitatis. Impoche qualũche coſa p̱ gene rationẽ naturalẽ: aut p̱ q̃libet aliá tranſmutationem intra celum eſt ꝓducta in eſſe: illá vna vice oꝫ venire ad finẽ. Et maxime huic tali defectioni ſuppoſita eſt natura humana: vñ p̱ tantas varias lacunas. ⁊ p̱ tot riuos in corpora hoím ſe diſtillat mors: ꝙ merito illriter oia aiantia ſunt cognomi-nati mortales. Nec põt nunq̃ꝫ p̱ aliquã lꝫ dignã ⁊ p̃ſtantiſ-ſimã operã hec lex fugi: ꝙ q̃libet homo q̱ in mũdo naſcitur. eſſe debeat vna vice neceſſitatus ad moriendũ. In tali mo-do deſtructũ a primis ꝑncipijs. poſtq̃ꝫ primi noſtri ꝓgenitores ꝓpter nõ obedire ꝓbauerunt aſperitates diuinas. Vñ ꝓpẽ hunc reſpectũ oẽs hoies q̱ vnq̃ꝫ ſunt nati: ſunt inde mortui. Vñ Apl's ad Heb. 9. Statutũ eſt hoibus ſemel mori. Et Eccl. 38. Mihi heri: ⁊ tibi hodie. Et ſapientiſſimus Salo. Eccs. 2. Moritur doctus: ſimiliter vt indoctus. Et Cicero in lib. de Sene. Quis enim tam ſtultus q̃uis ſit adoleſcẽs. cui ſit exploratũ ad veſperã eſſe victuꝝ: Hore quidem cedunt ⁊ dies ⁊ menſes ⁊ anni: nec p̃teritum tp̃s vnq̃ꝫ reuertit̃. nec q̱d ſequat̃ ſciri põt. Quod cuiqꝫ tp̃s ad viuendũ dat̃: eo debet eſſe ꝯtentus. Breue enim tp̃s ſatis eſt longũ: ad bene beateqꝫ viuendũ. Quia ergo hõ p̱ neceſſitatem eſt mortalis: ab hoc dꝫ homo ꝯtentari. ⁊ velle q̇d vult natura. Sic Seneca ſe cõ-ſolatus eſt: dicẽdo ꝙ erat ꝯtẽtus facere q̇d facit totus orbis: vñ dixit in ep'la. 78. Nemo tam imperitus eſt vt neſciat q̃nqꝫ moriendũ: tñ quum ꝓpe acceſſerit. tergiuerſat̃. tremit. plorat. Nõne tibi vĩ ſtultiſſimus oĩum: q̱ flet ꝙ añ mille annos nõ vixerit: Eque ſtultus eſt: q̱ flet ꝙ poſt mille annos nõ viuet. Hec paria ſunt: nõ eris. nõ fuiſti. Vtrũqꝫ tẽpus alienũ eſt. In hoc puncto ꝯiectus es: q̇d ne extendas quouſqꝫ extẽdes: Quid fles: Quid optas: Perdis operam. Deſine fata deũ flecti ſperare p̃candꝰ. Rata ⁊ fixa ſunt: ⁊ magna atqꝫ eterna neceſſitate ducunt̃. Eo ibis: quo oĩa eunt. Quid tibi noui ẽ: Ad hanc legẽ natus es. hoc patri tuo accidit. hoc matri tue. hoc maioribus. hoc oibus ante te. hoc oibus poſt te. Series

inuicta: ꝛ nulla domabilis ope: alligauit ac trahit cuncta. Quantus te ppl'ȝ moriturorum ſequetur: Quantus comitabitur: Fortior vt opinor eſſes: ſi multa millia tibi cõmorerentur. Atqui multa millia ꝛ hoīum ꝛ aīalium. hoc ipſo momento quo tu mori dubitas: aīam varijs gñibus demittunt. Tu aũt non putabas te aliquã ad id peruenturum: ad qḋ ibas. Nullum ſine exitu iter eſt. Et ha prima ratione. nota

C Scḋa ratio: dicitur proprietatis. Quia viui aut mortui: ſumus dei. Unde Apl's ad ro. Siue viuimus ſiue morimur: dñi ſumus. Et diuinus cantor: in Pš. Dñi eſt terra ꝛc. vſqꝫ in eo. Et ſicut nemo dꝫ ſdegnarſi nec attriſtari qñ ſibi repetit id qḋ ſibi ad certũ tẽpus eſt ꝯceſſum: ſic nec nos quando deus reaccipit aliquẽ noſtrũ: qꝛ ſui ſumus. Hanc ratiunculã tangit hiero. ad Tyraſiũ. Nihil abſtulit tuum: g recipere dī gnatus eſt pprium. Creditũ ſuum recipere decuit creditorẽ: ꝛ nec aliud decet. ꝙ creditori ſuo gratias agere mutuanti. nota Quẽ effectũ fecit ꝯſtans Job: q a miſſa omni ſubſtãtia terrena. ablata valitudine corporea. extinctis in vno momento imatura morte. x. filijs vtriuſqꝫ ſexus: nõ ſe deſperauit: ſed dixit. Dñs dedit. dominus abſtulit: ſicut domino placuit ita factum eſt. ſit nomen domini benedictũ. Et ſic fuit domina. R. ſic quãtũ ad creationẽ. quantũ ad redẽptionẽ. ꝙtũ ad integros mores. ꝙtum ad ꝯſtantiã ſeruatã in ſic longa egritudine. ꝛ ꝙtum ad reaſſumptionẽ celeſtium ſacramentorum. Unde eſſendo de dio tantis reſpectibus: rõnale fuit eam acceperit ſicut ſuam. Et nos debemus dicere cum Job. Dominus dedit dominus abſtulit ꝛc. vſqꝫ benedictum.

C Sermo eiuſdem: in quo viuentes ad ꝯſolationem excitantur ratione duplici: que aurec ſunt. Ser. 7.

Mortuus eſt ſenex: ꝛ plenus dierum bonorum. Hec ſunt verba ſcripture. C Ab optimis ꝛ excellentibus doctoribus: cum ſolido ꝛ firmo rõnis fundamento fuit ꝯcluſum. R. diuino: id: ſeparationẽ. ꝛ partitũ: qualem faciunt attinentes ꝗ aſſines noſtri ab

hac pſenti luce nõ eſſe a viuentibus vllo modo lugendã: & pſertim eoꝝ qui mentre ſonno viſſuti in vita. ppter eoꝝ dignos & elegantes mores. reportant cumulatiſſima merita apud ecelſum deum: & apud mortales ſempiternã famam. Unde accõmodate ad hoc ꝓpoſitum in qõnibus tuſ. ſic ſcribit oculus facundie noſtre Cicero. Nõ eſt lugenda mors: quã ſequitur immortalitas. Et in paradoxis. Mors terribilis eſt his. quoꝝ cuȝ vita oia extinguunt: nõ his quoꝝ laus emori nõ põt. Et in philippicis ore. 14. Breuis nobis vita data eſt: at memoria bene reddite vite ſempiterna. Et pater Hiero. ad Paulam. Lugeat ille quẽ gehẽna ſuſcipit. quem tartarus deuorat. in cuius pena ignis eternus exeſtuat: nõ quoꝝ exitum angeloꝝ turba comitat. Unde dña Laura cum merita & hone ſta obiurgatione reprehendit Franciſcũ Petrar. qui nimis dolebat eam ſubtractam ab hac luce: dicendo.

Et hora il morir mio che ſi tannoia.

Ti ſarebbe allegrar. ſe tu ſenteſti

La milleſima parte di mia gioia. Et ipero non ſine noſtro biaſimo. nota. & ſuggillatione: põt referri id qđ ponit Uale. lib. 7. R. de felicitate. Et Cicero in fine Tuſc. de. Q. Metello: cui tota fortuna vr arriſiſſe. Ipſe pmo natus eſt in pmera vrbe mundi Roma. Ipſa illi dedit nobiliſſimos parentes. dedit ratiſſimas dotes animi. vires corporis tãtas dedit ꝙ oẽm laborem humanũ poſſet ſufferre. Dedit vxorem: & pudicitia & fecunditate ꝯſpicuam. Conſulatũ. imperatoriã dignitatem. & ſpecioſiſſimos triũphos. Fecit vt eodem tpe videret tres filios ꝯſulares. vnum cenſorem triũphalem. & quartũ pretorem. Maritauit tres filias: & cuiuſlibet eaꝝ vidit ſementem. Tandẽ dum veniſſet in ſenectutem & morti vicinus. oſculãs & amplexans filios: fecit eis vltimũ Uale. Filij aũt ac generi cum ꝯſtanti & incõfracto animo ferentes mortẽ ſuam. cum humeris ſuis tulerunt p vrbem. & tandem fmˊ coꝝ vſum impoſuerunt rogo. Hi fuere pagani qbus nõ erant pollicita regna celoꝝ ſicut nobis eſt. Hiero. Nihil xpiano felicius: cui ꝓmittunt regna celoꝝ: tñ cum patientia animi tulerunt mortẽ caroꝝ & ſuoꝝ affinium: & nos plangimus qbus ſunt patefacte ianue alti celi: Ceteꝝ q: eſt quaſi naturale ꝙ quãdo per-

ſona vidct ſanguinem ſuum ire ſub tellure per feram ⁊ reàm mortem ꝙ nõ dolcat iõ doctores ſancti adducunt quaſi infinitum numerũ rationũ: ſed nos de tanto numero: habemus huc ſolum duas racolto: ⁊ eas breues.

¶ Et prima dicit neceſſitatis. Imperoche de neceſſitate os cunctos mori ſemel: aut tarde aut per tempo. Nec põt unꝗ per aliꝗ ꝗuis dignã ⁊ preſtantiſſimã operã hec lex fugi: ꝙ glibet hõ qui in mundo naſcitur. eſſe debeat una vice neceſſitatus ad moriendũ. Unde Paulus ad Heb. 9. Statutũ ẽ hoibus ſemel mori. Et Virg. in. x. circa mediũ.

Stat ſua cuiqꝫ dies: breue ⁊ irreparabile tẽpus
Oibus eſt vite. Et Ora. in. 7. oda.
Puluis ⁊ vmbra ſumus. Et Luca. in. 7. ſuc pharſalie.
Capit omnia tellus:
Que genuit.
Et diuinus cantor cum ſua arguta ⁊ aurata cythara. Quis eſt homo qui viuit: ⁊ nõ videbit mortem:
Et Franciſcus Petrar. in triũpho temporis.
Paſſan noſtre grandeze ⁊ noſtre pompe
Paſſan le ſignorie. paſſan i regni
Ogni coſa mortal tempo interrompe.
Coſſi fugendo il mundo ſeco volue
Ne mai ſi poſſa. o ſi reſta. o torna.
Fin che nha condotti in poca polue.
Et quãto poſſo. al fin ma parechio
Penſando al viuere mio nel quale
Sta mane era vn fanciullo: ⁊ hor ſon vechio. Quia ꝰ mors eſt hoi incuitabilis: hinc dꝫ hõ ↄtentari: ⁊ velle qꝺ vult nã: marime eſſendo ꝗlla regulata ab nõ erranti intelligentia: vt monſtrat Cõm. in. II. Meta. Sic Sene. ſe ↄſolatus ẽ in libello de remedijs: cui cũ diceret. Morieris Seneca: ipſe rñdit. Hac ↄditione intraui vt exirem. Peregrinatio: eſt vita. Multũ cum deambulaueris: demũ redeundũ eſt. Declara hanc autoritatẽ: applicando ꝙ quãdo peregrinus iam abſoluerit ſuũ itinerariũ ⁊ caminũ ⁊ vlterius progredi nõ põt: neceſſe eſt reuertatur retro. Et dum iteꝝ idem replicaretur. Morieris: ſi voles aut noles: reſpõdit. Nec primus: nec vlti

mus. Omnes me anteceſſerunt: oẽſq; ſequent. Iſtud nõ fu-
gitur: etſi differatur. Hic eſt humani officij finis. Quo tranſit
orbis: ego tranſibo. Quid eſt? Neſcio me eſſe al' rationa-
le ⁊ mortale: Conſolatus ſe ergo eſt: volens qđ vult natura:
⁊ veluti ſapiens de neceſſitate fecit virtutẽ. Quod qlibet fa
cere dꝫ. Unde Ariſ. in ſuis moralibus. Sapiens letari dꝫ de
morte ſua: ⁊ non dolere. Et a prima ragioneta.

¶ Scđa rõ dicit exẽplaritatis. Cum qua fortitudine animi
ferre debeamus tranſitum domini. N. noſtri. habemus mul-
ta exẽpla virginũ. martyꝝ. ⁊ ꝯfeſſoꝝ: ſed nos omnes cum ſilẽ
tio ꝑtermittimus. ⁊ ſolũ eſt dicẽn de noſtro ſaluatore qui li-
benter mortuus eſt. imo deſiderauit mortẽ. imo de morte ga-
uiſus eſt. ⁊ hanc vitã ſpreuit ⁊ contẽpſit. Unde qñ voluerũt
facere regem fugit in montem. queſitus ad mortem iuit illis
obuiam: ⁊ dixit. Quẽ queritis? Chi andati voi cercãdo? Nõ
faciatis noiam meis diſcipulis: accipite me ⁊ date mihi mor
tẽ: ꝙ morior libenter. Qꝛ mors hoi probo eſt ſibi vno riposo.
⁊ nõ materia doloris: ſm dictũ Lucani. Mors vltima pena
eſt: Nec metuenda viris. Iõ Pau. Heb. 12. Curramus ad ꝓ
poſituꝫ nobis certamen. aſpicientes in autorẽ fidei ⁊ conſu-
matorẽ Ieſum. qui ꝓpoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucẽ. con-
fuſione contẽpta. Quẽ effectũ conſtantie operata eſt illa ſan-
cta mulier dicta Melania: vti ſcribit Hiero. ad Paulã. cui
cum maritus eſſet mortuus nec adhuc ſepultus. nunciatus
eſt ſibi obitus duoꝝ caroꝝ filioꝝ. Quis nõ deſperaret? Con-
ſtans Melania pectori ſuo feminco. intromiſit vnũ animuꝫ
virilẽ. ⁊ ꝓuoluta ad crucis pedes. de tot malis retulit cu-
mulatiſſimas grãs ſuo factori dei. Si hec nõ ſatis eſſent: porri
geret ſibi etiã maiora. Et ſi fortaſſe nõ ſufficiunt he rõnes: re
putemus quõ ipſe vixerit ſuã partẽ mundi: ꝙ quaſi erat cen
tenarius. Reputemus ipſum mortuum in gremio ⁊ brachijs
ſui ſanguinis. Reputemus totã eius vitã tranſactã. Repute-
mus ſemꝑ fuiſſe vnius preclare fame. Reputemus ipſuꝫ mu
nitũ oibus ſacramẽtis celeſtibus. Reputemus deniq; ꝙ reli-
querit grandẽ numerũ poſteroꝝ: qui poterãt interpellare ecl
ſum deum pro aia ſua: ſi eſſet in loco indigentie. He ſunt
rõnes q̃ nos debent ꝯſolari in obitu dñi noſtri. N.

¶ Sermo cōis: de Conſtantia: in quo aperit in tribus hominē ↄſtantē eſſe opoꝛtere: ⁊ potiſſimū in moꝛte. Ser.8.

BEatificamus eos: q ſuſtinuerunt. Jaco.5.

¶ Cum ſūmis. ſingularibus. ⁊ p̄cipuis laudibus. ⁊ viuis p̄conijs. N. ab optimis ⁊ excellentibus ph̄is naturalibus ⁊ nō minus a ſanctis eloquijs. ↄſtātia ⁊ foꝛtitudo animi ē cōmēdata ⁊ celebꝛata: quā hō inuenitur habere in īfoꝛtunijs. martyrijs. ⁊ p̄ſiuris mundanis. Ubi in oꝛatoꝛe flumen eloquentie Cicero legiadre ſcribit. Magna laus ⁊ admirabilis videri ſolet tuliſſe caſus patienter aduerſos. nec fractū eſſe foꝛtuna: retinuiſſe in rebus aſperis dignitatē. Uulgarizatio. Jngens. magna. ⁊ admirabilis gloꝛia a moꝛtalibus eſt tū attributa hōi. qñ magnanim⁹ ⁊ foꝛtis inuenit̄ ↄ̄ culpos foꝛtune ⁊ oēm ſiniſtrū caſum interuentuꝫ. Et luculentus Lactan. in.5. Nēpe magna ⁊ p̄cipua virtus eſt patiētia: quā pariter ⁊ vulgi publice voces. ⁊ ph̄i. ⁊ oꝛatoꝛes. ſūmis laudibus celebꝛant. Jō pater Aug. poꝛrexit p̄ces alto dn̄o: oꝛās vt cū tribularet: certus poſtea tandē per patientiam referre coꝛonam: ⁊ dixit. Domine hic vꝛe hic ſeca: vt in eternum parcas. Jō apl's Jaco. Beatificamus eos ⁊c. Scd̄m ſniam ſingularis ph̄i Alberti in cōpendio theologie. hō debet eſſe ↄſtans circa tria: que non erūt nihil extra pꝛopoſitum.

¶ P° in ſufferendo pbꝛa. ↄuitia. calūnias. ⁊ reas infamias: maledicentiū. Solent maligni hoīes mundi moleſtare ⁊ dare noiam bonis detrahēdo ⁊ biaſimādo illos: q: vt dicit Hiero. in epithaphio Paule. Sepe virtutes ſequit̄ inuidia: ſed viri ſapiētis eſt cū ſurda aure talia audire: q: tūc meret̄ coronā ↄſtantie. Unde Salo. in Pꝛouer.26. Ne rn̄deas ſtulto. Quē effectū fecit Diogenes: cui dictū eſt a quodā vulgari ⁊ plebeo. O poltronazo: ipſe rn̄dit benigne. Opoꝛtet ſapiētiā ab inſipiētibus feriri. Legimus Cleantē ⁊ Socratem p̄ſtantes ph̄os idem feciſſe: qui ſuis biaſimantibus dederūt pdonum. Jdeo Martialis in ſuis carminibus.

Conteptum ſtulti contenere Didime laus eſt:
Et contemni a ſtulto: dedecus eſſe nego.

Maior iniuria q̄ talibus poteſt fieri: eſt ſatiſfacere cum ſilentio. Qd pertinet ad magnanimitatem.

¶ Scdo dicit Albertus: dz eſſe ꝯſtans in amiſſione facultatū terrenar. Ad qd: inducimur exeplo paganoꝝ. Anaragore clozomenij. Biantis prienncí. Crathis thebani. Diogenis cynici. Fabricij romani. Licurgi ſpartani. Talctis mileſij. ⁊ multoꝝ alioꝝ qui ſemp diuitias repudiarunt: ⁊ illis amiſſis patienter tulerūt. Vn̄ ponit exeplū Eutropius ꝙ cum potens Carthago predaret ⁊ euerteret a Tito Manlio ⁊ Catone ceſorino: inuectus eſt quidā phs qui ſumme gaudebat. interrogatus cur nō doleret cum bona ſua auferrent: rn̄dit. Nihil tuliſtis de meo. Sēſus prudētia. intellectus. mea ſunt: q̄ tolli nō poſſunt. Tpalia hec nō ſunt mea ſed fortune: ideo tollit q̄ ſua ſunt. Vn̄ Apuleus de deo Socratis. Si pulcher es lauda naturā. ſi nobilis lauda parentes. ſi diues hoc fortune debetur. Ideo Pythagoras. Diuitie contēnende ſunt que liberalitate perduntur: parcitate putreſcūt.

¶ 3° hō dz eſſe valoroſus ⁊ fortis in obitu ⁊ felici tranſitu ſuoꝝ caroꝝ. Sūt qui ipatienter ferunt mortē ſuoꝝ: ⁊ a luctibus tēperare ſe nō poſſunt. Cōtra quos Sen̄. ad Paulinū. Quid tam muliebre: q̄ ꝯſumēdum ſe dolori cōmittere: Vn̄ Ar. in ſuis moralibus. Sapiens letari dz de morte ſua: non dolere. Ad quā ꝯſtantiā inducimur exēplis paganoꝝ. Solonis. Anaragore. filioꝝ. Q. Metelli. quē ipſimet mortuū tulerunt per vrbē cum grandi honore. Priami qui hn̄s multiſſimū numerū filioꝝ: ⁊ illis amiſſis: cū forti aio tulit. De Iob q̄ extinctis in vno momento. x. filijs vtriuſqz ſexus ſimul cū facultatibus. cognouit hoiez in oibus opibus debere ꝯtentari. Vnde dixit. Dn̄s dedit. dn̄s abſtulit: ſicut dn̄o placuit ⁊c. Ferenda eſt ergo patienter mors noſtroꝝ: preſertim qn̄ pſona ſancte vixit. Qr vt dicit Aug. Non pōt male mori qui bene vixit: ⁊ vix bene moritur qui male vixerit. Qd euenisse dn̄o. N. poſſumus credere: qui in omni vita ſua fuit optimoꝝ moꝝ. integre vite. glorioſi ⁊ felicis finis.

ℭ Sermo cõis: admodum deuotus ac gratus. Ser. 9.

Iuſtus ſi morte preoc

cupatus fuerit: in refrigerio erit. Sap. 4.

ℭ Religioſam ⁊ moralem diſciplinã deſcribunt theologi ſancti. M. dicẽdo loco ꝙ inter oĩa opera humana vnde poſſit hõ conſequi gloriã ⁊ ſempiternam famã: nullum eſſe accõmodatius. quã tũ eſt in infortunijs ⁊ caſibus acerbis ſeruare patientiã ⁊ cõſtantiã animi. Unde apte ad hoc ꝓpoſitũ in libro de oratore ſcribit Cicero. Magna laus ⁊ admirabilis videri ſolet. tuliſſe caſus patiẽter aduerſos. nec fractũ eẽ fortuna: retinuiſſe in rebus aſperis dignitatẽ. Et vates Hora. ĩ ſuis carminꝰ.

Equã memẽto rebus in arduis ſeruare mẽtẽ. Et altreui.
Tu quamcũqz deus tibi fortunauerit horam
Grata ſume manu. Et Virg. in. 5. enei.
Quo fata trahunt. retrahuntqz ſequamur.
Quicquid erit: ſuperanda oĩs fortuna ferendo eſt.
Tu ne cede malis: ſed contra audentior ito.

Cum qua ſnĩa non multum ſe longe fecit colorata fantaſia phantaſm: ⁊ ſingularis ſapiẽtis Senece in. 100. epl'a Lucillio ſcribentis. vbi cum eleganti moralitate concludit mortẽ carorum nrõꝝ eſſe cum patiẽtia comportandam: dicens ſile eſſe flere aliquem eſſe extinctum: quale eſſet plangere ꝙ vixiſſet in mundo. qꝛ qui naſcitur in mũdo neceſſe eſt ſemel mori. di. Superfluum eſt dolere: ſi nihil dolendo proficias. Deinde iniquum eſt: queri de eo qđ vni accidit ⁊ oĩbus reſtat. Deinde deſiderij ſtulta ↄqueſtio ẽ. vbi minimũ intereſt inter amiſſum ⁊ deſiderantem. Eo itaqz equiore aĩo eſſe debemus: ꝙ quos amiſimus ſequimur. Reſpice celeritatem rapidiſſimi tempis. cogita breuitatẽ huius ſpacij per qđ citatiſſimi currimus. Obſerua hunc comitatum gñis humani eodem tendẽtis: minimis internallis diſtinctũ ẽt vbi maxima videnẽ. Quem putas periſſe premiſſus eſt. Quid aũt dementius: ꝙ cum idem tibi iter emetiendum ſit. flere qui anteceſſit? Flet aliquis fatum. quod non ignrauit futurum. aut ſi mortem in

hoīe non cogitauit. ſibi impoſuit. Flet aliquis factum: quod
aiebat non poſſe non fieri. Quiſquis aliquem queritur mor-
tuum eſſe. queritur hoīem fuiſſe. Omnes eadem ꝯditio de-
uinxit. Cui naſci contigit: mori reſtat. Interuallis diſtingui-
mur: exitu equamur. Saggia. aurea. ⁊ celebranda ſentētia.
Sed q2 vī durum cernere ſanguinē ſuum ire ſub terra ⁊ ꝙ
homo non hēat doliam. amaritudinem. ⁊ noiam: iō adducā
vnā rationculā qualem adducunt doctores ſancti in tali fu-
neſto caſu ad ꝯſolationē noſtrā: ⁊ de hac ſola erimus ꝯten
ti. Que dicitur exemplificationis.

Sunt digna exēpla ad pñs propoſitū hoīuꝫ preſtanti aīo
qui hunc caſuꝫ cū ꝯſtantia pertulere. Et in primis illa inta-
cta ⁊ illibata maria: q̄ videns vnicū filiū ſuū ſufferre dirā.
ferā. rcā. eacerbā. malignā. ⁊ ignominioſam mortē in ligno:
vincens ſe tolerauit cum aīo incōfracto. Certū eſt: ꝙ imenſo
theſauro facta erat priua. Q2 iam nunꝗ̄ fuit homo in ſtatu
humano: vbi oīa bona ⁊ virtutes eſſent accolte ⁊ ragunate:
ſicut in ſuo nato. Ipſe illi erat pater. ipſe frater. ipſe vnicus
filius. Ipſe ſue delitie. ſue diuitie. ⁊ ſua gloria. Ipſe erat iu-
uenis eloquētiſſimus. pulcerrimus corpore honeſtus mori-
bus. piaceuole di aſpecto. clemens ⁊ doctus. ⁊ obſeruans
oīs actus ſancti. Oia hec infinita bona in vno momento ꝑ-
didit. ⁊ tñ deſperare noluit: ſed ꝯſtans ſtetit ⁊ totaliter ac-
cōmodauit ſuas voluntates illis patris eterni. Preterea:
quid dicemus de aplīs ſanctis: Inter quos erat tātus in-
tenſus ⁊ flagrātiſſimus amor: ⁊ tñ ſeparatio vnius ab alio.
⁊ lo andar ad diuerſi martyrū. videt manifeſte nec ſibi fuiſ-
ſe graue imo gaudebant in coꝛ variis mortibus. Unde de
ipſis dicit ſcriptura. Ibant aplī gaudētes ⁊c. Et qñ huiuſ-
modi ſancta exēpla nō nos moueant. aſpiciamus exempla
antique gētilitatis: q fortī aīo tulere tranſitū ſuoꝝ. Refert
Uale. in. 5. lib. de Xenophonte ꝙ vno die ſacrificando in
Corintho. habuit nouū in illo pacto filiū ſuū mortuū i ꝓlio.
quā rē ipſe cū grādiſſima patiētia portauit. nec ob hoc ſe
amouit ab exercitio ſacrificādi: ſꝫ ſolū depoſuit vnā coronā
quā habebat in teſta. Et itellecto ꝙ viriliter pugnās eſſet oc
ciſus. ripreſe la corona. plus gaudēs de virtute ſua ⁊ digno

noie ⁊ acquiſita fama:q̃ nõ fuit meſtus de acra ſua morte.
Ora hi erant pagani:qbus nõ erat aliqua ſpes ſalutis:⁊ tñ
fuerunt fortes in diſceſſu ſuoꝝ:⁊ nos plangimus qbus ſunt
patefacte ianue alti celi: Sed certe nõ ↄuenit fidei nr̃e: vt
noſtros trãſeuntes lugeamus. Vñ Apl's. Nolite cõtriſtari:
ſicut ceteri qui ſpem nõ habẽt. Fleant pagani quibus pata
ſunt eterna ſupplicia:nõ nos potiſſimũ qñ ſctẽ vixerunt:vt
dñs. N. qui in tota vita ſua ſemp excoluit excellentiſſimas
virtutes. Et in primis pietatẽ. Erat dñs. N. ſingularis cle-
mẽtie erga egentes ⁊c. Diſcurrat per eius virtutes vt libet:
cum veritate tamen.

¶ Sermo cõis cõſolatorius:in q̃ viuẽtes ad equo aio
abſentiam ſuoꝝ ferendã agũtur:ea rõne ꝙ oẽs lege nature
ſumus morituri. Ser. x.

IUſtus ſi morte preoc

cupatus fuerit:in refrigerio erit. Sap. 4.
¶ Grandẽ. difficilẽ. ⁊ arduã rem eſſe nõ po
teſt negari. N. ꝙ genitrix oium reꝝ alma na
tura.nõ cogat quẽlibet hoiem tunc qñ cer-
nit affines ⁊ attinẽtes a ſe diſpartirñ. potiſſimũ dira. fera.
⁊ ſpictata morte:nõ ↄſtringaẽ ad luctus. Sed ſi cum mente
ſalda rõnis reputemus maturas ⁊ graues ſnias celebrium
auctoꝝ:reperiemus inter oia opera humana q̃ poſſit hõ ope
rari in pſcati ſtatu. vñ poſſit referre laudes. gloriã. ⁊ honorẽ.
eſſe patibula ⁊ pſſuras mundanas gerere cum patiẽtia ai:
ↄformando noſtras voluntates illis dñi dei: qui regit ⁊ tẽ-
perat vniuerſum. Unde in pmo officioꝝ ſcribit Cicero. In
pſperis rebus ⁊ ad noſtrã voluntatẽ fluentibus:ſuperbiam
magnopere. faſtidiũ. arrogantiãq; fugiamus. Nam vt ſecũ-
das res:ſic aduerſas imoderate ferre. leuitatis eſt. Preclara
eſt equabilitas in omni vita. ⁊ idẽ vultus eadẽq; frons: vt
de Iſocrate idẽq; de. C. Lelio accepim⁹. Et Senc. in epl'is.
Uir bonus:qcqd illi acciderit equo aio ſuſtinebit. Sciet enĩ
hoc accidiſſe lege diuina: ex qua vniuerſa pcedunt. Legi-

mus quoqꝫ troianũ Eneam ſuos ſocios exhortari in mari-
tima tẽpeſtate. ꝙ eſſent fortes ꝯ caſus fortune: affirmans
ꝙ non ſolũ apud mortales. verũ etiã apud diuos referrent
lo acquiſto perennis ꝛ diuturne fame. Unde dixit.

O ſocij. neqꝫ enim ignari ſumus ante malorꝫ.
O paſſi grauiora: dabit deus his quoqꝫ finem.
Uos ꝛ ſcylleam rabiem penituſqꝫ tonantis
Acceſtis ſcopulos. vos ꝛ cyclopea ſaxa
Experti: reuocate animos meſtũqꝫ timorem
Mittite. forſan ꝛ hec olim meminiſſe iuuabit.
Per varios caſus per tot diſcrimina rerꝫ
Tendimus in celum. ſedes vbi fata quietas
Oſtendunt: illic phas regna reſurgere noſtra.
Durate: ꝛ voſmet rebus ſeruate ſecũdis. Et Ar. in. I. Pol.

In magnis calamitatibus ꝛ iniurijs: nihil abicere facere. ex-
celſi eſt animi. Et ideo doctores ſancti ad cõſolationem vi-
uentiũ adducunt grandem faſcem rationũ. ſed volo carita-
te temporis vnam ſolaꝫ ꝓponamus. Que dicit̃ neceſſitatis.

¶ Nã de neceſſitate oẽs hoĩes ſemel moriant̃ tarde aut cito.
Nec põt vnq̃ per aliquã cõdiciõis dignã ꝛ pſtantiſſimã operã
hec lex fugi: ꝙ quilibet hõ qui in mundo naſcit̃. eſſe debeat
vna vice neceſſitatus ad moriẽdũ. Unñ Paulus heb. 9. Sta-
tutũ eſt hoibus: ſemel mori. Et Ar. lib. de morte ꝛ vita. Uita
ꝛ mors: cõia ſunt oibus aialibus. Et Quinti. in. 4. declama-
tione. Ois nos hora per tacitos fallenteſqꝫ curſus applicat
fato: ꝛ in hac turpiſſima perpetuitatis cogitatione deſtricti.
per exigua feſtinantis cui momenta premorimur. Et Sal. in
Jugurtino. Oia orta occidunt: ꝛ aucta ſeneſcunt.

Et Petrar. in. 3. Triũ. itroducit mortẽ loqui ꝛ minari Lau-
re ꝛ nobis omnibus: ꝛ dicere.

Si moſſe: diſſe o tu donna che vai
Di giouentu ꝛ di belleza altiera
Et di tua vita el termino non ſai
Jo ſon colei. che ſi importuna ꝛ fera
Chiamata ſon da voi: ꝛ ſorda ꝛ cieca
Gente: a cui ſi fa notte inanze ſera.
Jo ho conduto al fin la gente greca

Et la troiana: al ultimo e romani
Cum la mia ſpata: la qual punge ⁊ ſeca.
Et populi altri barbariſchi ⁊ ſtrani:
Et giungendo quando altri non maſpeta.
Atterro linfiniti penſier vani.
Et hora ha voi chel viuer piu diletta
Drizo il mio corſo: inanzi che fortuna:
Nel vr̃o dolce qualche amaro metta. Et Flacc⁹ i arte ſua.
Debemur morti nos noſtraqꝫ.

Quia ergo neceſſariū eſt mori: ob hoc dꝫ homo ꝯtentari ⁊ velle qđ vult natura. Sic ſapiens Sen̄. ſe ꝯſolatus eſt. Cui cum minaretur ꝙ moreref: rñdit dſ. Iſta hois natura eſt: ⁊ non pena. Gentium lex eſt: qđ acceperis reddere. Et cū ſibi replicaref. Seneca nullo modo euadere poteris: dixit. Putabam te aliqđ noui dicere. Ad hoc veni, hoc ago. huc me ſinguli dies adducunt. Naſcenti mihi natura ꝓtinus hūc terminū poſuit. Quid habeo quo indigner? hec vba iurant. Et cum tandem ſibi diceref ꝙ iuuenis moreref: rñdit. Quicūqꝫ ad extremū fati ſui venit: ſenex moritur. Si viuere non poſſum plus: hec eſt ſenectus mea. Cōſolatus ergo ſe eſt: volens qđ volebat natura: ⁊ fecit de neceſſitate virtutem. Qđ dꝫ facere homo ſapiēs. Vñ Ar. in ſuis moralibus. Sapiēs letari dꝫ de morte ſua: ⁊ non dolere. Preſertim qñ vixerint ſm̄ excellentem virtutē: vt hec noſtra dña. q̄ nata hac alta ⁊ honorata familia: ſi obſcurā habuiſſet laudabili vita ſua illuſtraſſet. Quia in toto proceſſu vite. fuit integrorꝝ morꝝ preclarorum geſtuum. ⁊ tandem feliciſſimi tranſitus ⁊c.

¶ Sermo cōis: in quo vnica ratione que dicif diuine voluntatis edocemur ad ꝯſolationem. Sermo. xi.

SPerat iuſtus in morte ſua. Prouer. 14.

¶ Quanta eſſe debeat ꝯſtantia ⁊ tolerantia animi hois ſapientis in infortuniꝭ ⁊ caſibus acerbis. N. potiſſimū in vltimo vale ⁊

tranſitu caroꝝ noſtroꝝ affiniū: ſatis aperte cōprehendit ſi attendamus cū quāta leggiadra cōcluſione ⁊ miro artificio excellētes ⁊ grauiſſimi auctores attribuerint famā ⁊ gloriā perhēnem illis qui talē reatu fortez ſciūt cū forti ⁊ incōfracto aīo cōportare. La doui noſter dn̄s deus per ſcm̄ Iacobū ad .5. Ecce btificamus eos: qui ſuſtinuerunt. Et Apl's p. Tim. 6. Nō dei ſectare patientiā. Et de apl'is ſanctis inter oīa opera ſua ſancta q̄ operati ſunt: p̄ p̄cipua ſua gloria. ſcribit ſingulariter de ꝯſtantia coꝝ. Ibāt apl'i gaudētes ⁊c. Et ſapiens Ecc̄i.11. naturaliū qōnū. Itaqz ſecūdis nemo ꝯfidat: aduerſis nemo deſperet: alterne ſunt vices rez. Cetez q2 in tali caſu. ardua. difficilis res eſt nō dolere: ſicut affirmat lex. Si adulteriū. ff. ad. l. iuliam. Difficilimum eſt: inſtū dolorem tēperare: nō doctores ſancti ad noſtrā ꝯſolatio nem adducunt vnam rōnē. Que dicit diuine voluntatis.

Si nos attendamus obiectū. ⁊ a quo fit ordinatus hic noſt tranſitus. iudicabimus illū totaliter pferendū: q: eſt ab optimo deo. cuilibet noſtrū ꝯſtitutū. Unde ſap Ecci. xi. Bona ⁊ mala vita ⁊ mors paupertas ⁊ honeſtas: a deo ſunt. Uñ cuz ipſa ſit a ſummo bono. indubitanter ipſa bona eſt ⁊ amāda tanq̄ donū tranſmiſſum ab eo q eſt noſter amiciſſimus. Uñ eſt habēda p cara. Solent hoīes habere grata q̄ dant eis ab amicis ſuis: lz ſint parui valoris. Io. 18. dixit dn̄s petro. Calicē quē dedit mihi pater: nō vis vt bibā illū: Tribulatio mortis noſtroꝝ attinentiū nihil aliud eſt niſi medicina a ſapientiſſimo ⁊ fideliſſimo medico propinata. Unde nō eſt timendū infirmo: q tam peritus medicus excedat. Quō enī excederet qui ſapientiſſimus eſt ⁊ fideliſſimus: Unde dicit apl's p. Co. x. Fidelis eſt deus: qui nō patit tentari vos ſupra id qd poteſtis. Menſurat deus aſperitates ⁊ amaritudines noſtras. Iob. 38. Circūdedi mare terminis meis ⁊ poſui vectem ⁊ oſtia: ⁊ dixi. Huſqz venies: ⁊ nō procedes amplius. Quando deus cernit homines reductos diſpoſitionē debite pro beatitudine eterna: tunc permittit mortem leuare a terra: vt in tali ſtatu innocentie ſe inuenientes. aſcendant ad celum. vbi totaliter ſint exempti a grauibus ⁊ noioſis periculis vite p̄ſentis. Per hanc ergo rationē: diuus

Hiero. accõmodate biaſmauit ⁊ rep̄hendit Tyraſium. qui nimis dolebat dormitione filie: di. Charitatis tue ſcripta p̄cepi: in q̄bus aīum tuū dolore cõmotū de filie dormitione cognoui. Nõ aliud in te principaliter admiratus ſum: q̄ꝫ chriſtiani pectoris abs te virtutē ablatā fuiſſe. Stupeo murum fidei penetratū vulneribus orbitatis: quem ſopire debuerat ſpes reſurrectionis ⁊ regni celeſtis. Reſurgere credimus noſtros: ⁊ plangimus: Quid faceremus: ſi mori tm̄modo p̄ciperet deus: Voluntas eius vtiq̄ꝫ ſola ſufficeret ad ſolatium: cui nullū iubemur p̄ponere affectū. Declaret auctas: q̄ꝫ effícax. Vn̄ Vale. lib. 5. merito laudat Anaxagorā: qui cognita morte filij: r̄ndit nūciāti. Nihil iexpectatū aut nouū nūcias. Ego enim illum ex me natū: mortalē eſſe ſciebā. Et ſicut mori neminē ſolere qui nõ vixerit: ita nec viuere aliquē quidem poſſe. qui non ſit moriturus. Et de Liuia vxore diui Octauiani legit. q̄ꝫ filiū ſuū Druſum miſſum vix ſepulture. cū eo ſimul depoſuit luctus ⁊ omnem dolorē: ſicut ad Martiā raconta Seneca. Hi gentiles tulerunt equo animo mortē ſuorū quibus nulla ſpes ſalutis erat: ⁊ nos plangimus quibus patentes ſunt ianue alti celi: Potiſſimum hoīs iuſti ⁊ digni: qui ſuoꝝ benemeritoꝝ labore non fraudatur a iuſto deo. Sperat iuſtus in morte ſua. Quia hoc eſt punctuꝫ vbi redditur merces operū preceſſoꝝ. Sicut nobis dꝫ interuenire in obitu dñe. N. Pretermitto q̄ꝫ deſcenderit ab hac domo: q̄ p̄pter benemerita ſua fuit ab hoc excelſo p̄ncipe ⁊ adamata ⁊ recognita. ⁊ honorata. Pretermitto ſeruatū longo tēpore ſtatū viduilē. Pretermitto: q̄ꝫ ſemper fuerit egregie fame: in vrbe veſtra. Pretermitto ꝯſtantē patientiā in tam lõga egritudine. Pretermitto q̄ꝫ ſemper fuerit optimoꝝ ⁊ integrorum moꝝ. Sed q̄ꝫ pluris eſt eſtimandū: fuit feliciſſimi tranſitus: ⁊ per reaſſumptionē celeſtiū ſacramentoꝝ ſaliuit ad aureā ſtagionē: fincēs nos in hac valle miſerie: ⁊ plena di tāta noia.

¶ Sermo cõis: in quo defunctus introducit viuētes ꝯſolari: aſſerens q̄ꝫ lꝫ onus corporis exuerit. non tñ quo ad animam eſſe extinctum: vbi anime immortalitas in modū dialogi automatur.

VOs filii confortamini: ⁊ eſtote viri robuſti. I. Macha. 2.

¶ Quãuis hec verba ꝓprie ſint Mathathie fideliſſimi obſeruantis legis dei viuentis. q videns vrbem ſanctã (hieruſalẽ dico) eſſe euerſam ⁊ predatã a fero Anthioco. ⁊ cohabitantes ad ſacrificandũ idolis eſſe ꝯſtrictos: exhortabatur eos debere eẽ fortes ad viriliter cõportandũ diſpietata ⁊ dira martyria: potius ꝗ̃ accõſentire tante ſceleragini ꝯfaciendo diuino inſ ſui: tñ apte poſſumus accõmodare ipſa huic dñe. N. q̃ cernens ſuos natos iacere merentes ſub nigra clamide. illos cõfortat ad deponendũ aſſumptũ dolorẽ: ⁊ dicit. Uos filij confortamini ⁊c. Filij. attinentes. ⁊ affines cari. gaudete ⁊ eſtote fortes ⁊ ꝯſtantes: nec capiatis dolorẽ in hoc aie trãſitu: ⁊ in hoc extremo meo ſuſpirio. Et quare nobilis dña nõ debemus deplorare ⁊ languire diuortiũ: ſeparationẽ. ⁊ partitã veſtrã: Or ſolũ mutaui ſtationẽ ⁊ albergũ: veniet iterũ vnus dies in quo vos cernã: cum grato ⁊ iocũdo aſpectu in loco feliciori. Solum mors ſe extendit in hac ſpolia terrena carnis caduce. Uiua ſum quãtũ ad aĩam. nec per mortẽ ſentio aliq̃ variationẽ. Et ꝗ̃uis ſapiens ⁊ veriſſimũ ſit tale reſponſum ſuũ: q2 eſt ſnĩa obſeruata a gẽtilibus opinionibꝰ. a phis celebrata. a poetis decantata. a ꝓphetis ꝓnunciata. ⁊ ab experientia approbata: tñ volo audiamus eam affirmari etiam ab excellentiſſimis autoribus. Unũ in primis ſic in libello de Senec. ſcribit preſtãs romanus Cicero. Nam dũ ſumus incluſi in his cõpagibus corporis. munere quodam neceſſitatis ⁊ graui opere perfungimur. Eſt enim celeſtis aius: ex altiſſimo domicilio depreſſus ⁊ quaſi demerſus in terrã. locũ diuine nature eternitatiq3 ꝯtriũ. S3 credo deos imortales ſparſiſſe aĩos in corpora humana. vt eſſent q terras tuerent: quiq3 celeſtiũ ordinẽ ꝯtẽplantes. imitarent eu3 vite modo atq3 ꝯſtantia. Nec me ſolũ ratio ac diſputatio ĩpulit vt ita crederẽ: ſed nobilitas etiã phoꝝ ſummoꝝ ⁊ autoritas. Audiebã Pythagorã pythagoreoſq3 incolas pene noſtros. qui eſſent italici phi quondã noiati: nunꝗ̃ dubitaſ-

ſe quin ex vniuerſa mēte diuina. delibatos aīos haberemus.
Demonſtrabant mihi p̄terea q̄ Socrates ſupremo vite die
de imortalitate aīoꝝ diſſeruiſſet. is qui eſſe oīum ſapientiſſi/
mus oraculo Apollinis iudicatus eſſet. Quid multa: Sic
mihi perſuaſi. ſic ſentio: cum tanta celeritas aīoꝝ ſit. tāta me
moria p̄teritoꝝ futuroꝝq̄ʒ prudentie. tot artes. tot ſcīe. tot
inuenta: nō poſſe eam naturā q̄ res eas ꝯtineat eſſe morta/
lē. Idē in eodē loquēs de ſemetipſo. O preclaꝝ diē quum
ad illud diuinoꝝ aīoꝝ ꝯcilium cetūq̄ʒ p̄ficiſcar: quūq̄ʒ ex
hac turba ⁊ colluuione diſcedam. Proficiſcar enim nō ſo/
lum ad eos viros de q̄bus antedixi: verū etiā ad Catonem
meū quo vir melior nemo natus eſt. nemo pietate p̄ſtantior.
Idē in eo de ſomnio Scipionis. Immo vero viuunt q e cor/
poꝝ vinculis tanq̄ e carcere euolauerunt. Veſtra vero q̄
dicit vita: mors eſt. Salu. in Iugur. Nam vti genus huma/
nū compoſitū ex corpore ⁊ aīa eſt: ita res cūcte ſtudiaq̄ʒ oīa
noſtra. alia corporis. alia animi naturā ſequūt. Igit p̄clara
facies. magne diuitie: ac hec vires corporis breui dilabunt.
At ingenij egregia facinora: ſicut aīa imortalia ſunt. Vn̄
Virgi. in. 6. enei. demonſtrat ſempiternitatem aīaꝝ: dicens
eas ſubiectas diuine iuſtitie. ⁊ ab ea referre penā ⁊ meritū
ſꝫm opera preceſſa in vita: dicens.

Ergo exercentur penis: veterūq̄ʒ maloꝝ
Supplicia expendunt: alie panduntur inanes
Suſpenſe ad ventos: alijs ſub gurgite vaſto
Infectum eluitur ſcelus. aut exuritur igni.
Quiſq̄ʒ ſuos patimur manes: exinde per amplum
Mittimur elyſium: ⁊ pauci leta arua tenemus.

Sunt vltimate exempla gentilium circa obſeruantiā legum.
circa erectionem ſtatuaꝝ. circa funeralia ſumptuoſa. circa
pietatem deoꝝ: nō aliud teſtificantur q̄ʒ ſperatam ⁊ certifi/
catam naturā animarū humanarū. Bene ergo reſpondit do
mina. N. dicens ſe eſſe viuam: ⁊ viuam ea vita que ſola di/
cenda eſt vita. Ad quā ſaliunt omnes animi generoſi ⁊ di/
gni: qui per medium virtutis incedentes reportant cumula/
tiſſima merita apud celſum deum in celo: ⁊ ſempiternū no/
men apud mortales in terra.

¶ Sermo cõis: in quo vincentes vnica rõne ꝗ dicit̃ tranquillitatis aguntur ad conſo. Sermo. 13.

FEcit mirabilia in uita ſua. Ecc. 51.

¶ Humana ſpẽs in ſe duas naturas cõtinere: nõ ſolum rõnes euidentes monſtrant. ⁊ irrefragabiles auctes ↄſentiunt: ſed experientia magiſtra cuiuſlꝫ et rei aperte ⁊ ſine aliqua dubitatione perſuadet. per quam vna caꝝ intelligitur eſſe imortalis ⁊ celeſtis: ⁊ altera fragilis ⁊ corruptibilis in breui. Eſſendo tñ vnaqueqꝫ caꝝ dum ſimul viuunt viucte de natura ibecilli ⁊ potens infirmari: humana diligentia ⁊ vni ⁊ alteri ſuccurrit: inueniens medicinã. Unde permutans ſe cõplexio. ⁊ ſolués ſe hec naturalis armonia vnde in nobis reſultant egritudines. vnicuiqꝫ caꝝ diſpoſitionũ eſt ad ſufficientiam ab ingenio humano ꝓuiſum. Sed qñ aĩus noſter ſe remouet a ſua valitudine deuenit morboſus ⁊ infirmus nõ per euerſionẽ ſupradictaꝝ diſpoſitionũ dicitur eſſe ſua egritudo: ſed ingnatione ⁊ ↄtagio vitiꝫ: ⁊ peruerſione voluntatis nr̃e. Uñ nõ virtutes herbaꝝ. nõ obſeruantie dictaꝝ. non debitus vſus reꝝ naturaliũ põt deducere ſue ſanitati: ſed ſolũ vſus virtutis. dilectio illius. perſeuerantia in ea põt deducere in verã conualeſcentiã. Unde glorioſus Plato in libello de imortalitate aĩoꝝ: exprimẽs letitiã aĩoꝝ gentiliũ quã habẽt qñ appropinquant morti. vñ ipſi diſſoluũtur a corpore: dicit ad hoc propoſitũ. Tritũ ſiquidẽ ⁊ ad oẽs decantatũ: vitã noſtrã peregrinationẽ eſſe quãdam. Qui aũt manſuete moderateqꝫ vixerint. forti animo canẽtes ad debitũ nature accedunt. Unde huic nobili viro ſua laudabili vita conuenit. Fecit mirabilia in ⁊c. Unde licet poſſent adduci rationes multe ad conſolationem noſtram: tamen vnam tñ adducemus ⁊ illam breuem. Que dicitur tranquillitatis.

Nõ eſt aliqs in hac vita ſic parue ⁊ baſſe cognitionis: q ſi eſſet in ↄtinuis bellis: qn ſũme gauderet qñ eẽt de eis ſolutus. Qꝛ natulr qſqꝫ deſiderat pacẽ ⁊ qetẽ. ⁊ oia in ea ↄſer-

nanſ. Vñ Dio. I. de di. no. Oia q̄ fecit ſummus opifex deus: pacem deſiderant ⁊ in pace quieſcunt. In p̄ſenti vita iam nunq̄ poſſumus ſperare vnū minimū momentū quietis. Ego taceбо moleſtias carnis noſtre: de qbus pauciſſimi ſunt qui euadunt victorioſi. Aug. Inter oia chriſtianoꝝ certamina. duriora ſunt prelia caſtitatis: vbi ꝯtinua pugna ⁊ rara victoria. Pretermitto p̄ſſuras ⁊ affanni q̄ indeſeſſe nobis porrigit mundus. Sed quot ſunt pugne inimici noſtri: fraudes ⁊ doli: quos ſine mora velimus aut nolimus patimur. Et q̄t ſunt ab eo ⁊ victi ⁊ ſconfiti. Et quot ducuntur captiui ſub mille cathenis: Unde de eo ſic ſcribit Lactā. in. 6. Voluit. n. deus q̄ hoies ad hāc miliciā genuit. expeditos in acie ſtare. ⁊ attentis acriter aīs ad vnius vel inuiſibilis hoſtis inſidias vel apertos impetus vigilare: qui nos ſicut periti ⁊ exercitati duces ſolent varijs artibus captat: pro cuiuſq; natura ⁊ moribus ſeuiens. Alijs enim cupiditatē inſaciabilē immittit: vt opibus tanq̄ cōpedibus alligatos. a via veritatis excutiat. Alios inflamat ire ſtimulis: vt ad nocendum potius intentos. a dei ꝯtēplatione detorqueat. Alios imoderatis libidinibus imergit: vt volupṫati ⁊ corpori ſeruientes ad virtutem reſpicere nō poſſint. Alijs vero inſpirat inuidiaꝫ: vt ſuis ipſi tormentis occupati nihil aliud cogitent niſi coꝝ quos oderint felicitatē. Alios inflamat ambitionibus. Hi ſunt q ad gerendos magiſtratus oēm vite ſue operā curāq; ꝯuertunt: vt faſtos ſignent ⁊ annis nomen īponant. Quoꝝdā cupiditas tendit altius. nō vt ꝓuincias tēporali gladio regāt: ſed vt infinita ⁊ ꝑpetua poteſtate dños ſe dici velint vniuerſi generis humani. Quos aūt pios viderit inanibus implicat religionibus: vt ipios faciat. His vero qui ſapientiam querunt ph̄iam in oculos īpingit: vt ſpecie lucis excecet. ne quis cōprehendat aut teneat veritatē. Sic hoībus obſtruxit aditus oēs. ⁊ obſepſit oēs vias. publices latas erroribus. Vñ patiens Job. 7. Militia eſt vita hoīs ſuper terrā. Ideo ob hoc aliqui deſiderarūt exire e corpore. ꝑpter tot occurrētes ⁊ vrgentes moleſtias: ſicut Helias. 3. Re. 19. q̄n dixit. Sufficit mihi dñe: tolle aīam meā. O ſi per effectū ⁊ miniſteriū mortis q̄ ab ipſo deo. a ſanctis. a gentilibus. eſt vocata vita

vera.⁊ hec moꝛs:ubi nos ſumus facti franchi a tam diris
ſoꝛtibus:nō video cur languere debemus tranſitū noſtroꝝ:
qñ ꝙ per meritū ſue virtutis.ſunt reaſſumpti a dubioſa tē-
peſtate ad inuariabilē ⁊ letā tranquillitatē.Ad quā credi-
mus adiunxiſſe noſtrū dñm.N.dū ſemper fuerit obſeruan-
tiſſimus optimoꝝ moꝝ.integroꝝ inſtitutoꝝ.operū virtuoſo-
rū.laudabilis vite.adoꝛnus pꝛeſtātia animi.⁊ habitu digno
omni cōmendatione ⁊ gloꝛia ⁊c.

¶ Sermo cōis:in quo ad perferenda equo aīo aduerſa
potiſſimum moꝛtis:duabus rōnibus erigimur. Sermo.14.

Laudemus uiros glo
rioſos. Ecc.44.
¶ Uulgata ⁊ trita eſt ſnīa.N.nō ſolū ſan-
ctoꝝ ⁊ catholichoꝝ xpianoꝝ noſtroꝝ:veꝝ
etiā infideliū ⁊ gentiliū.eſſe ſummā ſapien
tiā ⁊ pꝛudentiā nō mediocrē.cum ꝯſtantia ⁊ equitate ani-
mi tolerare ſiniſtros.⁊ aduerſos caſus mundi. Uñ pelagus
aureū eloquentie Cicero in.2.de claris oꝛatoꝛibus.Magna
laus ⁊ admirabilis videri ſolet.tuliſſe caſus patienter ad-
uerſos.nec fractū eſſe foꝛtuna:retinuiſſe in rebus aſperis di
gnitatē.Luca.in.9.pharſalie.Gaudet patiētia duris. Uul-
gariʒatio.Nō paruas laudes.gloꝛiā.⁊ famā tunc acquirit
hō apud moꝛtales:qñ ꝯſtans ⁊ iperterritus inueniſ ſtare in
pſſuris.infoꝛtunijs.⁊ caſibus acerbis.Et ſʒ ꝙ in omni ad-
uerſa foꝛtuna ſit hoc a nobis operandū:potiſſimū in tranſi-
tu affiniū ⁊ attinentiū noſtroꝝ:cum ipſi vixerint ſm virtu-
tē:ſicut hic nobilis noſter.N.vñ a nobis pꝛomerēt laudem.
Laudemus ⁊c.In qbus verbis ad noſtrā ꝯſolationē:qꝛ vi
deo pſentias veſtras eſſe meſtas diſceſſu ſuo.qꝛ ⁊ in ſapiē-
te cadit doloꝛ:vt legimus de multis lʒ ꝯſtantiſſimis.Sigdē
⁊ magnus Alexander intellecta moꝛte vxoꝛis Darij:planxit
cū grandi dolia.Et Albertus Thomā:tamē nos debemus
vltimū vale hui⁹ ferre cū patiētia.duab⁹ rōnib⁹:ſʒ breuib⁹.
¶ Pꝛima dī vtilitatis.Sepe mecū cogitaui.vtrū moꝛs eſſet

bona:an mala. Et ſʒ primo ꝯſpectu videat̃ mala:tñ inuenio
ipſaʒ eſſe bonã. Ad eius ꝓbationẽ Julius Ceſar ſm ꝙ ſcri
bit Salu. in Catilinario. ſtimauit ⁊ dixit eã ꝑuenire aut ne-
ceſſitate nature. aut fine ⁊ quiete laboꝝ ⁊ miſeriaꝝ noſtraꝝ:
⁊ nõ eſſe ſuppliciũ attributũ a diis hoibus: nõ exiſtẽs aliud
ꝙ vnũ exiliũ animi habitare corporis. Vñ Plato in libello
de imortalitate aiaꝝ. Tritũ ſiquidẽ ⁊ ad oẽs decantatũ: vi-
tã noſtrã peregrinationẽ eſſe quãdã. Et ipſo antiqui no-
ſtri vt abbreuiarent aliqd paruũ momentũ hanc calamito-
ſaʒ vitã ⁊ applicarent illi perẽni. voluntarij ſubierunt mor-
tẽ. Sicut Attilius regulus apud Carthaginenſes. Teranes
apud. 70. tyrãnos Lacedemonie. Caridemus athenieñ apd
Darium. ⁊ Theodorus apud regem Liſimacũ. Qui minãs
ſibi crucem. rñdit ſicut ſcribit Tul. in. I. Tuſcu. Iſtis queſo
iſta horribilia minitare purpuratis tuis. Theodoro quidẽ
nihil intereſt. humi ne an ſublimi putreſcat. Et Scipio emi-
lianus dũ intellexiſſet a maiore africano felicitatem eterne
vite. ⁊ vidiſſet Paulũ emiliũ ſuũ patrẽ in ꝯſomnis. bramauit
lo vſſire del corpo: ⁊ dixit ſibi. Queſo pater ſanctiſſime atqʒ
optime: qm̃ hec eſt vita vt africanũ audio dicere: qd moror
in terris. qn huc ꝓpero ad vos venire: Sic deſiderauit glo-
rioſus noſter ro. Paulus: qñ dixit. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cuʒ
xp̃o. Et iteꝝ. Infelix ego hõ: qs me liberabit de corpore mor
tis huius: Propterea pr̃ Augu. comprehendens hanc cala-
mitoſam vitã nõ eſſe patriã noſtrã ſed vaſtũ mare affanoꝝ:
exclamauit appellans eos felices qui iã de eo eſſent liberi
ac franchi. dicẽs in Solilo. O vere felices qui de periculo
maris huius educti: ad deũ portũ tutiſſimũ ꝑuenire merue-
runt. O vere inq̃ʒ felices qui de pelago ad littus. de exilio
ad patriã. de carcere ad palaciũ peruenerunt. O vere bti.
O terqʒ quaterqʒ beati: qui iaʒ oium maloꝝ exuti periculis.
ſecuri iam de ſua imarceſſibili gloria. ad regnũ decoris me-
ruerunt peruenire. Prima ratio.

¶ Scdo rõne gaudij. Cicero in. I. Tuſcu. Non eſt lugenda
mors: quã ſequit̃ imortalitas. Exiſtẽs aia noſtra per originẽ
ſuã celeſtis: tunc gaudet qñ ad originẽ ſuã reuertit̃: Sicut
facit peregrinus qui abſoluto longo ⁊ laborioſo itinerario:

letaẽ q̃ñ intrat̃ dulcẽ ⁊ deſideratã patriã. Sic gauiſa eſt aĩa Laurẽ. q̃ veniens in vltimũ ſuſpiriũ ⁊ videñs d. Frãciſ. diſceſſu ſuo repletũ dolore: ꝯfortata ẽ de ſuo bene eſſe: di.
Et hora il morir mio che ſi tannoia
Ti ſarebbe allegrar. ſe tu ſenteſſi
La milleſima parte de mia gioia. Os dictũ affirmauit luculentus Lact. noſter in. 7. de beata vita: dicens beatũ punctũ moriendi: in quo aĩa dñ fuerit adorna virtute inuenit ſe ꝯſolatã: ⁊ dicit. Quãta felicitas eriſtimanda eſt. ſubtractuꝫ his labiis terre hoĩem. ꝓficiſci ad illũ equiſſimũ iudicem parentẽq́ꝫ indulgẽtiſſimũ: qui ꝑ laboribus requiẽ. ꝑ morte vitã. ꝑ tenebris claritatẽ. ꝑ terrenis ac breuibus bonis. eterna ⁊ celeſtia largiaẽ: q̃a cũ mercede acerbitatis ac miſerie quas perpetimur in hoc mũdo. facientes opera iuſtitie ꝯferri ac coequari nullo modo poſſunt. Proinde ſi ſapientes. ſi beati eſſe volumus: cogitanda ac ꝑponenda nobis ſunt nõ tm̃ terẽtiana illa. molendũ eſſe vſq́ꝫ in piſtrinũ. vapulãdũ. habende cõpedes: ſed his multo atrociora. carcer. cathene. tormenda patienda. ſuſtinendi labores. mors deniq́ꝫ ipſa ⁊ ſuſcipienda eſt ⁊ ferenda: cũ liqueat ꝯſciẽtie noſtre nec fragilem iſtã voluptatẽ ſine pena. nec virtutẽ ſine premio fore. Uniuerſos igiẽ oꝫ operã dare: vt vl ſe ꝗ̃primũ ad realẽ viã dirigant. vel ſuſceptis operatiſq́ꝫ virtutibus. huius vite laborib⁹ patiẽter eractis. ꝯſolatorẽ habere mereanẽ. Ille. Gaudent ergo morientes: ⁊ nos cũ illis gaudere debemus. Unñ Paulus. Gaudete cũ gaudentibus. Ad quẽ effectũ ipellit nos egregia vita dñi. N. noſtri. opa virtuoſa. integri mores. ⁊ felix tranſitus eius ⁊c̃.

¶ Sermo cõis: in quo tres rationes afferunẽ dolori leniẽdo: que perpulchre ſunt. Ser. 15.

INdica mihi quem diligit aĩa mea: vbi paſcas vbi cubes in meridie. ne vagari incipiam. Cant. p.
¶ Ignorare nõ debemus. N. ꝙ lꝫ hec ver-

ba ſm doctrinā doctoris ſancti. litteraliter exponant̄ de pri-
mitiua eccleſia. q̄ preſſa grandibus affannis. petebat adiu-
toriū a ſponſo ſuo xp̄o ꝙ illi porrigeret ſubſidiū: nihilomi-
nus volens loqui moraliter. poſſunt exponi de quolibet ca-
tholico xp̄iano. qui oī hora. oī momento querit xp̄m tanq̄
deſideriū ⁊ vltimū finē ſuū: dicens. Indica mihi ⁊c̄. Unde
ad noſtrā ꝯſolationē inuenio. 3. rationculas q̄bus p̄ſentem
dn̄i. N. a nobis partitā debemus cū patientia tolerare.

¶ Et prima dicit̄ diuine volūtatis. Impoche debemus ꝯſi-
derare ꝙ ſic placuerit diuinis voluntatibus. q̄bus debemus
noſtras bramas ⁊ deſideria ad totū accōmodare. Que cuili-
bet humano intellectui ſm rationē regulato. ſunt ſuff cietiſſi-
mū ⁊ ſolatiū ⁊ ꝯfortū. Un̄ Hiero. in quadā ep̄la ꝯſolatoria:
ſcribens Tyraſio de obitu filie: ſic dicit. Reſurgere credim⁹
mortuos noſtros: ⁊ plangimus: Quid faceremus ſi mori tā-
tūmodo p̄ciperet deus: Uoluntas eius vtiq; ſola ſufficere
d3: ad ſolatiū: cui nullū p̄ponere iubemur affectū. Et Sen̄.
ad Lucillium. Placeat hoī: q̄cq̄d deo placet. Et p̄i Augu.
in. 3. de trini. Nihil fit qđ de itelligibili atq; aula ſummi ipe-
ratoris nō egrediat̄. Si ſibi placet capere noſtros genitores.
filios. attinentes. ⁊ affines: aut res noſtras: placeat ⁊ hoī.
Quia cū ſit ſumma ⁊ ſapiētia ⁊ bonitas: nō pōt velle niſi op-
tima: vt monſtrat Dio. in. 4. c. de di. no. Et Plato in Timeo.
Et iō hoc fuit qđ cōprehendens d. Laura: r̄ndit morti q̄ ſi-
bi minabatur leuare ab hac vita.

Come piace al ſignore. che in cielo ſtaſſi
Et inde regge ⁊ tempra luniuerſo.
Farai di me quel che de gli altri faſſi
Coſſi riſpoſe. Rōne ḡ diuine volūtatis ꝯuenit nos ꝯtētari.

¶ Scda rō dicit̄ eq̄tatis. Quia iuſtū ē quēlibet p̄rēdere qđ
ſibi ꝯuenit. Quia de rōe iuſtitie eſt: reddere vnicuiq; qđ ſuū
eſt. Un̄ eſſendo dn̄s. N. dei rōne creationis: q2 deus ipſum
creauerat. Et rōne ſimilitudinis: q2 ſicut in deo eſt memoria.
intellectus. ⁊ volūtas: ſic in dn̄o fuit memoria. intellectus. ⁊
volūtas. Memoria in memorando beneficia diuina. Intel-
lectus: q2 l3 iuuenis etate: erat tn̄ maturus moribus. Uolun-
tas: eundi de bono in melius: de virtute in virtutē. Et ra-

tione ſuoꝝ opeꝝ virtuoſoꝝ. Cū ergo tantis reſpectibus eſſet deci: rōnale fuit ⁊ iuſtū cū deus ad ſe ceperit. Vñ Hiero. in ſupradicta epl'a. Nihil abſtulit tuū: qui recipere dignatus ē propriū. Et ideo ſubiūgit ipſe Hiero. Creditū ſuū recipere decuit creditorē: ⁊ nihil aliud decet ꝙ creditori ſuo gratias agere mutuanti. Sic Job fecit: qui habebat. 7. filios ⁊ tres filias. Ipſi erant ingētiſſime facultates terrene ſupra oēs orientales. Sua poſſeſſio erat. 7. Mil. ouiū. tria millia cameloꝝ. quingenta iuga boū. ⁊ qngente aſine: ⁊ grandis familia. Or ad exēplū noſtrū: permiſit vt oīa in vno momēto perderet. Unde quadā die venit nuncius ad Job: dicēs. Tu neſcis Job: boues arabant ⁊ aſine paſcebāt iuxta eos. ⁊ venerunt Sabei ⁊ oīa tulerunt. ⁊ occiderunt famulos: ⁊ ſolus euaſi vt nunciarē tibi. Adhuc eo loquente venit alius: ⁊ dixit. Cecidit ignis e celo. ⁊ ꝯſumpſit oues ac famulos: ⁊ fugi ſolus vt nunciarē tibi. Nō fecerat finē dicendi: ſuperuenit alius. Job Caldei fecerunt. 3. turmas ⁊ inuaſerunt camelos ⁊ occiſis cuſtodibus fugiētes ſecū ꝯduxerunt. ⁊ ſolus fugi vt nunciarē tibi. Loquebat̄ ille ⁊ venit alius dicens. Ecce filij tui in ꝯuiuio in domo tui ꝑmogeniti ꝓrexit turbo ⁊ ꝓcella que domū ꝯcutiens cadenſqȝ oēs oppſſit: ⁊ ego ſolus euaſi vt nunciarē tibi. Or qua: quot eſſent. qbus ſi tales caſus nō dico oēs ſed vnus interuenirent: ꝓrūperet in deſperationē: in horribiles blaſfemias. ⁊ inſanirent: Sed nulla aduerſitas. excidiū. aut clades rapit conſtantē Job: proiecit ſe ꝓnū in terrā: ⁊ ſolū dixit hec verba. Nudus egreſſus ſum de vtero matris mee: ⁊ nudus reuertar illuc. Dñs dedit ⁊c. vſqȝ benedictū. Cognouit Job hoīem dotatū rōne debere regulare ſua vota illis diuinis. Jō Hiero. ſuper hoc. Reſpice Job. quāta ſuſtinuit: ⁊ videbis te nimiū delicatū. Illum erectis in celū oculis. inter ruinā domus penas vlceris. innumeras orbitates. ⁊ ad extremū vxoris inſidias. inuictā tenuiſſe patientiā. Ille. Ponamus hmōi exēpla ante lumina nr̄a: ⁊ videbuntur noſtra patibula eſſe viole ⁊ recētes roſe.

¶ Tertia rationcula dicit̄ vtilitatis. Quia miniſterio mortis factus eſt liber a tot diſſagijs ⁊ periculis mūdanis. Nā quāto moramur in hoc ſeculo: tāto magis maculamus aīum

noſtrū ꝯtagio peccatoꝝ. Vñ Aug. in quodā ſermone. Quo maioꝛ eſt etate: maioꝛ eſt iniquitate. Et idē in libꝛo meditationū. Cur vitā iſtā tātopere deſideramus: i qua quāto plus viuimus: tanto plus peccamus. quanto eſt vita longioꝛ tanto culpa grauioꝛ. Quotidie naqꝫ creſcunt mala: ⁊ ſubtrahūtur bona. Et ideo Hiero. ad Theodorā. Obſecro te: vt Lucinū tuū gaudeas regnare cū xpo. Qui raptus eſt ne malicia imutaret mentē eius. Et hoc eſt qd ꝯcludit thema noſtrum. Indica mihi quē diligit aīa mea. Indica mihi deus pater celeſtis: quē diligit aīa mea. i. xpm. Ubi paſcas: fideles. Ubi cubes: per gratiā. Et hoc dico: q̄diu ſum in meridie: in hoc caloꝛe bene operandi. Ne vagari incipiā: a bene operandi. ad malū. In obitu ergo dñi. N. debemus ꝯſolari. Pº rōne diuine voluntatis: ꝯſiderādo ꝙ ſic placitū fuit diuīe volūtati.

Scđo rōne eqtatis: qꝛ iuſtū eſt deū cum recipiſſe: qꝛ ſuus erat. Tertio rōne vtilitatis: qꝛ euaſit tot pericula coꝛpoꝛalia ⁊ ſpūalia. Vñ ipſe bene pōt dicere. cū Ps. Laqueus ⁊c. Et ſi foꝛte hę rōnes nō cogunt nos: ꝯſideremus vitā ſuā laudabilē. integros moꝛes. opera virtuoſa. felicē tranſitū cum aſſumptione celeſtiū ſacramentoꝝ. Et ab alio latere lugeamus nos poſt: vt dicit Hiero. Nos magis dolendi ſumus q quotidie ſtamus in pꝛelio ⁊ peccatoꝝ vitijs ſoꝛdidamur ⁊ accipimus vulnera: ⁊ de oī verbo ocioſo reddituri ſumus rationē. Declaratio. Nos ſumus magis habendi in cōpaſſionē qui oī die oī momento ſtamus in pugna carnis. mundi. ⁊ inimici: ⁊ incauti coꝛruimus in diuinas offenſas ⁊c.

¶ Sermo cōis: perbꝛeuis elegans ac deuotus: pectoꝛa demulcens merentia. Ser. 16.

Conſolamini inuicē.

2. Teſſa. 4.

¶ Cōmunis ꝯſuetudo ⁊ naturale deſideriū eſt oīum gentiū: gaudere ſoſpitate. valitudine. ⁊ pñtia ſuoꝝ caroꝝ ⁊ affiniū. Vnde ſic li. 9. Ethy. ſcribit Ar. Amicus ꝯſolatur pñtia amici ⁊ lo

cutione. Et in.2.Rethor. Separari ab amicis: triſtabile eſt. Sed aquel hora ꝙ hõ videt ſanguinẽ ſuũ dilongari a ſe: pſertim rea.fera.⁊ maligna morte: ꝯſtringit languere. Qd effectũ reperimus feciſſe ⁊ ſanctos. Planxit Ioſeph patrem ſuum Jacob: videns eum mori Geñ.50. Planxit rex Dauid Saulẽ ⁊ Jonathã interſectos in ꝑlio.2.Reg.1. Amariſſime lachrymata ẽ illa illibata ⁊ intacta Maria: videns tantũ ſuũ filiũ in ligno extinctũ Io.19. Planxit ⁊ Enea ſub ſaxo vocato Atrandro. mortẽ Creuſe vxoris ſue euanite in cruda ruina Troie. Sed hoc vnũ affirmauero eſſe attributam hoĩ nõ paruã laudẽ: qñ talẽ caſum fert cũ patiẽtia ⁊ equitate animi. Ad qd inducit hõ per numeroſam copiã vrgentiũ rationũ. ſed maxime vnius in preſcritiaꝝ. que breuis eſt.

Et dicitur diuine voluntatis.

Quiã ſic ſũmus deus qui regit ⁊ tẽperat vniuerſum: voluit. Uñ hõ adornus rõne: dz accõmodare ſe diuinis voluntatibus. Imperoche ipſe qñ videt hoĩes reductos diſpoſitioni debite ꝑ beatitudine eterna: tunc permittit mortẽ leuarli a terra: vt in tali ſtatu innocētie trouandoſi aſcendãt ad celũ: vbi totaliter ſint excepti a grauibus periculis vite pñtis. Et eſſendo la morte talis nature ꝙ ſe transferat in oẽm pſonã: ⁊ vna vice ſupraueniuta. nõ poſſit iam amplius in idem indiuiduũ reuerti. Iõ bene Señ. in ep̃la.74. dicit. Placeat hoĩ: qcqd deo placet. Et nos petimus in quotidiana ⁊ aſſidua deprecatione. Fiat volũtas tua. Et qñ hoĩ videretur durũ: ꝯueniret ſibi illa merita reprehẽſio: qualẽ facit Señ. ſcribẽs Lucillio in ep̃la.100. vbi deridet inanes lachrymas noſtras: dicẽs ipſe idẽ eſſe lãguere aliquẽ mortuũ: quale eſt flere cũ fuiſſe hoĩem: vbi ſic apte loqtur. Superfluũ eſt dolere: ſi nihil dolendo ꝑficias. Deinde iniquũ eſt. queri de eo qd vni accidit ⁊ oĩbus reſtat. Deinde deſiderij ſtulta ꝯqueſtio eſt: vbi minimũ intereſt inter amiſſuꝫ ⁊ deſiderantẽ. Eo itaqꝫ equiore animo eſſe debemus: ꝙ quos amiſimus ſequimur. Reſpice celeritatẽ rapidiſſimi tẽporis. cogita breuitatẽ huius ſpacij. per quos citatiſſimi currimus. Obſerua hũc comitatũ generis humani eodẽ tendẽtis. minimis interuallis diſtinctũ. etiã vbi maxima videñt. Quẽ putas periſſe: ꝑ-

miſſus eſt. Quid aūt dementius. q̄ cū idem tibi iter emen-
tiendū ſit: flere qui anteceſſit? Flet aliquis fatū: qd nō igno-
rauit futurū. Aut ſi morte ī hoie nō cogitauit: ſibi ipoſuit.
Flet aliquis factū: qd aiebat nō poſſe nō fieri. Quiſqs ali-
quē queritur mortuū eſſe: querit hoiez fuiſſe. Oēs eadē ↄdi-
tio deuinxit. Cui naſci ↄtingit: mori reſtat. Interuallis diſtin-
guimur: exitu equamur. Hec ille. O ſaggia. aurea. ꝛ celebrā-
da ſnia. Dhe tacia Eutropio. Paulo oroſio. Plinius. ꝛ Lu-
cius florus. Taceat Titus liuius. Plutarchus. Saluſtius. cū
Libio. Obmuteſcat facundia. M. Tullij. Platonis: Lactā-
tij. Ueniat in ſilētio Darctes troianus. Antonius. Craſſus.
Diodorus. Hortēſius. ꝛ Pollio. in cōparatione ſnie Senece:
qn̄ tam efficaciter ꝛ breui ſermone ↄcluſerit noſtram rōnē:
tranſitū noſtroꝝ attinētiū cū fortitudine ai eſſe tolerandū.
Et vere: ſic eſt ab oibus nobis operandū. Imperoche talis
caſus hoi ornato optimis moribus eſt dulce riposo. Unde
Tulli. in orat. 14. Nam neqꝫ turpis mors forti viro accide-
re pōt. neqꝫ imatura conſulari. neqꝫ miſera ſapienti. Sicut
nos poſſumus ↄiecturare interueniſſe huic noſtro nobili vi-
ro dn̄o. N. qui fuit in tota vita repletus iuſtitia. conſtantia.
p̄ſtantia ai. virtute. ꝛ oi habitu digno cōmendatione ꝛ lau-
de. Un̄ credo reoportet premiū in celo a iuſto iudice. Qui
ſicut vnq̄ nō religt aliquē defectū ipunitū: medeſimamēte
vnq̄ pretermiſit eſſe aliqd bonū irremuneratū.

¶ Sermo cōis: ↄſolatorius: ob eā cauſam q̄ defunctus
euaſerit tot mundi clades. Ser. 17.

Mulier timens deum: ipſa laudabitur. Prouer. vlti.

¶ La natura humana quantūche di cor-
porea belleza. di habiti intellectuali. di ho-
nore. di gloria. in omni parte ſit veſtita. N.
tamen illi nō eſt cōicatū in p̄ſenti peregrinagio poſſe ha-
bere ſuā perfectā. integrā. ꝛ ↄſumatā felicitatē. Un̄ Lactā.
in. 3. al. c. 12. Hec vita preſens ꝛ corporalis beata eſſe nō po-

teſt:q? malis ſubiecta eſt per corpus. Beatitudo enim perfe-
cta eſſe dz:vt nihil ſit qđ eam vexare aut imutare poſſit. Ad
quā felicē ⁊ celeſtē beatitudinē hō ſalire nō pōt:ſi primo
nō ſe affaticet ſic in exercitijs corporeis ſicut ſpūalibus. ⁊
obſeruatione diuinoꝝ preceptoꝝ. Jn.x. Meta. Nō perueniſ
ad finē:niſi mediantibus debitis medijs. Qđ egit dña. M.
vnde in hoc puncto ꝓmerē laudē apud mortales. Mulier
timens ⁊c. Et q̄uis ſua ſola laudabilis vita ſit ſufficientiſſi
ma. debere nos ꝯſolari in hoc ſuo aie tranſitu:tñ q? accidit
ꝙ illi qbus interuenit talis ſors doleant. cernentes carnem
ſuā a ſe diſpartirſi ⁊ ire ſub tellurē:iō ad ꝯſolationē noſtrā
adducam vnā rōnē ſed breuē. qualē adducūt doctores ſan-
cti tali caſu:⁊ de illa ſola erimus ꝯtenti:q̄ dicit ab eis cōmu
tationis. Solet per naturā perſona tunc riallegrarſi. qñ a
reo ⁊ miſero ſtatu eſt traducta ad felicē. Quod euenit hoī
virtuoſo in vltimo. ſuſpirio. moriens. qñ recipit mercedē ope
rū preceſſoꝝ in vita. Et impero dz hō ſapiens libenter tole-
rare nō ſolū tranſitū ſuoꝝ attinētiū ⁊ affiniū:verū etiā ſuū
qñ caſus aduenit:vt monſtrat Ap. in ꝓceſſu libelli. de mor-
te ⁊ vita. Peroche reaſſumiē a ſtatu mortali:ad imortalez.
A tēporali ad eternū. A miſeria:ad beatitudinē. A dubio-
ſa tēpeſtate: ad certiſſimā inuariabilē. ⁊ letā tranquillita-
tem. Sentētia obſeruata a gentili opinione. a phis celebra-
ta. a poetis decantata. a ꝓphis prenunciata. ⁊ ab experien-
tia approbata. Et in hac ꝯſideratione multi hoies excellēti
virtute ⁊ ingenio bramarunt mori veluti refrigeriū tot preſ
ſuraꝝ ⁊ affannoꝝ. Vñ ſanctus Hiero. ad Euſto. dicebat
de ſeipſo. O quotiēs ego ipſe in heremo. ꝯſtitutus. ⁊ in illa
vaſta ſolitudine q̄ exuſta ſolis ardoribus horridū mōachis
preſtat habitaculū. putabā me romanis intereſſe delitijs. Se
debā ſolus:q? amaritudine repletus erā. Horrebant ſacco
mēbra deformi. ⁊ ſqualida cutis ſitū ethyopiſſe carnis ad-
duxerat. Quotidie lachryme. quotidie gemitus. ⁊ ſi qñ repu
gnantē ſōnus iminens oppreſſiſſet. nuda humo vix oſſa he-
rentia collidebam. De cibis vero ⁊ potu taceo. cū etiā lan-
guentes monachi aqua frigida vtanē ⁊ coctū aliqd accepiſ
ſe luxurie ſit. Jlle igiē ego. qui ob gehēne metū. tali me car

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

cere ipſe dānauerā. ſcorpionum tm̄ ſocius ⁊ ferarū. ſepe
choris itererā puellarū. Pallebāt ora ieiunijs. ⁊ mens eſtua-
bat deſiderio: in frigido corpore ⁊ ante hoiem ſua iam car-
ne premortuū ſola libidinū incendia bulliebāt. Itaqȝ oī au-
xilio deſtitutus ad Ieſu iacebā pedes. rigabā lachrymis.
crine tergebā. ⁊ repugnantē carnē hebdomadarū inedia ſub
iugabā. Nō erubeſco ꝯfiteri infelicitatis mee miſeriā: quin
potius plango me nō eſſe qd̓ fuerim. Memini me clamantē
diem crebro iunxiſſe cū nocte: nec prius a pectoris ceſſaſſe
verberibus. q̄ʒ rediret dn̄o iperante tranquillitas. Ipſam
quoqȝ cellulā meā quaſi cogitationum mearū ꝯſciam perti-
meſcebā. ⁊ mihimet iratus ⁊ rigidus ſolus deſerta penetra
bā. Sicubi ꝯcaua vallium. aſpera montiū. rupiū prerupta
cernebā. ibi mee orationis locus. illud miſerrime carnis er-
gaſtulum. Et vt mihi teſtis eſt dn̄s. poſt multas lachrymas.
poſt celo oculos inherentis: nōnunq̄ʒ videbar mihi intereſſe
agminibus angelorū. ⁊ letus gaudenſqȝ cantabā. Poſt te in
odorē vnguentorū tuorū currimus. Si aūt has ſuſtinēt illi
tentationes libidinū q̄ exeſo corpore ſolis cogitationibus
oppugnant: qd patitur xp̄ianus q̄ in delitijs viuit: Nempe
illud apl̄i: viuens mortuus eſt. Hec ille. Nec ſolū illi q̄ fue-
re inſigniti noīe xp̄iano: ſed ⁊ gentiles deſiderarūt mortem
hac rōne ꝯſideratione. Sicut. M. Attilius regulus q̄ reuer
ſus eſt ad Carthaginēſes certus de morte: vt abbreuiaret
hanc vitā aliquo paruo momento: ⁊ viueret eternaliter in
ore ⁊ monimētis poſteritatis. Hoc met impulit ad diuerſas
⁊ varias impreſas Decios. Fabios. Marcellos. Scipiones. ⁊
tot alios famoſos romanos ⁊ externos. Sicut cōprehendit
in. Q. Curtio. In Cornelio tacito. In Iuſtino. In Saluſtio.
In Tito Liuio. In Plutarcho. ⁊ in multis alijs hiſtoricis
lingue latine. Ideo Apl̄s. Infelix ego hō: qs me liberabit
de corpore mortis huius: Or ſi pagani cōportarūt cū forti
aio nō ſolū mortē ſuorū affiniū ſed etiā ſuā: qbus parata
erant ſempiterna incendia: quāto magis xp̄ianus eſſendo
ſtato adornās bonis. preclaris. ⁊ catholicis moribus: Uti
fuit dn̄a noſtra. M. que in toto proceſſu vite fuit vas ſingu-
larium dotum. laudabilium geſtuum: ⁊ operū virtuoſorū. ca-

tholica ⁊ ſancta: ⁊ vltimo felicis tranſitus. ⁊c.

¶ Sermo cōis: in quo diſputatur mors ſit ne bona: an mala. Ser. 18.

Memorare nouiſſima tua. Ecc. 7.

¶ Si homo cum oculo ſaldo ⁊ cū graui ⁊ matura ꝯſultatione reputaret breue ⁊ fugitiuū ſpaciū viuendi. Iā. neglecto ⁊ ꝑtermiſſo oi gaudio terreno. diſponeret mentē ⁊ opera ad conſequendū finē. ad quē natura humana ab eterno deo fuit in mundo ꝑducta. Uñ pater dicro. ad Cyprianū. Qui enim recordat quotidie ſe eſſe moriturū: ꝯtēnit ꝑſentia ⁊ ad futura feſtinat. Et glorioſus Plato in Phedro. tranſumpto a Tullio in. 1. Tuſcu. affirmauit antiquos phos ſolum huic meditationi moriendi inſudaſſe: dicēs. Tota phoꝝ vita: meditatio mortis fuit. Inter alios ſingulariter legimus Democritū q ad reprimendū humanā ſuperbiā: ſepiſſime ibat ad viſitandū ſepulturas mortuoꝝ. Jō bene dicit ſcriptura. Memorare nouiſſima t. In qbus verbis occurrit vna diſputatio: qualē forſan aliqs noſtrū ꝑpter noſtrū quotidianū mori potuit aliqñ feciſſe in mente ſua. Uꝝ mors ſit mala: an bona: Et videt in prima occurrentia eſſe mala. Quia ois res eam fugit: ⁊ q̄rit ꝑtelare vitā. Uñ Señ. in ꝑmo controuerſiaꝝ. Cara eſt cuiqꝫ vita. Et Cicero in. 1. offi. Principio: generi animantiū oi eſt a natura tributū: vt ſe. vitā. corpuſqꝫ tueat. declinetqꝫ ea q̄ nocitura eē videant. Et Arꝫ. in. 2. de aia. Oia appetunt participare eſſe diuinū: ꝑpter ꝑpetuum. Et in. 3. Ethy. dicit. Terribiliſſimū oium: eſt mors. Et ſcriptura. Ecc. 41. O mors q̄ amara eſt memoria tua. Uñ ⁊ humanitas xpi habuit de morte temanzā Mat. 26. Cum ergo oia eam ſumme fugiant: videt mala ⁊ nullo mō eſſe dicenda bona. Ceteꝝ ſi volumus bene rem reputare erit neceſſariū ꝑcedere eam ꝑſertim ais gentilibus nō ſolū bonā: ſed illis eſſe vtilem ⁊ vnū portū tutiſſimū lōgoꝝ mar-

tyrioꝝ ⁊ affanoꝝ. Vñ ſacri theologi potiſſimũ Scotus l. 4. ſic oſtendit. Nulla res glorioſa põt eſſe mala: Mors eſt res glorioſa. ergo mors nõ eſt mala imo bona. Preterea. Illud qđ nos facit francos meris malis ⁊ reponit in loco felicitatis. nõ põt eſſe niſi res optima: Mors ſic ſe hꝫ ꝙ nos facit exẽptos infinitis miſerijs ⁊ ꝑducit ad celeſte regnuꝫ: ergo mors nõ eſt mala ſed bona. Deh dicat ille parũ ꝑ charitatẽ. q̃ ſm ſtultã opinionẽ vulgi reputat̃ felix in mundo. quã rem habeat ꝙ ſibi poſſit porrigere vnã ꝯſolationeꝫ: ꝙ non ſit inuolta aſperis ⁊ infinitis amaritudinibus. Vñ in paruo momento perdunt̃ accumulate diuitie. regna. filij. ⁊ dilecta mũdana. Ubi ſunt horrea diuitie ⁊ theſauri poſſeſſi a ꝑncipibus ſecularibus ⁊ eccleſiaſticis: Ubi ſunt ornata ⁊ ditiſſima ſceptra: Ubi precioſe gẽme: Ubi rutilantes corone: Ubi tandẽ tot preſtantes ⁊ excelſi viri mundi: Hodie ſunt mẽbris nudi. miſeri aio. ⁊ mẽdici externaꝝ diuitiarũ. Nec etiã vilitas huius vite cõprehenditur in nõ guſtando aliqđ dilectũ: ſed ꝑpter tot ineuitabiles cauſas: vñ ipſi hoi proueniunt ⁊ affanni ⁊ moleſtie. Deh quot ſunt excidia: Quot iacture: Quot ruine: Quot ſupplicia: Quot imenſe paſſiones animi: Quot egritudines corporis: Et iõ merito piꝰ Augu. in prima parte ſupputationũ hoc cõprehendens: indicauit hãc vitã totaliter vilem ⁊ ꝯtẽnendã ⁊ deſiderari aliã meliorẽ di. Uita hec vita miſera. vita incerta. vita laborioſa. vita imunda. vita dña maloꝝ. regina ſuperboꝝ. plena miſeria ⁊ erroribus: q̃ nõ eſt dicenda vita ſed mors. in qua momentis ſingulis morimur per varios mutabilitatis defectus: diuerſis generibus mortis. Nunq̃ ergo q̃diu viuimus in hoc mundo poſſumus dicere vitã: quã humores tumidãt. dolores extẽnuãt. ardores excitant. aera morbidant. eſtus inflant ieiunia macerant. ioci diſſoluũt. triſticie cõſumunt. ſolicitudo coartat. ſecuritas hebetat. diuitie iactant paupertas deijcit. iuuentus extollit. ſenectus incuruat. infirmitas frangit. meror deprimit: ⁊ his oibus malis mors furibunda ſuccedit q̃ gaudio huius miſere vite finẽ iponit. ita vt quã eſſe deſierit. nõ fuiſſe putetur. Et Petrar. in triũpho temporis.

Che piu dun giorno e la vita mortale?
Nubilo.neue.freddo.τ pien di noia.
Che puo bello,parere:ma nulla vale.
Et ideo ipſi excellentes hoīes ꝯſiderantes nullā quietē eſſe in p̄ſenti vita habere ꝓ more deſiderare mortē.vt ꝑ mortē ipſi ꝯſequerent aliā vitā:qualis nō ſit plus ſuppoſita morti. Quā rem demonſtrauit cū effectu Ambraciotes phs qui ſicut ſcribit Ci.in.I. Tuſ.Et Aug. in.I. de Ci.legens librum Platonis de imortalitate aīe.ꝑpter deſideriū poſſidendi illam vitā ſe gito da vn muro ꝑ morire:τ mori.Et ipero apl's Heb.13.Nō habemus hic manētē τc̄.Et de ſe ſteſſo loquēs Phil.I.ſcripſit.Diſſolui cupio τc̄.Bene ergo debemus concludere mortē eſſe bonā τ nō malā:ꝗ̄ ſpenge vna morte viuente τ pturiſce la ſempiterna.τ ſic in obitu noſtroꝝ nobis eſt oblata potius materia gaudiȷ̄ ꝙ̄ alicuius doloris:quando ſunt aſſumpti ad celū ab abyſſo mari tot turbalētaꝝ tēpeſtatū.Ad qđ ſaliſſe dn̄m.N.multa mihi pſuadent.Sic laudabilis vita.ſic preclara facinora.ſic aſſumptio omniū ſacramentorum.

¶Sermo cōis:in quo declaratur hoīem neceſſario moriturum:corporis ratione. Ser.19.

C Ollaudabunt multi ſapientiam eius. Ecc̄.39.

¶Naturalis appetitus eſt oīum animalium: ꝙ deſiderant ſumme ſuā ꝯſeruationē:τ tanto plus quāto ſunt nobiliora τ habēt intelligentiā τ noticiā ſue nobilitatis. Sed qꝛ illa lex τ ꝯditio humana durat τ perſeuerat.nō dimeno vniuerſale τ iuſta ꝙ Oīa orta occidunt.nō ꝯcedit anzi repugna ꝯſeruarſi in hoc ſtatu vltra debitū terminū.ad quē per neceſſitatē ꝯuenit venire vna vlce. Quia reddenda eſt terra terre per experientiā quotidianā:ꝗ̄ tanta eſt ꝙ ois auctas eſſet ſuperflua ad hoc ꝓbandū.Sola eſt vna ꝯſeruatio:viuere in memoria poſteritatis.Et famā extēdere factis.Quā ſolā ꝯſequunt illi ꝙ per mediū virtutis merent relinquere

eternū nomen ⁊ memoriā ſui. Et q̄uis vita ſit breuis ⁊ cor‑pus reſoluatur in ſuis principijs. virtus nō patit̄ reſolutio‑nē nec dānū. imo p mortē remoto velo inuidie q̄ eſt inimica ⁊ aſſidua ſocia virtutis. inter viuentes demonſtrat̄ lucidior ⁊ ſplendidior. Qua quidem virtute ⁊ optimis moribus fuit adornus dñs. N. vnde meret laudē apud mortales. ⁊ pre‑miū apud deū in celo. Collaudabunt. Et lȝ ſua optima. inte gra. ⁊ laudabilis vita. honeſta ⁊ religioſa opa nobis ſatis ſint ad ꝯſolandū noſtrū: qꝛ vos video triſtes ſub brunis ve ſtibus adducam vnam breuem rationem ad noſtram con‑ſolationem: que dicitur neceſſitatis.

Requirit natura hoīs: ꝙ ſemel veniat ad hūc pūctū. Quia oīs res q̄ in mundo naſcit̄: neceſſitate eſt ad cadū ad terrā ſicut ad genitricē ⁊ matrē oīum reꝝ. Vñ ad hoc ꝓpoſitum ſcribit antiquiſſimus vates Lucretius. Cedit idem retro de terra qđ fuit ante in terrā. Quā veritatē cōprehendētes an tiqui egyptij ad perpetuā memoriam ipſoꝝ terree ⁊ limoſe originis in ipſoꝝ ſacrificijs vtebant̄ in manu herba vulua culta in paludibus. quaſi ſicut affinis prima noſtre nature. Teſtificant̄ pariter idem inſici ethyopes. qui inter alias pa trias laudes quas ſibi attribuunt. dicūt ſe eſſe primes ho‑mines qui nati ſunt in terra. Et Liuius li. p̄mo ab vrbe cō dita. ponit ꝙ poſtq̄ Tarquinius ſuperbus expugnauit Ga bios: filij ſui ierunt Delphos. regrentes qualis coꝝ debebat ſuccedere in regno. Et in hoc itinere duxerunt ſecum ⁊ Iu‑niū Brutū. Vñ rñdens oraculū ꝙ ille rome regnaret poſt Tarquiniū q primus oſcularet̄ matrē: Brutus finxit cadere in terra: ⁊ eam oſculatus eſt. Vbi filij Tarquij nō intelligen tes occultū rñſum. accelerarunt reuerti romā vt matrē oſcu‑larent̄. Et ita poſtea ſecutū eſt. ꝙ pulſo a roma Tarquinio p̄ mus ꝯſul romanus electus fuit Brutus: ⁊ ipſe ſucceſſit ro‑mano iperio. Vñ merito capit̄ argumentū terrā eſſe noſtraꝫ antiquā matrē. Dū ergo hō ſit de terra: rōnale eſt ꝙ ad eaꝫ reuertat̄ tanq̄ ad vnicū ſuū ⁊ ꝓpriū p̄ncipiū. La doni ob hoc nō multū antiq ſecerunt grandē ēſtimationē moriendi. Vñ Tulli. in lib. de Senec. Hoc meditatū ab adoleſcentia eſſe dꝫ. mortē vt negligamus: ſine qua meditatione aio tran

quillo eſſe nemo põt. Moriendũ enim certe eſt ⁊ incertũ an eo ipſo die moriat̃. Et in eodẽ libro docet mortẽ eſſe appetendã, hoi ꝟtuoſo: dicẽs. O miſerũ ſenẽ q mortẽ ɔtẽnendã in tam longa etate nõ viderit: q̃ aut clare negligenda eſt ſi oio extinguit aium: aut etiã optanda ſi aliquo eum abducit vbi futurus ſit eternus. Quid igit̃ timeam: ſi aut nõ miſer poſt mortẽ. aut etiã beatus futurus ſim: Vñ hõ rõne adornus dꝫ eũ fortitudine ai cõportare mortẽ ſuã. ⁊ multo plus attinentiũ ⁊ affiniũ ſuoꝝ qñ caſus interuenit. maxime tunc qñ ſancte vixerint in ꝓceſſu vite. voluentes in mente ſua iuſtis talẽ caſum nõ eſſe niſi de meris malis felicẽ cõmutationẽ premioꝝ eternoꝝ. ſicut affirmat Aug. in .i. de ciui. dei. dicens. Mala mors putanda non eſt: quã bona vita ꝑceſſit. Neqꝫ enim facit malã mortẽ: niſi qui ſeqtur mortẽ. Qd cũ ſatis apertis ɔiecturis credimus obueniſſe dño nr̃o. N. q ⁊c.

¶ Sermo cõis: ad idem. Ser. 20.

Ecce quõ cõputatus

eſt inter filios dei: ⁊ inter ſanctos ſors illius eſt. Sap. 5.

¶ Eſſendo la legge ⁊ ſtatutum vniuerſale mortis. ſicut deſcribitur a Paulo Heb. 9. Statutum eſt hominibus ſemel mori.

Et Oui. x. Meta. Oia debent morti: paulũqꝫ morati
Serius aut citius. ſedẽ ꝓperamus ad vnam
Tendimus huc oẽs: hec ẽ domus altera nobis: rõnalis res eſt ꝙ hõ dotatus rõne. anteq̃ꝫ approximet ad illud punctũ horribile ⁊ ſpauentoſum. in tali mõ diſponat oẽs ſuas hũanas opationes. vt ſicut eſt mortalis quãtũ ad corpus: ſic nõ ſit mortalis quãtũ ad aiam. priuatione gratie gratũ facientis. Ad quẽ effectũ apte nos inſtruit cum breuibus verbis Senẽ. in epla. 19. di. In freto viximus: moriamur in portu. Et ſcũs Hiero. dicit de antiqs phis. Tota phoꝝ vita: cometatio mortis fuit. Hoc egit hic noſter nobilis. q in toto ꝓceſſu vite: excoluit habitũ virtutis. Vñ merito eſt cõputatus iter

electos dei: vt diuint verba aſſumpta. Sed q2 eſt naturale. ꝙ hō dolcat in diſceſſu ſuoꝝ. ⁊ ego cerno vos meſtos ſub brunis veſtibus: recollegi duas ratiunculas ad noſtrā ꝯſolationem. in hoc ſuo tranſitu.

Et prima dicit̃ neceſſitatis. Sicut affirmāt phice norme. natura oium reꝝ intercluſaꝝ ab electo ignis. fuit a ꝑncipio ſtatuta debere pati tranſmutationē. ⁊ vna vice venire ad finē. Vñ accōmodata hec mundana regio. fuit a phis cognominata quin reꝝ actiuaꝝ ⁊ paſſiuaꝝ. q2 in ipſa ſunt collocata quattuor elemēta q̄ in ſe ꝯtinent ꝑmas qualitates ꝯtrarias. per quaꝝ operā oiꝫ res terrena eſt ſubiecta in breui ſpacio corruptioni. Et maxime huic defectioni eſt ſuppoſita humana natura: vnde merito hoies inter oia aiantia ſunt cognominati mortales. Unde Tulli. in. I. Tuſc. Moriēdū certe eſt oibus. Et in illo de ſenec. Moriendū enim certe eſt: ⁊ incertum an eo ipſo die moriat̃. Et Senec. in Thebaide. Ubiq3 mors eſt: eripere vitā nemo hoium pōt. Et Petrar. in. 5. trium. temporis.

Forſi che in darno mie parolle ſpargo
 Ma io vi anuncio che voi ſeti oppreſſi
 Da vn graue ⁊ mortifero letargo
Che volan lhore. giornj. e gli anni ⁊ meſi.
 Inſieme cum breuiſſimo interuallo
 Tutti habiamo a cercar altri paeſi.

Et ſcriptura dicit. Quis eſt hō qui viuit: ⁊ nō ⁊c̄. Quelibet ergo res per generationē naturalē aut per qualēcūq3 aliaz tranſmutationē intus aduſq3 eſt ꝑducta in eſſe illa ꝑ certā ⁊ manifeſtā experientiā videt̃ deficere. ⁊ ad moriendū appropinquare. Vñ ob hoc hō ſapiens in tali caſu vniuerſali ⁊ iuſto: d3 ꝯtentari volēdo qd vult deus autor ipſius. Quez tranſitū Julius Ceſar ſm ꝙ ſcribit Saluſt. in Catili. ⁊ Cicero in oratione ꝯtra Catilinā ſtimauit ꝑuenire aut neceſſitate nature. aut fine ⁊ quiete noſtroꝝ laboꝝ: ⁊ nō eſſe ſuppoſitū a diis hoibus attributum. Et ſic ſe ꝯſolatus eſt ſapiens Seneca in libello de remediis: qñ nuncianti liberos ſuos extinctos: dixit hec verba ſicut ille habebat linguaz ⁊ pectus plenū phia. Stultus es: ſi defleas mortē mortaliū.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

[illegible]

[illegible]

¶ Sermo ad idem: qui lʒ ſit idem fere principio: alia tamen incedit via. Ser. 27.

FActum eſt gaudium

magnum in illa ciuitate. Act. 8.

¶ Mirabilē doctrinā. veriſſimā ⁊ ſingularē deſcribunt ſancti doctores. dicentes ipſi diſceſſum ⁊ partitā quē faciunt cari noſtri ab hac p̄ſenti luce. nullo modo eſſe lugendū. ⁊ preſertim coꝝ q ſalierunt ad aureū albergū celū: cum candida gonna innocentie. Ūn̄ cum cignea voce ad hoc ꝓpoſitū in q̄onibus tuſculanis ſcribit oculus facundie noſtre. M. Tulli. Non eſt lugēda mors: quā ſequitur imortalitas. Idē in paradoxis. Mors terribilis eſt his quoꝝ cū vita oia extinguunt. non his quoꝝ laus emori nō pōt. Et in orone. 13. Beata mors coꝝ futura eſt: q e vita excesſerunt ſine tormētis. Idē in libello de Senectute ad Atticū. Viuendi eſt optimus finis: quū integra mente ceteriſqʒ ſenſibus. opus ipſe ſuū eadē q̄ augmentauit natura diſſoluit. Ceteꝝ: qꝛ ſolent hoies lʒ conſtātes in tali caſu languere ⁊ dolere. cernentes ſanguinem ſuū ire ſub terrā. ꝓ tāto doctores ſcti adducūt numeroſaʒ copiā rōnū ad ꝯſolationē noſtrā: ſed duas ſolū adducemꝰ.

¶ Et p̄ma dicit Gaudū. Quia magnū gaudiū ⁊ ineffabile fit in ciuitate paradiſi de pſonis pure innocētibus. q̄ nunq̄ admiſerunt aliqd delictū. nec mortale nec venabile. De numero hoꝝ nō fuit vnq̄ aliqs adultus: nō patriarca. nō propha. nō apl's. nō matres. nō alius ſanctus celi. excepto dn̄o noſtro ⁊ matre ſua. ⁊ glioſis innocētibus. q diſcedunt an̄q̄ peccent. mundati originali ꝯtagio lauacro baptiſmali. Tales qn̄ moriunt: fit magnū feſtū in toto regno celeſti. Sicut qn̄ rex terrenus ſuſcipit a regina primogenitū. totū regnuʒ feſtū facit ⁊ oēs ſunt poſiti in zolia: ſic qn̄ regina. ſ. eccleſia militans mittit a d celū tales paruulos innocentes. rebombat ⁊ reſonat totū celum. Ūn̄ anagogice dixit dn̄s Io. 16. Mulier quū parit triſtitiā hʒ: qꝛ venit hora eius: Quū aūt peperit filiū. iam nō meminit preſſure ꝓpter gaudiū: qꝛ na

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

tus est hō in mūdū. Qñ mulier.i.ſancta mater eccleſia pari-
rit.i.mittit foras de vētre huius mūdi aliquē paruulū ad ce
lū: hʒ triſtitiā.i.coꝝ parentes. Sed quū pepererit.i.qñ iā eſt
in paradiſo. nō meminit preſſure ꝓpter gaudiū: qꝛ natus eſt
hō in mūdū. Et ſicut nos haberem⁹ ꝓ ſingulariſſimo dono.
ſi vnus rex corone tranſiēs per hāc villā videns filiū noſtrū
caperet ꝓ ſua curia. ꝛ eū ſtatim veſtiret ſerico ꝛ auro faciēs
comitē ꝛ equitē. reputaremus nō triſtitiā ſed ſummū gau-
diū. Sic qñ rex glorie xp̄s recipit filiū veſtrū. tunc tranſit p
villā ꝛ ducit ſecū. ſtatim veſtitur auro veſtis glorie. ꝛ ē fa-
ctus maior dñs mundi. Quia maior eſt gloria minoris ſan-
cti celi: ꝙ aliqua dignitas mundana. Jō Apl's.1. Teſſa.4.
Nolumus vos ignorare de dormientibus.i.de quieſcentibus
innocēter in xp̄o: ſicut ceteri q ſpē nō hn̄t. Et ſi pur humani-
tas porrigit nobis aliquē dolorē debemus eijcere quattuor
aut.5.lachrymas potius ꝓ relatione gratiaꝝ: dicēdo. Bene-
dictus deus: ꝙ habeo vnū corteſanū in celo. Prima rō.
Scdam rationē habes ſupra in alio ſermone.

Sermo cōſiſtēs ꝓ pueris.ſʒ ꝛ ꝓ alijs quibuſuis. Ser.28.

Innocens manibus

ꝛ mundo corde. hic accipiet benedictionē a dño. Sūt vba diuini cantoris in Ps.23.

Quāuis ſit arduū cuilibet: vidēdo carnē ꝛ ſanguinē ſuū ire ſub terrā ꝛ nō dolere: tñ ſi pſona poſtea reputat talē caſuʒ eſſe neceſſariū fiendi cū-
ctis naſcentibus in hac luce. ꝛ ꝙ in huiuſmodi paſſu ē ꝯſti-
tutū premiū virtuoſis ꝛ innocētibus: potius hʒ cām ꝯſola-
tionis ꝙ doloris. Vñ glorioſus Hiero. ſcribens Tyraſio: di-
cit ad hoc ꝓpoſitū. Sapiēter dʒ dolere q dolet: ne pdat ſine
cauſa qd dolet. Nunc aūt ꝯtra luctū ſumenda ſunt arma:
vt ſpes noſtra poſcit hic victoriā. Principlr ꝙ voluit dñs
ſuſcipere. Gratulemur deinde: qꝛ hoc nobis in mūdo cōe ē.
Additur nobis peculiare noſtrū: ꝙ ad requiē deducamur.
Sequit̄ ꝯſumatio oīum gaudioꝝ. ꝙ in reſurrectione inuicē

nobis dño reformante reddemur. Hec ille. Declaret auctas cum applicatione ꝙ ꝓpha hanc ꝯſumationē gaudioꝝ poſuit. 5. generationes conſequi in ſuo tranſitu.

¶ Primo innocētes ⁊ infantes. ꝗ nunꝗ̄ peccauere in corde. habēdo malas cogitationes. Innocētes in ore: qꝛ nunꝗ̄ dixerunt malū verbū: nec mentiendo. nec iurando. Innocētes in oculis ⁊ manibus: ⁊ toto in corpore. nūꝗ̄ errauere. Hi qñ moriūtur: ilico habēt benedictionē glorie celi. Vñ ipſe diuinus cantor. Gratiā ⁊ gloriā dabit dñs. Nō priuabit bonis eos ꝗ ambulant in innocentia. Nec eſt audiēdus error eorū: ꝗ dicunt tales pati: aliquā: ꝓpter tedia data ſuis genitoribus. Quia ipſi nō habēt de hoc culpā nec peccatū aliqđ: qꝛ dolor ⁊ affanna parturiendi. puenerunt mulieribus ex pctō Eue. q̄ edens de fructu arboris: ꝯtrafecit diuino iuſſui. ideo deus fecit ꝯtra eā ⁊ oīs filios eius vt punirent in fructu vētris. ferrent cū labore. parerent cū dolore. ⁊ nutrirent cū faſtidio. De his dicit Job. 22. Saluabit innocens: ſaluabitur aūt mūditia manuū ſuaꝝ. Saluabit mū. ma. ſu. ſ. baptiſmi: qꝛ ſicut habemus duas manus. ſic habemus duas ſubſtantias aīam ⁊ corpus: q̄ baptiſmo mundant. Et miſericordiaꝫ a deo ſalu. ſu. qꝛ tūc pueri miſericorditer liberant a tribus miſerijs: quas habent. Prima ē ignorātia: a qua tūc liberant. qꝛ ſtatim aperit eis liber vite ⁊ ſciūt oīa: ⁊ cognoſcūt ſe ⁊ eoꝝ parentes. Scđa eſt paruitas: qꝛ aīa ſeparata a corpore hꝫ tantā magnitudinē vt gigas. Tertia eſt ipotētia: qꝛ neſciunt ire nec ſe mouere: ſed ſtatim qñ ſunt in celo habēt tātā potētiā. ꝙ nec gigas nec leo hñt tātū poſſe. Et hi dicit ꝓpha ſunt primi qui habēt ꝯſumationē gaudioꝝ.

¶ Scđi ſunt peccatores vere penitentes. Hoc tangit nos: qꝛ lꝫ fuerimus innocētes ⁊ mundati baptiſmo: tñ infinite amiſimus eā innocentiā delinquēdo ꝯtra deū. aīam ⁊ primū. ideo nō poſſumus intrare paradiſuꝫ ꝑ viā innocētie. ob hec deus ordinauit viā penitētie. ſ. dolere ⁊ ꝯteri de pctis cū ꝓpoſito nō redeūdi. ꝯfiteri. ⁊ ſatiſfacere. Hoc mō poſſumus ꝯſequi ꝯſumationē gaudioꝝ. Vñ Dauid. Mundo corde. ſ. ꝑ penitētiā q̄ dicit mūdicia cordis: qꝛ ipſa mundat nō ſolū cor. ſed oēs vires aīe. intellectū a falſis erroribus. volū

tatē a malis deſiderijs. memoriā ponendo in obliuionē in-
iurias receptas. Mandat etiā oēs ſenſus corporis. Jō no-
ſter. N. voluit hanc amplecti: vti oſtendit in hoc vltimo ſuo
tranſitu. Hic narra vitam ꝛc.

¶ Tertij qui ꝯſequunt̄ ꝯſumationē gaudiorum: ſunt ꝯſtātes
in preſſuris ꝛ patibulis mūdanis. infirmitatibus. doloribus.
ꝛ anguſtijs. ꝛ amiſſione ſuorum: ꝛ tn̄ ſufferunt cū cōſtantia ꝛ
eqtate animi. ſperantes in alia vita liberari a talibus diris
fortibus. Vn̄ dn̄s noſter dixit aplīs ſuis Luc. 21. in patiētia
veſtra: poſſidebitis ꝛc. Et s. Jacobus. 5. Beatificamus eos
q ſuſtinuerūt. Et Jo. 16. Triſticia veſtra ꝯuertet in gaudiū.
Vult deus vt in hoc mūdo patiamur aliqd pro eo aduerſa
fortuna: ſicuti ipſe pro nobis paſſus eſt. vt per patientiā me
reamur poſtea triūphū glorie. Sic egit hic noſter. N. in
oi ſuo ꝓceſſu vite: ꝛ maxime in hoc ſuo vltimo trāſitu ꝛc.

¶ Sermo admodū dulcis habitus in funere cuiuſdā in-
genue matrone q̄ vnicū habens natū eūqꝫ paruulū amiſit:
quē paucis interiectis diebus ꝛ ipſa ſecuta eſt: vbi mortem
ambiens: modo xp̄m modo natū alloquit̄. Ser. 29.

Trahe me poſt te.

Canti. 1.

¶ Secdm ſacras ꝛ morales diſciplinas: ni
hil plus cogit. irritat. ac ꝓuocat creaturam
rationalē ad libenter amplecti fatalē horā:
q̄ illā eſſe ꝯſtitutā in anguſtijs ꝛ varijs affannis. Vn̄ ꝯſtās
Job nimis afflictus. priuus ſubſtātia terrena. priuus cūctis
ſuis liberis. priuus valitudine. irriſus a ꝓpria ꝯſorte: dixit
hec verba: ſicuti ſcribit̄ in. 7. c. ſui libelli. Sicut ceruus. deſi-
derat vmbrā. ꝛ ſicut mercenarius p̄ſtolatur finē operis ſui:
ſic ꝛ ego habui menſes vacuos ꝛ noctes laborioſas enu-
merati mihi. Vulgarizatio. Sicut ceruus eſtuās in campis
ob nimios calores. deſiderat vmbrā pro reſtoro ꝛ ꝯforto: ſic
ego dicit Job locatus in campo huius mundi. ꝛ eſtuans in
multiplicibus iacturis bramo vmbrā mortis ꝑ. ſummo meo

ripoſo ⁊ placita quiete. Et ſicut mercenarius ſe affecta da-
re finē operis ſuis vt habeat mercedē: ſic mihi multi anni.
menſes. dies ac noctes fuere noioſi. quātū ipedierunt me ad
ꝯtīgere vltimo meo fini. Jō dña. N. iam pluribus diebus ela
pſis in magnis aſperitatibus ꝯſtituta. facta priua ſuo nato.
⁊ deſtituta ſoſpitate. bñ pōt dicere dictū aſſumptū. Trahe
me ⁊c̄. q. d. Glorioſe mi dñe: ſi mihi expedit tibi porrigo pre
ces trahas me per mortem apud te: vt ſoluta his tot curis
videam filium meū. ℣. Unde inter alia inuenio duo q̄ ipe-
diūt hoiem ne libenter moriat̄. Sc; Amor: ⁊ Timor.

Amor ꝯiūcti ⁊ filioꝝ. Amor ꝯiūcti. ſ. huius ꝯiūctionis aie
⁊ corporis. Tantus eſt amor ⁊ amicitia aie ad corpus: ꝙ po
tius ſuffert vſq; extremā ſeruitutē deſiderans habitare in
hoc carcere corporali patiēs famē. ſitim. frigus. ⁊ caldū. ꝙ̄
eſſe liberā priuā ꝯtubernio corporis. ꝯtra oēs leges. mores. ⁊
rōnes: deſiderantia oīa pacē. Et hoc ē qđ dicit Aug. in libel-
lo de cognitione ſuiipſius. Quadā nāq; amicitia ⁊ ꝗbuſdā
affectibus aia corpori ꝯiungitur: ſm quā amicitiā nemo car
nē ſuā vnꝗ̄ odio habuit. Sociata nāq; illi. l; eius ſocietate
pregrauetur. ineffabili: tñ ꝯditione diligit corpus. Amat car
cerē ſuū: ⁊ ideo libera eſſe nō pōt. Doloribus eius afficitur.
vehementer formidat interitū. timet defectū. q̄ nec mori nec
natura deſiſtere pōt. Oculoꝝ ſpeculationibus depaſcit̄. ſo-
noꝝ delectatur auditibus. ſuauiſſimis iucūdatur odoribus.
larga epulatione reficitur. Et l; his nequaꝗ̄ vtatur: tñ me-
rore afficitur ſi ſubtrahātur. Jlle. Et quātū ad hūc amorē;
ꝯiūctiōes natura fugiunt mortē. Amor etiā filioꝝ ipedit
hoiem ne libenter moriatur. Durū eſt eni; patri ac matri cer
nenti a latere filios lugētes. ⁊ ignorant quoꝝ eos manibus
fināt. Uñ Miche. 7. Jnimici hoīs: domeſtici eius. Quia pa-
rētes cernentes liberos: nō libenter moriūtur. ⁊ cū difficulta
te veniunt ad verā ꝯtritionē ⁊ ſatiſfationē paſſatoꝝ erroꝝ:
vt oſtēdit Aug. de pe. di. 7. c. Nullus. Jō dña Anna orbata
filijs. ⁊ remoto hoc impedimento. cu; ſignis deuotionis oſtē
dit libenter amplecti mortem.

Timor etiā extreme hore ipedit perſonā ne libenter mo-
riatur: q2 ꝯſiderat ꝙ in tali paſſu inſtant multa horribilia.

Adſunt ex vna parte demones accuſantes nos de tutto ſl noſtro fallire: ex alia ↄſciētia ↄfirmans: ſilēcio hoi inſurgit ma gnū pauentū ⁊ temanza. Vñ deuotus Ber. Quis ille pauor erit o aia mea: quū dimiſſis oibus quoꝝ eſt tibi pñtia tam iocūda. tam gratus aſpectus. cohabitatio ipſa tam familia ris. ſola egrediens in incognitā penitus regionē: Occurren tia tibi cateruatim teterrima illa monſtra videbis. Quis ti bi in die tante neceſſitatis occurret: Quis tuebitur a rugiē tibus preparatis ad eſcam: Quis ↄſolabitur: Quis dedu cet: Ideo dña. N. volens ſe ↄſtātez in tali pūcto inuenire ſi ne timore mortis. ſibi arrogonauit oia ſpūalia arma. pluries ↄfitendo. deuotiſſime cōicando. depꝛecationibus multoꝝ re ligioſoꝝ recōmittendo. ⁊ comitata tandē aſſumptione oium ſacramentoꝝ celeſtiū. ſaliuit ad melius ⁊ quietius albergū. Vñ bene potuit dicere. Trahe me ⁊c̄. Poſtremo vt veniam ad id qđ ſemper mihi fuit q̄ddifficillimū. vz ad ↄſolationez ⁊ gratiaꝝ actiones. Dñe. N. volo hoc ſit veſtrū ſolaciū. cōſi derare patrē verberare filiū ⁊ illū tenere in diſciplina quā amat: ſicut docet Paulus Heb. 12. Scđo. reducere vobis memorie. q̄ non vos fecit xp̄ianum dederitq; arma fidei vt ocio vacetis: ceteꝝ vt acriter pugnetis ↄtra affanna mūda na. Tertio. ⁊ vltimo: debetis aduertere q̄ celſus deus pmi ſit vos affligi preſenti aduerſa fortuna veſtro emolumēto: vt detis exemplū patiētie veſtris ↄciuilibus: vti fecit Tobie priuās luminib9. ⁊ Job varie vexando. nō coꝝ ſceleratezis. ſz vt illis acreſceret meritū: ⁊ eſſent ſpeculū vniuerſo orbi. N. q; dño. N. dediſtis ↄſolationē preſentiis veſtris: noie ſuo ago infinitas gratias. ⁊ reddit ſe paratiſſimū ad oēm vſum ⁊ beneplacitū veſtrum ⁊c̄.

¶ Sermo cōis p adoleſcētibus: vbi qđ ſatius ſit. mori ne in iuuenta. an ad ſenium vſq; vitā ꝑclare: agitē. Ser. 30.

R Aptus eſt: ne malitia mu taret intellectum eius. Sap. 4.

¶ Digna ⁊ elegās moralitas ē deſcripta a pelago aureo ſa

pſentic Platone in phedro: nullā accōmodatiorē viā poſſe
operari hō ad reportandū ſibi ſamā apud mortales. ⁊ tan/
dē incōtaminatā coronā in regno celeſti: q̄ꝫ pretermiſſa oī
cura bonoꝝ tēporaliū. ſolū figere ſe in ſpectaculo virtutis.
paſcendo mentem de deliciosis ⁊ ſuauibus ſuis fructibus.
Erudita ſnia: ⁊ vni aio excellenti ⁊ pleno phie accōmodata.
La doui diſcurrentibus nobis per oīa q̄ a nobis pñt poſſi/
deri: ſola virtus intelligitur eſſe q̄ hoīes reuocat a ſepulchro
mortalitatis ⁊ ꝯſtituit diuinos. Vñ exprimens Cicero mortē
a virtute eſſe victā: dicit. Nemo parū diu vixit: q virtutis p/
fecte pfecto functus eſt munere. Et Titus Li. 2. bello puni/
co. Vincit tñ oīa pertinax virtus. Et iō dicit ſcriptura de il/
lis qui in ſua etate innocenti ⁊ iuuenili fuere ad celū ſaliti.
Raptus eſt ⁊c. In qbus verbis dubiū ꝑponitur. Cū de/
beat ſemel hō mori: qd melius ſit. mori in tenella etate aut
ꝑlongare vitā per longū tēpus: Aliqui volunt ꝙ melius ē
viuere per longū tēpus. Rō: q2 naturaliter hō cupit longaꝫ
vitā. In. 2. de aia. Oia appetunt eſſe: ꝑpter ꝑpetuitatē. Et
Job. I. Pellē pro pelle: ⁊ cūcta q̄ hꝫ ⁊c. Hoc aūt bonū na/
turale: melius conſeruatur in longa etate q̄ꝫ cito perdere il/
lud ergo melius eſt viuere q̄ꝫ cito mori.

¶ Prima: ſama ē bonū optimū ⁊ amabile ab oib⁹. 6. Top.
Omnes honorē appetunt. Meſue. Melius eſt nomen pre/
claꝝ: cūctis diuitijs. Hoc bonum nō poteſt acquiri niſi vita
hominis protelētur: ergo melius eſt venire ad canutam ſene/
ctutem: q̄ꝫ amittere vitam in iuuenili.

¶ Scda opinio dicit oppoſitū. ꝙ melius eſt mori iuuenis.
Rō: q2 hō in longo ꝓceſſu vite ſubijcit̄ peccatis. Sap̄. 4. di
cit̄ de iuuenibus. Raptus eſt ⁊c. Ad hoc rñdeo ſm doc. ꝙ
melius eſt mori in faſcijs ⁊ iuuenis. Et rō. Creatura facta
eſt vt perueniat ad paradiſum. Aug. Fecit deus rationalem
creaturā ⁊c. Quē ſermonē affirmauit Plotinus clarus phs:
q in morte ſua dixit medico ſuo Euſtochio. Diuinū qd in
nobis eſt o Euſtochi: in id qd in vniuerſo eſt demū iam re/
uertit̄. Et Lactā. refert ꝟba Lucretij āti̅qſſimi vatis: dicēs.
Cedit idem retro de terra qd fuit ante
In terram: ſed qd miſſum eſt. ex etheris oris

Id rurſus celi fulgentia tépla receptant. Uñ et hoc ma niſeſtatur q̃ morte in iuuẽtute p̃mo ꝯſequit̃ ſummũ bonũ animi quale eſt reuerti ad celũ ⁊ ſpeculari diuina: ⁊ poſtea fugiunt miſerie ⁊ tediũ ſenectutis ⁊ ſuoꝝ ſpiaceuoli faſtidioꝝ. quoꝝ eſt particeps in proceſſu vite ꝯtagio corporis: vnde ſatis melius eſt idẽ bonũ participare ſine pati aliqđ ſuppoſitũ aut affannũ: q̃ poſſidere idẽ bonũ ꝯplicatũ amaritudinibus. Et ſi etiã volumus ſubmittere aium ꝓpter peccatũ diuine iuſtitie: vt ſcribit Uirgi. in. 6. etiã melius eſt iudicare mori in illa etate vbi nõ cadit peccatũ. Quã ꝯcluſionem comprehẽdẽs Cice. in. 1. Tuſc. pluribus exẽplis confirmat eam eſſe veram. ¶ Primo de Egeſia pħo qui inducebat hoies in ſuis lectionibus ad occidẽdũ ſeipſos. vt citius irent ad ſtatũ imortalitatis. Preterea: de Trophonio ⁊ Agamede q duo ꝯſtruxiſſent vnũ tẽplũ Apollini deo ſuo. ⁊ requirentibus ipſis ꝓ remuneratione illã rem optimam quã poſſent hr̃e: poſt tot depcationes fuit ſibi rñſum q̃ erat mors. ⁊ poſt tres dies fuerunt inuenti mortui. Preterea: Cleobis ⁊ Bithon filiĳ della ſacerdote Argia: dum fuiſſent pĳ erga matrẽ in ea honorãda. ⁊ ipſa ꝓ hoc honore precata eſſet deã ſuã Mineruã q̃ eis ꝯcederet illud maximũ premiũ qđ poſſit dari hoi. dum cenaſſent cũ matre iuiſſentq; dormitũ: mortui fuere inuenti in mane. Preterea: inducit poſtea in fine exẽplum Sileni. q captus a rege Mida rege lydoꝝ ⁊ nõ habẽs de quo alio ſe redimeret q̃ doctrinam: dedit in donũ regi duo optima precepta Primũ: q̃ optima res q̃ poſſit hoi interuenire: erat nõ naſci. Alia prima ad nõ naſci: erat ſubito mori. Unde dicit Tulli. Fert etiã de Sileno fabella quedã qui cũ a Mida captus eſſet. hoc ei muneris pro ſua miſſione dediſſe ſcribit̃. Docuiſſe regẽ non naſci hoi longe optimũ eſſe: primũ aũt. q̃ primũ mori. Doue ꝓ ꝓpria opinione ſubiũgit poſtea Tulli. hec verba dicens. Certe ſi ante obiſſemus. mors nos a malis nõ a bonis obtraxiſſet. Et inde poſt affirmat q̃ affanna ⁊ patibula q̃ interuenerũt illis hoibus ſingularibus Metello. Priamo. ⁊ Põpeio. oĩa dicit q̃ fugiſſent ſi mortui fuiſſent i coꝝ faſcĳs. Qđ bene cõquerebat̃ Job. x. dicens. Quare de vulua edu-

riſti me: Qui vtinã ꝯſumptus eſſem ne oculus me videret. Et in.3.c. Pereat dies in qua natus ſum: ⁊ nox in qua dictũ eſt ꝯceptus eſt homo. Ideo Petrar. in.5. triumpho.

Cicca che pur al vento ſi tranſtulla
Et pur di falſe opinion ſi paſce
Laudando piu il morir vecchio che in culla
Quanti ſon gia felici morti in faſce:
Quanti i miſeri in altra vechieza:
Alcun dice: beato e chi nõ naſce.

His ergo ꝯſiderationibus poſſumus ꝯcludere eſſe gratiã ſingularẽ qñ deus accipit creaturã in ſtatu ſue innocentie: q: illa eſt etas q̃ ſumme placet deo. Unde ⁊ Jo. in Apoc. 14. vidit eos in celo: ⁊ cum dño noſtro regnare. Sine macula enim ſunt añ thronũ dei. In hac etate raptus eſt carus noſter dñs. N. ⁊c̃.

¶ Sermo cõis: ꝓ ſcolaſtico vel doctore habẽdus: in quo de ſciẽtie preconio agitur. q̃ quidẽ oium mortalium exercitijs anteſertur. Ser. 31.

PRepoſui illã regnis ⁊ ſedibus: ⁊ diuitias nihil eſſe dixi in cõparatione illius. Sap. 7.

¶ Nulla res q̃ ſit intercluſa infra ſperas celeſtes. cũ tanta cura ⁊ admiratione reſpicit quantũ humana operatio: mediante qua fragilis ⁊ caduca natura hois. a ſtatu lubrico ⁊ tranſitorio cõmutatur in eternũ. Neqꝫ hic ſtupor mentis: iam ſine rõne hꝫ originez. Cũ influẽtia celoꝝ. preparatio elemẽtoꝝ. diſpoſitio terre. hñt ꝓducere tot varios ⁊ ſic mirabiles effectus: nõ tñ permutant a ꝯſuetudine nec ab inſtinctu quẽ ſemper naturaliter ꝯtinuerunt. ſꝫ hõ ſua ꝓprietate. mortalis. terrenus. ⁊ labilis ꝯſtitutus: ſua ſola operatione ꝯuertit in ſtabilẽ. ⁊ imortalez. ⁊ celeſtẽ. Ubi diſcurrentibus nobis per oia q̃ a nobis pñt poſſideri. ſola virtus potiſſimũ ſapiẽtie ⁊ habituũ ſcientificoꝝ intelligit eſſe illã: q̃ hoiem ꝯſtituit in ſtatu excellentie ⁊ honoris. Unde Plautus in Amphitrione. virtus premiũ eſt

optimū.virtus oībus rebus antecit.pfecto virtute libertas.
ſalus.vita.res.parentes.⁊ patria ⁊ cognati:tutant̄ ⁊ ſeruan
tur.virtus in ſe hꝫ oia:adſunt bona quem penes eſt virtus.
Pro cuius acquiſitu hic.N.a teneris annis inſudauit.vn̄
de eo dici poſſunt verba aſſumpta.Prepoſui ⁊c. In qbus
verbis ⁊ ad noſtrā ↄſolationē ⁊ ad ꝓpoſitū noſtrū: moue
bimus vnā qōnculā diſputatam a ſacris theologis. Quis
maior honor.gloria.⁊ exercitiū poſſit hō operari in curſu p̄
ſentis vite:vbi acquirere poſſit maiorē laudē ⁊ apud deuꝫ
⁊ apud mortales: Circa hoc fuere tres opiniones. Aliqui
voluerūt ꝙ eſſet lo hauere grandem copiā facultatum ter
renarū:quia ſolus diues eſtimatur felix id preſens. Unde
Ora.in ſuis ſermonibus.

Uirtus.fama.decus.diuina humanaqꝫ pulcris
Diuitijs parent:quas qui conſtruxerit.ille
Clarus erit.fortis.iuſtus.ſapiens.etiam rex
Et qcqd volet. Et Ar.i.ethi. Impoſſibile eſt indigētē ope
rari bona. Et ſap. Prouer.15. Redēptio aie viri:diuitie ſue.
Aliqui aliū voluerunt eſſe artē militarē.eo ꝙ fuit prima ars
mundi.in qua nō niſi probi ingredi poterāt. De qua Tho.
in.4.di.1. Apud gentiles militia ſacra reputabat̄. Qua in
arte ſe exercitarūt hoies magni heȳ:ſicut hānibal carthag.
grecus Achilles. Syracuſanus hiero.thebanus Epaminū
das.quorū cū longo ↄtextu meminit Petrar.in triū.fame.
¶ Tertia opinio q̄ eſt vera eſt:ꝙ ſunt ſcie ⁊ habitus ſcien
tifici. Que quidē opinio ſic oſtendit̄ a doctoribus eſſe vera
his rōnibus. Nulla res ↄtenta in maiori parte ſub dn̄io
⁊ poſſe fortune meret̄ plus glorie:ꝙ̄ habitus digni totaliter
a fortuna alieni. Diuitie ⁊ militia in maiore parte ↄſiſtunt
in miniſterio ⁊ fauore fortune.⁊ habitus ſcīētifici ſunt a for
tuna ſecuri:ergo diuitie ⁊ militia in laude nō poſſunt exce
dere iocūdas ſcias. Preterea. Ois qualitas eſt dignior
q̄ parturit preſtātiorē effectū:ſed ſcie parturiūt pfectiſſimuꝫ
ſtatū.i.felicitatē:⁊ arma ⁊ diuitie ſoluꝫ dominiū tpale:ergo
ſcie ſatis ſunt digniores armis ⁊ diuitijs. Preterea. Que
cūqꝫ res in ſe ↄtinet maiorē perfectionē.illi etiā dꝫ attribui
maior laus:ſcie ſunt pfectiores ꝙ̄ ars militaris ⁊ bona ter

renā:ergo ille meretur multo maiorē laudē. Ad hanc dif-
ficultatē rn̄deo ſm̄ Jo.capreolū.q᷑ ſine dubio hoīes docti
excedunt in perfectione oīa ſtudia cuiuſlibet artis. Et rō.
Unus effectus eſt dignior qui ꝑficitur a nobiliore ſubiecto.
et verſat̄ circa nobiliorē materiā.et operantē ꝯiungit nobilio
ri finī:ſcie aūt ſunt in intellectu et in aīa tanq̄ȝ in imediato
ſubiecto:q̄ aīa nobilior eſt oībus rebus mundi.Jn.7.Poli.
Aīa eſt precioſior corpore.et oī poſſeſſione.et oībus aliis bo
nis.ideo ſcie q̄ exeunt ab ipſa aīa.ſunt digniores diuitiis et
armis. Preterea:ꝯſant̄ circa nobiliorē materiā q̄r circa in
telligentias abſtractas et circa primā cām.arma circa guer-
ras.et diuitie circa vilia et caduca.Cōducunt etiā ſcie ho-
minē felicitati.et contēplationi q̄ eſt operatio dei et angeloꝝ
vt oſtendit Ar.x.eth.c.x.ergo ſcie et hoīes docti ſunt ſupe-
riores oī exercitio mūdano.Jō Cicero in.2.officioꝝ ad hec
ꝓpoſitū.Quid enim eſt per deos optabilius ſapiētia:Quid
preſtantius:Quid hoī melius:Quid hoī dignius:Hāc q̄
expetunt:phi noīantur.Cuius ſtudium qui vituperat:haud
ſane intelligo q̄dnā ſit.qđ laudandū putet.Pro qua mira
egerunt antiqui phi vt eā oīo acquirerēt:de q̄bus ſic ſcribit
Hiero.ad Paulinū:pro re mira.Legimus inq̄t in veteribus
hiſtoriis quoſdā luſtraſſe ꝓuincias.nouos adiſſe populos.
maria tranſiſſe:vt eos quos ex libris nouerant.corā quoq;
viderent.Sic Pythagoras memphiticos vates.ſic Plato
egyptū et Architā tarentinū.eamq; orā Jtalie q̄ quondā
magna grecia dicebatur laborioſiſſime ꝑagrauit.vt q̄ athe-
nis magiſter erat et potens cuiuſq; doctrinas achademie
gymnaſia perſonabāt fieret ꝑegrinus atq; diſcipulus.ma-
lens aliena verecunde diſcere q̄ȝ ſua impudenter ingerere.
Deniq; cū lr̄as quaſi toto orbe fugientes perſequit̄ captus
a pyratis et venundatus.etiam tyrāno crudeliſſimo paruit.
ductus captiuus vinctus et ſeruus:tn̄.q̄r ph̄s.maior emēte ſe
fuit.Ad Titū liuium lacteo eloquētie fonte manantē.de vl
timis hiſpanie galliarūq; finibus quoſdā veniſſe nobiles le
gimus:et quos ad ꝯtēplationē ſui Roma nō traxerat.vnius
hoīs fama perduxit.Habuit illa etas inauditū oībus ſecu-
lis celebrandūq; miraculū.vt vrbē tantā ingreſſi.aliud ex-

tra vrbē quererent. Apollonius ſiue ille magus vt vulgus lo quit̄. ſiue phs vt pythagorici tradunt. intrauit perſas. ptran ſiuit Caucaſum. albanos. ſcytas. maſſagetas: opulentiſſima indie regna penetrauit: ⁊ ad extremum latiſſimo Phyſon amne trāſmiſſo puenit ad bragmanas: vt Hiarcham i thro no ſedentē aureo ⁊ de tantali fonte potantē. inter paucos diſcipulos: de natura. de moribus. ac de curſu dier̄ ⁊ ſider rū audiret docentē. Inde p clamitas babylonios. caldeos. medos. aſſirios. parthos. ſyros. phenices. arabes. paleſtinos reuerſus ad Alexādriā prexit ad ethyopiā. vt gymnoſophi ſtas ⁊ famoſiſſimam ſolis menſam videret in ſabulo. Inue nit vir ille vbiqȝ qđ diſceret: ⁊ ſemp pficiens ſemp ſe me lior fieret. Scripſit ſuper hoc pleniſſime octo voluminibus Philoſtratus. Ille: Et quātū placeat deo hoc ornamentum ſcie: dicit ſapiens in loco prelibato. Infinitus theſaurus eſt hoibus: quo qui vſi ſunt. participes facti ſunt amicitie dei. His doctrinis ornatus fuit dñs. N. quibus ⁊ ſibi ⁊ domui ſue ⁊ vrbi veſtre maximo fuit ornamento. ⁊ eſt ꝯſecutus in vrbe multas dignitates: quas magnas magne adminiſtra uit. Siquidē erat dñs. N. in audiendo benignus. in exqui rendo promptus. in iudicando iuſtus. in tanta nobilitate do mus ſupra ꝙ dici poſſ.t humanus. ⁊ in hoc vltimo tranſitu pius: qr ſumptis celeſtibus ſacramētis ⁊c̄.

Sermo cōis pro militibus: vbi in calce militis officia ex plicantur. Ser. 32.

Collaudabunt multi

ſapientiam eius. Ecc̄. 39.

¶ Humana natura ꝙuis corporea pulchri tudine. excellentia. habitibus intellectuali bus. gloria. honore in oi parte ſit veſtita: nō tñ illi eſt cōicatū in hoc pſenti itinerario poſſe hic ſuaȝ integrā: perfectā. ⁊ ꝯſumatā felicitatē. Vñ apte Lactā. in. 3. c. 12. Hec inquit vita pſens ⁊ corporalis beata eſſe nō pōt: qr malis ſubiecta eſt per corpus. Beatitudo enim perfecta

eſſe dz: vt nihil ſit quod eam vexare aut imutare poſſit. Ad quã felicẽ beatitudinẽ hõ nõ põt ſalire: niſi ſe affatiget ſic in exercitijs corporeis ſicut ſpũalibꝰ ⁊ obſuatione diuinoꝝ pceptoꝝ. Vñ Ar. in ſuis moralibus. Nõ peruenit ad finẽ: niſi mediãtibus debitis medijs. Qd fecit dñs. N. Collaudabũt ⁊c. Vbi difficultas ponit. Vtrũ poſſimus ſcire aiam ſuaȝ eſſe in loco ſaluationis. Rñdeo ſm theologos: eſſe triplicem cognitionem.

¶ Prima naturalis: ⁊ quãtũ ad hanc. nõ poſſumus. Ideo Apo. 2. Cor. 2. Que ſunt dei nemo nouit: niſi ſpiritus dei. Et ſap. Ecc. 9. dicit. Sunt iuſti atqȝ ſapientes ⁊ opa coꝝ in manu dei. ⁊ tñ neſcit homo vtrũ amore an odio dignus ſit. ſed oia ſeruant in futuꝝ incerta. Unde de abbate Agathone legit. ꝙ in morte timuit de tribus. Primo de viſione demonis ⁊ ſua infeſtatione q ſibi apparuerat. q̃ tam terribilis ẽ vt lingua exprimi nõ poſſit. Scdo ait Agathon: eſt de ſubtili rõne reddẽda oium peccatoꝝ meoꝝ. De qua Hiero. ad Aſellã de fictis amicis. Ante tribunal xpi aſtabimus: ibi patebit qua mente quis vixerit. Tertiũ quod timeo: eſt ꝙ aia mea eſt incerta de ſuã ſalute. Unde quãtũ ad hanc cognitionem nemo põt ſcire.

¶ Scda cognitio eſt diuinalis. Et eſt qñ deus reuelaret alicui: tũc ille ſcire poteſt. Nec quãtũ ad hãc ſcimus. qꝛ paucis eſt reuelatũ. Et de. 9. ſolũ legimus in ſcriptura reuelatũ.

Primus Abraã Geñ. 22. Cui dixit angelus in imolatione filij. Ne extendas manũ ſuper pueꝝ: nũc cognoui ꝙ timeas dñm. Et loqtur de timore caſto: q nõ eſt ſine gratia gratũ faciẽte. Secũdus Moyſes. Exo. 33. quũ peteret: Oſtẽde mihi faciem tuã. Faciem inqt meã videre nõ poteris. ſed oſtendã oẽ bonũ tibi. qꝛ inueniſti gratiã corã me. Tertius Ieremias Iere. 1. Anteq̃ exires de vulua ſanctificaui te. Quarta Maria. Luc. 1. Aue gratia plena. Quintus Paulus: de quo. 2. Cor. 12. Sufficit tibi gratia mea. Sextus Ioannes bap. de quo Luc. 1. Spũ. s. replebitur ex vtero matris ſue.

Septima Magdalena. Luc. 7. Remittunt ei peccata multa. Octauus Apli in die penth. Nonus Latro: cui dictuȝ eſt. Hodie mecum ⁊c.

¶ Tertia cognitio: eſt per ſigna: vt amare deū. audire diuina. loq̄ de bonis. facere elemoſynā. Tob. 12. Elemoſyna a morte liberat. ⁊ ipſa eſt q̄ purgat peccata. ⁊ facit inuenire vitā eternā. Qd dn̄s. N. fecit: vt bonus miles. Sc̄dʒ Tho. 2. de reg. pn̄. ⁊ Vege. de re militari. tres ſunt prerogatiue militis. Prima eſt honeſtas. Imperiū romanū dilatatū eſt ab antiq̄s romanis inter cetera ꝑpter bonū honeſtatis. Unde Salu. in Catili. Alia ſupfuerunt q̄ in nobis nulla ſunt. Foris iuſtū īperiū. aīus in ꝯſulendo liber: nec delicto nec libidini obnoxius. Et de milite s. Martino legit̄. Integer tamē ab illis vitijs: q̄bus illud hoīum genus iplicari ſolet. Uide Uale. maximū. 2. lib. de diſciplina militari: q̄ laudat. Q. Ceciliū metellū qui miſſus a romanis in expeditionē aduerſus Jugurthā. oīa q̄ poſſet effeminare vires militū. remouit de exercitu. Idē fecit Cornelius Scipio: vt dicit idē Uale. quū eſſet miſſus a ſenatu in hiſpaniā cū ingētibus copijs: ſciens libidinē eneruare vires hoīum. Et Frontinus lib. 1. de re militari laudat continentiā Scipionis. q̄ cuʒ eſſet in hiſpania ⁊ eſſet adducta puella mire pulchritudinis corā ſe: eā diligēti ſtudio fecit intactā reddi ſponſo ſuo. Et aurū qd parentes attulerāt ꝑ redēptione eius: pro nuptiali dono dedit ſponſo eiuſdē. Uere eſſe ꝯueniebat q2 erat capitane9: cui intereſt hic hunc ornatū. In Autēn. de lenonibus: Imperator dicit̄ amator caſtitatis. Un̄ in caſtris antiq̄tus nō audebāt morari niſi caſti. Un̄ caſtra a caſtis ſūt appellata.

¶ Sc̄da prerogatiua eſt aīoſitas. Potiſſimū ꝯuenit eis: q2 aggrediuntur officiū arduū. Plini9. Fortes fortuna iuuat. Poeta. Audaces fortuna iuuat: timidoſq3 repellit. Cice. 1. offi. Uiros fortes magnanimos eſſe decet: veritatis amicos. Vegeti. de re mili. lib. 1. Cauendū eſt ne formidantē exercitum: ad pugnam publicam aliquādo perducas.

¶ Tertia ē Largitas vel liberalitas. Liberalitas lʒ ꝯueniat omni hoi veluti preſtantiſſimo aīali: tamē maxime ꝯuenit militibus. Que q̄dē liberalitas inter oīa bona maxime nos aſſimilat deo. q̄ ex liberalitate fecit q̄cq̄d fecit. Unde Sene. Qui dat beneficia: deum imitatur. In his fuit dn̄s. N. q̄ dedit bona ſua eccleſijs ⁊ ſuis. Unde de eo dici poteſt illᵘ

Sap.3.Beatus vir qui inuentus eſt ſine macula.ꝛ qui poſt aurũ nõ abijt nec ſperauit in pecunie theſauris.Fecit eniꝫ mirabilia in vita ſua ꝛc.

❡Sermo cõis habitus loco celebri in funere cuiuſdã matrone puerperio periclitãtis. Ser.33.

R Achel ob difficultatem partus:periclitari cepit. Geñ.35. ❡Ad maiorẽ intelligẽtiã ꝛ noticiã noſtri ſermonis.ꝛ ad ꝓpoſitũ huius nobilis defuncte.ſic etiã ad ꝯſolationẽ noſtrã:mouebimus vnã q̃ſtiunculã diſputatam a ſacris theologis ꝛ ꝙmaxime a doc.s.22.q.164.a.1.Utrũ moꝛs ſit data in penam pꝛimoꝝ parẽtũ:Et ex vno latere ꝓbamus partẽ negatiuã: foꝛmando rationẽ hoc modo.Oẽs equaliter deriuamus a pꝛimis parentibus:q2 vnus nõ ẽ magis hõ ꝙ̃ alius.diues nõ magis participat de pꝛimis parentibus ꝙ̃ pauper.nec pauper ꝙ̃ diues.Si ergo moꝛs eſt data in penã peccati pꝛimoꝝ parentũ.ſequeret ꝙ oẽs hoies equaliter deberẽt pati moꝛtẽ:ꝛ tñ videmus ꝯtrariũ:q2 aliqs moꝛitur citius ꝛ grauius altero.Aliqui moꝛiunt in etate iuuenili.aliqui moꝛte repentina.aliqui occidunt.decapitant.ſuſpendunt.ꝛ extra patriã alieni a parentibus ꝛ amicis.aliqui moꝛiunt in ꝓpꝛio lecto pꝛeſentibus parẽtibus ꝛ amicis cũ oĩ auxilio tẽpoꝛali. Alique mulieres moꝛiunt in ſenectute nõ partu.aliq̃ alie in iuuentute ꝛ in partu:ſicut fecit illa ſancta mulier dicta Rachel filia Labã:vxoꝛ magni patriarce Jacob: ꝙ vt habet Geñ.35.cum eſſet grauida vnius filij q demum vocitatus eſt Beniamin:poſtꝙ̃ enixa eſt:occubuit. Silr hec veneranda dña poſtꝙ̃ peperit filiũ:venit ad moꝛtẽ: Jta ꝙ videtur ꝙ nullo modo moꝛs data ſit in penã pꝛimi peccati pꝛimoꝝ parẽtũ:q2 ſequeret ꝙ oẽs equaliter paterent moꝛtẽ:qꝺ tñ eſt falſum. Ab alio latere ꝓbamus parteꝫ affirmatiuã per dictũ Pauli Ro.5.Per vnũ hoiem peccatuꝫ in hũc mũdũ intrauit:ꝛ p peccatũ moꝛtuꝰ ẽ.Per vnũ homi-

ne.i.adã:q2 vt dicit.s.doc.2.ſen.per peccatũ Ade ⁊ nõ pec
cato Eue:mors intrauit in hunc mundũ. Quia principiũ hu
mani generis erat in Adam ſicuti in agente ⁊ ꝓncipali in
ſtrumẽto. Ad hanc difficultatẽ rñdet doc.s.22.qõne ꝑ
ſata.ꝙ hoi q̃diu erat in prima inſtitutione ſua.i.in para
diſo terreſtri in ſtatu innocentie deus donauit vnũ imenſuꝫ
beneficiũ ꝙ tandiu q̃diu mens ſua ſtaret ſubiecta deo.par
tes inferiores aie ſubijcerẽtur parti ſupiori q̃ eſt mens rõ
nalis.⁊ ſilr corpus ſubijcerer aie. Per ꝯtrariũ ſilico ꝙ mens
ſua non ſtaret ſubiecta deo: partes inferiores rebellarent
parti ſuperiori.⁊ ſilr corpus aie. Et vita ⁊ incolumitas ho
minis dicit doc.s.ꝯſiſtit ꝙ corpus ſubijciatur aie. ſicut pfe
ctibile ſue pfectioni. Et q2 eoꝝ mens noluit ſubijci deo. cõ
trafaciendo diuino iuſſui:ipſe abſtulit beneficiũ qđ donaue
rat.⁊ ſecuta eſt rebellio carnis ad ſpũm.⁊ ꝑ ꝯſequẽs mors.
Et hoc eſt qđ dicit ſcriptura Geñ.2. Tulit dñs deus hoiem
⁊ poſuit eum in paradiſo voluptatis vt oparetur ⁊ cuſtodi
ret illũ.precepitq3 ei dicẽs. Ex oi ligno paradiſi comede:de
ligno aũt ſcie boni ⁊ mali ne comedas. In quacũq3 enim
die comederis ex eo:morte morieris. Et ita ſecutũ eſt.q2 lꝫ
multos annos vixerint poſt peccatũ:tñ ceperat mori illo die.
vt dicit Aug. Unde apparet quõ mors fuit data in penã
peccati ſui. Ad arg.oẽs equaliter deriuamus a primis parẽ
tibus:ſi ergo mors eſſet data in penã peccati primoꝝ pa
rentũ.ſequeret ꝙ oẽs moreremur equalimorte:qđ tñ vide
tur ꝯtrarium:q2 vnus citius ⁊ grauius altero. Ad hoc rñdet
doctor.s.in loco ꝑallegato:dicens ꝙ pena ſequit ex pecca
to dupliciter. Uno modo ꝑ ſe:alio modo ꝑ accidẽs. Pena
ꝑ ſe eſt illa q̃ imediate taxatur a iudice ꝓpter tale delictuꝫ:
⁊ hec debet eſſe equalis oibus cõicantibus idem delictum.
Pena aũt per accidens eſt illa pena que ſequitur nõ ime
diate a iudice ſed ab illa pena quam ipſe imediate dedit.
Sicut ꝙ aliqs.pro culpa ſua excecatus cadat in via:⁊ talis
pena nõ ꝓportionatur nec pẽſatur ab hoie iudice.qui non
põt precognoſcere fortuitos caſus. Sic ergo pena taxata ꝑ
ꝓmo peccato ꝓportionaliter ei rñdens:fuit ſubtractio diui
ni beneficij quo rectitudo ⁊ integritas hũane nature ꝯſer

nabat. Defectus aūt ꝯſequētes ſubtractionē huius bñficij. ſunt mors ꝛ alie penalitates p̄ſentis vite: ꝛ iō non oꝫ hmōi penas eſſe equales in his ad quos equaliter ptinet primū pctm̄. Et ſi qs diceret de⁹ ē p̄ſcius ꝛc. Ad hoc dicit doc. s. ꝙ ex diuina diſpoſitiōe hoc pmittit. vl̄ pp remediū ſalutis ei⁹ q ſubdit hmōi penalitatib⁹. vel vt p patiētiā coronet. Et ita liquet quō oēs mortales tandē ſumus: etſi inequali tēpore. Solū eſt vnū remediū ꝙ q̄diu homo viuit recolligat talia opera: vt in tali puncto ꝯſequatur gloriam apud deum: ꝛ relinquat eternum nomen in terra. Sicuti egit ꝛc.

¶ Sermo cōis in obitu matronaꝝ. Ser. 54.

Mulier timens deum: ipſa laudabitur. Prouer. vlti.

¶ Cum quāta cura ſtudio ꝛ ſolicitudine: miſeri amatores huius ignobilis vite. q̄ſierunt gloriam. honorē. ꝛ faſtū mundanum: aperte declaratur ſi cū oculo ſaldo intellectus pſpicaciter volumus ꝯſiderare nō ſolū trita ꝛ vulgaria parlari diuinarū ꝛ ſacraꝝ ſcripturaꝝ: veꝝ etiā fictiones. figmēta. ꝛ carmina poetica. Aliq q̄ſierūt gloriā i pulchritudine: vti Arthemiſia. Caſſandra. Cleopatra. Dianira. Erſilia. Flora. Meduſa. Semiramis. ꝛ Tamira. quaꝝ gloria quātuꝫ fuerit falſa. oſtēdit p Salo. Eccs. 2. dicētē. Cūqꝫ me ꝯuertiſſem ad vniuerſa opera ꝛ ad labores in qbus fruſtra ſudauerā. Vidi in oībus vanitatē ꝛ afflictionē animi. ꝛ nihil pmanere ſub ſole. Vanitas vani ꝛc. Aliqui q̄ſierunt in ſcia: vti antiqui phi Socrates. Plato. Arꝫ. Democritus. Zeno. ꝛ Apollodorus. qui pretermiſerunt oēm curā mundanā ꝛ ſolū inſudarūt ocio literato. Aliqui alij q̄ſierunt honorē in fortitudine armoꝝ: vti Scipio affricanus. Camillus. Curtius. Fabriti⁹. Mutius ſceuola ꝛ Torquatus. De qbus Aug. 5. Ci. c. 18. Hec ſunt duo illa: libertas ꝛ cupiditas humane laudis: q ad facta cōpulit miranda romanos. Aliqui alij ꝯſtituere gloriā in virtute: in qua ꝓprie ꝯſiſtit. Ju. 4. ethi. Solus bo-

nus honorádus eſt ſm ꝟtuté. Jn.2°. Uirtuti debet laus: ꝛ virtuti perfecte: nõ ſit ꝯdignus honoꝛ. Dña hec ḡſiuit ho noꝛé ꝛ gloriá in virtute: vnde ꝓmereretur laudé. Mulier ꝛc. Scdʒ Tho. lib. de reg. ꝑn. Et phm in Icono. Et Egidiũ ro. quadruplex eſt virtus que facit mulierem dignam cõmen-datione ad propoſitum domine. N.

¶ Prima. dicitur virtus honeſtatis.

¶ Scda. dicitur liberalitatis.

¶ Tertia. dicitur ſanctitatis.

¶ Quarta. dicitur magnanimitatis.

¶ Prima. dicitur ꝛc. Prouer. 22. Qui diligit cordis mũdi tiam: habebit amicũ regem. Ecc. 26. Ois ponderatio: nõ eſt digna ꝯtinentis aie. Et Lactan. in. 6. Nihil enim ſancta ꝛ ſingularis illa maieſtas aliud ab hoie deſiderat ꝙ ſolaʒ in-nocentiam: quá ſiqs deo obtulerit. ſatis pie religioſeqʒ lita-bit. Jõ Lucretia rñdit viro Collatino reuertẽti domũ eãqʒ ſalutanti. Salue inquit mi Lucretia: minime inquit. Quid enim ſalutis põt eſſe mulieri: amiſſa pudicitia: Quia nõ põt recuperari. Poeta. Nulla reparabilis arte Leſa pudicitia: deperit illa ſemel. Ad hanc honeſtaté inducunt mulieres ex-emplis mulieꝝ. Primo ſáctaꝝ. Heſter: Rachelis. Rebecce. ꝛ hebrei Joſeppi. q̄ ſolũ ꝓpter honeſtaté cõmemorantur in ſcriptura. Scdo paganaꝝ: de Hippo greca q̄ duʒ iuiſſet ad maritimá ripam ad ſpaſſum: capta a pyratis ꝛ ꝯducta in altri paeſi. dum eſſet in via ſenſit pyratas velle eaʒ violare. Ipſa cognoſcens ꝙ his nõ poterat reſiſtere: ꝓiecit ſe in ma re. Et de Tucia virgine ſacerdotis dee veſte: q̄ in teſtimoniũ honeſtatis portauit a Tyberi aquá cum cribro. Preterea de Julia. Didone. Martia. Portia. ꝛ Penelope: q̄ mira ege re ob obſeruantiá honeſtatis. Hec eſt q̄ reddit ꝑſonam deo acceptiſſimam. Ũñ ſcriptura. O ꝙ pulchra eſt caſta ꝛc.

¶ Scda. virtus eſt liberalitas. Prouer. 22. Qui ꝓnus é ad miſericordiá: benedicet. Prouer. vlt. Manum ſuam aperuit inopi ꝛ palmas ſuas extendit ad pauperes: ideoqʒ ſtabilita ſunt bona illius. ꝛ elemoſynas illius enarrabit ois eccleſia ſanctoꝝ. In codé. Mulier gratioſa: ipſa laudabit. Et ſicut eſt ſnia theologantiũ nullo alio opere facit ſe deo ꝓpingo-

rem q̄ eſſe liberalem egentibus. Vñ Ci. pro. Q. Ligario. Homines ad deos nulla alia re propius accedūt: q̄ ſalutē hoibus dando. Et Termegiſtus. Cognata nature diuine: eſt miſericordie virtus.

¶ Tertia. eſt ſanctitas vite. Vñ mulier eſt ſpūalis. audiendo libenter diuina. frequens ꝯfeſſio. aſſidua oratio. ſmo honeſtus. mortificatio ſenſuū corporeorum. Ecc. 25. Gratia ſup gratiam: mulier ſancta ⁊ pudorata. Unde Petrar.

Non cum altre arme che col cor pudico
Et vn bel viſo. ⁊ di penſier ſchini
Dun parlar ſaggio: ⁊ di honeſta amico.

¶ Quarta. ē magnanimitas. Prouer. vl. dī de muliere magnanima. Manū ſuā miſit ad fortia. Et hac virtute mulieres ornarūt mundū litteris. Sicut Amata mater regis Latini. q̄ inuenit. 20. lr̄as vſq; ad. x. cum mundus ſtetiſſet ſine ꝑ duo. M. ānoꝝ. Et Iſides inuenit lr̄as hebreas egyptiaſq;. Et Lotilda francoꝝ regina q̄ ꝯuertit ad fidē xp̄i virū Lodoneū cū toto regno: vt ponit Uincen. in ſpeculo hiſtoriali lib. 20. Et alie infinite q̄ egerunt actus magnanimos. His ornamētis mulieb̄ribus fuit ornata dña. N. Primo integre honeſtatis q̄ priua viro nunq̄ voluit amplius nubere. Preterea liberaliſſima erga egētes: ⁊ i hoc erat diffuſa. Preterea vite ſancte: dedita diuinis. Preterea magnanima: q̄ ꝯtēpſit mundū ⁊ pōpas eius. Vñ de illa poſſumus dicere epythaphiū dñe Urſine ſenēſis. Fuerūt in Sena vniuerſali iudicio ab hoibus doctis ſup ſepulchrū inſcripta hec verba. Urſina puellaꝝ decus. matronaꝝ ſplendor. pingum bones. forme exēplū cumuluſq; virtutū. hoc perexiguo ꝯdit̄ ſacro. Mutemus nomen: ⁊ nos dicamus. N. puellaꝝ ⁊c̄. Replica. Et dicta eſt. N. quia. 4. Meta. Nomina imponuntur ſm proprietates rerum. quod interpretatur ⁊c̄. Applica. Unde pro meritis ſuis eſt credere ſit in loco felici.

¶ Sermo cōmunis: vbi ſtatus vidualis cōmendatur triplici ratione. Ser. 55.

Viduas honora: que vere vidue ſunt. I. Timo. 5.

¶ Si cum diligenti cura reputemus ꝓfeſ-
ſionē ⁊ ſtatū vidoilem qualē longo tp̄e ſer-
uauit hec nobilis dn̄a. N. ad preſens extin-
cta: reperiemus in hoc vltimo ſuo vale nobis potius obla-
tam materiā ꝯſolationis q̄ꝫ alicuius doloris. Nā talis ordo
vidoilis ſemꝑ fuit deo acceptiſſimus. de quo ſemꝑ habuit
ſolicitā curā. Vn̄. 3. R. 17. tēpore famis miſſus eſt a deo He-
lias ad viduam ſareptanā. q̄ poſtq̄ꝫ dedit edere Helie ſm
ꝓceptū ſuū. hidria farine miraculoſe nō defecit. ⁊ vas olei
nō eſt iminutū in toto illo tēpore. Et Judith per totū ha-
bet. quātū grata fuerit illa vidua oīpotenti deo: cui tantam
gratiā dedit. ꝙ cū ꝓprijs manibus occiderit Holoſernē ini-
micū populi iſraelite. Et Luc. 2. racontat diuturna viduitas
Anne ꝓphetiſſe: que ſeptē annos ſtetit cum marito. ⁊. 84. vi-
xit: q̄ meruit recipere Jeſum paruulū in gremio. In hoc ordi-
ne vidoili fuit dn̄a. N. vnde ſm preceptū Pauli a nobis dꝫ
honorari. Et hoc triplici ratione ſm ſniam theologantū.

¶ Primo. ꝓpter indiciū caſtitatis. Nā nāqꝫ mulier totiēs
nubit: eſt ſignum incontinentie. Vn̄ Hiero. ꝯ. Joui. refert ꝙ
Portia minor. cū laudaret quedā bene morigerata q̄ ſecun-
do nupſerat: r̄ndit. Felix ⁊ pudica matrona: nunq̄ꝫ preter ſe-
mel nubit. Et Vale. lib. 2. ſcribit ꝙ que fuerant ꝯtente vno
matrimonio. erant apud romanos coronate corona lauri: in
ſignū pudicitie. Nec ſolū apud romanos fuit in grādi pre-
cio hic ſtatus. ſed apud externos: pro cuius ꝯſeruatione fe-
cere miranda. Sicut pudica Penelope vxor vlixis. Qui dū
ſuſtuliſſet vnū filiū vocitatū Telemacū: diſceſſit ⁊ iuit in bel
lum troianū. vbi. 20. annis dimoratus eſt. Conſtantiſſima ve-
ro Penelope dum oēs alie mulieres intellexiſſent nouū de
maritis ſuis eſſe mortuos. ⁊ illa nihil de ſuo vlixe: delibera-
uit ſic ſola viuere cum ſuo paruo Telemaco. Vbi dū eſſet
moleſtata ꝓpter ſuā pulchritudinē reciperet aliū maritū:
petijt tantas inducias. quantū poſſet fornire vnā telā. quā
ſm ꝯſuetudinē mulierū regiarū inceperat. Ipſi ꝯſentiētes.

caſta ꝛ prudens Penelope id qđ die cū diligētia texerat. in nocte retexebat ne tela haberet vnq̄ finem: ꝛ ſic ſeruauit ſuum caſtum ꝓpoſitum. Que pudicitia reddit perſonā deo caram. Unde ſcriptura. O q̄ pulchra ⁊c.

¶ Scđo. ꝑpter charitatē. Quia mulier permanēs in viduitate oſtendit maius ſignū amoris pmo viro. nō capere ſm. Et rō phi. 8. ethi. vbi ſcribit. Perfecta amicitia non eſt niſi ad vnū. Et Ecc. 9. dicitur de vno amico ꝛ primo. Ne derelinquas amicū antiquū. nouus enim nō erit ſilis illi. Quem effectū amoris oſtendit dña Dido ſuo Sichco. q̄ ipſo mortuo regſita prima cū precibus. deinde cū minis ꝑ vxore ab Jarba rege Maſſilianoꝝ: rñdit ſicut ponit Uirg. in. 4. ene. Jlle meos primus qui me ſibi iunxit amores

Abſtulit: ille habeat ſecū ſeruetq; ſepulchro. Et hiero. ꝯtra Joui. ſcribit de Ualeria romana: cum rogaret capere ſm maritum mortuo marito Seruio: rñdit non poſſe facere hoc: q2 prior adhuc viuebat. Et de Martia Catonis cum nollet amplius nubere ꝛ fleret virū defunctū. interpellata a patre q̄diu duraret ille luct9: rñdit. Quādiu vixero. Qua certe charitate deo nihil pōt offerri carius. Lactan. in. 6. Nihil ſancta ꝛ ſingularis illa maieſtas aliud ab hoie deſiderat q̄ ſolam charitatem: quā ſiquis deo obtulerit ſatis pie religioſeq; litabit.

¶ Tertio. reddit ſe cōmēdabilē hic ordo: ꝑpter acceptationē. q2 pius dñs deus acceptat bona illaꝝ lz minima: vt ap paret Luc. xi. de illa vidua q̄ duo minuta obtulit in gazophilatiū: q̄ antelata eſt oibus offerētibus. Preterea acceptat eaꝝ dep̄ecatiōes. Uñ Exo. 22. Si clamauerint ad me: exaudiā clamorē eaꝝ. Preterea ſunt regine regis celeſtis. Prouer. 22. Qui diligit cordis mundititiā: habebit amicū regem. Sed tanto plus reddit ſe cōmendabilem in hoc ſtatu dña. N. quāto ehe non deſcenderit ab loco obſcuro: ſed ex hac familia antiqua ꝛ honorata. ex qua peclebres doctores ꝛ preſtantes nobiles exiere. Si recogitemus ſuos integros mores: a tenella etate vſq; ad extremū ſuſpiriū ſeruatos. Si reputemus cum quo ſenſu virili natos educarit. Si reputemus pietatē erga egentes: in qua virtute erat tota diffu

ſa. Si rimembramo ꝯſtantiā operatā in hac ſua extrema egritudine: ⁊ tandē qua religione ſumpſerit ſacramēta eccleſia. Unde propter hos tot reſpectus credo reſerat grande premium apud celſum deum.

¶ Sermo item de viduis. Ser.36.

Uiduas honora: que ⁊c. .ē.

¶ Eſt ſciendum ſicut dicit pī Aug. lib. de doctrina xpiana eſſe inter alias due ꝯditiones viduaꝝ in hoc mundo. Prima ꝯditio ſunt ille q̄ faciunt parū bonū ⁊ dant operā delicijs. vanitatibus. ⁊ pompis mundanis. Et he ſunt male ⁊ reſeruate penis inferni. Un̄ Paulus. i. Timo. 5. Uidua q̄ in delicijs eſt: viuēs mortua eſt. Uidua q̄ delectat̄ ſtare in delicijs. pompis. ⁊ dilectis mundialꝫ ꝙ ſit vidua corporaliter tn̄ eſt mortua ſpūaliter: q: aīa ſua eſt deputata eterno incēdio. Scd̃a ꝯditio ſunt ille q̄ nō iplicant̄ in vitijs mundanis. ſꝫ tendunt facere facta ſua. dando ſe orationi ⁊ ꝯtēplationi. ⁊ he ſunt bone ⁊ vere vidue deſtinate vite eterne. Et d̄ his loquitur Paulus in verbis ꝓpoſitis charitatibus veſtris. Uiduas honora ⁊c̄. q. d. ipſo Paulo. O ſermocinans lauda viduas q̄ ſunt vere ⁊ bone vidue. Or integerrime matres ad noſtrā ꝯſolationē ⁊ laudē huius nobile mulieris. inuenio tria que debēt vitari cuilibet perſone potiſſimum viduis: quod egit hec noſtra domina. ℞.

¶ Primū eſt ꝙ vidue nō ſint ocioſe. Un̄ dicit Paulus. Si qua vidua filios vel nepotes hꝫ: diſcat primū domū ſuam regere. ⁊ mutuā vicem reddere parentibus. Hoc enim acceptū ē corā deo. Si ē aliqua vidua dicit Paulus q̄ habeat filios vel nepotes. diſcat primo ad nō ſtandū ocioſam: ſed ad gubernandū domū ſuā ⁊ filios in timore dei. ⁊ reddere vicē parentibus ſuis: q: hoc eſt acceptū in ꝯſpectu dei. Siliter dicit Hiero. Semꝑ aliqd boni facito: vt diabolus te ſemper inueniat occupatū· vꝫ ne poſſit ponere menti malignas cogitationes. Quia dicit Quint. Neceſſe eſt: in facinus ocioſus

ardor erūpat. Quia ſicut dicit Auluſgelli. hō eſt veluti inſtrumentū ferri quo lʒ vtendo co ꝯſumat: tñ finit rubiginē ⁊ fit lucidū ⁊ albū. Sic hō lʒ exercēdo ſe in ieiunijs vigilijſqʒ affligat: tñ finit rubiginē peccati: ⁊ deuenit ala lucida alba. ¶ Scdo. vidue nō debēt eſſe verboſe. Vñ Ap. i. Pol. Silētiū: mulieri preſtat ornamentū. Qr nimius ſermo eſt reprehēſibilis hoibus. multo fortius mulierib⁹ maxime viduis. Qr dicit Chriſo. Mulieres ſunt incaute. molles. ⁊ fragiles. Qr ſunt incaute: iō de facili decipiunt. Quia ſunt molles: ideo ad bonū ⁊ ad malū cito flectunt. Quia ſunt fragiles: iō facile ruunt in peccatū. Et ideo hoc cōprehendēs hec domina. N. fuit obſeruans ſilentiū ⁊c.

¶ Tertio. ⁊ vltimo nō debent eſſe curioſe ⁊ diſcurrentes de domo in domū: ſʒ ſtare in domo ſua aut in eccleſia, ſepiuſqʒ orare. Vñ Paulus. i. Timo. Que aūt vere vidua eſt ⁊ deſolata ſperet in dño: ⁊ inſtet obſecrationibus die ac nocte. Illa q̄ eſt vere vidua ⁊ abandonata ſperet in deo: ⁊ ſit intenta deprecationibus die noctuqʒ. Vñ legit lib. de naturis aīaliū de turture: ꝙ amiſſo ꝯſorte ſuo iam amplius nō diſcedit a nido: aut raro diſcurrit. Sic vidua raro dʒ diſcurrere ſʒ morari in nido ꝓprie domus. vel in nido ꝯſcie ſue mundando ipſam. vel in nido ſancte eccleſie orationibus inſiſtendo. Vti fecit. N. ſolicita circa ſpiritualia ⁊c.

¶ Sermo cōis caſibus fortuitis accōmodatus: in quo cur probo viro huiuſce mala obueniant: ꝯſolaticie aſſerūtur rationes. Ser. 37.

D Iſponit omnia ſuauiter.

Sap. 7.

¶ Poſſet aliqs minus ſtudioſus. tritus. ⁊ exercitatus in rebus diuinis: nō ſine cā mirari de illo ſuprano ⁊ celeſti deo: qui exiſtēs imenſa. infinita. ⁊ ſumma bonitas ſicut ꝯteſtant doctores. Plato in Timeo. Deus eſt ſummū bonū. ſup oēm ſubſtātiā oēmqʒ naturā. In. 12. Meta. Deum dicimus eſſe ſempiternū ⁊ optimū. tñ ſinit interuenire ſingulariter ami-

cis ſuis anguſtias. diſſagia. varias preſſuras. ⁊ fortuitos ca-
ſus. Ipſe q eſt incōprehenſibilis ſapientia. cuius noticia vi-
det etiā recondita ⁊ abdita penſieria cordis. nec vnq̄ ali-
qua res potuit ipſi eſſe naſcoſta. Ipſe qui cū ſilio regit ⁊ tē
perat vniuerſum. Ipſe q vſq; ad pecora cāpi largiter ꝓui-
det. Et videt̄ ꝙ faciat rem minus iuſtam. Solēt hoīes mun-
di qñ amant aliquē ei q̄rere facere rem placitā ⁊ iucūdā:
ſed videmus dñm deū facere oppoſitū. ꝙ quāto aliqs ē me
lior. ſanctior. ⁊ amicior. eo amplius illi porrigat moleſtias.
Cetez ſi cū maturo examine. diligenti cura. ⁊ diuturna me-
ditatione repenſemus. reperiemus ꝙ ille celſus deus diſpo-
nat oia ſuauiter. ⁊ cū grandi miſterio ſinit euenire nobis ta-
les fortes. Scdʒ ſniam ſingularis phi Alberti in. 4. cōpē-
dij theologie: deꝰ vexat hoīem aduerſa fortūa. Triplici rōe.
¶ Primo rōne ꝓbationis. Quia in aduerſa fortuna ꝓbat̄
q̄tū ſit fortis ⁊ ꝯſtās hō. Vñ dicit ſcripitura Ecc. 27. Vaſa
figuli ꝓbat fornax: ⁊ hoīes iuſtos tentatio tribulationis. Et
Tob. 12. Q: acceptus erās deo: neceſſe fuit vt tētatio ꝓba-
ret te. Et eiuſdē. 2. In ignē ꝓbat̄ auꝝ ⁊ argētū. Et iō Sen.
in lib. de ꝓuidentia. Nihil mihi videt̄ infelicius eo. cui ni-
hil vnq̄ aliquid euenit aduerſi. Non licuit enim illi ſe ex-
periri: vbi ex voto illi fluxerunt omnia. Et miſerum te iudi-
co. qm̄ nō fuiſti miſer. Sic magnus deus voluit ꝓbare pa-
trem Abraā Gen. 22. qñ precepit ei imolaret filiū cū mani-
bus ꝓprijs. Qd quidē preceptū fuit grauiſſimū: tū q: aliuʒ
natū non habebat. tum q: ipſemet videbat̄ exequi. tum q:
nō ſolū debebat occidere ſed etiā incendere. Qd perficiēs
Abraā: cognouit grandezā ſue ꝯſtantie. ⁊ eam toti orbi oſtē-
dit. Unde ob hunc effectū quem Abraā oꝑatus eſt. nō ſolū
ipſe meruit ſed etiā totus mūdus ꝯſecutus ē benedictionē.
¶ Scdo. deus porrigit hoī aduerſaʒ fortunā: rōne ꝓfectus.
Aduerſa fortuna ⁊ tribulatio facit hoīem ꝓficere. Natura
humana eſt quaſi vniuerſaliter cōprehenſa ab vna negligē-
tia nō ꝯſiderādi ſtatum ſuū ⁊ res futuras: ſicut eleganter lo
ſcriuit. Q. Curtius dicendo. Male humanis ingenijs natu-
ra ꝯſuluit: ꝙ plerūq; nō futura ſed tranſacta perpendimus.
Et maxime inſurgit hec obliuio in ꝓſperitatibus ⁊ abūdan

tiꝭs bonoꝝ. aut illa ſint nature. aut mundi. Vñ p̄allegatus. Q. Curtius adiungit hec verba. Fragilitatis humane nimia in ꝓſperis rebus obliuio eſt. Et Titus Liuius in. 2. bello punico. Ferme enim fit: vt ſecũde res negligentiam creent. Dormiũt enim hoĩes in ſomno pigritie: ſed excitat eos aduerſa fortuna: ſicut aqua intrans nauẽ excitat naucleꝛũ: ⁊ domus inceñſa ſuelgia habitantes: ita facit deus nobis per aduerſam fortunã. Aug. Ideo premunt̃ iuſti in eccleſia vt preſſi clament. clamantes exaudiant̃. exauditi glorificent deũ. Unde apte ſacri theologi affirmant hoĩem cui mũdani ſucceſſus ſunt oĩo ꝓſperi: eſſe in ſtatu dãnationis. diſcente Greg. in mora. Cõtinuus ſucceſſus tpaliũ: eſt certũ future calamitatis indiciũ. Et per ↄtrariũ nullũ maius ſignũ põt eſſe alicui ſalutis: q̄ꝫ ꝙ illi interueniant ſepe infortunia ⁊ moleſtie. Vñ deus dicit per os Jo. Apoc. 3. Ego quos amo: arguo ⁊ caſtigo. Et pꝛ Augu. Si exceptus es a paſſione flagelloꝝ: exceptus es a numero filioꝝ. Tribulatio in preſenti ſtatu: ex pietate datur.

¶ Tertio. rõne vic: qꝛ hec ſola via eſt ſaliendi ad celos: quã filius dei elegit in hoc mundo. per quam vult oẽs electos ire. Unde Hiero. ad Oceanum. Regnũ celoꝝ: nõ ſine varijs tentationibus adipiſci poteſt. Act. 14. Per multas tribulationes: oꝫ nos introire ⁊c. Et Dantes. 20. paradiſi.

Regnum celorum violentia pate
De caldo amore ⁊ di viua ſperanza
Che vince la diuina voluntade. Ilpercio quãto aliqs eſt deo carioꝛ: eo plus per diſciplinã ab eo viſitat̃. Nõne fuit grandis amicus dei Iſaias: tñ permiſſus eſt ſecari medius. Nõne fuit Dañ. tamen ꝓiectus eſt deuoꝛandus feris leonibus. Nõne fuit Amos: tamẽ fuit occiſus. Nõne Zachã: tamen fuit lapidatus: Et patiens Job: q fuit hõ ſimplex ⁊ timens deũ ⁊ diſcoſtans a malo operari: nõne ⁊ ipſe fuit totaliter attritus: Ipſe enim. x. filios vtriuſqꝫ ſexus. ipſe valitudinẽ. ipſe amplas facultates terrenas. in vno paruo momẽto ꝑdidit. Pretermitto Uincentiũ. Sebaſtianũ. Stephanũ. Bartholomeũ qui amici dei ⁊ ab eo electi: fuerũt tñ oẽs lacerati ⁊ occiſi. Vñ oĩo ↄcludunt doctores deũ magnũ odiũ

ferre hoī cui nullā aduerſitatem ſinit interuenire. Uñ Hiero. ad Caſtritianū. Quid inter reges Joſia ſanctus? Egyptio mucrone ꝯfoſſus eſt. Quid Petro Pauloqȝ ſublimius? Neronianū gladiū cruentarunt. Et vt taceā: de hoībus: filius dei ſuſtinuit ignominiā crucis. ⁊ tu putas beatos eſſe q felicitate huius ſeculi ⁊ delitijs perfruūt? Magna ira eſt: qñ peccantibus nō iraſcit deus. Quē enim diligit deus corripit: caſtigat aūt oēm filiū quē recipit. Sed forte dicetis in mentibus veſtris. Nō egre ferrē: ſi meruiſſet. Quibus rñdeo: ꝙ q2 nō meruit: hoc ſolū accreſcit meritū ⁊ ſuum ⁊ noſtrū. Uult deus vt aliqua patiamur pro eo. vt ipſe pro nobis paſſus ē. Unde cū ediſſet de piſce aſſo: porrexit religās diſcipulis. Accipite: edidi portionē meam: ⁊ vos edetis veſtrā ⁊c.

¶ Sermo alius cōis: ad idē. in quo referunt rōnes quare deus amicis ſinat ſuis obuenire aduerſa. Ser. 38.

Beatificamus eos q ſuſtinuerunt. Jaco. 5. Uel illud aliud. Oportet nos ꝑ multas tribulationes tranſire in regnum dei. Actu. 14.

¶ Grandis ſtupor mentis fuit apud antiquos: remirantes tantā variationē humane vite in mundo. Aliquos eſſe extinctos in faſcijs. aliquos in tpe viridis iuuentutis. aliquos adiungere etati ſenili: alios mori in gremio ſuoꝝ attinentiū. alios mori vna effera ⁊ acerba morte. Qð nō valentes indagare humano ingenio: deuenerunt in varios errores: ſicuti de Epycuro ponit Lactan. in. 3. c. 17. Uidebat Epycurus bōis ſemꝑ aduerſa accidere: pauptatē. labores. exilia. caroꝝ amiſſiōes: malos ꝯtra bonos eē. augeri potētia. honoribꝰ affici. Uidebat inocētiā minus tutā eē: ſcelera ipune cōmitti. Et hoc extiſtimauit: nullā in deo eſſe ꝓuidētiā. Hoc idem poſſet nobis interuenire in acri ⁊ imaturo caſu noſtri nobilis. R. qui lȝ adornus laudabili vita. preclara fama. neceſſarius ſue familie: ſic fit ab hac luce ſublatus. Quibus rñdent doctores ſancti: deū ſinere obuenire ta-

les aduerſos caſus perſonis probis τ ſuis amicis.duplici ratione.que erunt ad noſtrã conſolationẽ in preſenti caſu. ¶Et prima eſt:q2 ſtatus preſentis vite ſic reqrit.Et fundatᷣ hec rõ in phia.vbi dicitᷣ ꝙ Mediũ naturaliter pticipat naturã extremoꝝ.vt pꝫ de elemẽtis.de aere calido ab igne:τ humido ab aqua.Itẽ de aqua humida ab aere:τ frigida a terra.itẽ de illo qui ẽ inter ignẽ τ niuẽ τc̃.Sic ad ꝓpoſitũ. Uita huius mundi eſt media inter duo extrema.ſ.paradiſum τ infernũ.In paradiſo eſt gaudiũ purũ. Iſa.35. Ueniẽt in ſyon cum laude:τ letitia ſempiterna ſup caput eoꝝ. Gaudiũ τ leticiã obtinebunt:τ fugiet dolor τ gemitus. In inferno aũt eſt totũ oppoſitũ:q2 ibi dãnati nõ habent niſi purã triſticiã.dolorem ploratũ τ noia:τ de nullo gaudent ſed ſolũ triſtanᷣ.Ideo plangendo dicũt.Defecit gaudium cordis noſtri:verſus eſt in luctũ chorus noſter. Cecidit corona capitis noſtri.Ue nobis:q2 peccauimus.Treñ.5.Quia ergo oẽ mediũ participat naturã extremoꝝ:τ vita noſtra eſt media inter iſta duo ꝯtraria:ideo de neceſſitate participat de vtriſqꝫ.Et q2 infernus eſt nobis ꝓpinquior.q2 eſt in corde terre:iõ plus abundant amaritudines τ triſtitie:ꝙ ꝯſolationes.Unde Boe.Ois dulcedo ſelicitatis humane:multis amaritudinibus reſperſa eſt.Sꝫ ꝑſonis bonis τ timoratis: triſtitie τ patibula ꝯuertenᷣ i gaudiũ τ ſempiternas ſolias: ita ꝙ ꝓ vna guttula tribulationis:erunt mille modũ letitie. Unde dñs Iob.16.dixit ſuis diſcipulis.Uos ꝯtriſtabimini: ſꝫ triſtitia veſtra verteᷣ in gaudiũ.Uñ ſunt cõportande cũ gaudio:tanꝙ precioſum donum tranſmiſſum a rege celeſti.

Patet prima ratio:

¶Scda.dicitᷣ dilectionis.Scio ꝙ hec rõ videbitᷣ minus cõſiderantibus diſſona:ſed ſi eã ꝓfundo examine τ ꝯſultata cẽſura reputemus.inueniemus eã habere fundamẽta grandis veritatis.ſ.ꝙ glorioſus deus quãto plus amat perſonã aliquã:tanto magis eã affligit mundanis preſſuris. τ eſſe maximũ ſignũ electionis diuine qñ aliquis bene viuens patitur plurima affanna.Et hoc eſt qđ dicit Io.apoc.3. Ego quos amo:arguo τ caſtigo.Et ſunt verba dei viuentis. Et apl̄s Heb.12.Quẽ diligit deus caſtigat:flagellat aũt oẽm fi

liū quē recipit. Et pī Aug. Si exceptus es a paſſione flagel-
loꝝ: exceptus es a numero filioꝝ. Et dē. hoc habemus exem
plū de ꝯſtante Job: qui ſicut dicit ſcriptura. fuit hō ſimplex
⁊ timēs deū ⁊ diſcoſteuele dal male operar: tñ fuit attritus
tantis anguſtijs. Ipſe fuit ditiſſimus inter oēs orientales. q
habebat. 7. filios ⁊ tres filias. ſeptē milia ouium. mille bo-
ues. tria milia cameloꝝ. qngentas aſinas. ⁊ multas poſſeſ-
ſiones ⁊ introitus: ⁊ in vna die perdidit omnia. Quis ē ille
q nō deſperaret: Ipſe tñ tulit oia cum incōfracto aio: ⁊ ſo-
lum dixit hec aurea verba. Dñs dedit dñs abſtulit ⁊c. vſqꝫ
benedictū. Perſentiēs hoiem hac via incoronari. Jō hiero.
ad Paulam. Reſpice Job quāta ſuſtinuit: ⁊ videbis te ni-
miū delicatā. Ille erectis in celū oculis. inter ruinā domus.
penas vlceris. innumeras orbitates. ⁊ ad extremū vxoris inſi
dias: inuictā tenuiſſe patientiā. Et per ꝯtrariū: eſt ſignū re-
probationis: qn̄ hoi molliter viuenti: oēs ſui ſucceſſus ſunt
ꝓſperi. ſicuti infirmo deſperato nihil eſt negatū. Et vitu-
lus mactandus liber in paſcua ſinit ire errādo. Sꝫ forte
dicetis mihi: qd placitū hꝫ deus tribulare pſonam maxime
probā: Rñdeo ꝙ ꝓpter augmentuꝫ glorie: qꝛ quāto homo
plus patitur. tanto plus meretur apud celſum deū: ⁊ refert
coronā maioris victorie. Et etiā: qꝛ ꝓſperitates terrene: ꝑtu
riunt negligentiā ⁊ obliuionē ꝓprie ſalutis: ſicut fuit viſum
interueniſſe romanis qui poſiti in faſtigio fortune. ⁊ exēpti
ꝯi occupatione preſſuraꝝ mundanaꝝ: tanq̄ ocioſi venerunt
ad ciuilia bella ⁊ inteſtina: ſicut ſcribit Luca. in. I. dicēdo.
De ducibus cauſe ſuberant. ſed publica belli
Semina: que populos ſemper merſere potentes.
Nāqꝫ vt opes nimias mundo fortuna ſubacto
Intulit: ⁊ rebus mores ceſſere ſecundis. Et ſic coꝝ pro-
ſperitatibus: fuit deſtructa tanta corum monarchia. Et ideo
grandē ſpem capio in obitu huius. N. de eius ſalute: q in
toto tpe eius vite fuit ſemper integroꝝ moꝝ ⁊c. tñ deus ſpe
cum ſic fuerit tranſire hac via: credo aut augmento glorie.
aut ſaltem quiete ſuorum laborum.

¶ Sermo cōis ad idem ſcientiſſimus: de diuina ꝓuiden-

tia cōtextus: in quo aſſeueratur deū glorioſum mundū nimi danoſq; caſus curare. nec eius prouidentie repugnare. ſ; probis mala indies obueniant. Ser. 39.

MUlte tribulatiões iuſtorum. Ps̄. 33. Uel illud. Raptus eſt ꝛc. Sap̄. 4.

¶ Grandis admiratio ꝛ ſtupor mētis fuit apud antiquos. n. remirantes tantā variationē ꝛ repentinos caſus in rebus humanis. Unde pleriq; coꝝ ſuſpicati ſunt deū nō habere curam nec impazarh de mundo: ſed oīa pueníre a ꝯſtellationibus fatalibus ꝛ inſtabili fortuna. Cuius opinoinis videt̄ fuiſſe Tulli. lib. de diuinatione: dicēdo. Fato oīa viuunt. Et Quintilia. in declamatio. Fato viuimus. ꝯualeſcimus. morimur. Et ſatyrus Iuue. lib. 3. Seruis regna dabūt: captiuis fata triūphos. Et Oui. in illo de triſtibus. Rō: fatum vincere nulla poteſt. Et in. 5. Largitur q̄decūq; libet fortuna rapitq;. Eſt gracilis ſubito: qui modo groſſus erat. Scribit etiā Sene. in hypoli.

Res humanas ordine nullo
Fortuna regit: ſpargitq; manu
Munera ceca: peiora fouens.
Uincit ſanctos dira libido.
Fraus ſublimi regnat in aula. In qua fantaſia fuit Ariſtippus. Democritus. Epycurus. Prothagoras. ꝛ Theodorus: vt videtur in prima Comedia inferni Cant. 5. Dantheis: in Glo. Landini. Sed ꝯtra talem dānandū errorē ꝛ deuiū a vera phīa. eſt ſcola theologoꝝ: potiſſimū diuinus doctor in mltis locis. ꝛ peculiariter pma. p. q. 22. a. 2. Et. 3. ꝯtra gen. c. 74. limpide oſtendit glorioſum deū autorē mūdi illū curare: vbi ſic pcedit. q cū oē agens operet̄ ppter finē: ſnia oſtenſa ab Ar. 2. phy. intm̄ ordinatio effectuum ſe extendit in finē. quātū ſe extēdit cauſalitas pmi agentis. Cauſalitas aūt dei qui eſt primū agens ſe extēdit vſq; ad oīa q̄ habēt eſſe. nō ſolū quātū ad principia ſpecieꝝ. ſed etiā q̄tū ad pncipia indiuidualia reꝝ corruptibiliū ꝛ in-

corruptibiliū. Ubi neceſſe eſt ꝙ oīa q̄ habēt eſſe quocūqꝫ modo ſint ordinata ⁊ directa a deo in ſuū finē: ſm̄ illud Apl'i Ro. 13. Que a deo ſunt: ordinata ſunt. Cū ergo nihil aliud ſit ꝓuidentia dei. niſi ordinatio rez in finē: neceſſe ē oīa que participant eſſe. intantū ſubdi diuine prouidentie. Et hoc eſt qḋ ↄfirmat pī Aug. 5. de Ciui. dei. c. xi. dicens. Deus vtiqꝫ ſummus ⁊ verus cū verbo ſuo ⁊ ſpū ſuo vero ⁊ ſancto q̄ tria vnū ſunt. deus vnus oīpotens. creator ⁊ factor oīs aīe atqꝫ corporis: cuius ſunt participatiōe felices. Qui fecit hoīem rōnale aīal ex aīa ⁊ corpore: q eū peccātē nec īpunitū eſſe permiſit nec ſine miſ'icordia dereliquit. Qui bonis ⁊ malis eſſe cum lapidibus. vitā ſeminalē etiā cū arboribus. vitā ſenſualem etiā cuꝫ pecoribus. vitā intellectualem etiā cū angelis dedit. A quo eſt oīs modus: oīs ſpēs. oīs ordo. A quo eſt menſura. numerus. ⁊ pondus. A quo ē ꝙcqḋ naturaliter ē. cuiuſcūqꝫ generis eſt. cuiuſlibet eſtimationis eſt. A quo ſunt ſemina formaꝝ. forme ſeminū. motus ſeminū atqꝫ formaꝝ. Qui dedit ⁊ carni originē. pulchritudinē. valitudinē. ꝓpagationis fecūditatē. mēbroꝝ diſpoſitionē. ſalutē ↄcordie. Qui ⁊ aīe rōnali dedit memoriā. ſenſum appetitū. rōnali inſuper mentē. intelligentiā. voluntatē. Qui nō ſolū celū ⁊ terrā. nō ſolū angelū ⁊ hoīem: ſed nec exigui ⁊ ↄtēptibilis aīantis viſcera. nec eius pēnulam. nec herbe floſculū. nec arboris foliū ſine ſuaꝝ partiū ↄueniētia ⁊ quadā veluti pace dereliqt. Nullo modo eſt credendū regna hoīum eorūqꝫ dn̄ationes ⁊ ſeruitutes. a ſue ꝓuidentie legibus alienas eſſe voluiſſe. Illud confeſſi ſunt ⁊ gentiles. Unde Ar. in illo de celo. Et in. 12. Meta. Et libᵒ de bona fortuna. Deum ſignificamus exiſtentem dominū: vt digne diſtribuat bona ⁊ mala. Et vates in pmo eneī.

O qui res hominumqꝫ deumqꝫ
Eternis regis imperijs: ⁊ fulmine terres. Et in. x.
O pater o hominum diuūqꝫ eterna poteſtas. Regnator: celum ⁊ terras qui numine torques.
Et domina Laura in triumpho mortis.
Come piace al ſignor che in cielo ſtaſſi
Et inde regge ⁊ tempra luniuerſo:

Farai di me quel che de gli altri faſſi. Et etiã alleganda ſcriptura que vbiq; hoc perſonat. quã ego conſulto pretermitto in ſilentio. Sed ſi deus hʒ prouidentiã oium ſicut viſum eſt. vñ pueniunt tot ſiniſtri caſus: Ad qd dicit doctor. s. q cum deus ſit vniuerſalis puiſor totius entis. ptinet ad eius puidẽtiã ſinere interuenire aliquos defectus in rebus: ne ĩpediatur bonũ perfectũ vniuerſi. Quia ſi oia mala ĩpedirent: multa bona deeſſent vniuerſo. Si nõ eſſet occiſio aialiũ: nõ viueret leo in vita. Si nõ eſſet pſecutio tyrãnoꝝ: non eſſet patientia Sebaſtiani. Laurentij. ⁊ Catherine. Si nõ fuiſſet traditio diſlealis iude: nõ pſtaret mundo charitas dei noſtri. Sed quare frater deus ſinit mõdo prouenire mala maxime bonis: Reſpondet ipſe doctor. 22. q. 164. a. 1. q duplici ratione.

¶ Primo. pꝑter ſalutẽ eius vel ſuoꝝ: q ſubdit talibus penalitatibus. Vñ refert Vincen. belua. noſter: de quodã duce q vocitabat deũ pfeſanũ. Cui ãgelus apparuit di. Veni mecũ. Qui reppere in via caput ſolũ cum barba. Inde diſcedentes: inuenerunt aliud caput preciſum vnius militis. Poſtea repperunt filiũ vnius magni dñi ſubmerſum in vndis: quẽ pater qrebat cũ lachrymis. Expoſuit ei angelus oia. Caput illius barbati fuit cuiuſdã heremite: q ſub pretextu ſanctitudinis ⁊ barbe intẽdebat patrare plura mala. Cui deus rupit collũ: ⁊ dolens eſt in loco ſaluationis. Caput illius militis: fuit vnius ciuis q vt viueret in oi licẽtia. voluit eſſe miles: ſed occiſus eſt ⁊ ſaluus. Filius illius dñi ſubmerſus in aqua. erat occaſio ſi vixiſſet dãnationis pris. Sed fortuna aduerſa reduxit ad gradũ priſtinũ. Et iõ bene dicit ſcriptura Ecci. 27. Vaſa figuli pbat fornax: ⁊ hoies iuſtos tẽtatio tribulationis. Et in igne pbat argẽtũ ⁊ aurũ.

¶ Scdo. vt per patientiã coronent: ſine qua nemo ſanctus celi eſt in paradiſo. Vñ Hiero. ad Euſto. Quis ſanctoꝝ ſine certamine coronatus ẽ: Abel iuſtus occidit. Abraã vxorem periclitat amittere. Et ne imenſum volumen extendam: qre ⁊ inuenies ſingulos aduerſa pꝑeſſos. Salomon ſolus in delitijs fuit: ⁊ forſan ideo corruit. Ille. Quare mirũ nemini noſtrũ eſſe dʒ: ſi hũc hoc aduerſo caſu deus a nobis ab-

ſtulerit. Credo abſq3 dubio: nō ſine ſuo emolumento. Et fa-
cit me hoc dicere: ſua integra trāſacta vita. ⁊ optimi mores.
Hic enarra vitā ſuam vt expedit.

¶ Sermo cōis: elegans deuotuſq3: in quo oſtendit̄ ratiōe
duplici. cur deus defunctū e viuis abſtraxerit: que pulchre
⁊ ſcientifice ſunt. Ser. 40.

Collaudabunt multi

ſapientiam eius. Ecci. 39.
¶ Ab optimis ⁊ excellentibus doctoribus
cum ſolido ⁊ firmo ſundamento rōnis. eſt
ꝯclusum. N. nullā rem eſſe accōmodatiorē
ad reportandū merita apud celſū3 deū. ⁊ laudē apud mor-
tales: quantū eſt figere ſe ſolū in ſpectaculo virtutis. paſcē-
do mentem de delicioſis ⁊ ſuauibus ſuis fructibus. Unde
diuus Hiero. ad Celantiā. Nobilitas ſumma eſt apud deū:
clarꝫ eſſe virtutibus. Nā ille apud deum preeſt potior. non
quē dignitas generis aut dignitas ſeculi: ſed quē deuotio fi-
dei ⁊ vita ſancta cōmendat. Et ſatyrus Perſius ſatyri-
zans in ſuis ſatyris: affirmat nullū ſacrificiū eſſe deo acce-
ptius: ꝙ vita ſancta ⁊ bona opera: ⁊ de eis delectari pluſꝙ
de omni alia oblatione dicens.

Quin damus id ſuperis. de magna qđ dare lance:
Non poſſit magni Meſſalle lippa propago:
Compoſitum ius faſq3 animi ſanctoſq3 receſſus
Mentis: ⁊ incoctum generoſo pectus honeſto.
Hec cedo vt admoueā templis: ⁊ farre litabo. Ubi di-
ſcurrendo nos per oīa q̄ a nobis pñt poſſideri. ſola virtus
intelligit̄ eſſe illa q̄ in gradu excellentie. honoris. ac ſame.
hoīem ꝯſtituit ac reponit. Unde de hoībus illuſtribus dicit
ſcriptura. Collaudabunt ⁊c̄. In q̄bus verbis volo ꝓ noſtra
ꝯſolatione in caſu pñi. N. moueamus vnū dubiū. Qđ cū3
dñs. N. in preſentiarꝫ extinctus. eſſet preditus optimis ⁊ di-
gnis moribus ⁊ vna vita ꝑclara: quare glorioſus deus eū3
ſic repente a nobis rapuerit. Ad qđ rñdeo ſm doctores ſan

ctos: ſuis ſe ꝯgruū duabus rōnibus. Et p̄ma eſt theologoꝝ.
Scribit alma ſcola theologantū preſertim doctor diuinus
Tho. 22. q. 164. ꝙ lꝫ hō in aureo ſtatu innocētie ſue eſſet i-
mortalis ⁊ francus oi excidio ⁊ iactura. hoc nō erat ex na-
tura ſua q̄ erat corruptilis: dum eſſet cōpoſita ex q̄ttuor ele-
mētis. q̄ cōtinent in ſe primas qualitates ꝯtrarias. Et ſm
ph̄m. 1. phẏ. Omne cōpoſitū ex ꝯtrarijs neceſſario ē corru-
ptibile. Et dictū Saluatoris. Oē regnū in ſeipſuz diuiſum
deſolat̄. Verū datū erat a deo hoi vnū imenſum donū. ꝙ
q̄diu mens ſua fuiſſet obtēperās deo. vires inferiores ſubij-
cerent̄ parti ſuperiori ⁊ corpus aie. Et per ꝯtrariū: toſto ꝙ
mens ſua nō ſtaret ſubiecta deo. vires inferiores rebellarēt
parti ſuꝑiori. ⁊ ſilr corpus aie. Et vita ⁊ incolumitas hois
dicit doc. s. ꝯſiſtit ꝙ corpus ſubijciat̄ aie: ſicut ꝑfectibile ſue
ꝑfectioni. Sz q2 mens eoꝝ ꝑ peccatū diſceſſit a diuina ſub-
iectione ꝯfaciendo diuino iuſſui: ſecutū eſt vt nec vires infe-
riores totaliter ſubijcerent̄ rōni. ⁊ ſecuta ē tāta rebellio ap-
petitus carnalis ad ſpūm: vt nec corpus totaliter ſubijcerēt
aie. vn̄ ꝯſequit̄ mors ⁊ alij corporales defectus. Vn̄ ſubla-
ta hec armonia ſubiectionis corporis ad aiam eoꝝ demeri-
to: amiſerāt ⁊ ipſi aureū priuilegiū imortalitatis ⁊ ꝓbaue-
rūt aſperitates diuinas. Et hec ē qđ dicit ſcriptura Gen̄. 2.
Tulit dn̄s deus hoiem ⁊ poſuit in paradiſo voluptatis vt
oꝑaret̄ ⁊ cuſtodiret illū: precepitq3 ei dicēs. Ex oi ligno pa-
radiſi comede: de ligno aūt ſcie boni ⁊ mali ne comedas.
In quacūq3 die comederis ex eo: morte morieris. i. neceſſita-
tē moriēdi incurres: ſm Aug. Et ita ſecutū eſt: q2 lꝫ multos
annos poſt vixerint: tn̄ eo die ceperat ire ad mortem. Et pꝫ
Aug. in. 13. de Ci. dei. Fatendū eſt p̄mos hoies ita fuiſſe in-
ſtitutos: vt ſi nō peccaſſent. nullū genus mortis experirent̄.
Et Sap. 1. Deus mortē nō fecit: ſed ipij manibus ⁊ verbis
accerſierunt illā. Et ſic noſtri primi ꝓgenitores ꝑ eoꝝ falli-
re. cū tota humana ſpē tranſcurrerūt reatum moriēdi. La
donec ꝓpter hanc penā vniuerſalē tā ꝯdecentē ⁊ iuſtam. oꝫ
mori oēs q ab eis ſunt nati. Et ſic dum eſſet dn̄s. N. ſubie-
ctus huic legi: oportuit facere hoc punctum.
¶ Secūda. rō dicit̄ adeptionis. Plaſmauit glorioſus deus

hoiem nõ vt ſemꝑ ſtaret in hoc mundo. loco ſeraꝝ ⁊ bru-
toꝝ animantũ: ſed ꝓ acquiſitu glorie celeſtis ⁊ fruitione ip-
ſius Diſ. pma ſecundi libri. Uñ Lactan. in. 7. c. 8. Unũ eſt
igiť ſummũ bonũ imortalitas: ad quã capiendũ ⁊ formati a
pncipio ⁊ nati ſumus. Ad hãc ſpectat humana natura: ad
hanc nos ꝑducit virtus. Uñ qñ videt deus hoies reductos
diſpoſitioni debite pro btitudine eterna. tũc permittit morté
leuare eos a terra: vt in tali ſtatu innocentie inuenientes ſe
aſcẽdãt ad celũ. vbi totaliter ſint erẽpti a grauib⁹ ⁊ noioſis
periculis vite pſentis. Nec vnq̃ pōt hõ ſalire ad tantã glo-
riã: quouſqꝫ nõ ſit ſpoliatus veſte huius moribũdi corporis.
Uñ petens Moyſes videre faciem dei: rñdit ei. Moyſes: nõ
videbit me hõ: ⁊ viuet. Nõ eniꝫ eſt capax oculus mortalis
aſcẽdere tantã altitudinẽ viſionis. niſi quaſi ſit premortuus
ſenſibus: q2 ſm Paulũ. Lucẽ habitat inaccesſibilem ꝓpter
excedentẽ eius claritatẽ. Unde oꝫ hoiem eſſe expeditũ a cõ-
tagio corporis. volentem aſcendere ad tantã ſtationem. Ad
quã glorioſam viſionem aſcendiſſe dñm. N. multa mihi per
ſuadent. Et pmo ⁊c. Hic narra vitam ſuam.

¶ Sermo cõis: in quo dne aſſignant̃ rõnes. cur optimus
qſqꝫ fidelis. corporis ergaſtulũ egredi deſideret. Ser. 41.

Trahe me poſt te.

Can. 1.

¶ Licet vba ꝓpoſita: ꝓprie ſint ſm expla-
natione doctorũ ſanctoꝝ primitiue eccleſie.
q̃ dum eſſet pſſa ⁊ pſecuta ab ipſis ⁊ reis
tyrãnis. vocitabat auxiliũ a ſponſo ſuo Ieſu xpo: tñ apte
pſit accõmodari cuilibet aie xpiane. ⁊ potiſſimũ huic noſtre
nobili mulieri q̃ iam decurſis multis curriculis tpis. auida
iam ꝯiũgẽdi ſeſe quẽ cũ integra vita oſtẽdit ſemꝑ amaſſe.
⁊ reportandi mercedẽ opeꝝ preceſſoꝝ: dicit. Trahe me ⁊c.
Dñe meus noli me ſinere amplius hic: ſed ſine veniã ad poſ
ſidendũ maieſtatẽ tuã q̃ totaliter quietat oẽm humanã vo-
liã. Uñ diſcurrentes nos ſancta eloquia: reperio duas cau-

ſas quas volo ſint ad noſtrã conſolationem in tranſitu hu-
ius noſtre. N. q̃ erunt breues. quare q̈libet fidelis deſideret
deponere exuuias huius corporis mortalis: ⁊ peruenire ad
aliam vitam feliciorem.

¶ Et p̃ma dicit̃ p̃miationis. Doctrina eſt in ſancta theolo-
gia cõis ⁊ vera: q̈ glorioſus deus in hoc mũdo nõ dat retri
butionẽ de bonis q̃ nos facimus: nec etiã punitionẽ de ma-
lis. Et rõnẽ aſſignant ſacri theologi quare nõ retribuant̃ in
hoc mũdo: q: ſeruire deo in bonis opibus: eſt ſanctitas. Vñ
ipſe dicit in ſcriptura Leui. 20. Sãctificamini ⁊ eſtote ſancti:
q: ego ſanctus ſum: dñs deus veſter. Cuſtodite p̃cepta mea
⁊ facite ea: ego dñs q ſanctifico vos. Et bona huius mũdi:
ſicut ſunt diuitie. honores. dignitates. ſanitas. ⁊ p̄ſperitas.
ſunt vanitas ⁊ afflictio ſpũs. dicente Salo. Eccẽs. I. Vidi
cũcta q̃ fiunt ſub ſole: ⁊ ecce vniuerſa vanitas ⁊ afflictio
ſpũs. Concioſia adonq; q̈ ſeruitiũ dei ſit ſanctitas. ⁊ bona
huius mũdi ſint vanitas: nõ ꝯuenit deo eq̈ſſimo dño. p̄ ſan
ctitate dare vanitatẽ. nec p̄ auro dare ſimũ. Et hec eſt rõ
quare deus nõ remunerat in hoc mũdo: q: bona terrena nõ
ſunt ſufficiẽtia ad remunerandos bonos. In hoc mundo
etiã nõ puniunt̃ mali. vt videt̃ quotidiana experiẽtia: de ma
gnis peccatoribus ꝯtẽptoribus humanaꝝ ⁊ diuinaꝝ legũ. q
habẽt oĩo in coꝝ vita p̄ſperos ſucceſſus. ⁊ tñ moriuntur ſi-
ne aliqua punitione: ſicut fuit viſum ſinendo alios de Ne-
rone romano iperatore. q ſicut ponit Tranquillus. fecit. 7. die-
bus ardere Romã. ⁊ mortuã matrẽ fecit aperiri p̱ medium.
auenenauit Britãnicũ ſuũ fratrẽ timens crearet̃ iperator ſe
expulſo. occidit p̄ceres vrbis. ⁊ alias infinitas ſceleratezas
cõmiſit. ⁊ tñ fuit dñs tanti regni ⁊ tante monarchie. Vnde
de eo Boe. 2. de conſola.

Nouimus quãtas dederit ruinas:
Vrbe flãmata patribuſq; ceſis.
Fratre qui quondam ferus interempto:
Matris effuſo maduit cruore:
Corpus ⁊ viſa gelidum pererrans.
Ora non tinxit lachrymis: ſed eſſe
Cenſor extincti potuit decoris.

hic tñ ſceptro populos regebat.
Quia ergo nõ eſt ꝯdigna retributio bonoꝝ operum in hoc ſeculo: ĩõ hoies iuſti ꝯſcij ſue itegre vite veniunt leti ad hũc punctũ.in quo a iuſtiſſimo dño reportãt cumulatiſſimũ pꝛemiũ in celo. Unde dicit Cicero in libꝛo de legibus ⁊ Macrobius in.i.de ſomno Scipiõis. Sis africane alacrioꝛ ad tutandã rẽpublicã: ſicq; habeto. Oibus qui patriã ſeruauerint.iuuerint.auxerint.certũ eſſe in celo diffinitum locũ: vbi beati euo ſempiterno fruanẽ. Et Lactã.lib.7. Moꝛs nõ extinguit hoiem: ſed ad pꝛemiũ ꝟtutis admittit. Pꝛima rõ.
¶ Scḋa rõ: qua pſone deſiderant terminũ vite terrene: eſt qꝛ reaſſumuntur a ſtatu moꝛtali ad imoꝛtalẽ. a tẽpoꝛali ad eternũ.a miſeria ad btitudinẽ.a dubioſa tẽpeſtate ad certiſſimã.inuariabilẽ.⁊ letã tranquillitatẽ. La doni ꝑpẽ hoc plures hoc cõpꝛehẽdentes.q̃ſierunt breuiare aliqȣ paruum momentũ tpis hanc vitã calamitoſam.⁊ oẽs amaritudines ⁊ aſperitates tulerũt cũ patiẽtia.⁊ oẽ affannũ ſibi appuit ⁊ bꝛeue ⁊ dulce. vt tandẽ poſtea arriuarent ad hũc placidiſſimũ albergũ. Uñ de ſemetipſo dicebat pĩ Aug.ĩ ſolilo. Peto dñe vt oĩa mihi amareſcãt: vt tu ſolus dulcis appareas aie mee. q̃ es dulcedo ineffabilis. ꝑ quã cũcta amara dulcoꝛantur. Tua nãq; dulcedo. Stephano lapides toꝛrẽtis dulcoꝛauit. Tua dulcedo craticulã beato Laurẽtio dulcẽ fecit. Pꝛo tua dulcedine ibant apl'i gaudẽtes a ꝯſpectu ꝯcilij: q̃m habiti ſunt ꝑ noie tuo ꝯtumeliã pati. Ibat Andreas ſecurus ad crucẽ ⁊ gaudens: q̃m ad tuã dulcedinẽ ꝑperabat. Hec enim tua dulcedo ipſos aploꝝ pncipes ſic repleuit: vt ꝑ ipſa crucis patibulũ vnus eligeret. alter quoq; caput ferieñti gladio ſupponere nõ timeret. Pꝛo hac emẽda Bartholome⁹ ꝓpꝛiã pellẽ dedit. Pꝛo hac quoq; guſtanda: veneni poculum intrepidus Ioãnes potauit. Hanc tuã dulcedinẽ ineffabilẽ ⁊ illa guſtauerat virgo: de qua legimus q̃ letiſſima ⁊ gloriãter ibat ad carcerẽ: quaſi ad epulas inuitata. Hec ille. Ad hanc indicibilẽ dulcedinẽ ſola virtus nos perducit. Uñ vt ad hãc appl'icaret hec nobilis dña: ſemp vixit catholice. ſe pe ſe ꝯfitẽs ⁊ vitãs peccata.⁊ pſertim i hoc ſuo aic trãſitu. vbi a ſũptis ſacramẽtis celeſtibus: fecit nobis vltimũ Uale.

¶ Sermo cõmunis: in quo varie de morte opiniones ſpectantur. Ser. 42.

Beati mortui: q in domino moriuntur. Apoc. 14.

¶ Inuenio in ſacris ſcripturis varias extitiſſe opiniones circa morté. Aliqui eá laudauere: vti fuit ſapiétiſſimus Eccés. 4. Laudaui inqt magis mortuos q̃ viuétes. Et hoc ꝓpter. 3. rõnes. Primo: q2 eſt iuſta: ꝛ hoc videt̃ manifeſtũ. Quia de rõne iuſtitie é reddere vnicuiq3 qd ſuũ eſt. Mors facit hoc: q2 reddit aiam bonam bono. s. deo: ꝛ malá aiam malo. s. diabolo. Reddit etiá corpus qd é de terra: limoſe terre. Scdo. Laudauit Salo. morté: q2 nõ eſt acceptatrix pſonarũ: q2 nõ pcit etati: q2 pueri. iuuenes. antiqui moriunt̃. Nõ parcit dignitati nec perſone: q2 nõ eſſet mortuus Alexander macedonicus. q dñabatur vniuerſo orienti. Nõ parcit pulchritudini: al's nõ eſſet mortuus formoſus Abſalon: q fuit infra oía illa tépora belliſſimus. Nõ parcit ſapiétie: ſecus non eſſet mortuus nec Moyſes nec Salomon: cuius ſapiétia puenit vſq3 ad Nicaulá reginá arabie. Et iõ dicit̃. 2. Re. 14. Oés morimur ꝛ quaſi aque dilabimur in terrá: q̃ nõ reuertũtur. Sene. i Thebaide. Ubiq3 mors eſt: eripere vitá nemo hoium poteſt. Et poeta Ora. Debemur morti nos noſtraq3. Tertio. laudauit morté: q2 ſoluit hoiem a pregione. Macrobius de ſomno Scipionis. Aie incluſe corporibus: ipſum corpus velut carceré fetidũ. tenebris horridũ ſordibus ꝛ cruore patiunt̃. Et ideo propter has rationes laudauit Eccleſiaſtes morté: quia eſt iuſta non acceptatrix. ꝛ noſtra liberatrix.

Aliquí eá vituperauere vt Paulus: ꝛ hoc ꝯſiderans vtilitaté ſuá: dicẽdo. Abſorta eſt mors in victoria. Ubi eſt mors: victoria tua: Et rõ eſt. Quia l3 mors ſit potẽs: tñ ad preſens nõ timetur: q2 cõmittũtur diuerſa peccata q̃ nõ cõmitterent̃ ſi timeretur: imo ꝯtẽnerent̃ oé bonũ terrenũ. Uñ bonus Hiero. Facile ꝯtẽnit oia: q ſe ſemp cogitat eſſe moriturũ. Et iõ Paulus eá vituperat: eo q2 hodie q̃ſi ab oib9 ſapiẽtib9 vili

pendítur: dicēs. Abſorta eſt mors in victoria. Ubi eſt ꝛc. Aliqui alij cā reformidarūt: ꝯſiderantes ꝙ quales inueniun tur in morte: tales preſentantur ad iudiciū gñale: ante tribu nal iudicis eterni. Unde Paulus. I. Cor. 5. Oēs nos mani feſtari oꝫ añ tribunal xp̄i: vt referat vnuſqſqꝫ ꝓut geſſit in corpe: ſiue bonū ſiue malū. Et Petrar. in. 6. triū. diuinitaƈ.

Credo che ſanicini. ſ. iudiciñ: ꝛ de guadagni
Veri ꝛ de falſi ſiſi ſara ragione:
Che tutte ſien: allor opre diragni.
Vedraſſi quāto in vano cura ſi pone
Et quāto indarno ſaffatica ꝛ ſuda:
Como ſono inganate le perſone.

Aliqui alij ꝛ vltimi illā deſiderant: ſicuti fuere ſancti hoīes: vt Paulus qñ dixit. Cupio diſſolui ꝛ eſſe cū xp̄o. Et Ro. 7. Infelix ego hō: quis me liberabit de corpore mortis huius. Nec ſolū ſancti: ſed ꝛ gentiles. Vñ Tulli. de ſenect in libel lo de Senectute. O preclaꝝ diem: quū ad illud diuinorum animoꝝ conciliū cetūqꝫ proficiſcar. quūqꝫ ex hac turba ꝛ colluuione diſcedā. Proficiſcar enim nō ſoluꝫ ad eos viros de qbus ante dixi: verū etiā ad Catonē meū quo vir melior nemo natus eſt. nemo pietate preſtātior. Ilic. Et Ambracio tes. Cryſippus. Cleantes. Empedocles. ꝛ Democritus: vt re fert Lact. in. 3. c. 18. ſibi accelerarūt mortē: vt citius peruení rent ad aliā vitā quā crediderunt eſſe multo meliorem hac terrena. Si ergo hi gentiles cū tanta ꝯſtantia tulerūt mor tē ſuā: nō habētes aliā certitudinē alterius vite niſi quantū ipellebātur per efficaces rōnes: quāto magis nos. qui habe mus indubitatā noticiā ꝛ veritatē: Ad quā beatā vitā ſa liāt oēs illi q ꝑ mediū virtutis glīoſe vixerunt: vt hic nr̄ ꝛc.

¶ Sermo cōis: paſcali tēpore ſiendus. Ser. 45.

MAne nobiſcum dñe:

qm̄ aduesperaſcit. Luc. 24.

¶ Non ſine mirabili ꝛ ꝯdigne artificio: ſa croſancta mater eccleſia ſingulo quoqꝫ dic

a tēpore paſce vſq; ad glorioſam aſcenſionē replicat hec verba: ad denotādū q̄ oi die debemus orare dñm maneat nobiſcū per gratiā: qm̄ paruū emolumentū eſſet recepiſſe eū ſacramētaliter in die paſcali: et poſtea illū nō retinendo repēte a nobis diſcederet. Uñ ſanctus Iſido. in lib. de ſummo bono. Tūc deo placet noſtra querſatio: qñ bonū qd̄ incoamus perſeueranti aīo cōplemus. Et beatus Hiero. Non q̄rūtur a xp̄ianis initia: ſed fines. Dicamus ergo. Mane nobiſcū: qm̄ aduer. Uulgarizatio. Jam incipit declinare dies gratie a cordibus noſtris: i veſperā culpe. iō te precamur domine ne nos deſeras. Unde ꝯſiderās q̄ nō ſit minoris valoris xp̄m retinere q̄ ipſum acquirere: iō ad ꝯſolationē noſtrā volo videamus quaſdā regulas qbus mediantibus xp̄s cuſtodit̄ i nr̄is pectorib9 ne diſcedat q̄ꝫ ꝑ ſuit obſuātiſſm9.

¶ Prima eſt q̄ debemus parū loqui: q2 in multiloquio nō deerit peccatū. Unde ſcūs Jaco. 3. Siqs in v̄bo nō offendit: hic pfectus eſt vir. Et vbi eſt peccatū: ibi xp̄s nō dimorat̄. et iō debemus parū loqui: et illud parū ſint ſpūalia vel neceſſaria. q2 xp̄s libēter habitat eos qui de ſe loquuntur. Uñ ipſe dicit Mat. 18. Ubi ſunt duo vel tres ꝯgregati in no. me. ibi ſum in me. cor. Qd̄ ſilentiū et taciturnitatē ſumma cū cura ſeruarūt etiā gentiles. Socrates. Solon. et Xenocrates. Uñ q̄ſitus Socrates cur tāto i cetu taceret: r̄ſidit. Qm̄ me locutum aliqando penituit: tacuiſſe nunq̄.

¶ Scd̄a regula: eſt audire libēter documēta celeſtia: vt diuina officia. potiſſimū ſermones: q2 verbū dei illuſtrat corda eaq; diſponit preparatq;. ita q̄ xp̄s venit ꝑ gratiā et ibi habitat. donec ſunt in ea preparatione. Uñ legit̄ in actibus aplor: q̄ predicāte Petro ſupuenit ſpūs. s. et iacuit ſupra omnes audientes.

¶ Tertia regula: eſt q̄ debemus eſſe calidi diuino amore: q2 vt dicit Ar. calidū h3 virtutē attractiuā vt videt̄ in lucerna q̄ ignis allectat oleum: ſic in ſpūalibus. Calor diuini amoris attrahit ſibi deum. Uñ. 1. Jo. 4. Deus charitas ē: et q manet et c. Sic hō debet eſſe ſucceñſus ꝑ opa pietatis.

¶ Quarta regula: eſt q̄ hō d3 ſtare in timore. Poſtq̄ ſentit ꝑſona ſe eſſe accēſam hoc diuino amore guſtādo vnā ſin-

tllá celeſtiũ: dz ſtare ↄtinue cũ vigilantia ne offendat ocu/
los dulcis Jeſu q donauit ei tm̃ theſaur᷒: ↄſiderans quāta
ingratitudo eſſet ſi ſua negligētia ab eo abſcederet. Et tan
to plus dz ſtare in temanza: quo magis guſtat ſuam dulce
dinem ⁊ remiratur ſuā ībecillitatem. Unde dicit ſcriptura.
Beatus qui ſemper eſt pauidus.

¶ Quinta regula ⁊ vltima: dz ſepe orare: q: ad hoc ꝙ aliqd
ipetremus: ↄueniens eſt illud flagitemus. Vñ ipſe dicit. Pe
tite ⁊ accipietis. Nã ipſa oratio eſt q̄ intrat celũ. quo moles
carnis neqꝫ attingere: ⁊ ligat deũ. Et iõ debemus quottidie
⁊ hora dicere. Mane nobiſcũ ⁊c̃. Applica vite defuncti.

¶ Sermo cõis: in quo veſtigatur debeamus ne in dormi
tione noſtrorum illachrymari. Ser.44.

NOn habemꝰ hic ma/
nentem ciuitatem: ſed futurã inquirimus.
Verba apl'i Heb.vlt.

¶ Eſſendo la natura humana. inter alias
creaturas excellentius ab Deo dotata: ſua
ſingulariter intereſt eleuare ſe in res ſpũales. celeſtes. altas.
⁊ pelegrinas. Vñ doctor angel. 22.q.175. Ad dignitatē ho
minis ptinet vt ad diuina eleuetur: ex hoc factus ē ad ima
ginē dei. Eſſendo ad imaginē ⁊ ſimilanzā gradis monarche
dei plaſmatus hõ. ad dignitatē ⁊ meritā cõmendationē illi/
us ↄuenit percalcare ⁊ ſuppeditare ſtudia ⁊ curas bonorū
tēporaliũ. ⁊ ſolũ aſpirare ad eterna bona beate vite. Unde
Pius. Fugit vita mortalis ⁊ quaſi fumus cito euaneſcit: q̄
renda eſt altera q̄ neqꝫ moleſtias hꝫ neqꝫ finē. Sic fecit hic
noſter. N. q in pceſſu vite: optimis moribꝰ aliã q̄ſiuit. In cu/
ius obitu q: video vos q̄rulos ⁊ lachrymoſos: volo videa/
mus ad hoc ꝓpoſitũ vnũ dubiũ breue. Si ↄuenitur in hoc
pacto ſuo ⁊ taliũ hoium proborꝫ: plorare ⁊ languere: Et ab
vno latere videtur ꝙ nõ: q: legitur de noſtro dño. ꝙ veta/
uerit aliquas ſanctas mulieres ne eũ flerent ꝓperantē ad
crucem Mat.26. Et de Solone vno de ſeptem grecie ponit

Tullius.ꝙ p͛cepit ſuis. ne aliquo modo cum plangerent.
Et Ennius antiquiſſimus poeta reliquit ſcriptum.
Nemo me lachrymis decoret:nec funera fletu
Farit.Et Valc.lib.8.Neqȝ ſecundaꝝ reꝝ ꝓuentu inſolēter
abuti:nec aduerſis ꝓpe debilitari oꝫ.Et Sap̄.Ecci.22.Mo
dicū plora ſuper mortuū: qm̄ requieuit. Scribit etiā Sene.
in hypolito.Sepone q̄ſtus: nō leuat miſeros dolor. Ab
alio latere dicit̄ ꝙ licitū eſt:ſed tēperate. Unde Tho. ſup
Job.De amicis mortuis nō dolere.duri cordis eſt:ſed vir/
tuoſi eſt hūc dolorē nō imoderatū habere.Et hoc ꝓpt̄ tres
rōnes:⁊ ſic volo agamus in caſu huius noſtri dn̄i.N.
¶ Prima.q͛ meſticia noſtra ⁊ noſtre dolie: nihil ꝓſunt de/
functo.Et de hoc habemus exemplū Dauid regis iſraelitis.
2.Re.12.Ubi dicit̄ ꝙ q̄diu filius fuit languēs:Dauid vnq̄
nō raſinauit a planctibus:ſed poſtq̄ fuit extinctus.excluſit
oēm dolorē.Requiſitus cur ſic ageret:rn̄dit.Quia ante tranſi
tū ſuū forte potuiſſet eū interpellare cū ſuis doloribus.qd̄
nō potuiſſet poſt vltimū ſuſpiriū.Jō ſapiēs Sene.nos do/
cet qualiter nos habeamus in amiſſione amicoꝝ noſtrorū
ſcribēs Lucillio.Quē amabas extuliſti:q̄re qm̄ ames.Sa/
tius eſt amicū reparare:q̄ flere. ſinē dolendi etiā qui ꝯfilio
ſuo nō fecerat:tp̄e inuenit. Turpiſſimū aūt eſt in hoīe pru/
dēte:remediū meroris.laſſitudo merendi. Malo relinquas
dolorē:q̄ ab ipſo relinquaris. Et q̄primū id facere deſiſte:
qd̄ etiā ſi voles.diu facere nō poteris.Annū feminis ad lu/
gēdū ꝯſtituere maiores. nō vt tādiu lugerēt.ſed ne diutius.
Uiris nullū legittimū tēpus ē.q͛ nullū honeſtū. Prima rō.
¶ Scd̄a eſt.Quia in breui habemus cernere eos quos do/
lemus abſentes.Solēt hoīes ferre cū paciētia abſētiā ſuoꝝ
lȝ eant in regiones longinquas;qn̄ ſperāt cito eos reuiſuros.
⁊ dimeliore volia. ⁊ in ſtatu feliciore.Et hoc fuit qd̄ ſuſti/
nuit illā intemeratā matrē.q̄ cernens filiū ſuū a ſe tolli. ⁊
ire ad ſufferendū tam diram.ferā.reā.⁊ ignominioſam mor
tem.Ipſa nō habebat aliū:nec aliū vnq̄ hīe ſperabat.Re/
puto ꝙ ipſa volueret in mente ſua; hic eſt pur filius dei.⁊
meus.quē peperi ſine dolore.quē inuolui in pānis. quē la/
ctaui lacte virgineo.quē tenerrime educaui. quem tot vici/

bus tuli in meo gremio. quē geſtaui ī egyptū. quē tātopere amaui. Ille qui nunq̄ fecit dolū. bellus. innocēs. ⁊ ſanctus. ⁊ video pati dolores. deriſiones. probra. palmatas. ſputa. ſpineas pūctiones. dura verba. duriora verbera. ⁊ totaliter horrenda mortis ſupplicia. O aſpera ⁊ dura mea ſors. O ſpietata mea fortuna. Or qs nō deſperaret? Quis nō inſaniret? Tria puto: ꝙ reſtaurarent tapinā. Prima: q2 ſic erāt diuine volūtates ꝙ ipſe pateretur: qbus ſe totā accōmodabat. Scda q2. cernebat ꝯſumari redēptionē totius humane gñationis. Ultima: q2 in breui ꝯfractis ferreis ianuis, mortis: videret eū reſuſcitatū. Jō Hiero. ad Theodorā viduaꝫ. Aduerſum mortis duriciā ⁊ crudeliſſimā neceſſitatē: hoc ſolatio erigimur. ꝙ reuiſuri ſumus eos quos dolemus abſentes. Neqꝫ enim mors: ſed dormitio ⁊ ſomnus appellat. Et Senec. in epla. 36. Mors quā pertimeſcimus ⁊ recuſamus: intermittit vitā nō eripit. veniet iterꝫ qui nos reponat dies in lucem. Et ſic debemus ⁊ nos facere. Secūda ratio.

¶ Tertia. eſt ꝑpter bona opera operata in vita. Imꝑoche nulla res q̄ ſit intercluſa infra ſperas celeſtes. cū tanta cura ⁊ admiratione reſpicit quātū hūana opatio: mediante qua fragilis ⁊ caduca natura hoīs a ſtatu lubrico ⁊ trāſitorio cōmutatur in eternū. Ubi diſcurrēdo ꝑ oia q̄ poſſunt a nobis poſſideri ſola virtus intelligit eē illa q̄ nos ꝯſtituit diuinos. Unde Plau. in Amphi. Uirtus ē premiū optimū. virtus rebus oibus anteit. Uirtus in ſe hꝫ oia: quē penes eſt virtus. Nec unq̄ fuit aliqua res q̄ remaneret virtuti intacta. Unde Oui. 15. Meta. Inuia virtuti nulla ē via. Et Titus Li. l. 2. bello punico. Uincit tñ oia ꝑtinax virtus. Uincit vere ⁊ maxime vincit mortē: q2 tunc hoies celebrant qñ moriendo in corpore. viuunt in celo cum aia virtute inſignita. ⁊ inter homines. glorioſi ⁊ honorati in fama. Quo in numero video repoſitum hunc nobilem virum: qui in tota vita ſua ⁊c.

¶ Sermo cōis: in quo declarantur quenā ſint que irritāt nos ad vite huius contēptionem: que tria ſunt. Ser. 45.

Sufficit mihi domi/

ne:tolle aiam meam. .3.Re.19.

¶ Si ab vno latere ꝯſideremus breuē peregrinationē huius vite noſtre. quātū ſit illa miſera ⁊ repleta affannis:⁊ ab alio latere reputemus imenſum bonū ſuperne.quantū ſit referta oībus bonis vere ꝓ eius ꝯſecutione potius eligeremus mortem ꝙ vitā. Uñ cōprehendens hoc apl's Ro.7. dicebat de ſemetipſo. Infelix ego hō.quis me liberabit de corpore mortis huius. Silr̄ ⁊ ſanctiſſimus Job.7. Sicut ceruus deſiderat vmbrā.⁊ ſicut mercenarius preſtolatur finē operis ſui:ſic ⁊ ego habui menſes vacuos.⁊ noctes laborioſas enumeraui mihi. Et ideo ꝯſiderās hoc magnus ꝓpha Elias:dicebat verba ꝓpoſita. Sufficit ⁊c. Uñ ad noſtrā ꝯſolationē:volo videamus vnā ꝯtēplationē ⁊ illā breuē. Que ſint q̄ nos incitant ad ꝯtēptū huius vite tpalis ⁊ ob hoc nō eſſe dolendū in tranſitu noſtroꝝ. Reperio tria eſſe:vꝫ.

¶ Breuitas.

¶ Penalitas.

¶ Periculoſitas.

Primū eſt ⁊c. Ubi ſciendū:ꝙ qñ aliqua pſona ꝯduxit' aliquod albergū.in quo paꝝ hꝫ ibi morari:tali habitationi nō ponit aliquē affectū.nec facit aliqḋ grande melioramentuꝫ. q2 recordat̃ cito ſe diſceſſuꝝ. Oꝛ ſic eſt:ꝙ nos ꝯduximus hūc mundū:in quo quaſi paruū momentū habemus i eo habitare. Aliq.5.annos.aliqui.x.alq̄.25.alq̄.60.ad plus:⁊ ſi āplius labor ⁊ dolor:vt ait ꝓpha. Qḋ quidē tēpus intm̄ volat:ꝙ vix poſſumus aduertere. Unde Job.9. Dies mei:velociores fuerunt ſole. Curſor qui diſcurrit per orbē ſaltē aliqñ quieſcit:ſed tēpus vite noſtre ſemꝑ currit ſine aliquo interuallo. Unde Tullius in 'eo de Senectute. Hore quidem cedunt ⁊ dies ⁊ menſes ⁊ anni:nec preteritū tēpus vnq̄ reuertit̃.nec quid ſequatur ſciri poteſt. Uñ Petrar.in.5.Triū.tpis.

Poi che queſto hebbe detto:diſdegnando

Ripreſe il corſo.piu veloce aſſai

Che falcon dalto a ſua preda volando.

Piu dcoine penſier poria giamai
Seguir ſuo volo non che lingua o ſtile.
Tal che cum gran paura il rimirai.
Allhor tenio il viuer noſtro auile
Per la mirabil ſua velocita.
Uia piu che inanzi non tenia gentile.
Et paruemi terribel vanitade.
Fermar in coſe il cor che il tempo preme.
Che mentre piu le ſtringe ſon paſſate.
Pero chi di ſuo ſtato cura o teme.
Prouega ben mentre e larbitrio intero.
Di porre in coſe ſtabile ſua ſpeme. Et ideo debemus de ea facere paruam eſtimationem.

¶ Sc̄do rōne ꝛc. Quis eſt ille q̄ amet rem circūfuſam ꝛ veſtitā infinitis amaritudinibus? Nemo vtiq;. Uita p̄ſens ē circūdata infinitis martyrijs. Uñ pp̄ha. Defecit in dolore vita mea: ꝛ anni mei in gemitibus. Jō pī Aug. hoc ꝯtēplās bramauit citū corporis ꝑpter tot ſua diſplicētia faſtidia: dicēs in ſuis meditationibus. Tedet me dñe valde vite huius: ꝛ iſtius erūnoſe peregrinationis. Uita hec vita miſera. vita incerta. vita laborioſa. vita imunda. vita dña maloꝝ. regina ſuperboꝝ. plena miſeria ꝛ erroribus. q̄ nō eſt dicenda vita ſed mors. in qua momētis ſingulis morimur p varios mutabilitatis defectus. diuerſis generib⁹ mortis. Nūq̄d ergo q̄diu viuimus in hoc mūdo poſſumus dicere vitam: quā humores tumidant. dolores extenuāt. ardores excitāt. aera morbidant. eſce inflant. ieiunia maccrāt. ioci diſſoluūt. triſticie ꝯſumunt. ſolicitudo coartat. ſecuritas hebetat. diuitie iactant. paupertas deijcit. iuuētus extollit. ſenectus incuruat. infirmitas frangit. meror deprimit: ꝛ his oībus malis mors furibunda ſuccedit. q̄ gaudio huius miſere vite finē; ſponit: ita vt cū eſſe deſierit non fuiſſe putetur.

¶ Tertio rōne periculoſitatis. Si non diligimus imo odimus vbi iminēt pericula corporalia. multo plus vbi ſunt ſp̄ualia. Quādiu aīa noſtra aſſociata eſt corpori: ſemp eſt in periculis. Tum ꝑpter carnē: q̄ vt ait Lactan. in. 4. Una enim nobis ꝛ magna ꝛ p̄cipua eſt carne luctatio ē: cuius infinite ca

pditates premūt aiam.nec diuinū retinere patiunt. ſʒ etiā voluptatibus ⁊ illecebris ſuauibus mancipatā. morte afficiūt ſempiterna. Tum ꝑpter demoniū:q ꝯtinue q̄rit irretire nos ⁊ faciat ruere in diuinas offenſiones. Tum etiā ꝑpter mundū.ſ.hoies mūdanos:qui aſſidue porrigūt bonis moleſtias. Vñ poſſumus dicere ꝙ ſumus in cōtinua pugna ſm dictū Job.7. Militia eſt vita hois ſup terrā. Et ſic dico:ꝙ his tribus rōnibus debemus eſſe prompti ad ꝯtēptū huius vite.⁊ gaudere in abſceſſu noſtroꝝ caroꝝ:p:eſtim coꝝ qui catholice vixerūt:vt hic noſter ⁊c.

¶ Sermo cōis:i q̄ agit de laudib⁹ glioſe ꝟtutis. Ser.46.

N On vidi iuſtum dereli-ctum. Sunt verba diuini cantoris in ps̄.

¶ Voluit diuinus Plato in ſuo Timeo.ꝙ tam nobilis creatura qualis ē aia humana.ſit infuſa corpori tam bene organizato:vt illo mediāte daret operam virtutibus. Vñ dicit. Ad hoc aia ꝯiūcta eſt corpori:vt ſcias venetur ⁊ virtutes. Ar.ad Alexan.magnū. Serua aiam tuā ſuperiorē ⁊ angelicā naturā habentē:q̄ tō data ē tibi nō vt dehoneſtet ſed vt gloriet. Qd fit maxime p exercitiū ꝟtutū. Ar. 7.ethi. Hoies dicūtur dij fieri:ꝑpter virtutū excellētiā. Et.x. ethi. Hō ſapiens eſt deo ſimillimus. Et Apuleus de deo Socratis. Nihil generoſius ⁊ ſimilius deo.q̄ vir pfecte bonus: qui intm̄ hoies ceteros excellit.q̄tū a dijs excellit. Et iſtud eſt qd a nobis ꝑncipaliter reqrit deus. Miche.6. Judicabo tibi o hō:qd dn̄s requirat a te. Vtiqʒ ſolicite ambulare coram deo tuo. Gen̄.2. Poſuit deus hoiem in paradiſū voluptatis:vt operaret ⁊ cuſtodiret illū.ſ.virtuoſe viuendo. Et ſm Ar.4.ethi. Solū ſm virtutes:bonus eſt hō. Quia virtus eſt q̄ bonū facit habentē:⁊ opus eius reddit bonum. Vñ.7. Poli. Nemo pōt eſſe bonus:ſine.4.virtutibus:ſ.fortitudine.iuſtitia.prudētia.tēperantia. Si aūt q̄rit quid ſit virtus:rñdet Lactan.lib.7.di.inſti. Virtus eſt tolerātia maloꝝ. Vñ.2.ethi. Circa difficilia ars ſemp fit ⁊ ꝟtus. P°.ethi.

In infortuniis virtus refulget .i. cognoſcit. Un Plautus ſcribens in Amphitryone: ad propoſitū ſic ait: Virtus eſt premiū optimū. virtus oībus rebus anteit. profecto virtute libertas. ſalus. vita. res. parentes. et patria et cognati tutant et ſeruātur. virtus in ſe hꝫ oīa: adſunt bona quecꝫ penes eſt virtus. Un 4. ethi. Solus bonus honorādus eſt ſm virtutē. Et de ſecretis ſecretoꝝ. Qui vult honorari et delectari ſine triſtitia: ad virtuoſam vitā recurrat. Que qdē virtus cū fortiaīo calamitates celi et terre facit tolerari cū grauitate et prudentia: hūanas pſperitates facit refrenari. Unde .i. de officiis. Fortis aūt ai et pſtantis eſt nō pturbari in rebꝰ aſperis. nec tumultuantē de gradu deiici vt dicit: ſed pſentis ai vti pſilio. nec a rōne diſcedere. Et hoc facit virtus. Un Paulus Ro. 2. loquēs de virtute ait. Gloria et honor operanti bonū. Et .i. ethi. Honor eſt exhibitio reuerētie in teſtimoniū virtutis. Et 4. ethi. Virtuti pfecte non vtiqꝫ fiet dignus honor. Ab hac ergo eximia et ſingulari ppria dote hoīum excellētiſſima et ſublimi virtute. oritur ſuū premiū et ſuus fructus: ſicut vult grauis Ambro. in exameron: et habet de pe. di. 2. c. Illa. Illa aīa a deo cōpingit q̄ hꝫ in ſe virtutū gratiā renitentē: ſplendorēqꝫ pietatis. Illa aīa bene picta eſt in qua elucet diuine operationis effigies. Illa aīa bene picta eſt. in qua eſt ſplendor glorie et paterne imago ſubſtātie: ſm hanc imaginē q̄ refulget. pictura precioſa eſt: ſm hanc imaginem ante peccatū depictus fuit adā: ſed vbi lapſus ē: depoſuit. Ea donde poſtq̄ inuitabilis mors ſuſtulit a terra indiuiduū ſeparando aīam a corpore: gloriā et famā et operationē virtuoſaꝫ extinguere ipſa nō pōt: ſed renouat ī vna vita non plus ſuppoſita variis pſtingentiis mortis. Quapropter eſſendo nobilis noſter dñs. N. oīo virtutibus ladornus in toto proceſſu vite. Applica etc.

¶ Sermo ad idem. Ser. 47.

Super iſrael magnificentia eius: et virtus eius in nubibus. Ps. 67.

¶ Nulla res qualis ſit interclusa infra ſperas celeſtes.cum tanta cura ⁊ admiratiõe reſpicit q̃ hũana opatio:qua mediãte fragilis ⁊ caduca natura hois.a ſtatu lubrico ⁊ trãſitorio cõmutatur in eternũ. Nec hic ſtupor mentis iam ſine cã hʒ originẽ.Conciosia ꝙ influentia celoꝝ. preparatio elementoꝝ.diſpoſitio terre.habẽt ꝓducere tot varios ac mirabiles effectus:nõ pero ꝑmutantur a ꝯſuetudine nec inſtinctu:quẽ ſemꝑ ꝯtinuerunt.Sed hõ qui ſua ꝓprietate mortalis.terrenus.⁊ labilis ꝯſtitutus:ꝑ ſuã ſolã operationẽ ꝯuertitur in ſtabilẽ.imortalẽ.⁊ celeſtẽ. Iſte eſt ille effectus q rationabiliter dʒ trahere noſtrũ intelligere ad grandẽ ꝯſiderationẽ.Vñ merito ille habitus eſt dignus laude:qui ꝯfirmat hoiem in tali ſtatu ⁊ ꝯditione:q2 neceſſe eſt illũ eſſe extra dominiũ fortune.potẽtie celoꝝ.⁊ ordinis nature.Et ſicut talis habitus trahit nos ad admirationẽ:ſicut ẽt dʒ inducere ad deſideriũ ⁊ amorẽ ſuimet. Diſcurrendo ergo ꝑ oẽs res que poſſunt a nobis poſſideri:ſola virtus intelligitur eſſe illa q̃ nos in tali gradu excellẽtie ꝯſtituit ac ꝯfirmat. Vñ ſanitas corporalis.pulchritudo. dominia.iperia.⁊ nũerus grãdis filioꝝ.multitudo ſeruoꝝ.quãtitas diuitiaꝝ.magnitudo poſſeſſionũ.libertas patrie.⁊ dilecta corporea.ſunt in vno paruulo momẽto a nobis ſubtracta ⁊ preciſa.Et qñ nõ cẽnt hc res a fortuna aut a celis alterate:nõ poſſunt tñ illuc vbi eſſet volũtas poſſeſſoris ꝓcedere.O preſtãs igitur excellẽs ⁊ diuina virtus. Ipſa ſola eſt ea:q̃ reponit hoies in ſtatu tuto ⁊ tranqllo. Ipſa eos facit dñatores. fortes. diuites. liberos. ipſa voluptates incõmutabiles ⁊ ſempiternas donat. Ipſa die noctuqʒ in theatris in ſolitudine.in delitijs. i periculis. eos aſſociat. Ipſa eos viuentes facit celebres . ſubtrahit a morte.⁊ efficit diuinos.Vñ accõmodate Plautus in Amphitryone ita dicit.Virtus premiũ eſt optimũ.virtus oibus rebus anteit.ꝑfecto virtute libertas.ſalus.vita.res.parẽtes. ⁊ patria ⁊ cognati tutantur ⁊ ſeruant.Virtus in ſe hʒ oia: adſunt bona quẽ penes eſt virtus.Deh qualis fuit vnq̃ ille.in quo virtus habitaret.ꝙ aduerſas influẽtias celoꝝ.calamitates terre.cũ forti aio nõ tolerarit:Et illud ꝙ etiã eſt magis dignũ laude:humanas ꝓſperitates nõ refrenarit cũ

grauitate ꝛ prudentia: Vere vt ſcribit Curtius. Virtus nihil intentatū omittit. Et Ouidi. 14. Metamoꝛ. dicit. Inuia virtuti nulla eſt via. Ipſa equaliter nos docet cuilibet qꝫ ſuū eſt tribuere. Ipſa oſtendit i publici gouerni. ꝛ priuatas opationes. Ipſa docet ad ſeipſam ſequēdā: ꝛ quō vitia. egeſtates. doloꝛes. ꝛ moꝛs debeāt ſuperari. Vñ ad hoc ꝓpoſitū in. 2. bello punico ſcribit Titus Liui. Vincit tñ oīa ꝑtinax virtus. Vincit vere vincit: ꝛ maxime vincit moꝛtē. Quia tūc hoīes celebꝛanť. qñ moꝛiētes in coꝛpoꝛe. viuūt in celo cum aīa virtute inſignita. ꝛ inter hoīes glorioſi ꝛ honoꝛati ꝑ famā. Et ipero Cicero. 1. Tuſ. volens exprimere moꝛtē a virtute victā dicit. Nemo parꝫ diu vixit: qui virtutis perfecte perfecto functus eſt munere. Qꝺ ꝯfirmat Senc. in vlt. Trage. quando dixit.

Nunꝗ̄ ſtygias fertur ad vmbꝛas.

Inclyta virtus: viuite foꝛtes. Et ſiſr Titus Liuius. li. 2. bello punico lib. 5. introducēs Luciū Martiū inſignē equitem romanū. poſt moꝛtē Enee ꝛ Publij Scipionis in hiſpania. exhoꝛtari milites in noīe ſuo: di. Vos quoqꝫ velim milites nō lamentis lachꝛymiſqꝫ tanꝗ̄ exterritos ꝓſequi. Viuunt viuentqꝫ Scipiones fama reꝝ geſtaꝝ: ſed quotiēſcūqꝫ occurret memoꝛia coꝝ. velut adhoꝛtātis ſignūqꝫ dantis videatis eos ita pꝛelia inire. Ab hac ergo eximia ꝛ ſingulari pꝛopria dote hoīum excellētiſſima ꝛ ſublimi virtute: naſcitur ſuū pꝛemiū ꝛ ſuus fructus. Qui ſm phm. 4. ethi. eſt honoꝛ ꝛ gloꝛia: q̄ hoibus attributa eſt aut in vita aut in moꝛte. Cū ſit ergo Cines integerrimi ꝙ dñs noſter. N. qui hodie ꝑſoluit debitū nature oībus vniuerſalē. fuerit virtutis ſtudioſiſſimus: nō ſolū in vita merito eſt laudandus: imo poſt moꝛtē habeť dignas laudibus. Et lꝫ moꝛtuus ſit in coꝛpoꝛe: fama tñ ac gloria ꝑ ſecula viuet ꝛc̄. Moderandus eſt in cōtione hic ſmo: habita ꝛ materie. ꝛ loci. ꝛ perſonaꝝ ratione.

¶ Sermo cōis: vulgaris admodum elegās ꝛ dignus: vbi de contēptu vite agitur. Ser. 48.

Vidi in oibus uanita-
tem ⁊ afflictionem animi:⁊ nihil permane-
re ſub ſole. Eccs.2.

¶ La breuita ⁊ celerita della vita deli ho-
mini. N. nõ pure le auctorita ſcripturale ne
inſegna:ma la experiẽtia vniuerſale nel dimoſtra: donde ve
ramente e da cõchiudere quella nõ piu durare cha vna bre
uiſſima giornata. Imperoche ſe la vita del homo non dico
equaſſe la eta longa di Mathuſalẽ: ma pur quella di Ne-
ſtore il quale multi ſpacij ⁊ curriculi di tẽpo paſſo:niente
ſaria poi che al fin veniſſe a meno. Doui il barbato ⁊ elo-
quẽte Hiero. ſcriuendo ad Heliodor. Debemus inqt ⁊ nos
aio premeditari qd aliquando futuri ſumus. ⁊ qꝫ velimus
nolimus longius abeſſe nõt põt. Nam ſi nõgentos vite exce
deremus ãnos vt ante diluuiũ viuebat genus humanũ. ⁊ ſi
Mathuſalẽ nobis tẽpora donarent:tñ nihil eſſet preterite
vite longitudo q̃ eſſe deſiſſet. Etenim inter eum qui decem
vixit annos ⁊ illum qui mille:poſtq̃ idem finis aduenerit ⁊
inexcuſabilis mortis neceſſitas. tranſactum omne tantũdem
eſt:niſi qꝫ magis ſenex onuſtior peccatorꝫ faſce ꝓficiſcit.
Optima queqꝫ dies miſeris mortalibus eui
Prima fugit:ſubeunt morbi triſtiſqꝫ ſenectus
Et labor ⁊ dire rapit inclemẽtia mortis. Et il percio gli
induſtrioſi ⁊ excellẽti phi vedẽdo la vita noſtra eſſer ſi bre-
ue ⁊ tãta variatione eſſer nel mondo. ritrouaron che la na-
tura de tutte le coſe interchiuſe dallo elemẽto dil fuoco. fu
in fino dal ꝓncipio dil mondo ſtatuta douere patire tranſ-
mutatiõe ⁊ vna volta venire al fine. Onde nõ ſenza ragione
q̃ſta mundana regione fu da phi cognominata ſpera delle
coſe actiue ⁊ paſſiue:perche in quella ſono collocati gli ele-
mẽti quali in ſe ꝯtengano le prime qualita ꝯrie. La donde
ꝑ naturale ꝯcluſione ſi puo intẽdere le noſtre pompe ⁊ grã-
deze dependẽte ſolo dalle coſe terrene. eſſer in breue ſpacio
ꝑ riuolutione di tẽpo caduce ⁊ tranſitorie. Et parimente gli
ſtati. le ſignorie. i regni. Unde aptamente il Petrar. nel. 5.
Trium. del tempo coſi afferma.

Paſſan voſtre grandeze ⁊ voſtre pompe.
Paſſan le ſignorie. paſſan i regni.
Ogni coſa mortal tempo intrompe.
Et e tolto a men buoni non a piu degni
Non pur quel che di fuor il tempo ſolue
Ma le voſtre eloquentie: ⁊ voſtri ingegni.
Coſi fugendo il mondo ſeco volue
Ne mai ſi poſſa: ne ſi reſta o torna
Fin che va riconduttì in poca polue.

Et qñ p'queſta ra
gione naturale nõ ſi cõprehẽdeſſe fundata in ꝯtraria conti/
nua actione: la experiẽtia al meno p neceſſita il dimonſtra.
Deh conſideremo bene. doui e al preſente la grandeza di
Octauiano. Gli triũphi di Ceſare. La gloria de Alexãdro
macedone. Le opinione de Pyrrho epyrota. Doui e la pom
pa di Dario: Le richeze di Anthiocho: Le ſingular virtu di
Epaminunda: Le ſomme laude ⁊ degne di Philopomene:
Doui la grande Babilonia: La potente Carthagine: La ſu
perba Troia: Doui la bellica Thebe: La iuſta Lacedemo/
nia: La ſtudioſa Athene: Doui e al fine la triumphante
Roma: Tutte ſon via paſſate ⁊ alcune equate alla terra.
in modo che nõ e veſtigio. Alcune altre ſi variate dal ſtato
di prima. che de antiqua belleza in ſe nõ ꝯtengano alcuna
ſimilitudine. Deh riſguarda bene ſixo cũ lo itelletto ſaldo ſolo
la gentil Italia: doui ſon redutte le grande moltitudine de
populi. gia p ſe ſteſſi glorioſi ⁊ potenti: Gli Brutij. gli Leci/
nenſi. Ernici. Faliſci. Latini. Lucani. Sanniti. Sabini. Sa/
lẽtini. Volſci: Ora tutti ſono variati. tutti ſono ſpenti. abaſ/
ſati i nomi. ⁊ i regni perduti. Queſta adonqʒ tanta varia/
tione ⁊ permutatione del ꝓcedere da niente ⁊ in niẽte tor/
nare. optimamẽte intendẽdo gli antiqui noſtri ꝓgenitori a
ſcriſſeno a Saturno: elquale e poi interpretato il tẽpo: che
lui ſi deuoraſſe i figlioli ⁊ cuomeſſegli. Onde de lui dice Ci
cerone a demoſtrare q̃ſta dal tẽpo fatta ꝯſumptione. Sa/
turnus aũt appellatus eſt. eo ꝙ ſaturet annis. Edere autẽ
natos fingit: q: ꝯſumit etas tpis ſpacia. anniſqʒ preteritis
inſaciabiliter explet. Et coſi p lo mangiarſi Saturno i filio/
li. inde e che noi debiamo intendere q̃ſta longeza del tẽpo

con ſeco trare ⁊ obſcurare ogni coſa. Et ĩpero Oui. nel.15. del Metamorphoſeos q̃ſto medeſimo cōprehendendo:lo explica legiadramente ⁊ con doctrina egregia in q̃ſti verſi.

Tempus edax rex.tuq; inuidioſa vetuſtas
Omnia deſtruitis.vitiataq; dentibus eui
Paulatim lenta ↄſumitis omnia morte.

Da queſto etiādio fondamēto indutto il ſauio Salamone nel.3.c.dil Ecc̃s.diſſe.Oia tēpus habēt:⁊ ſpacijs ſuis tranſeunt vniuerſa ſub celo.Et Cicerone nelle philippice in oratione.x.a q̃ſto medeſimo ꝓpoſito dice.Nihil enim ſemꝑ floret:etas ſuccedit etati.La donde accomodatamēte ⁊ con grāde ragione ſi po ↄꝑhēdere niſuna coſa in q̃ſto mondo. nō giouētu.nō richeze.nō ſignoria.nō valitudine di corpo. nō ſapiētia.nō vita.nō fama.potere fugire la ruina.il dñio dil tēpo ⁊ dila morte. Ma vnde ꝓuiene che gli hoi ſopra di q̃ſto nō gli penſano:Nō ꝓcede dal trouiſe no che le ꝓſperita mondane inducce allhori obliuione.Uñ.Q. Curtio. Fragilitatis humane nimia in ꝓſperis rebus obliuio eſt.Et Tito Liuio in.2.bello punico:ↄfirmando il medeſimo dice. Ferme enim fit:vt ſe res negligētiā creent.Et impero ↄclude quaſi in fine:dicēdo.Raro enim ↄtingit:hoibus bonam fortunā bonāq; mentē dari. Et q̃ſto fu che Hānibale diſſe al giouene Scipione ſi come ſcriue Liuio nel ꝑallegato lib. Incerta temere caſuum reputat:quē fortuna nunq̃ decepit. Quando adonq; ſi troua vno qual viuendo nel mondo ſa fugire ogni lui deceptione:a q̃llo ſi debbe dare laude. Sicut hic noſter fecit ⁊c.

¶Sermo cōis:vuulgaris vbi oſtenditur q̃ vilis ⁊ abiecta ſit vita noſtra:quo argumento relinquitur nō eſſe dolendum quum noſtri hinc emigrant. Ser.49.

Vile ⁊ ignobile veramēte ſi puo iudicare la vita del huomo.N. eſſendo quella ſottopoſta a tanti calamita ⁊ miſerie quāte ne inducano li celere moui-

mento ⁊ dñio delle ſpere eterne. delle quale la cagione po/
tiſſima e eſſa tranſmutatione: mediante laquale niſſuna co/
ſa puo hauere piu duratione preſente: cha vno indiuiſibile
momẽto. Cõcioſiacoſa che al ꝯtinuo lhomo ſi varia ⁊ ſi trāſ
muta. Et ipero accõmodatamente Jacob chiamo q̃ſta nr̃a
vita per il ſuo ꝯtinuo defluxo. vna peregrinatione. Unde ſi
come ſi ſcriue nella Gen. al. 47. dicendo Pharaone a Ja/
cob: quāti ſono gli giorni ⁊ anni tui. Riſpoſi. Dies peregri/
nationis vite mee: centū triginta annoꝝ ſunt: parui ⁊ mali.
Et il glorioſo Plato nel libello de imortalitate aioꝝ ſolena
dire a ꝯfirmatiõe della preinduta ſnia. Tritū ſiquidẽ. ⁊ ad
oẽs decantatum: vitam noſtram peregrinationẽ eſſe quan/
dam. Et Petrar. nel. 5. Trium. del tempo.

Che piu dun giorno e la vita mortale:
Nubilo. neue. freddo. ⁊ pien di noia
Che puo bella parere: ma nulla vale.

Ma quāta ſia q̃ſta
velocita. nella quale quaſi ſubito lhomo ſi trāſferiſſe de ſan
ciullo in vecchio: aſſai chiaro dīnoſtra Cicerone in ꝑmo Tu
ſculana ꝗ. p vna degna ⁊ ꝓpria cõparatione: dicẽdo. Apud
hypanim fluuiū qui ab Europe parte. in fontem influit: Ari
ſtoteles ait beſtiolas quaſdā naſci q̃ vnū diem viuant. Ex
his igit̃ hora octaua q̃ mortua eſt: ꝓuecta etate mortua ẽ.
Que vo occidẽte ſole: decrepita: eo magis ſi etiā ſolſtitiali
die. La donde lui ſubinferiſſe. Confer noſtrā longiſſimā eta
tem cū eternitate: in eadẽ ꝓpemodū breuitate qua ille be/
ſtiole: repꝫiemur. Parimẽte il medeſimo eſſo Cicerone nel. 5.
Tuſ. innuiſſe per exẽpio d. Dionyſio. tyrāno ſyracuſano. el
qual eſſendo giudicato felice da Damocle: conſtituitelo nel
ſuo loco nella menſa: ⁊ ſopra dil capo ſuo ligo la ſpata cū
la ſetola equina: doui poi Damocle inteſe quāte cure ⁊ mo
leſtie occulte regnano nelle mẽte delibomini. Ne pure etiā
dio q̃ſta velocita ⁊ vilita del viuere. ſi cõprehende ꝑ lo nõ
deguſtar alcun diletto preſente. ma per tāte ⁊ ineuitabel ca/
gione: vnde a eſſo homo prouengano ⁊ affanni ⁊ moleſtie.
Deh quāte ſono le egritudine dil corpo: Quante le imenſe
paſſion del aio: Quāti excidīj: Quāte ruine: Quāte ſactu/
re: Quāti naufragīj: Quāti ſupplicīj: Quāte ꝑgione: Quā/

le altre diſpoſitione.alle quale lhomo e ſugetto: Unde e neceſſario:che a lanimo ſuo ptinuamẽte ſi adionga moleſtia. Et doui ancora tutte le pdicte coſe foſſeno remoſte:chi puo metere freno alla inuidia delſhomini:vñ naſce la calũnia: La quale gia tanta acerbita al tẽpo di Alexandro magno ſe ſentire ad Appelle: Et della quale parlando Salamone dice al.7.dello Eccleſiaſtes. Calũnia pturbat ſapientem: & perdit robur cordis illius. Et il perció molti preclari ſapiẽti hebeno inuidia alla morte:ſtimando qlla eſſere melgiore dlla vita:ſicome nel primo della eneida apto dimonſtra Virgilio:quando introduce Enea nella ſua grãde fluctuatione lamentarſi & dire.

Extemplo enee ſoluuntur frigore membra.
Ingemit & duplices tendens ad ſidera palmas
Talia voce refert.o terq3 quaterq3 beati
Quis ante ora patrum troie ſub menibus altis.
Contigit oppetere:O danaum fortiſſime gentis
Titide.mene.iliacis occũbere campis
Non potuiſſe.tuaq3 aiam hanc effundere dextra: Ma ſemota via & poſta da parte anchora qſta calũnia:al fine qſta tãta celerita ſi preſto ne pduce alla morte:che a pena ſi puo hauer tẽpo a pſiderare in che modo lo huomo cõtinuamẽte muore:ſi come il medeſimo Petrar.ſcriue in qlla canzone. Si e debile il filo:a cui ſatene:quãdo dice.
El tempo paſſa.& le hore ſon ſi prompte
Al fornir il viagio:che aſſai ſpacio
Non aggio.pur a penſar como io coro. Eſſendo adonq3 qſto dãno di infiniti mali di qſta vita irremediabile:p qſto meritamẽte vile & aggeta ſi debbe giudicar qſta vita terena:& cũ ſumma allegreza deſiar la morte:in qual pũcto laia adorna de degni coſtumi e reaſſumpta alla beatitudine eterna. Unde ſcriptura dice dela la iuſta. Juſtus ſi morte pocupatus fuerit:in refrigerio erit. Alla quale poſſumus ſperare eſſere puenuto.N.perche ſempre e ſi viſſuto &c.

¶Sermo cõis vulgaris admodũ deuotus.i quo.5.rõnes adducunt.cur aĩa nr̃a corpis ſolutionẽ deſideret. Ser.5o.

SUb vmbra illiꝰ queꝫ deſideraueram ſedi:⁊ fructus eius dulcis gutturi meo. Can.2.

¶ Si ſapeſſino:generoſe ⁊ venerã. madre: quanta volia diſio.⁊ brama haggia lalma noſtra mẽtre e poſta in q̃ſto domicilio corporeo.di agiongere al fin ſuo che leterna vita.limpidamẽte vedereſſino ogni humana lingua ad ricontarlo venir ad manco. Unde eiſa ben dice aia nelle parole prefate. Sub vmbra illius ⁊c. Dicendo q̃lla. O amici ⁊ mei attinẽti: nõ piliati p̱ me dolia pero che riposata ſia ſotto allombra.zoe ſotto il mio fine che beata vita.qual p̱ inſina tanto chera in q̃ſto corpo ſempre ho deſiderata. Et tãto me iocondo queſto ꝯtẽplar idio: che venze ogni ſolazo ⁊ diletto mondano. La doui ritrouo Religioſe madonne: che ciaſcuna anima deſidera di partirſe da queſto corpo:per tre dignita quale ha lalma noſtra.

¶ La prima e plaſmata alla imagine.effigie.⁊ ſimil̃aza de dio. Imperoche:ſi come in dio ee memoria.intelligentia.⁊ volia:ſi nella aia noſtra. Et ſi come dice el pho nel ꝓceſſo del.8.delethica. Omne ſile appetit ſibi ſile. Et Cicero in lib. de amicitia. Pares cũ paribꝰ:veteri ꝓuerbio facillime ꝯgregant. Ogni coſa appetiſſe la ſua ſpẽ.p̱ q̃ſto lalma nr̃a brama di vſcir lo albergo terreno.⁊ ꝯiũgerſi al ſile ſuo.che dio eterno. Unũ il diuin cantore nel Pſ̃. Sitiuit aĩa mea ad deũ viuũ:qñ veniã ⁊ apparebo ante fa.dei. Fuerũt mihi lachryme mee.panes die ac nocte.dum diciť mihi quottidie vbi ẽ deus tuus. Laia mia dice el ꝓpha e ſempre ſtata famelica ⁊ ſitibunda di peruenire a dio fonte viuo:ſempre dicendo. Qñ veniã ⁊ appare.ante fa.dei: Qñ fia omai quel giorno chi mi partiro da q̃ſta obſcura pregione.⁊ appironi auãti la lucẽda faza del mio factore: Fuerũt mihi lachryme mee panes die ac nocte:dum diciť mihi quottidie. vbi eſt deus tuus. Il mio dinturno ⁊ longo exulare p̱ le ſue infinite ⁊ aſſidue moleſtie nõ mi fu diletto.anzi vn diſpietato ⁊ fiero martyre. Unde ad ognhora ne languiſco ⁊ ploro.

La prima ragione.

¶ La ſecōda dignita dlalma e che lie belliſſima piu che ogni altra corporea ſpecie. piu dico che ſole ne luna ne alcuna altra belleza dil mōdo. ſe tutte inſieme foſſino racolte. Vñ el Spō. s. per bocca di Salo. Can. 4. Quā pulchra es amica mea: q̃ pulchra. Et ſancto Gioāni Chriſo. Quanto celū terra pulchrius: tm̄ aie pulchritudo oēm formā pulcherrimi corporis ſuperat. Et ipero eſſendo tanto excellente. nō ſi ꝯtenta p modo alcuno reſtar in q̃ſta umbratica valle di miſeria. ꝛ in q̃ſto incitatiuo ergaſtulo di laſciuia ꝛ di peccato dil corpo: ma ſempre ſi affreta di peruenire ala eterna vita: doui ſie tanta felicita. che ſtupida ſi rende ogni humana ꝛ angelica intelligentia ꝛ creatura.

¶ Laltra ꝛ vltima dignita. e che lie ꝑdita ad gir ad celo. ꝛ nō p rimorare in q̃ſta mōdial ſtagione. Vñ cōprehēdendo q̃ſto il ꝑſtāte Job: dicea al. 7. c. Militia ē vita hoīs ſup terrā. Et ſicut dies mercenarij dies eius. Sicut ſeruus deſiderat vmbrā. ꝛ ſicut mercenarius preſtolat̄ finē opis ſui: ſic ꝛ ego habui menſes vacuos ꝛ noctes laborioſas ennumeraui mihi. Militia eſt vita hoīs ſuper terrā: zoe ſecōdo langelico doctore aquinate. la vita p̄ſente nellaquale viue lhomo ſopra la terra e como la militia che tende alla victoria. e como il moto alla quiete. como la via al termino. e dico como li giorni dil mercenario che aſpecta il ſtipēdio ꝛ mercede dal patron ſuo. Et ſicut ſeruus deſiderat vmbrā. ꝛ ſicut mercenarius preſtolat̄ finem operis ſui: ſic ꝛ ego habui menſes vacuos ꝛ noctes laborioſas ennūeraui mihi. Et ſi como il ſeruo eſtuante ꝛ laſſo ne cāpi. ꝛ ſi como il mercenario ſi ſolicita di finir lopra ſua. ſi io ho hauto il tēpo vacuo. ꝛ homi nnumerato le notte noioſe ꝛ intēpeſte. mētre man ritardato di agiongere al mio felice fine. Et q̃ſte ſono le tre ragione. p le quale laia noſtra vēne volentiera alultima hora. Et ben che indifferentemēte claſcuna aia q̃ſto deſideri. tñ q̃ſto maxime il fanno le aie gentile: qual in tal puncto ne cōſeguino cōmodo. honore. premio. exaltation. ꝛ glīa: Nel cui numero e dñs. N. qual in toto il pceſſo di vita fu al tuto obſeruāte di coſtumi ſancti. di picta verſo e miſeri. di eqta verſo pari. di culto ꝛ veneratione circa il ſignore dio ꝛc.

¶ Sermo cõis vulgaris: In quo homo ſeuo comparatur: non inepte. Ser. 51.

OMnis caro fenum.

Iſa. 40.

¶ Tanta e la arrogãtia. elatione. ꝛ faſto mũdano. ꝟ. che q̃ſi ciaſcun pone in oblio ꝫa ſua ꝑpria fragilita. rilarandoſi ad richeze. pompe. honori. ꝛ altre coſe mondane ꝛ terrene. Cõtra quali crida il deuoto Ber. dicẽdo. O homo attẽde qd fuiſti ante ortũ vſq ad occaſum. atq qd eris poſt hác vitá. Profecto fuiſti de vili terra factus. ꝛ viliſſimo panno innolutus: cuius ꝯceptus culpa. viuere pena. mori anguſtia. O homo dice Ber. attende in poco q̃llo che tu ſe ſtato auanti el tuo naſcimẽto in fino al ponto di la morte: attende dico q̃llo che tu ſarai doppoi di q̃ſta vita. in vero tu ſei ſta fatto dela limoſa terra ꝛ innoluto in viliſſimo panno. Il cui cõcepto e ſtato colpa. el viuere pena. il morir ſia anguſtia. Et poi ſotto gionge dicẽdo. Quid ſupbis puluis ꝛ cinis: Che biſogna che tu te lieui in ſuperbia: cum ſit che tu ſia ſordida poluere ꝛ vana cenere. Et iõ azo che lhomo ſtia in hũiltade ꝛ temanza parla idio ꝑ bocca dil gran ꝑpheta Iſa. dicẽdo. Clama. Iſaia crida. Riſpoſe Iſaia. Quid clamabo: Crida. Oĩs caro fenũ. ꝛ oĩs glĩa eius ſicut flos feni. Ciaſcuno homo e donna e feno. ſ. fragile ꝛ tranſitorio: ꝛ e como il fior dil feno che preſtiſſimo caſca ꝛ diuẽne putrido. Il ſenſo delle indutte parole. Vñ io trouo nella ſacra ſcriptura. ꝟ. ciaſcuno homo eſſere cõparato al feno per molte ragione le quale ſi trouano nel fieno. ꝛ ſi nel homo.

¶ Primo. ſi come el feno e ꝓdutto dala terra: ſi lhõ e formato di terra. Vñ Geñ. 2. Formauit igiť deus hoiem de limo terre. Vñ ſi ſe lhomo nõ haueſſe peccato come dicon gli doctori le carne ſue nõ ſarebbino ritornati in terra: ma ſaria ſtato lhõ incorruptibile ꝛ imortale. Ma ꝑ che trapaſſo il comandamẽto diuino: ſo fatto corruptibile ꝛ mortale. Et ipero lhomo nõ ſe humilia in q̃ſto mondo. ꝑ che nõ ꝯſidera

che lie ſeno:zoe di terra.⁊ debaſſi riſoluere nel ſuo ꝑncipio.
Un̄ ben dice il ꝓpħa Uir inſipiēs nō cognoſcit: ⁊ ſtultus nō
intelliget hec. Lhomo ſtolto ⁊ inſipiente dato alle delicie
terrene ⁊ diletti mondani:nō cognoſce ne intēde queſte coſe.
⁊ impero ſta ſuperbo ⁊ nō ſe vole humiliare

¶ Secdo.ſicome il ſeno doppoi che glie naſciuto tēde a ꝓ-
dure ⁊ aqſtare il fiore:⁊ qñ elie ben fiorito ⁊ maturo.a quel
hora e preciſo cū la falze.Si lhomo come glie nato ⁊ inco-
minza hauere il libero arbitrio:ſtatim tende a douere aqui-
ſtare il fiore di q̄ſto mōdo:zoe honori.pompe.richeze.quali
ſon li beni di q̄ſto mondo. Et mētre lhomo e in q̄ſte ꝓſpe-
rita nō penſa ꝑ neſſun modo di morire:ma te dico vt pluri-
mū qñ lhomo nō penſa dil morire:alhora vien eſſer taliato
cū la ſpata dela morte ⁊ poſto a terra. Un̄ ben crida il ꝓ
pheta. Percuſſus ſum vt fenū:⁊ aruit cor meū:quaſi dicen-
do eſſo ꝓpħa.Qñ era nella ꝓſperita del mondo ⁊ credeua
mi ſtare in q̄lla:alhora fu percuſſo como e el ſeno qñ e nel
ſuo fiore ⁊ maturita. Et aruit cor meū:el piglia la parte
principale che il cuore ꝑ tutto il corpo. Et aruit cor meum:
zoe me ne ſon totalmēte ſeccato:gli ochij.il naſo.le orechie.
la bocca.⁊ tutti li altri ſenſi dil corpo mio. Et io accōmo-
datamēte ne admoniſſe il ſaluatore.Eſtote parati:quia ne-
ſcitis qua hora dominus veſter venturus ſit.

¶ Tertio.ſicome il ſeno doppoi che lie taliato:e accolto ⁊
ragunato in ſiema ⁊ gittato ſopra il carro de.quatro rote ⁊
portato al fenile doui il māgiano le beſtie:ſi lhomo doppoi
lie morto lie gittato ſopra il cadeleto portato da q̄tro por-
tatori ⁊ al fine e poſto nel fenile di la ſepltura:doui le hor
ribel beſtie il ſtraziano ⁊ mānducalo. Et io deuotus.s.Ber.
Cur precioſis rebus īpinguas ⁊ ornas carnē tuā: quā poſt
paucos dies ꝟmes deuoraturi ſunt ī ſepulchro: Bene ergo
dixit ꝓpħa oēs hoīes mūdi eſſe fenū. Un̄ nō debemus mira
ri:ſi oēs morimur. Unū ſolū eſt remediū ꝙ ꝑſona dū viuit:
det ſe ſancte vite.bonis moribus.⁊ ꝟtuti:q̄ iſta ſunt q̄ aīas
noſtras reuocāt in celū. Sicut egit hic noſter:el quale ſem-
pre e ſtato di bona vita.catholici coſtumi.de religioſo fine.
⁊ accōpagnato di tutti ſacramenti ſancti.

¶ Sermo cõis vulgaris: in quo duo hominez conſidera-
re oportere oſtenditur. Ser. 52.

MJlitia eſt uita homi-
nis ſup terrã ⁊ ſicut mercenarij dies eius.
Job. 7.

¶ Eſſendo il ſanctiſſimo Job. N. in grãde
anguſtie. patibuli. ⁊ affanni. ſi della mente
como etiã dio dil corpo. vẽne a q̃llo gli amici ſoi ꝑ ꝯſolarlo:
dicẽdo loro. Job nõ ti voler deſperar: che idio haueràti da-
re vera felicita e beatitudine in q̃ſto mondo. Ma Job non
come hõ deſperato anzi come homo iuſto ⁊ ſancto el qual
nõ ſi cura del ben de q̃ſto cieco ⁊ errãte mõdo. il quale ſem
pre deſidera da ꝑuenire al fine ſuo vita eterna. doue e il ve-
ro bene. vera felicita ⁊ btitudine: come ancora ha fatto q̃ſto
zentilhomo. reprobo la ꝓmiſſione de ſoi amici e parenti: di-
cẽdo le parole ꝓpoſte alle charita voſtre. Militia e vita ⁊c.
zoe come dice lo angelico doctore. s. Tho. agnate: la vita ꝑ
ſente qual noi viuamo ſopra la terra: e come e la militia la-
quale tende ad altro fine. Elie come il moto alla quiete. ⁊
come la via al termino. elie dico come gli giorni dil merce-
nario qual aſpeta dal patrone la mercede: quali breui longiſ
ſimi li pareno. Et ꝑero amici ⁊ parenti mei nõ mi voliati
ritardarme ⁊ ꝓmeterme alcun bene mõdano. Perche ſicut
ſeruus deſiderat vmbrã ⁊ ſicut mercenarius preſtolatꝛ finem
opis ſui: ſic ⁊ ego habui mẽſes vacuos. Perche come il ſer
uo eſtuante ⁊ laſſo ne campi deſidera lũbra ꝑ riſtoro: ⁊ ſi
come il lauoratore deſidera el fine dela opa ſua ꝑ hauer
il premio: ſi ancora io ſcalmanato ⁊ afflitto in q̃ſto mondo.
deſidero lombra de vita eterna ꝑ mia recreatione. Deſide-
ro dico el fine delle mie opatione ꝑ il premio: ⁊ ſpero non
voliati languire ꝑ mia morte. Unde io trouo digniſſime ma
dõne: ciaſcuna ꝑſona douere ꝯſiderar due coſe in hac vita.
¶ Primo. che la vera felicita. nõ puo eſſere in q̃ſto mondo.
¶ Scdo. che lha a morire.
Primo dico: che ciaſcun xp̃iano debbe penſare che in q̃-

ſto mondo nõ glie vero bene.ne vera felicita. Et pͥmamente nõ in richeze:pche come dice lo angelico doctore in ſumma ꝯtra gẽtiles:la vera felicita ꝛ beatitudine mai nõ puo eſſer tolta da ꝗlli qual la poſſedano. Unẽ dice il pſ̃. Nõ cõmouebit̃ in eternũ qui habitat in hieruſalem. Nõ ſi mouera mai ꝗllo il qual habita nella patria celeſtiale: pche lie firma ꝛ ſtabile. Sed ſic eſt:che le richeze ſono inſtabile parte pche le ſono corruptibile.pte pche li vien eſſer tolte ſouente dalli Inimici ꝛ dalla fortuna:pche alcuna volta lhomo e in grãde richeze.alcuna volta in grande pouertade. Et coſi manifeſto ſi vede p ꝗſta ragione nelle richeze p alcuno modo nõ poter eſſere vera felicita ne beatitudine alcuna.

La ſcda ragiõe di eſſo doctore nel loco ſopradetto:e ꝗſta. Perche la beatitudine ſolo ſi da alli hoi iuſti. Unde il ſaluatore Jo.4. Qui malefacit:non videbit deum. Quello il qual fa male nõ vedera dio:in vita eterna. Sed ſic eſt:che le richeze li poſſedeno i catiui come etiam gli boni:adonqꝫ nõ puo eſſere la vera felicita o vero vera beatitudine nelle richeze di ꝗſto mondo. Et ipero como ho inteſo: ꝗſto noſtro meſſer. N. nõ ha voluto mettere il fin ſuo nelle richeze mondane:ma ſempre e ſtato charitatiuo e pietoſo circa poueri ꝛ mendici:ma ha poſto nelle richeze de vita eterna le quale ſono ſtabile.firme perpetue.ꝛ ſempiterne.

¶ Scdo.nõ põt eſſer nelle dignita ꝛ honori del mõdo. Imperoche tal beni ſecũdo il pho nel pͦ. del eth.ꝛ.7.della Pol. Et Cicerone nel vltimo rhetoricoꝝ veteꝝ. ſono beni dilla fortuna. Et ꝗlle ſe aquiſtano cũ grãdi pericoli. Et aquiſtate ſi poſſedeno con magior timore. Et ꝗlle:nella morte preſtiſſimo ſi perdeno. Unde Fran. Petrar.nel.3ͦ. Triũ.della morte dice al propoſto.

O ſonno hor le richeze.o ſon gli honori:
Et le gẽme.ꝛ li ſceptri.ꝛ le corone:
Et le mitre.ꝛ purpurei colori:
O ſon quei che foron detti felici
Pontifici.regnanti.emperadori:
Hor ſon ignudi.miſeri.ꝛ mendici.
Miſer chi ſpeme in coſa mortal pone.

Ma ben che vi la pone ſe ſi troua
Alla fin inganato a gran ragione.
O cieci el tanto affaticar che giona:
Tutti tornati alla gran matre antica
Et il voſtro nome a pena ſi ritroua. Et la beatitudine vna volta hauta. gia mai piu nõ ſi puo perdere. Unde appare nelli honori non conſiſtere la noſtra beatitudine.

Tertio. nõ puo nianche eſſere nelle volupta carnale. Per che la beatitudine ſi poſſede cũ diletto. ne mai venne in faſtidio. le volupta vengano in faſtidio: ⁊ deducano il corpo humano in breue tẽpo alla morte. Unde Senẽ. nella epl'a. 24. Ipſe voluptates in tormenta vertunt. Epule cruditatẽ afferunt. ebrietates neruorum torporẽ tremorẽq; libidines pedũ. manuũ. articulorum oium depravatiões. Et molto piu ne morono ꝑ eſſe volupta che nõ fano ꝑ altra cauſa. Unde Senẽ. Plures occidit voluptas: ꝙ gladius. Preterea: la beatitudine ſi da ſolo alla creatura rõnale: delle volupta ne participano anchora le beſtie. ⁊ coſi anchora loro ſariano beate: che coſa aſſai abſorda. Unde appare como ꝑ niſſun modo: in q̃ſto mondo nõ lie la felicita noſtra. ma ſola e in celo allaquale e creato lhomo como al ſuo ꝓprio fine. ſicome ne moſtra Aug. alla prima diſtin. di. 2. Ne mai po a q̃lla peruenire ſe prima nõ mora: ſecondo q̃llo. Non videbit me homo ⁊ viuet. Unde nõ e da triſtarſi q̃ſi lhomo iuſto venne a queſto puncto: peroche in talhora ne cõſeguiſſe premio ⁊ gl'ia: como credere poſſiamo eſſer interuenuto a. N. eſſendo ſtato ⁊c.

Sermo cõis: pro preſbyteris: in quo oſtendit q̃do non ſit dolendũ de obitu defuncti: q̃ſi raptus ſit ab hoc fallaci mundo. Ser. 53.

Nolite ſlere ſuper me.

Luc. 23.

Si in preſenti vita poſſet homo habere ſuã integrã. perfectã. ⁊ ↄſumatã beatitudi-

nem:q̄ñ aliq̄s noſtroꝝ attinētiū veniret ad hoc pūctū mo-
riendi.ſuaderē oibus plangere:ꝑerochc eſſet priuatus ſua
felicitate. Sed q̄ñ recogito hanc vitā nullo modo eſſe patriā
noſtrā.anzi illā eſſe plenā affannis.q̄bus viuendo velimus
aut nolimus ſumus ſubiecti:nō video vrgentē rōnē cur de-
beamus ſtare in dolore. Vñ Quintilia. dicebat de ſemetip-
ſo. O mors laudanda fortibus.expetenda miſeris.nō recu-
ſanda felicibus:quātū te in bello q̄rimus. Et pretermitten
do moleſtias quas nobis ꝯtinue porrigit caro ⁊ demoniū.
qui aſſidue q̄rit facere nos ruere in diuinas offenſas:vt tan
dē nos ꝯducat ſecum ad eterna incendia:quot ſunt patibu
la q̄ dat mundus. vt hodie ſimus ſani cras infirmi. hodie
diuites cras pauperes.hodie leti cras triſtes: Quot exalta-
uit vſq; ad celū:⁊ poſtea in breuiſſimo interuallo miſit ſcon
fiti ad fundū: Vñ narrat Vale.lib.6.c.xi.de Policrate,rege
ſamioꝝ:qui adeo fortunam habuit obtēperantem ſuis vo-
luntatibus:ꝙ ab ea obtinuit quicquid voluit. Volēs eā tē-
perare.ꝓiecit preciosum annulū in mare. Quē ſubito pi-
ſcātes inuenerūt ⁊ eum ſibi preſentarūt. Or incerta ſors ⁊
inſtabilis reuolutio fortune.voluit ꝙ tranſacte delitie volue
rent̄ in luctum. Ipſe mouens bellū ꝯtra Darium regē Per-
ſaꝝ:captus a militibus poſitus eſt in crucem ⁊ relictus lace-
randus auibus. Et qui felix fuit in terra:infeliciſſimus mor
tuus eſt in aere. Iō deuotus Ber.ꝯſiderans felicitatē mūdi
nihil eſſe:ſed melius eſſe mori in faſcijs:dicit in ſuis medita
tionibus. Dic mihi:vbi ſunt amatores mundi:q ante pauca
tp̄a nobiſcum fuerūt: Nihil ex eis remanſit:niſi cineres ⁊
vermes. Attende diligēter q̄d ſunt ⁊ q̄d fuerunt. Hoies fue
runt ſicut tu.comederūt ⁊ biberūt.riſerunt ⁊ duxerūt in bo-
nis dies ſuos:in pūcto aūt ad īferna deſcenderūt. Hic caro
eoꝝ vermibus:⁊ illic aīe ignibus deputant̄.donec rurſus in-
felici collegio colligati ſempiternis inuoluant̄ incendijs qui
ſocij fuerūt in vitijs. Vna enim pena implicat: quos vnus
amor in crimine ligat. Quid ꝓfuit illis inanis gl̄ia. breuis
letitia.mūdi potētia.carnis voluptas. falſe diuitie. magna
familia.⁊ mala ꝯſciētia: Vbi riſus.vbi iocus.vbi ſaltus.vbi
iactātia.vbi arrogantia: De tāta letitia quāta triſtitia. poſt

tantā volu͂ptatē. tam grauis miſeria. De exultatione illa ceciderūt in magnā miſeriā. in grandē ruinam ꝛ magna tormēta. Quicqd illis accidit ꝛ tibi accidere pōt q꞉ hō es: hō de humo. limus de limo. De terra es ꝛ de terra viuis ꝛ in terrā reuerteris: qñ venerit dies illa vltima q̄ cito veniet. ꝛ forte hodie erit. Ille. Et Petrar. 6. Triu͂m. diuinitatis.

O felice colui chi troua il vado
Di questo alpestre ꝛ rapido torrente
Cha nome vita. ꝛ a molti e ſi agrado.
Miſera la mortal ꝛ ceca gente
Che qui pone ſperanza in coſe tale
Che il tēpo lieue porta ſi repente.

Quapropter nō eſſendo adonq꞉ altro hec vita niſi vnū mare grandiū tēpeſtatū. vbi homo nō h꞉ momētū quietis: nō videt quare nos lugere debeamus in corꝫ tranſitu. dum ipſi ſint aſſumpti ad beatitudinē celi. Ad quā credimus hūc peruēniſſe. q꞉ fuit ꝛc.

Benedictus. B. B. Timotheo Acerbo Veronenſi. S.

NOn uereor te nō fallere mi Timothee: quāta amoris vis. ꝛ obſeruātie mee magnitudo fuerit: erga Thomā virꝫ clariſſimū fratrē tuū. Is nāq꞉ erat. qui ꝛ ſuaꝫ ornamento virtutū. ꝛ optimaꝫ oīum artiū ſplendore. ad ſe colendū amandūq꞉ queq꞉ traheret. Quē iādudū impia atq꞉ inuida fata q̄ hoſtes ſemꝑ viros inſectant̄ ꝛ miſeros fugiunt: ꝛ iuuenē. ꝛ doctiſſimū. ꝛ moratiſſimū. diutina ſeuaq꞉ valitudine lacerꝫ. a nobis tandem abſtrarere. Cuius qñdē memoria quum me ſubit. qđ crebro ſolet euenire: exulcerant̄ precordia. ꝛ oculi a lachrymis vix ſe tēperant. Quis enim ni ferus. nō doleat cū virꝫ. quo noſtra fere tēpeſtate. neq꞉ eruditior. neq꞉ eloquentior quiſq̄ extiterit: tam repente ex hac aura euanuiſſe: Acerba mihi ꝛ imatura mors corꝫ ſemꝑ viſa eſt: qui imortale aliqđ parant. Nā q꞉ qui caducis bonis dediti quaſi in diem viuūt viuendi cās quotidie finiunt. Qui vero poſteros cogitant

⁊ memoriã ſui opibus extẽdũt. His nulla mors nec repẽtina
eſt: vt q̃ ſemper incoatũ aliquid abrũpat. Ceterum quã mente
pertracto. fata ipſa neq3 optimo eius aio. neq3 excellẽti ſue
obfuiſſe virtuti. quippe qui ad meliora preſtãtiſſimis vite ſa
cinoribus cõmigrarit: erigo aliquãtiſper aium. abſentiãq3
eius equo fero aio. Qd hac in re. ⁊ ipſe tu idẽ facias. te nõ
ſolũ rogo. ſ3 oro te vehemẽter etiã atq3 etiã. Qui Thomas
meus cũ ageret in viuis. meq3 phia inſtitueret. tris inter reli
quas ſuas plurimas. quas antea multis in locis ⁊ ingenti
cũ laude habuerat orationes: dono dedit. Quas iccirco vo
lui ceu ɔſpicuũ mee charitatis in ſe argumentũ. noſtris in
tercalare ſermonibus: quo poſtfuturis perſpicere liceat: ⁊ fa
cilitate dicẽdi. ⁊ rerum copia. ⁊ verborum lenocinio. tẽpora etiã
noſtra Tulliũ aſſeclas habuiſſe. Reliquas aũt q̃ penes te
extant. q̃ſo vt in codicẽ cogas. ⁊ maturcs ad nos ꝓficiſcã
tur. nauabo ipſe obiter operam. ecca litteratura ꝓdeant in
vulgũ. Neq3 vero cõmittas vnq̃: talia ac tanta ingenij ſui
monimenta: abeant peſſum. incuria tua. Uale amicorum ſin
ceriſſime.

TSi mors communi
ſorte hominum corpora diſſipat ⁊ inanes
vertit in cineres: nõ equa tñ lege cũctis ter
ribilis eſt: ſed his duntaxat: quibus vt ait
Cicero cum vita omnia extinguuntur: his
vero quorum laus emori non poteſt ingentiũ laborum ac prope
infinitarum moleſtiarum eſt quietiſſimus finis. Ex cetu aũt gene
ris humani: quẽ nos ciuitatẽ appellamus: duo hoium gene
ra eſſe ɔſpicio. quorum virtute ⁊ gloria nõ ꝓprie ſolũ familie
⁊ potentes ⁊ clare euaſerunt: ſed ⁊ vrbes ipſe ex fortuna
mediocri ex feda ſeruitute in liberũ imperiũ ⁊ ad ſucceſſus
ampliſſimos peruenerũt. Hi ſunt ſenatorius ordo atq3 eque
ſter: q̃uis alter ex altero pendeat ⁊ in vnã perſonam ambo
q̃nq3 ɔueniant. Que ſi mihi res ante hodiernã diem dubiã

fecerit alum: cũ Pandulfi noſtri ornatiſſimi equitis: de quo
i preſentiaꝝ apud vos patres ſum verba facturus. maiores:
mihi in mentẽ veniunt: ſic ſio certior: vt aliud ſentientes exi/
ſtimem longe a veritate abeſſe. Ab his nãqꝫ ⁊ ſeratica fami
lia rebus potẽs ⁊ auro: ⁊ multa gloria inſignis effecta: ac qꝺ
ẽ pluris habẽdũ: hec noſtra Ciuitas coꝝ preclaris geſtis il/
luſtrior reddita eſt. Et ꝗuis nõ vni homini deus naturaqꝫ
oium parens ingenua cũcta ornamenta ꝯtulerint: ac velint
magis nõ vna tantũ ſed alia atqꝫ alia hoies hoibus virtute
preſtare: tñ in hoc equite ornatiſſimo tot video ꝯueniſſe or/
namenta cum a fortuna naturaqꝫ tum maxime ab ipſa vir/
tute profecta: vt nulli vel clariſſimo oratori deeſſe poſſit vel
materia dicendi vel cauſa. At veſtra fretus hũanitate ꝗuis
ſit mihi exiguũ ingeniũ ⁊ ferme ad dicendũ pre tẽporis an
guſtia iparatũ primũ de viri preclariſſima familia: deide de
moribus de virtutibus diuiniſqꝫ geſtis Pandulfi dicturus
accedo. Cuius ſi nobilitatem q̃ iam prope in vetuſtatẽ radi
ces agit: ſi gentis titulos maioreſqꝫ ⁊ armis ⁊ litteris claros
recenſere voluero: nõ ſeruabo animi mei inſtitutũ ⁊ fortaſſis
tracta in longũ oratio ⁊ iportuna vobis erit ⁊ moleſta. Ta
ceo igit̃ viros in hac familia inſignes Othonem Andreãqꝫ
ſupra ducentos ſexaginta annos a Federico iperatore comi
tes creatos. Seratici Georgij. Meledij. Gãbelarieqꝫ. q nũc
Vici ſunt. olim aũt oppida ſatis munita fuerunt: atqꝫ hinc
hec familia ſeraticũ nomen eſt ꝯſecuta. Recenſebo ſolũ ſu/
periorem Cortechiam poſteroſqꝫ breui ordine: Virũ corporis
viribus. ingenio. ꝯſilio. atqꝫ belli gerendi peritia clariſſimũ.
Hic nãqꝫ vti litteraꝝ monimẽtis proditũ eſt. Sub Antonio
Scala eo tẽpore Veronẽſiũ principe: noſtrã hanc Rẽp. totã
fere in manibus habuit: ⁊ domi ſenator ⁊ foris legatus pre/
ſertim apud Joãnem Galeatiũ p̃mũ Mediolani ducem: ac
deinde noſtri Urbani exercitus iperator inſignis. poſt mul/
tas ⁊ qdẽ prudẽter. ſtrenue. glorioſe. adminiſtratas pugnas:
ꝓ rebus veſtris ſeruandis viri ornatiſſimi: ꝓ nobis ciuibus
ſuis: pro huius domũ Reip. noſtre ſalute ⁊ incolumitate an/
nos octo ⁊ viginti natus mortem oppetijt eo bello qꝺ ferme
poſtremũ cum patauinis hec ciuitas geſſit. O Juuenẽ ꝓſe/

eto dignū illo ⁊ clamore ⁊ laudibus Demoſthenis: quibus
in Arthemiſio in Marathone in Salamine defunctos ꝓ pa
tria cōmendauit. Cui ſucceſſit corteſias filius: vt nōie ſic geni
tori ſuo in re militari ⁊ bellica laude non diſſimilis. Itaq;
equitū ductor egregius ſub Pandulfo fortiſſimo Arriminē-
ſium īperatore ſtrenue militauit: ⁊ q̄ntū genitor ſuus ꝓ ꝓnci-
pe ſuo: tantū ipſe precipuus ſenator ⁊ eques auratus īpri-
mis clarus pro veſtro Veneti ꝓceres ampliſſimo ſenatu la-
borauit apud quē eius tantū auctoritas potuit: vt ꝑ id tem-
pus Michael Venetiarū dux ſue prudētie ſuo Cōſilio per
multas caſq; ꝑgrādes mandarit ac cōparit cauſas ad ſta
tum ſalutēq; rei Venete q̄maxime attinentes: eiq; perinde
atq; ſibi ꝑ Euganeos agros ac Forū iulianū parendū pre
ceperit. A quo Pandulfus huius Pādulfi pater ē genitus:
qui pro ſuis bene atq; egregie meritis a Sigiſmundo Im-
peratore aurata militia donatus fuit. Sed iam ad Antoniū
Mariā deſcēdo digniſſimū etiā equitē auratū patrē tot cla-
riſſimorū adoleſcētiū. quos inter vos pullatos ſedere intueor:
quos ⁊ honorandi ⁊ ꝯſolandi gratia in tam frequēti ſenatu
ꝯueniſtis: de quo idcirco a me prius habenda eſt mentio: q2
prior etiā ex humanis rebus ꝑ mortē ſublatus eſt. Sane An
tonius Maria facillimis atq; ſumme ingenuis moribus na
tus: facie ore toto deniq; corporis aſpectu ac geſtu: non ex-
horreſcēs vllum infimorū hoīum affatū neq; ꝯſuetudinem:
diuinā quādā preſe ferebat hūanitatē atq; clementiā: ⁊ q̄d
vſu euenit rarius nō pares aut ſuperiores ꝯtēptu maledi-
ctiſue ſuggillabat. Quid iuſtitiā? Quid tēperātiā? Quid li-
beralitatē? Quid magnificentiā in qua poſtrema totus erat
effuſus: cōmemorē laudē celebrē? Hec mihi loco latus pa-
teſcit campus dicendi. ſi nō in foro. ſi nō in priuatis tectis.
ſi nō in angulis ipſis. ſi deniq; eius virtutes non eſſent tota
in hac vrbe vulgate. Ecce Veroneſes viri ſaraticorū con: itē
familia quot quantiſq; viris ⁊ in armis ⁊ in aurata militia
claruerit: ducta longo ordine antiqua ab origine gentis.
Sane hac mea breui cōmemoratiōe accipere potuiſtis quā-
tū equeſtris ordinis gradū dignitatē ſplendorēq; ſeruarit.
Eſt quidē ordo equeſter nobilitate propria inſignis ac cla-

rus vt Archidamus milesius sentit qui primus de cōponē-
da Rep. scripsit: et Plato illis in libris qui sunt ab eo eadē
de re preclare cōscripti: et ois philosophie pater et princeps
summus Aristoteles: inter tres quas assignāt Reip. partes.
Sed vel hoc haberi pōt longe prestantior atq; vt dicam re-
cēius prestātissimus: q ab eo ipso ordine equestri lectos fuis-
se cōstat patres illos: qui primum a Romulo mox a prisco
Tarquinio rege in senatū fuere cōscripti: a qbus ille patritie
Romanorum familie ingenue. rebus gestis. fortunatissimis spe
ciosissimisq; triūphis. per totū orbē terrarum tanq̄ clarissima
lumina manauerunt. Non dedecus hisce in ciuibus nostris
equester ordo suscepit: sed cū suis fortiter. animose. magnifi-
ce. et gloriose gestis. splendore multo fecerunt illustrē. de q-
bus hec pauca a me sint dicta et ea succincta ac leuia suarum
cōparatione virtutū. Quis sane breui multa integre et clare
cōmemorabit. Transeo multa nec eis moneor verbis qbus
nescio quosdam accepi egre ferre: a nobis in hoc dicēdi ge-
nere quēpiā esse laudatū. his equidē nō assentior nec vlli
etiā viro vel libero vel pbato iam assensum puto. Cur enim
virorum bonorum laudes debent esse vel moleste vel graues?
Ignaui. inuidi. scelesti. ac perditi ciuis est. eorum cōmendatio-
nes vel psequi odio vel inuitis auribus accipere: qui sua in-
dustria. sua virtute. suis laboribus. suo deniq; sanguine et
morte: et ornamento huius Urbis et saluti cōsuluerūt. Meri-
tissimo quippe iure in ore oium nostrū summa cum laude
semp versari debēt: nostrisq; animis ac memoria viuere Uiri
illi: quorum maximis laboribus atq; periculis ab iminēte ho-
stium strage: et vt ita dixerim morte cōseruata fuit hec nobis
carissima patria. O igit predicandā serraticam familiā sum-
misq; laudibus efferendā. Quā ita esse cuilibet vestrū clarū
facerem atq; perspectū viri prestantes. si suas victorias insi-
gnes. si tēpla suis vexillis et spoliis onusta. si Ciuitas. si ob-
sidionales. si vallares. si ouales atq; triumphales Coronas
memorare cōstituissem. Sed nō est mihi mens tot ac tanta
verbis cōplecti. ad Pandulfum enim quē nūc nūc sepulture
mandauimus nostra festinet oratio. Cui p mitissima fata et
in hac vrbe situs amenitate. soli fertilitate. aeris ac ppe

dentis claritate. antiquitate. rerū ferme oīum abundantia. tot ingenioꝝ excellentiū. tot eruditiſſimoꝝ viroꝝ. atq; fortiſſimoꝝ imperatoꝝ. ⁊ vbertate ⁊ copia clariſſima vt poſſit cum omni alia gente vel Ciuitate de nobilitate contendere. Et ex his quos paucis ante verbis nominaui ꝯtigit naſci nobiliſſimis viris: in tanta rei domeſtice ac diuitiarū copia quāta alia nulla in hac Ciuitate haberi poſſit. Non vulgari ſtatura a natura donatus: ſed ꝓſtanti mēbroꝝ forma ac ꝓceritate quadā ſenatoria affecto: vbi mihi videtur corporea moles animi ſui emula fuiſſe. Ut enim varijs et mēbris cōmoda venuſta magnificaq; corporis ſpecies ſurgit ac cōſtat: ſic illa tantū ab probatiſſimis viris eruditiſſimiſq; phis ⁊ amata plurimū ⁊ in admiratione ſemper habita maieſtas animi rationiſq; robuſtiſſimū decus: q̄ multiplicibus morū virtutūq; honeſtamēdis deducit̄ cōſtituiturq; mirifice. Fuit enim vir iſte patritius per ānos etiā teneros multa humanitate ornatus ac inter cetera comis. manſuetus. benignus. ciſq; moribus ꝯſtitutus. qbus facile ab oīb' poſſet amari. Dignatus vero equeſtri dignitate ſe eum preſtitit qui prius fuiſſet. Quis veſtrū eſt ciues: qui ꝯqueri poſſit ab eo q̄c q̄ perpetratū per inſolentiā: Per arrogantiā: Per ſuperbiā: Profecto nec minimū quid huiuſce generis meas attigit aures per totū id perpetuū tēpus: quo vobiſcū diu fuerim verſatus. At in ciues pauperes hoieſq; ruſticos: quibus ſe dulcem preſtitit atq; exhibuit parentē: nō iuſtiſſimus ſolū: ſed ſemper clemētiſſimus fuit. De equitate aūt i ꝑares atq; ſuperiores nō ſatis eū laudare poſſem. Nō cupidus. nō auarus. nō tenax. neq; vorandis rebus alienis: ei vllum ſtudiū fuit. Quin magis ꝯtinuo acriq; timore tenebat̄: nequid mali per libidinē a domeſticis ſuis per iniuſtitiā eſſet irrogatum in quēpiā quid ita: Sciebat enim idq; iterū iterūq; voluebat. ſe diuinum qnq; iudicium ſubitarū. iniuſtoſq; oīs. crudeles (⁊ vt aiunt) famelicos lupos: in humanis mēbris daturos acerbiſſimas penas in obſcuriſſimis orci faucibus ⁊ in illa inferna cūctis expaueſcēda voragine. Is ſane ingenuus timor ꝯtinuo Pandulfi Cordi erat adhibitū calcar ad liberalitatem atq; beneficentiā: quā iure ſanctam appellem. Ea

enim large magnificeq; vſus eſt;nõ tantũ in ſplendida ho-
minũ potentiorũ hoſpitalitate. at qđ eſt longe ſanctius lon
geq; preſtãtius:in egenorũ ſuſceptione:illiſq; diuinis actio
bus:quas ſacre littere miſericordie opera vocitãt aſſiduus
fuit. Sũma ſane ⁊ que clarius eluceſcat ac ſemper ſumme
ſit laudanda hoſpitalitas:qua mortaliũ imortaliũq; rerum
cõditor chriſtus nobis rex ſanctiſſimus in egentis perſona ex
cipit. Qđ ſi fortaſſe quis neget. memoria repetat in euange
lio dñi voce dictum:qđ vni ex minimis meis feciſtis:mihi fe
ciſtis. Cõſulto ſapienter preclareq; ab Pandulfo hoc eſſe
factitatũ nõ poſſum nõ fateri. Neq; enim deus optimus ma
ximus probis iuſtiſq;:niſi horũ cauſa meritorũ gloriã tribuet
immortalẽ:nec iprobos atq; ſceleratos niſi pro eis ſpretis be-
neſactis eterno dãnabit incendio. Sepe reor memoria Pan
dulfus agitabat id pphete oraculum:quo dicit Miſericor-
diam volo ⁊ nõ ſacrificiũ. Nec vana fides mea atq; ſuſpi-
tio vt erit cognitu facillimũ ex his. que paulo poſtea a me
de ſua pietate atq; miſericordia dicent. Reor inq̃, ſecũ hec
ſepe colloquebat. Pandulfe qñ iter auratos viros aſcitus
⁊ annumeratus fuiſti:tibi primũ accinctus eſt enſis ad tuen
das partes iuſtitiãq; hoium miſerorũ:ſunt deinde pedibus
annexa calcaria vt ſi vſus euenerit citandus equus ſit for-
titerq; agendũ pro patria ⁊ tuorũ ciuiũ ſalute: poſtremo eſ
geſtandi auri poteſtate donatus:vt quãtũ aurũ metalla oĩa
nature nobilitate atq; fulgore precellit. tu tantũ:morũ. virtu
tum. actionũq; cõpoſitione. elegantia. ſplendore. reliquis ci-
uibus preſtes. Que ab Pandulfo cogitata a vobis ſplẽdi-
di equites haud quaq̃ ſunt poſterganda aut obliuioni tra-
denda. Vos quippe non hec cogitaturos. ſed facturos iure
iurando pmiſiſtis. Miles nãq; vel Gregarius vetuſtiſſimo
more apud Romanos ſacramẽto fiebat:cuius rei teſtes Lo
cupletiſſimi ſunt:⁊ Cicero pmo officiorũ libro ⁊ Catonis ſe-
nis epiſtola Pompiliũ imperatorẽ monẽtis ne filiũ ſuũ qui
pugnandi cupiditate ardebat:cũ hoſte cõgredi patiat:niſi ſe
primũ ſacramẽto obligarit. In vobis iſta vetuſtiſſimorũ mi-
litũ diſciplina preceptoq; perdurãt: nõ enim niſi iurati ad
militiam auratã eſtis admiſſi. Cogitate q̃ſo veſtra intereſſe

vos eſſe eos quoꝝ ſit officiū aliene infirmitati ſuccurrere.
Nomen Militis id aperte inſinuat. a malo enim arcendo ꝑ
ethymologiā dictū eſt: vt grāmatici vetuſtiſſimi tum maxime
doctiſſimi tradunt: atq; ideo is qui ſupra Archidamus mili-
tem belli ꝓpulſatorē vocat. Vos vero qui nō milites ſolum
eſtis ſed equites: nō equites ſolū: ſed equeſtris ordinis flos:
plura maioraq; decent: Alia in bello alia in pace. In bello
quidē arma tenere. ſuos ciues iuuare. patriā ab iprobis ⁊
ſceleratis vexatā tueri. At i pace ſibi nō deſeret fortitudinē.
equiti ꝓpriā auratus miles. ſi viduas vexari. ſi pupillos ſpo
liari. ſi ībecillos hoīes vi ⁊ armis ꝓprio fundo pelli cōſpe-
xit: ſe dz opponere reſiſtere ⁊ iſtiuſmodi calamitoſum genus
hoium ꝯſilio ⁊ ope iuuare. Hi veſtre cuſtodie veſtre fidei tra
diti ſunt. Vobis vobis patres eximij ex munere pauperum
iminet cura atq; ſollicitudo: ꝓpterea ſeorſum a plebe reli-
quiſq; ciuibus ſelectū locū: digniorē honoratiorēq; tenetis.
Sz vt in id redeamus vnde ſumus digreſſi: q̄ꝗ̄ nihil a meo
ſermone alienū puto qđ ad veſtrā vtilitatē honorē Pan-
dulfi laudēq; cōducat. Pandulſum ꝓpter hanc pactā deo
hoībuſq; fidē ſemꝑ pietate miſericordiaq; inſignē vidiſtis.
atq; tam multa ac varia vt cū alterā equeſtris officij partē
ſintuenda ſcz patria maiores ſui cumulate abſoluerint: neq̄
a ſeratica familia decoris abeſſet: ipſe tantū alterā obſerua
uit ac coluit: vt ſūma ꝑfecto ſit laude digniſſimus. Cui enī
petenti vidue nō fuit auxilio: Quē nō iuuit pupillū: Quem
pauperē nō fouit: Teſtes ex oī mendicantiū ordine viri re
ligioſi ac femine ſue in oēs ꝑſonas cultui diuino dicatas
officioſiſſime pietatis. Teſtes vos Ciues: q̄ iſta ipſa veſtris
oculis obire potuiſtis: qui ⁊ ei multa eratis familiaritate de
uincti. Teſtes deniq; vt vnū referam ex multis ac ꝓpe infi-
nitis: popelli ferme oēs ac miſeri hoīes aduerſam paſſi for-
tunā ⁊ noſtri ⁊ Vincētini agri: qñ ex oī italia ad vrbem fer-
rarienſem ⁊ ꝑ multa adiacentia loca arma fremebant: eos
enim perpetuos dies duobus ꝯductis piſtoribus panes cō-
fici iuſſit: neminē a domo repelli pauperem: nemini claudi
oſtiū quin certatim venientes oēs ꝑ humane per benigneq;
tractari. O ſingularē viri tum ꝓbitatem tum miſericordiaz.

Vicit in eius pectore erga deū ꝛ ꝓximū pietas: auaritie in
ſatiabiles famē. Nō enim recuſauit nō extimuit hanc largā
elemoſynarū largitionē: in ea ac ſane per magna rei frumē-
tarie caritate qua ferme tota italia opprimebat̄. Quid de
illis virtutibus que ad quietā ciuium vitā attinent dicam?
Qua enim vacauit? Qua nō ornatus fuit? Qua non excel-
luit. Superuacaneū exiſtimo referre vobis: q me longe melius
ipſa teneatis: ſtudiū. curam. diligentiā. quā ipſe pacis inter
pres ꝛ actor: ad ſedandas lites cōciliandos ꝛ in amore ac
beniuolētia ꝯfirmandos aios hoīu3 frequētiſſime geſſit. Ta
eeo igit̄ trepidantē in paruis eſſe delictis ꝯſcientiā: qua in-
genue ſpreuiſſe videbat̄ faſtum mundi gloriāq3 fallacē. Nō
enim vel ꝓfuſo vel elegantiore corporis cultu qn̄q3 ē vſus:
quin ſe voto aſtrinxerat: anulo cinguloq3 aureo dūtaxat ex-
ceptis: nunq̄ꝫ alias ornamētis auratis ornari. Que res cōti-
nentie atq3 ſeueritatis ſue. fidē mee apud vos cōmēdatio-
nis q̄ꝫ maximā facere poteſt. Conſtat eni3 apud nobiles Ve
tereſq3 Romanos plurime laudi datū fuiſſe. L. Mario. L.
Suffidio. Calphurnio. ac Manilio. qui ꝛ alij quidā preſtan
tiſſimi eqtes Romani: auro nunq̄ꝫ vti voluerunt. Taceo ami
citias per cōnubia ſuis auſpicijs ꝯtractas cū Gambara fa-
milia inter Brixianos clariſſima ex qua Odoricā matronā
preſtantiſſimā Antonio Maria ſupra memorato vxorē de-
legit. Cum illuſtri ꝓſapia ſpincta. Cum Borſio vero eſtenſe
atq̄ꝫ principe ferarie digniſſimo tanta fuit amoris neceſſitu-
dine iunctus: vt ab eius latere vix liceret diſcedere. Trāſeo
poſtremo Religionē feruentēq̄ꝫ in deum pietatē: eo ſiquidē
magnitudinis ſuus creuerat amor ꝛ charitas: q frequenter
optarit ſe pro chriſti noīe vitam cū interitu cōmutare. Quo-
tidie ſi cōmode fieri potuiſſet rebus ſacris intererat. frequē-
ter ieiunijs corpus premebat. in deuote mentis eleuatione
atq̄ꝫ orationibus ſanctis aſſiduus ſermeq̄ꝫ ꝯtinuus. Quotan-
nis deo maximo per delictorū purgationē que pro humana
ſunt fragilitate cōmuni ſorte ꝯtracta ad ſacerdotis pedes
reconciliabatur. Et quod eſt animi eternis rebus dicati ac
ꝓpe diuini. qn̄ per annos ſingulos pro chriſtiano more ipm
dei noſtri ſacratiſſimū corpus ſumebat: tanto ſpū ꝛ tam co-

leſti rapiebatur ardore: vt ſe ſe nõ poſſet luctu ac lachrymis cohibere. Spectandũ ſane ꝛ admirandũ facinus: annoſum ſenem ꝛ illa tam multa granditate dierum confectũ: viuendi eſſe conſtantiaqꝫ feruore. Nõ fuit etiã diſſimilis fuit cum ad hec vltima fata peruenisset: eandẽ enim eucharistiã reliquaqꝫ noſtre fidei ſacra: paulo anteqꝫ excesſit e vita ſibi ꝯferri popoſcit. Quibus munitus nos in hac miſeriarum valle: ꝛ tãto malorum turbine relinquẽs: ſuperos adijt bene acte vite bonorum laborum imortalia vt puto ꝛ excelſa premia ſuſcepturus. Quis enim neget iuſtiſſimo cuiqꝫ ꝛ optimo viro nõ patere expeditũ iter ad celũ: Quis vero Pandulfum nõ ꝯtineri dicet inter iuſtiſſimos viros ꝛ optimos: Profecto ex his qui illam ſuã animi ꝓbitatẽ ꝛ mirificos nature igniculos quos clariſſimi ꝓgenitores ſui ſibi ingenuiſſent: ꝛ has nũc nũc memoratas aliaſqꝫ cõplures ingenuas viri ꝯditiones meminerit ꝛ equa animi ratione ptractarit. dictis meis fidem abrogaturus ẽ nemo. De quo ſi hec a me pauca exili ſunt excuſſa ingenio. ſi dicta ieiune. ſi potius in faſcem cõplicata qꝫ ſuum digeſta per ordinẽ. mihi qſo parcite ornatiſſimi viri: abſtulit a me ꝛ cogitandi copiã ꝛ dicendi tẽporis anguſtia. Urget me etiã veſter grauiſſimus ꝯſpectus quẽ ne ꝓtrahã longius ſtatim vt vnũ dixero ſinem dicendi faciã. Ad vos adoleſcentes nobiliſſimi quos veſte luctuoſa tectos videmus ꝛ inter tot ꝓceres triſtes merẽteſqꝫ ſedere: in hoc orationis calce noſter ſe flectit ſermo. Me caſus veſtri acerbitatẽ cogitantem ſubit qdã miſeratio triſtis: vixqꝫ fieri poſſet vt a lachrymis tẽperarem: ſi mihi firma mens eſſet nos ppetuo virũ tam mãſuetum tam ꝓbum pdidiſſe. Neqꝫ eſt quiſqꝫ niſi ferreus: niſi duro ex ſilice natus: nõ doleat in amiſſione ꝛ tanti orbitate parentis: Cuius oris ſermoniſqꝫ iucũditas ꝛ ſuauiſſima vite ꝯſuetudo: vos ſpem vnicã poſteritatis ſue ꝑſepe ſolari potuit afflictos. Uos me fortaſſis iſta ipſa cogitãdo preuenistis: ꝛ idcirco occupat vos dolor: triſtitiaqꝫ debilitat. Sed ſi mecũ meminiſtis qñ hanc in lucẽ venimus nobiſcũ quoqꝫ eſſe genitam mortẽ: hũc luctuoſum diem facili aio ꝛ equa mẽte feretis. Queſo deinde cogitetis nõ vt Democritus. Empedocles. Diogenes. voluerũt: caſu res humane: ſed nutu diuino atqꝫ

[illegible] animos hominum [illegible] & eterne na
[illegible] Socrates [illegible] est senſuſq; preclare. q
[illegible] fuit. Hic enim nõ
[illegible] animos hominum eſſe diuinos:
[illegible] ad illũ noſtrũ
[illegible] in carcere Socrates
[illegible] ẽ. Hac
[illegible] Cliomachus
[illegible] Leteꝝ ſi
[illegible] in ſeſe ꝫ trat aīus atq; in
[illegible] memoria nullũ
[illegible] fuerit magno mor
[illegible] ſic fata volũt.
[illegible] nihil nepha
[illegible] ſi rõe ſentire. Satis
[illegible] erat & alia
[illegible] ea q̃ vobiſcũ diutiſſi
[illegible] ſpem vos nitoꝛ
[illegible] vidiſtis i vita
[illegible] boies coſtimãt. fuit. n.
[illegible] eques au
[illegible] clemẽtia. religiõe.
[illegible] neq; coꝛpo
[illegible] in hac miſera mortaliũ ſede:
[illegible] a deo datũ eſſe ge
[illegible] acrõmo
[illegible] fieri nõ poſſit: id eſt vo
[illegible] Vi viri oꝛ
[illegible] Magni
[illegible] mihi dicẽti tam
[illegible] q in hoc ſupꝛemo
[illegible] clariſſimum equitẽ. to
[illegible] decoraſtis. ſi
[illegible] ago atq; habeo gratias
[illegible] & Pandulfum &
[illegible] ad illud [illegible] ocium beatoꝝ traduce
[illegible]

¶ Thome Acerbi veronenſis: ordis predicator: Theologi eruditiſſimi oratoriſqꝫ clariſſimi oratio: in funere Matthei Tuſcani Bononie pretoris habita.

Multis Reuerendiſſime pater. Splēdidiſſimi eqtes. Egregij do. Ciueſqꝫ preſtātes. loqui ꝓhibeor. preſertim dolore: quo vos vna mecū occupatos mirificeqꝫ debilitatos ꝯſpicio. Eqdē ſic ego ſemper exiſtimaui varijs ex cauſis alienū eſſe viro ciuili humanoqꝫ ingenio. ⁊ angi nimiū ⁊ carere omni ſenſu doloris in eorum hoīum deceſſu qui vita ⁊ moribus claruerūt. At doctiſſima mater oīum natura. ſi id in hoīe feriſqꝫ firma ac ꝯſtāti lege ingenuit. magis aūt hoc ipſum efficiendū eſſe qs neget. qñ noſtris oculis ac quotidiano mortalis vite ſtatu eos auferri cernimus: qui veſtrā bononiēſes viri curare rēp. qui bonis vos augere moribus. qbus ſalus veſtra. qbus honor. dignitas ipſaqꝫ vita in manibus poſita eſt: En inter huius generis viros merito repoſitū video Mattheū Tuſchanū huius veſte florētis magnificeqꝫ vrbis Pretorē. qui eſterno die vita religioſe defunctus eſt. Cuius ſi mihi in aīo eſſet ire ꝑ oēs digniſſimarum laudum titulos. ſermo noſter hodie nō eſſet finē habiturus. Calor tēpuſqꝫ īportunum multa mihi fari (vti plane oēs videtis) poteſtatē nō facit. Itaqꝫ vt rem paucis abſoluam verbis: pretori noſtro Mattheo viro magnifico patria mediolanū fuit. Que meniū āplitudine. ſitu. potentia. opibus. iure dici clariſſima pōt. In qua rerum geſtarū gloria fortiſſimi ac noīatiſſimi duces. quibus cum nobiliſſima bentiuolorum gens. ſummā amoris ac ſanguinis neceſſitudinē habuit habetqꝫ: amplū īperiū tenuerunt. Accederet ſuis reliquis Laudibus maior cumulus: ſi ātiqnitatē. ſi cōditores. ſi memoranda ciuium ſuorum facinora. ſi viros. induſtria ingenio in regendis vrbibus prudentia. doctrina. ſapiētiaqꝫ ornatiſſimos cōplecti in preſentia ſtatuiſſem: Iſta oīa eiuſqꝫ auos ac proauos: qui ſoli infinitū ꝓpe oratiōis ſplēdorem deſiderarent equo ſilētio ⁊ muto ore pertranſeo. De

Matthco dicendũ eſt: qui genti ſue nõ exiguũ decus acq̃ſi-
uit. Qui ip̃rimis Luchinũ mediolanẽſem ciuili gloria pre-
ſtantẽ ex tuſchano ſanguine patrẽ habuit. Huius ſanguis
in multas ac ſane preclaras inſubrũ ac ligurũ familias dif-
fuſus nomen ſuũ imortalitatiſq; gloriá poſteris cõmẽdauit:
et ferme fecit eſſe ſempiternũ. Quippe Mattheus noſter Jo-
anni Borromeo clariſſimo comiti ditiſſ:moq; affinitate iun-
ctus: quoq; iure ꝓpinquitatis Landriani petreſancte comitis
Trechoꝝ Boſſiorũq; familias ſtrictiſſime habet deuinctas.
Multa huius gñis taceã neceſſe eſt. Unũ hoc dictũ velim.
Cardinalis nouarienſis vir mediuſfidius (vt audio) preſtá-
tiſſimus qui inter ſacros ꝑceres tum doctrina. prudentia. tũ
maxime religionis viteq; integritate vulgo ab oĩbus pluri-
mi habitus Tuſchane gentis ſtirpẽ ſuo inſeruit ſanguini.
ſe exiſtimans non paꝝ ꝯtuliſſe glorie ſplendoriq; generis
ſui. ſi ex tali tãtoq; ſanguine liberi cẽnt ꝑcreati. Sed aſtate
auribus. ꝓpinquiores iam Matthei laudes attingam: qui
Gaſparẽ Joãnẽq; aloyſiũ fratres nactus eſt. Quoꝝ alter
equeſtris ordinis. alter doctor. ꝯciſtorialis aduocatus. came-
req; apl'ice auditor: tandẽ a ſummo pontifice vir hic ciuili
ac pontificio iure doctiſſimus ad iperatorẽ orator decretus
ac miſſus. vt viꝝ grauẽ. doctũ. preſtantẽ decebat. eo ampliſ-
ſimo legationis munere ꝑfunctus eſt. Mattheus vero a ꝓ-
genitoribus acceptã nobilitatẽ atq; animi magnitudinem
ampliare etiã ſtuduit: ꝙ maxime: ne ſi ꝑtra ſuoꝝ gloria eſſet
ꝯtentus: ocioſi hoĩs crimen ſubiret. Huic aũt magnifico gu-
bernande vite inſtituto natura. mortales cũcti. dĩj. deeq; oẽs
auxilio fuiſſe videnť: qđ mores et ingenium. et eius virtutes
eximie: quaſi iure maximo poſtulabãt. Quicqd nãq; dignita-
tis eſt. in quo ſplendor ciuilis vite verſať: vir is magnificus
ꝯſecutus eſt. Js enim egregius ciuis. is comes. is eques au-
ratus. is doctor nõ incelebris fuit. Auxerunt mirifice digni-
tates ſuas preture florẽtiſſimaꝝ vrbiũ: quas ſplendidiſſime
geſſit. Atq; has vt aliqua in parte referã: primo Ananie vr-
bis. deinde Senaꝝ ac Florentie. vno eodẽq; tpe pretor glo-
rioſus. Qđ nimiꝝ ſingularis ingenij. preſtãtiſq; rõnis eſt in-
diciũ: vna mente tam populoſas et eximias vrbes guberna-

re.ea potiſſimū tēpeſtate:qua florētine res maiori diſcrimi-
ne eſſe nō poterant. Feruebant enim eo tpis ciuilia odia:q
bus Julianus medices iuuenis oī etate memorādus.iniqſ-
ſime gladijs perfoſſus vitā efflauit. Qua cauſa florentine
vrbis multoꝝ maximeqꝫ nobiliū ciuiū ſtrages ſecuta pertur
bationū ac oium maloꝝ quoꝝ pleniſſima eſt Italia: initiū
fuit. Mattheus vero tū auctoritate tū grauitate.tū pruden
tia.tumultuantis populi ſtatū perſepe ſedauit. Nō eſt dictu
facile:quot ꝗtaqꝫ ab illa rep.pericula perpulerit.quāta cu-
ra.quāto ꝯſilio.quanta diligentia.florentinoꝝ cōmodis ſtu-
duerit:quāta moderatiōe his in maximis rebꝰ ſe habuerit.
vt videat̄ mihi dicere poſſe Cyrrū Xenophontis atqꝫ Age-
ſilaū.quoꝝ regum teſte Cicerone ſummo īperio nemo vllum
aſperius verbū audiuit. Qua ex pretura id retulit decus ob
nauatā ſapientiſſime operā: vt publico vrbis vexillo a ciui-
tate donaretur:qđ in reliquis quoqꝫ preturis ſumma laude
ꝯſecutus eſt. Poſtea quātū ſibi ⁊ etate ⁊ exercitatione illaꝝ
virtutū ſuaꝝ vendicabat ornamento.tm̄ apud hoīes eius
creſcebat auctas.fama.gloria. Urbis ſiquidē rome ſenator
paulopoſt creatus ampliſſimū munus ampliſſima diligētia
gubernauit. Facto fine huic dignitati:peruſinā vrbem ꝑtor
rexit ex qua hanc veſtrā bononiā gubernandā pari dignita
te ſuſcepit. Frequentia hec tantoꝝ officioꝝ eius multas ac
magnas virtutes oī ex parte declarant. Qua enim acrimo-
nia.quo ſpū.quo vultu hoīum errata arguebat. penis mul-
ctabat: Ecōtra.erigere preſſos.fouere deiectos. virtutis ſtu-
dioſiſſimus:maloꝝ bonorūqꝫ delectū habens. Hos premio:
illos pena afficiebat. Quibus duobus Solon ſapiētiſſimus
reſpublicas.dicebat ꝯtineri. Taceo cultā ſue moderate vite
ꝯſtantiā. Taceo viri iuſtitiā.prudentiā. integritatē. Taceo
artes illas:quibus vt in alījs ita in hac ſua vltima vrbis ve
ſtre pretura vſus eſt. Teſtes enim eſtis:ꝗ in audiendo faci
lis.ꝗ in ius dicendo equus.ꝗ ſolers grauiſqꝫ in ꝯſulendo
fuerit. Et certe ſi tm̄ vtilitatē noſtrā cogitare ac ſpectare li-
beat:in huius clari ſpectatiqꝫ viri morte nobis lugendū pu-
to. Ceſum eſt atqꝫ abſciſſum caput eſt in quo oēs veſtre vi-
res robur ſuū ac preſidia repoſuerant. veꝝ ſi animi ratione

ſuá religuoꝝqꝫ q religioſe vixerũt partē indicauerimus: nil
hoīc tam eſt expetendũ: ꝙ recte beateqꝫ mori. Mors nos fe
lices atqꝫ beatos facit. Uitá hanc diu viuere: quid aliud ē:
ꝙ mortis viciſſitudines perpetuo obire: Flura ſunt omnia
que hoc celo teguntᷓ. oī varietati expoſita. nec vllum habent
firmitatis veſtigiũ: tametſi oibus firmitatē diuturnáqꝫ vitá
pollicentᷓ. Quãꝙ corporeis oibus finiri datum ſit: id hoīes
reliquis aīantibus habent multo infelicius. Fere quidem ⁊
diutius maiori ex parte viuunt: fortiuſqꝫ repugnant ꝯrũs.
Homini aũt vt Plinius veronenſis ꝯterraneus meus doctiſ
ſime ſcripſit: vita eſt cũctis fragilior: vt bonoꝝ mors nihil ſit
aliud niſi via ad vitá. Nihil aliud niſi maloꝝ oium finis.
Uultis hec clara luce explorata habere. Repetite quãta ma
xima poteſtis memoria eos viros qui hiſce in rebus beati
eſſe videbantᷓ. Alcidē ne cōmorabo qui hanc terre plagam
habitatá innumeris ſtragibus repleuit victorias vbiqꝫ ma
ximas ꝯſecutus: Femina tádē victus. monet hiſce in rebus
nullá eē reponendá fidē. Uultis animoſi Ceſaris arma re
petá. qbus vtrinqꝫ latere ſibi orbē ſubegit: Uultis Anniba
lis: Uultis Pirrhi. Uultis Themiſtoclis reliquoꝝũqꝫ miſe
rimos caſus. atqꝫ inſuetas mortes referá: Quibus hoībus
dictũ ꝯtinuo certo ſcio maximá eē humanaꝝ reꝝ infelicita
tē: Quid moror: Cur vocē hanc nō effero: beatá imo eē bea
tiſſimá mortē q̄ a vobis tot abducit moleſtias q̄ abdit: nos
in illũ tranquilliſſime vite portũ: O preclaꝝ diem cum in il
lud diuinoꝝ aīoꝝ ꝯciliũ. cetũqꝫ ꝓficiſcar. cũqꝫ ex hac turba
ac colluuione diſcedam exclamat Cicero. He nos cogitatio
nes perinde atqꝫ calcaria excitent ad imortalitatis appeti
tionem: bonoꝝ imitatione. Hoc vt redeam ad inceptũ nego
ciũ. Matthei ꝓbata vita perſuadet maiorē in modũ: qui te
ſtamēto oſſa ſua atqꝫ vdos cineres apud mōachos in diui
ꝓcculi tēplo locari decreuit. Qua re declarauit quátopere
amaret religioſos ꝓbatoſqꝫ viros: q alto ſanguine: q ſuoꝝ
ãpliſſimis titulis. q florētiſſimaꝝ vrbiũ ꝑturis. q morib⁹ ꝟtu
tibuſqꝫ ornatiſſim⁹ fuit. Cui vt finē faciá. nō dubito ī celo eē
deſinitũ: quē Cicero recte gubernátib⁹ rēp. ſtatuit. quē ꝗqꝫ
chriſtiana fides firma ꝯſenſione ꝓbauit. Dixi.

MUltis. M. loqui pro-
hibeor preſertim dolore quo vos vna mecū
occupatos mirificeq; debilitatos ꝯſpicio.
Equidē ſic ego ſemper exiſtimaui varijs ex
cauſis. alienū eē viro ciuili humanoq; inge
nio: ⁊ angi nimiū ⁊ carere vi ſenſu doloris. in coꝝ diſceſſu
qui vita ⁊ moribus claruerunt. At doctiſſima mater oīum na
tura: ſi id in hoīe ſeruiq; firma ac ꝯſtanti lege ingenuit: ma
gis aūt hoc ipſum efficiendū eē quis neget. qn noſtris ocu-
lis ac quotidiano: mortalis vite ſtatu eos auferri cernimus.
qui veſtrā: N. viri curare remp. qui bonis vos augere mori-
bus. quibus ſalus veſtra. qbus honor. dignitas. ipſaq; vita
in manibus poſita eſt: En inter huius generis viros meri-
to repoſitū video. N. N. huius veſtre florentis magnificeq;
vrbis patriciū: q eſterno die vita religioſe defunctus eſt. Cu
ius ſi mihi in aīo eēt ire p oēs digniſſimaꝝ laudū titulos:
ſermo noſter hodie nō eēt finē habiturus. Calor tēpuſq; i-
portunū multa mihi fari (vti plane oēs videtis) poteſtatem
nō facit. Itaq; vt rem paucis abſoluā verbis: patricio no-
ſtro. N. viro magnifico patria hec ciuitas fuit. Que meninm
amplitudine. opibus. potētia. ſitu. iure dici clariſſima pōt. In
qua reꝝ geſtaꝝ gloria excellentiſſimi ac noīatiſſimi in omni
virtutū genere viri ꝓdiere. Accederet ſuis reliqs laudibus
maior cumulus. ſi antiquitatem. ſi ꝯditores. ſi memoranda
ciuiū ſuoꝝ facinora. ſi viros induſtria. ingenio. in regendis
vrbibꝰ prudētia. doctrina: ſapiētiaq; ornatiſſimos cōplecti
in pſentia ſtatuiſſem. Iſta oīa eiuſq; auos ac pauos q ſoli
infinitū prope orationis ſplendorē deſiderarent. equo ſilen-
tio ⁊ muto ore pertranſeo. De. N. dicendū eſt: qui genti ſue
nō exiguū decus acquiſiuit. Qui in primis. N. N. ciuili glo-
ria preſtantē ex. M. ſanguine patrē habuit. Huius ſanguis
in multas ac ſane preclaras Italie familias diffuſus. nomē
ſuū imortalitatiſq; gloriā poſteris cōmendauit. ⁊ ferme fecit
eē ſempiternū. Quippe. M. noſter Joāni Borromeo clariſ-
ſimo comiti ditiſſimaq; affinitate iūctus: quoq; iure ꝓping-
tatis: M. M. M. familias ſtrictiſſime hꝫ deuinctas. Miſta ha

ius gnīs taceā neceſſe ē. Unū dictū velim. Cardinalis rē.
Sed aſtate auribus ꝓpingores iā. M. laudes attingam:
qui. M. Mqꝫ. fratres nactus eſt. Quoꝝ alter ſenatorij ordi-
nis. alter rei bellice peritia ac ſtrenuitate inſignes extitere.
N. vō a ꝓgenitorib⁹ acceptā nobilitatē atqꝫ animi magni-
tudinē ampliare etiā ſtuduit q̄maxime: ne ſi parta ſuoꝝ glo
ria eſſet ꝯtentus. ocioſi hoīs crimen ſubiret. Huic aūt magno
gubernande vite inſtituto: natura. mortales cūcti. dij. deeqꝫ
oēs auxilio fuiſſe oñr: qd mores ⁊ ingenium ⁊ eius virtutes
eximie quaſi iure maximo poſtulabant. Quicqd nāqꝫ digni-
tatis eſt. in quo ſplendor ciuilis vite verſat: vir is magnifi-
cus ꝯſecutus eſt. Is enim egregius ciuis. is ſenator preci-
puus. is eques auratus. is doctor nō incelebris fuit. Auxe-
rant mirifice dignitates ſuas officia florentiſſime veſtre vr-
bis: que vno oium ꝯſenſu ſibi decreta. ⁊ ſapiēter ⁊ ſplēdidiſ
ſe geſſit. Atqꝫ huius vt aliqua ex parte referam. p°. rē. de-
inde rē. Qd nimiꝝ ſingularis ingenij preſtantiſqꝫ rōnis eſt
iudiciū. ea munera q̄ ſui naturā ſolent eē ardua atqꝫ diffi-
cillima. ſumma tñ cū oium laude abſoluit. peregit. admini-
ſtrauit. Frequentia hec tantoꝝ officioꝝ: eius multas ac ma-
gnas virtutes oī ex parte declarant. Qua eniꝫ acrimonia.
quo ſpū. quo vultu hominū errata arguebat. penis mulcta-
bat: Ecōtra: erigere preſſos fouere deiectos. vtutis ſtudioſiſ-
ſimus. maloꝝ bonorūqꝫ delectū habens. Hos premio. illos
pena afficiebat. Quibus duobus Solon ſapiētiſſimus reſp.
dicebat ꝯtineri. Quid aūt de illis virtutibus que ad quietā
ciuiū vitā attinent dicā: Qua eniꝫ vacauit: Qua non fuit
ornatus: Qua nō excelluit: Fuit eniꝫ vir iſte patricius per
annos etiā teneros multa humanitate ornatus. ac inter ce
tera comis. benignus. manſuetus eiſqꝫ moribus ꝯſtitutus q
bus facile ab oibus poſſet amari. Dignatus vero equeſtri
dignitate ſe eū preſtitit qui prius fuiſſet. Quis veſtrū eſt ci-
ues qui ꝯqueri poſſit ab eo quicq̄ꝫ perpetratū per inſolētiā.
per arrogantiā. per ſuperbiā: At in pauperes hoieſqꝫ ruſti-
cos quibus ſe ducē preſtitit atqꝫ exhibuit parentē: nō iuſtiſ
ſimus ſolū ſed ſemper clementiſſimus fuit. De equitate aūt
in pares atqꝫ ſuperiores: nō ſatis eū laudare poſſem. M̄ē·

cupidus:nõ auarus.nõ tenax.neqꝫ vorandis rebus alienis:
ei vllũ ſtudium fuit.Quin magis ↄtinuo acriqꝫ timore tene-
bat.necquid mali per libidinẽ a domeſticis:ſuis per iniuſti-
tiã eẽt irrogatũ in quẽpiã.Quid ita?Sciebat enĩ:idqꝫ ite-
rũ iterũqꝫ voluebat ſe diuinũ quoqꝫ iudiciũ ſubituꝝ.iniu-
ſtoſqꝫ oĩs.crudeles ⁊(vt aiunt)famelicos lupos in hũanis
mẽbris daturos acerbiſſimas penas in obſcuriſſimis orci
faucibus.⁊ in illa inferna cũctis expaueſcenda voragine.
O viꝝ ꝑfecto magnificũ.ꝓbũ.ſapientiſſimũ:illo ⁊ clamore
⁊ laudibus Demoſthenis quibus in Arthemiſio.in Mara-
thone.in Salamine defunctos pro patria cõmendauit:qui
ita hac in breui vita ſe geſſit:vt quũ vltima eius hora atti
giſſet gloriã ſibi preſtolaret ſempiternã.Illi nãqꝫ pro fluxa
falſaqꝫ.mũdi gloria:tot tantoſqꝫ ſudores pertulere:hic ve-
ro ꝑ eterna ac nunq̃ defectura neceſſauit.Illi ꝑ periture
patrie ſalute:hic pro aĩ in eternũ viuentis incolumitate la-
borauit.Taceo viri iuſtitiã.liberalitatẽ.prudentiã.integrita
tẽ ceteraſqꝫ virtutes quibus totus perinde atqꝫ aureis ve-
ſtibus decorabat.Taceo q̃ in audiendo facilis.q̃ in ius
dicendo equus.q̃ ſolers grauiſqꝫ in ↄſulendo fuerit.Ta-
ceo pietatẽ.charitatem religione qua deũ optimũ maximũ.
per vitã ſuã oẽm ſit ꝑſecutus.Audite clariſſimi ciues.N.q̃
diffuſus in hac poſtrema virtute fuerit:qua ego ſemper exi-
ſtimaui nulla alia re accõmodatiore ad deum hoiem poſſe
ꝓpius accedere.Siquidẽ hec eſt que nos etiã.in hac terre-
na degẽtes habitatione ſpirituales efficit atqꝫ celeſtes.Quo-
tidie nãqꝫ ſi cõmode fieri potuiſſet rebus ſacris intererat.
Frequenter ieiunijs corpus premebat.in deuote mentis ele-
uatione atqꝫ orationibꝰ ſanctis aſſiduus fermeqꝫ ↄtinuus.
Quotãnis deo maximo per delictoꝝ purgationẽ que ꝑ hu
mana ſunt fragilitate cõi ſorte contracta.ad ſacerdotis pe
des reconciliabat.Et qđ eſt animi eternis rebus dicati ſin-
gulis quibuſqꝫ annis pro more chriſtiano ipſum dei noſtri
ſacratiſſimũ corpus abſumpſit.Non ſui etiã diſſimilis fuit
quũ ad hec vltima fata perueniſſet.eandẽ enim eucharistiã
reliquaqꝫ noſtre fidei ſacra.paulo anteq̃ exceſſit e vita ſibi
ↄferri popoſcit.Quibus munitus nos in hac miſeriaꝝ valle

enim large magnificeq; vſus eſt: nõ tantũ in ſplendida ho-
minũ potentiorũ hoſpitalitate. at qđ eſt longe ſanctius lon
geq; preſtãtius: in egenorũ ſuſceptione: illiſq; diuinis actio
bus: quas ſacre littere miſericordie opera vocitãt aſſiduus
fuit. Sũma ſane ⁊ que clarius eluceſcat ac ſemper ſumme
ſit laudanda hoſpitalitas: qua mortaliũ imortaliũq; rerum
ↄditor chriſtus nobis rex ſanctiſſimus in egentis perſona ex
cipit. Qđ ſi fortaſſe quis neget. memoria repetat in euange
lio dñi voce dictum: qđ vni ex minimis meis feciſtis: mihi fe
ciſtis. Cõſulto ſapienter preclareq; ab Pandulfo hoc eſſe
factitatũ nõ poſſum nõ fateri. Neq; enim deus optimus ma
ximus probis iuſtiſq;: niſi horũ cauſa meritoꝝ gloriã tribuet
immortalẽ: nec iprobos atq; ſceleratos niſi ꝓ eis ſpretis be-
neſactis eterno dãnabit incendio. Sepe reor memoria Pan
dulfus agitabat id ꝓphete oraculum: quo dicit Miſericor-
diam volo ⁊ nõ ſacrificiũ. Nec vana fides mea atq; ſuſpi-
tio vt erit cognitu facillimũ ex his. que paulo poſtea a me
de ſua pietate atq; miſericordia dicent. Reor inq̃, ſecũ hec
ſepe colloquebat. Pandulfe qñ iter auratos viros aſcitus
⁊ annumeratus fuiſti: tibi primũ accinctus eſt enſis ad tuen
das partes iuſtitiãq; hoium miſeroꝝ: ſunt deinde pedibus
annexa calcaria vt ſi vſus euenerit citandus equus ſit for-
titerq; agendũ pro patria ⁊ tuoꝝ ciuiũ ſalute: poſtremo es
geſtandi auri poteſtate donatus: vt quãtũ aurũ metalla oĩa
nature nobilitate atq; fulgore precellit. tu tantũ: morũ. virtu
tum. actionũq; cõpoſitione. elegantia. ſplendore. reliquis ci-
uibus preſtes. Que ab Pandulfo cogitata a vobis ſplẽdi-
di equites haud quaq̃ ſunt poſterganda aut obliuioni tra-
denda. Uos quippe non hec cogitaturos ſed facturos iure
iurando ꝓmiſiſtis. Miles nãq; vel Gregarius vetuſtiſſimo
more apud Romanos ſacramẽto fiebat: cuius rei teſtes Lo
cupletiſſimi ſunt: ⁊ Cicero ꝑmo officioꝝ libro ⁊ Catonis ſe-
nis epiſtola Pompiliũ imperatorẽ monẽtis ne filiũ ſuũ qui
pugnandi cupiditate ardebat: cũ hoſte ↄgredi patiat: niſi ſe
primũ ſacramẽto obligarit. In vobis iſta vetuſtiſſimoꝝ mi-
litũ diſciplina preceptoq; perdurãt: nõ enim niſi iurati ad
militiam auratã eſtis admiſſi. Cogitate q̃ſo veſtra intereſſe

vos eſſe eos quoꝝ ſit officiū alienę infirmitati ſuccurrere. Nomen Militis id aperte inſinuat. a malo enim arcendo ꝑ ethymologiā dictū eſt: vt grāmatici vetuſtiſſimi tum maxime doctiſſimi tradunt: atq; ideo is qui ſupra Archidamus militem belli ꝓpulſatorē vocat. Vos vero qui nō milites ſolum eſtis ſed equites: nō equites ſolū: ſed equeſtris ordinis flos: plura maioraq; decent. Alia in bello alia in pace. In bello quidē arma tenere. ſuos ciues iuuare. patriā ab iprobis ⁊ ſceleratis vexatā tueri. At i pace ſibi nō deſeret fortitudinē. equiti ꝓpriā auratus miles. ſi viduas vexari. ſi pupillos ſpoliari. ſi imbecillos hoīes vi ⁊ armis ꝓprio fundo pelli cōſpexerit: ſe dz opponere reſiſtere ⁊ iſtiuſmodi calamitoſum genus hoīum ꝯſilio ⁊ ope iuuare. Vi veſtre cuſtodie veſtre fidei traditi ſunt. Vobis vobis patres eximij ex munere pauperum iminet cura atq; ſollicitudo: ꝓpterea ſeorſum a plebe reliquiſq; ciuibus ſelectū locū: digniorē honoratiorēq; tenetis. Sz vt in id redeamus vnde ſumus digreſſi: ꝗcꝗ nihil a meo ſermone alienū puto qd ad veſtrā vtilitatē honorē Pandulfi laudēq; cōducat. Pandulfum ꝓpter hanc pactā deo hoībuſq; fidē ſemꝑ pietate miſericordiaq; inſignē vidiſtis. atq; tam multa ac varia vt cū alterā equeſtris officij partē intuenda ſcz patria maiores ſui cumulate abſoluerint: nec ꝗd a ſenatica familia decoris abeſſet: ipſe tantū alterā obſeruauit ac coluit: vt ſūma ꝑfecto ſit laude digniſſimus. Cui enī petenti vidue nō fuit auxilio? Quē nō iuuit pupillū? Quem pauperē nō fouit? Teſtes ex oī mendicantiū ordine viri religioſi ac femine ſue in oēs ꝑſonas cultui diuino dicatas officioſiſſime pietatis. Teſtes vos Ciues: q iſta ipſa veſtris oculis obire potuiſtis: qui ⁊ ei multa eratis familiaritate deuincti. Teſtes deniq; vt vnū referam ex multis ac ꝓpe infinitis: popelli ferme oēs ac miſeri hoīes aduerſam paſſi fortunā ⁊ noſtri ⁊ Vincētini agri: qſi ex oī italia ad vrbem ferrarienſem ⁊ ꝑ multa adiacentia loca arma fremebant: eos enim perpetuos dies duobus ꝯductis piſtoribus panes cōfici iuſſit: neminē a domo repelli pauperem: nemini claudi oſtiū quin certatim venientes oēs ꝑ humane per benigneq; tractari. O ſingularē viri tum ꝓbitatem tum miſericordiam.

Uicit in eius pectore erga deū ⁊ ꝓximū pietas: auaritie in ſatiabilē ꝫ famē. Nō enim recuſauit nō extimuit hanc largā eleemoſynarū largitionē: in ea ac ſane per magna rei frumē-tarie caritate qua ferme tota italia opprimebat. Quid de illis virtutibus que ad quietā ciuium vitā attinent dicam? Qua enim vacauit? Qua nō ornatus fuit? Qua non excel-luit. Supuacaneū exiſtimo referre vobis: q me longe melius ipſa teneatis: ſtudiū. curam. diligentiā. quā ipſe pacis inter pres ⁊ actor: ad ſedandas lites cōciliandos ⁊ in amore ac beniuolētia ꝯfirmandos aīos hoīuꝫ frequētiſſime geſſit. Ta ceo igit trepidantē in paruis eſſe delictis ꝯſcientiā: qua in-genue ſpreuiſſe videbat faſtum mundi gloriāq; fallacē. Nō enim vel ꝓfuſo vel elegantiore corporis cultu qñq; ē vſus: quin ſe voto aſtrinxerat: anulo cinguloq; aureo dūtaxat ex-ceptis: nunq̄ alias ornamētis auratis ornari. Que res cōti-nentie atq; ſeueritatis ſue. fidē mee apud vos cōmēdatio-nis q̄ maximā facere poteſt. Conſtat eniꝫ apud nobiles Ue teresq; Romanos plurime laudi datū fuiſſe. L. Mario. L. Suffidio. Calphurnio. ac Manilio. qui ⁊ alij quidā preſtan tiſſimi eqtes Romani: auro nunq̄ vti voluerunt. Taceo ami citias per cōnubia ſuis auſpicijs ꝯtractas cū Gambara fa-milia inter Brixianos clariſſima ex qua Odoricā matronā preſtantiſſimā Antonio Maria ſupra memorato vxorē de-legit. Cum illuſtri ꝓſapia ſpincta. Cum Borſio vero eſtenſe atq; principe ferarie digniſſimo tanta fuit amoris neceſſitu-dine iunctus: vt ab eius latere vix liceret diſcedere. Trāſeo poſtremo Religionē feruentēq; in deum pietatē: eo ſiquidē magnitudinis ſuus creuerat amor ⁊ charitas: q frequenter optarit ſe pro chriſti noīe vitam cū interitu cōmutare. Quo-tidie ſi cōmode fieri potuiſſet rebus ſacris intererat. frequē-ter ieiunijs corpus premebat. in deuote mentis eleuatione atq; oratiōibus ſanctis aſſiduus ferme ꝯtinuus. Quotan-nis deo maximo per delictorū purgationē que pro humana ſunt fragilitate cōmuni ſorte ꝯtracta ad ſacerdotis pedes reconciliabatur. Et quod eſt animi eternis rebus dicati ac ꝓpe diuini. qñ per annos ſingulos pro chriſtiano more ipm dei noſtri ſacratiſſimū corpus ſumebat: tanto ſpū ⁊ tam de-

leſti rapiebatur ardore:vt ſe ſe nõ poſſet luctu ac lachrymis cohibere. Spectandũ ſane ⁊ admirandũ facinus:annoſum ſenem ⁊ illa tam multa granditate dierum confectũ: viuen di eſſe conſtantiaq; feruore. Nõ fuit etiã diſſimilis fuit cum ad hec vltima fata peruenisſet:eandẽ enim eucharistiã reliquaq; noſtre fidei ſacra:paulo anteq̃; exceſſit e vita ſibi ꝯferri popo ſcit. Quibus munitus nos in hac miſeriarũ valle:⁊ tãto malorũ turbine relinquẽs:ſuperos adijt bene acte vite bonorũ laborũ immortalia vt puto ⁊ excelſa premia ſuſcepturus. Quis enim neget iuſtiſſimo cuiq; ⁊ optimo viro nõ patere expeditũ iter ad celũ: Quis vero Pandulfum nõ ꝯtineri dicet inter iuſtiſſimos viros ⁊ optimos: Profecto ex his qui illam ſuã animi ꝓbitatẽ ⁊ mirificos nature igniculos quos clariſſimi ꝓgenitores ſui ſibi ingenuiſſent:⁊ has nũc nũc memoratas aliaſq; cõplures ingenuas viri ꝯditiones meminerit ⁊ equa animi ratione ptractarit. dictis meis fidem abrogaturus ẽ nemo. De quo ſi hec a me pauca exili ſunt excuſſa ingenio. ſi dicta ieiune. ſi potius in faſcem cõplicata q̃ ſuum digeſta per ordinẽ.mihi q̃ſo parcite ornatiſſimi viri: abſtulit a me ⁊ cogitandi copiã ⁊ dicendi tẽporis anguſtia. Urget me etiã veſter grauiſſimus ꝯſpectus quẽ ne ꝓtrahã longius ſtatim vt vnũ dixero ſinem dicendi faciã. Ad vos adoleſcentes nobiliſſimi quos veſte luctuoſa tectos videmus ⁊ inter tot ꝓceres triſtes merẽteſq; ſedere:in hoc orationis calce noſter ſe flectit ſermo. Hec caſus veſtri acerbitatẽ cogitantem ſubit q̃dã miſeratio triſtis:vixq; fieri poſſet vt a lachrymis tẽperarem:ſi mihi firma mens eſſet nos ꝑpetuo virũ tam mãſuetum tam ꝓbum ꝑdidiſſe. Neq; ẽ q̃s:niſi ferreus:niſi duro ex ſilice natus:nõ doleat in amiſſione ⁊ tanti orbitate parentis: Cuius oris ſermoniſq; iucũditas ⁊ ſuauiſſima vite ꝯſuetudo:vos ſpem vnicã poſteritatis ſue ꝑſepe ſolari potuit afflictos. Uos me fortaſſis iſta ipſa cogitãdo preuenistis:⁊ iccirco occupat vos dolor:triſtitiaq; debilitat. Sꝫ ſi meceũ meminerítis q̃ñ hanc in lucẽ venimus nobiſcũ quoq; eſſe genitam mortẽ:hũc luctuoſum diem facili aĩo ⁊ equa mẽte feretis. Queſo deĩde cogitetis nõ vt Democritus. Empedocles. Diogenes. voluerũt:caſu res humanas: ſed nutu diuino atq;

ꝓuidētia gubernant.q̄ aīos hoīum indiſſolubilis ⁊ eterne na
ture creauit. Qđ ⁊ Socrates ſecutus eſt ſenſitq̧ preclare. q
Apolinis oraculo ſapiētiſſimus indicatus fuit. Hic enim nō
tū hoc tum illud ſed ſemꝑ dicebat aīos hoīum eſſe diuinos:
atq̧ iđ qū mortali hac carne exuimur: videmur ad illā noſtrī
aī imortalitatē traduci. Ipſe ſe morientē ī carcere Socrates
quē mō memoraui hac imortalitatis rōne ꝯſolatus ē. Hac
ipſa quoq̧ Diogenes Carneades Poſſidonius Clitomacus
diuerſis etatibus diuerſoꝝ hoīum lamēta minuerūt. Ceteꝝ ſi
hoꝝ ꝑui apud vos auctoritas ſit. in ſeſe ꝯ: erat aīus atq̧ in
geniū veſtrū: cogitetis q̄ta maxima poteſtis memoria nullū
a vobis hoīem irī inuētū certo ſcio: q nō fuerit magno mor
tis īperio ſupatus. Sic natura hoīs ē ꝯſtituta. ſic fata volūt.
ſic deus maximus iubet: cui cū poſſit repugnare nihil: nepha
riū eſt ꝯ eius volūtatē q̄q̧ deliberata aī rōe ſentire. Satis
vobiſcū veſter auus clariſſimus fuit: ſibi viuēdū erat ⁊ alia
vita fruēdū ⁊ fortaſſis longe meliore ea q̄ vobiſcū diutiſſi
me dulciſſimeq̧ ꝯuixit. Nō equidē vanā in ſpem vos nitor
adducere. Enimuero nihil auo veſtro defuiſſe vidiſtis ī vita
ex his q̄ vel vera vel adūbrata bona hoīes exiſtimāt. fuit. n.
nobilitate ⁊ maioꝝ glīa clarus. Senator ꝑcipuus. eques au
rat⁹ inſignis. moꝝ elegātia. iuſticia. pietate. clemētia. religiōe.
⁊ multa aī ꝓbitate ornatus. Si aūt ſunt ei nulla neq; corpo
ris neq̧ aī adiumēta negata in hac miſera mortaliū ſede:
q̄to credi par eſt imortales petētī ſedes a deo datū eſſe q̄e
tis ⁊ btitudinis ꝯſeq ſtatū: Nō nobis igit̄ dolēdū: accōmo
det ſe tēpori ratio: ⁊ ſi id qđ volum⁹ fieri nō poſſit: id eſt vo
lendū cui refragari nō licet. Hoc ⁊ mea oratio: ⁊ Hi viri or
natiſſimi a vobis expoſcūt. Quibus ⁊ vobis ꝑcipue Magni
fici Rectores Nobiſq̧ O veronēſes ꝑres: q mihi dicēti tam
faciles ⁊ tāta attētione aures ꝑſtitiſtis: ⁊ q in hoc ſupremo
ſue vite diſceſſu. Pandulfum noſtrū clariſſimum equitē. to
tāq̧ ſeraticā familiā: veſtro ornatiſſimo ꝯſpectu decoraſtis: ſi
nō quas debeo ſaltē quas poſſum ago atq̧ habeo gratias
īmortales. deūq̧ maximū ſupplex oro: vt ⁊ Pandulfum ⁊
nos omnis ad illud quietiſſimum ocium beatoꝝ traduce
re dignetur. Dixi.

¶ Thome Acerbi veronenſis: ordis predicatoꝝ: Theolo-
gi eruditiſſimi oratoriſq; clariſſimi oratio: in funere Mat-
thei Tuſcani Bononie pretoris habita.

M Altis Reuerendiſſi-
me pater. Splẽdidiſſimi eqtes. Egregij do-
Cineſq; preſtãtes. loqui ꝓhibeor. preſertim
dolore: quo vos vna mecũ occupatos miri-
ficeq; debilitatos ꝯſpicio. Eqdẽ ſic ego ſem
per exiſtimaui varijs ex cauſis alienũ eſſe viro ciuili huma-
noq; ingenio. ⁊ angi nimiũ ⁊ carere omni ſenſu doloris in
eoꝝ hoium deceſſu qui vita ⁊ moribus claruerũt. At doctiſ
ſima mater oium natura. ſi id in hoie feriſq; firma ac ꝯſtãti
lege ingenuit. magis aũt hoc ipſum efficiendũ eſſe qs ne-
get. qñ noſtris oculis ac quotidiano mortalis vite ſtatu eos
auferri cernimus: qui veſtrã bononiẽſes viri curare rẽp. qui
bonis vos augere moribus. qbus ſalus veſtra. qbus honor.
dignitas ipſaq; vita in manibus poſita eſt: En inter huius
generis viros merito repoſitũ video Mattheũ Tuſchanũ
huius veſte florẽtis magnificeq; vrbis Pretorẽ. qui eſterno
die vita religioſe defunctus eſt. Cuius ſi mihi in aio eſſet ire
ꝑ oẽs digniſſimaꝝ laudum titulos. ſermo noſter hodie nõ
eſſet finẽ habiturus. Calor tẽpuſq; iportunum multa mihi
fari (vti plane oẽs videtis) poteſtatẽ nõ facit. Itaq; vt rem
paucis abſoluam verbis: pretori noſtro Mattheo viro ma-
gnifico patria mediolanũ fuit. Que meniũ ãplitudine. ſitu.
potentia. opibus. iure dici clariſſima põt. In qua reꝝ geſta-
rũ gloria fortiſſimi ac noiatiſſimi duces. quibus cum nobiliſ
ſima bentiuoloꝝ gens. ſummã amoris ac ſanguinis neceſſi-
tudinẽ habuit habetq;: ampliũ iperiũ tenuerunt. Accederet
ſuis reliquis Laudibus maior cumulus: ſi ãtiqnitatẽ. ſi cõ-
ditores. ſi memoranda ciuium ſuoꝝ facinora. ſi viros. indu-
ſtria ingenio in regendis vrbibus prudentia. doctrina. ſapiẽ
tiaq; ornatiſſimos cõplecti in preſentia ſtatuiſſem: Iſta oia
eiuſq; auos ac proauos: qui ſoli infinitũ ꝓpe orationis ſplẽ
dorem deſiderarent equo ſilẽtio ⁊ muto ore pertranſeo. De

Mattheo dicendū eſt: qui genti ſue nō exiguū decus acq̄ſiuit. Qui i primis Luchinū mediolanēſem ciuili gloria preſtantē ex tuſchano ſanguine patrē habuit. Huius ſanguis in multas ac ſane preclaras inſubrū ac ligurū familias diffuſus nomen ſuū imortalitatiſq; gloriā poſteris cōmēdauit: & ferme fecit eſſe ſempiternū. Quippe Mattheus noſter Joanni Borromeo clariſſimo comiti ditiſſimoq; affinitate iunctꝰ: quoq; iure ꝓpinquitatis Landriani petreſancte comitis Trechoꝝ Boſſiorūq; familias ſtrictiſſime habet deuinctas. Multa huius gn̄is taceā neceſſe eſt. Vnū hoc dictū velim. Cardinalis nouarienſis vir mediuſfidius (vt audio) p̄ſtātiſſimus qui inter ſacros ꝑceres tum doctrina. prudentia. tū maxime religionis viteq; integritate vulgo ab oībus plurimi habitus Tuſchane gentis ſtirpē ſuo inſeruit ſanguini. ſe exiſtimans non paꝝ ꝯſuluiſſe glorie ſplendoriq; generis ſui. ſi ex tali tātoq; ſanguine liberi eēnt ꝓcreati. Sed aſtate auribus. ꝓpinquiores iam Matthei laudes attingam: qui Gaſparē Joānēq; aloyſiū fratres nactus eſt. Quoꝝ alter equeſtris ordinis. alter doctor. ꝯſiſtorialis aduocatus. cameręq; apl'ice auditor: tandē a ſummo pontifice vir hic ciuili ac pontificio iure doctiſſimus ad iperatorē oratorē decretus ac miſſus. vt viꝝ grauē. doctū. p̄ſtantē decebat. eo ampliſſimo legationis munere ꝑfunctus eſt. Mattheus vero a ꝓgenitoribus acceptā nobilitatē atq; animi magnitudinem ampliare etiā ſtuduit q̄maxime: ne ſi pra ſuoꝝ gloria eſſet ꝯtentus: ocioſi hoīs crimen ſubiret. Huic aūt magnifico gubernande vite inſtituto natura. mortales cūcti. dij. deeq; oēs auxilio fuiſſe vident: qꝛ mores & ingenium. & eius virtutes eximie: quaſi iure maximo poſtulabāt. Quicqd nāq; dignitatis eſt. in quo ſplendor ciuilis vite verſat: vir is magnificus ꝯſecutus eſt. Js enim egregius ciuis. is comes. is eques auratus. is doctor nō incelebris fuit. Auxerunt mirifice dignitates ſuas preture florētiſſimaꝝ vrbiū: quas ſplendidiſſime geſſit. Atq; has vt aliqua in parte referā: primo Ananie vrbis. deinde Senaꝝ ac Florentie. vno eodēq; tpe pretor glorioſus. Qꝺ nimiꝝ ſingularis ingenij. p̄ſtātiſq; rōnis eſt indiciū: vnus mente tam populoſas & eximias vrbes guberna-

re.ea potiſſimū tēpeſtate: qua florētine res maiori diſcrimi-
ne eſſe nō poterant. Feruebant enim eo tpis ciuilia odia: q
bus Iulianus medices iuuenis oī etate memorādus. iniqſ-
ſime gladijs perfoſſus vitā efflauit. Qua cauſa florentine
vrbis multoꝝ maximeq3 nobiliū ciuiū ſtrages ſecuta pertur
bationū ac oium maloꝝ quoꝝ pleniſſima eſt Italia: initiū
fuit. Mattheus vero tū auctoritate tū grauitate. tū pruden
tia. tumultuantis populi ſtatū perſepe ſedauit. Nō eſt dictu
facile: quot q̄taq3 ab illa rep. pericula perpulerit. quāta cu-
ra. quāto ꝯſilio. quanta diligentia. florentinoꝝ cōmodis ſtu-
duerit: quāta moderatiōe his in maximis reb9 ſe habuerit.
vt videat̄ mihi dicere poſſe Cyrrū Xenophontis atq3 Age-
ſilaū. quoꝝ regum teſte Cicerone ſummo īperio nemo vllum
aſperius verbū audiuit. Qua ex pretura id retulit decus ob
nauatā ſapientiſſime operā: vt publico vrbis vexillo a ciui-
tate donaretur: qđ in reliquis quoq3 preturis ſumma laude
ꝯſecutus eſt. Poſtea quātū ſibi ⁊ etate ⁊ exercitatione illaꝝ
virtutū ſuaꝝ vendicabat ornamento. tm̄ apud hoīes eius
creſcebat auctas. fama. gloria. Urbis ſiquidē rome ſenator
paulopoſt creatus ampliſſimū munus ampliſſima diligētia
gubernauit. Facto fine huic dignitati: perufinā vrbem p̄tor
rexit ex qua hanc veſtrā bononiā gubernandā pari dignita
te ſuſcepit. Frequentia hec tantoꝝ officioꝝ eius multas ac
magnas virtutes oī ex parte declarant. Qua enim acrimo-
nia. quo ſpū. quo vultu hoīum errata arguebat. penis mul-
ctabat: Ecōtra. erigere preſſos. fouere deiectos. virtutis ſtu-
dioſiſſimus: maloꝝ bonorūq3 delectū habens. Hos premio:
illos pena afficiebat. Quibus duobus Solon ſapiētiſſimus
reſpublicas. dicebat ꝯtineri. Taceo cultā ſue moderate vite
ꝯſtantiā. Taceo viri iuſtitiā. prudentiā. integritatē. Taceo
artes illas: quibus vt in alijs ita in hac ſua vltima vrbis ve
ſtre pretura vſus eſt. Teſtes enim eſtis: q̄ in audiendo faci-
lis. q̄ in ius dicendo equus. q̄ ſolers grauiſq3 in ꝯſulendo
fuerit. Et certe ſi tm̄ vtilitatē noſtrā cogitare ac ſpectare li-
beat: in huius clari ſpectatiq3 viri morte nobis lugendū pu-
to. Ceſum eſt atq3 abſciſſum caput eſt in quo oēs veſtre vi-
res robur ſuū ac preſidia repoſuerant. verū ſi animi ratione

ſuá reliquoꝝq; q religioſe vixerũt partē indicauerimus: nil
hoīe tam eſt expetendũ: q̄ƺ recte beateq; mori. Mors nos fe
lices atq; beatos facit. Uitá hanc diu viuere: quid aliud ē:
q̄ƺ mortis viciſſitudines perpetuo obire: Fluxa ſunt omnia
que hoc celo regunt. oī varietati expoſita. nec vllum habent
firmitatis veſtigiũ: tametſi oibus firmitatē diuturnáq; vitá
pollicent. Quáq̄ƺ corporeis oibus finiri datum ſit: id hoīes
reliquis aiantibus habent multo infelicius. Fere quidem ꝛ
diutius maiori ex parte viuunt: fortiuſq; repugnant ꝯrũs.
Homini aũt vt Plinius veronenſis ꝯterraneus meus doctiſ
ſime ſcripſit: vita eſt cũctis fragilior: vt bonoꝝ mors nihil ſit
aliud niſi via ad vitá. Nihil aliud niſi maloꝝ oium finis.
Uultis hec clara luce explorata habere. Repetite quãta ma
xima poteſtis memoria eos viros qui hiſce in rebus beati
eſſe videbant. Alcidē ne cõmorabo qui hanc terre plagam
habitatá innumeris ſtragibus repleuit victorias vbiq; ma
ximas ꝯſecutus: Femina tádē victus. monet hiſce in rebus
nullá eē reponendá fidē. Uultis animoſi Ceſaris arma re
petá. qbus vtrinq; latere ſibi orbē ſubegit: Uultis Anniba
lis: Uultis Pirrhi. Uultis Themiſtoclis reliquorũq; miſe
rimos caſus. atq; inſuetas mortes referá: Quibus hoibus
dictũ ꝯtinuo certo ſcio maximá eē humanaꝝ reꝝ infelicita
tē: Quid moror: Cur vocē hanc nõ effero: beatá imo eē bea
tiſſimá mortē q̄ a vobis tot abducit moleſtias q̄ abdit; nos
in illá tranquilliſſime vite portũ: O preclaꝝ diem cum in il
lud diuinoꝝ aioꝝ ꝯciliũ. cetũq; ꝑficiſcar. cũq; ex hac turba
ac colluuione diſcedam exclamat Cicero. He nos cogitatio
nes perinde atq; calcaria excitent ad imortalitatis appeti
tionem: bonoꝝ imitatione. Hoc vt redeam ad inceptũ nego
ciũ. Matthei ꝓbata vita perſuadet maiorē in modũ: qui te
ſtamēto oſſa ſua atq; vdos cineres apud mõachos in diui
proculi tēplo locari decreuit. Qua re declarauit quãtopere
amaret religioſos ꝓbatoſq; viros: q alto ſanguine: q ſuoꝝ
ãpliſſimis titulis. q florētiſſimaꝝ vrbiũ ꝑturis. q morib⁹ vir
tibuſq; ornatiſſim⁹ fuit. Cui vt finē faciá. nõ dubito i celo eē
deſinitũ: quē Cicero recte gubernátib⁹ rēp. ſtatuit. quē &q;
chriſtiana fides firma ꝯſenſione ꝓbauit. Dixi.

MUltis. M. loqui pro/
hibeor preſertim dolore quo vos vna mecū
occupatos miriſiceqȝ debilitatos ꝯſpicio.
Equidē ſic ego ſemper exiſtimaui varijs ex
cauſis. alienū eē viro ciuili humanoqȝ inge
nio: ⁊ angi nimiū ⁊ carere vi ſenſu doloris. in coꝝ diſceſſu
qui vita ⁊ moribus claruerunt. At doctiſſima mater oium na
tura: ſi id in hoie ſeruiqȝ firma ac ꝯſtanti lege ingenuit: ma
gis aūt hoc ipſum efficiendū eē quis neget. qñ noſtris ocu/
lis ac quotidiano: mortalis vite ſtatu eos auferri cernimus.
qui veſtrā: N. viri curare remp. qui bonis vos augere mori/
bus. quibus ſalus veſtra. qbus honor. dignitas. ipſaqȝ vita
in manibus poſita eſt: En inter huius generis viros meri/
to repoſitū video. N. N. huius veſtre florentis magnificeqȝ
vrbis patriciū: q eſterno die vita religioſe defunctus eſt. Cu
ius ſi mihi in aio eēt ire p oēs digniſſimaꝝ laudū titulos:
ſermo noſter hodie nō eēt finē habiturus. Calor tēpuſqȝ i/
portunū multa mihi fari (vti plane oēs videtis) poteſtatem
nō facit. Itaqȝ vt rem paucis abſoluā verbis: patricio no/
ſtro. N. viro magnifico patria hec ciuitas fuit. Que meninm
amplitudine. opibus. potētia. ſitu. iure dici clariſſima pōt. In
qua reꝝ geſtaꝝ gloria excellentiſſimi ac noiatiſſimi in omnī
virtutū genere viri ꝓdiere. Accederet ſuis reliqs laudibus
maior cumulus. ſi antiquitatem. ſi ꝯditores. ſi memorande
ciuiū ſuoꝝ facinora. ſi viros induſtria. ingenio. in regendis
vrbib⁹ prudētia. doctrina: ſapiētiaqȝ ornatiſſimos cōplecti
in pſentia ſtatuiſſem. Iſta oia eiuſqȝ auos ac pauos ſoli
infinitū prope orationis ſplendorē deſiderarent. equo ſilen/
tio ⁊ muto ore pertranſeo. De. N. dicendū eſt: qui genti ſue
nō exiguū decus acquiſiuit. Qui in primis. N. N. ciuili glo/
ria preſtantē ex. M. ſanguine patrē habuit. Huius ſanguis
in multas ac ſane preclaras Italie familias diffuſus. nomē
ſuū imortalitatiſqȝ gloriā poſteris cōmendauit. ⁊ ferme fecit
eē ſempiternū. Quippe. M. noſter Ioāni Borromeo clariſ/
ſimo comiti ditiſſimaqȝ affinitate iūctus: quoqȝ iure ꝓping/
tatis: M. M. M. familias ſtrictiſſime hȝ deuinctas. Alias ha

ius gñis taceã neceſſe ē. Unũ dictũ velim. Cardinalis ₇c.
Sed aſtate auribus ꝓpingores iã. M. laudes attingam:
qui. M. Mq₃. fratres nactus eſt. Quoꝝ alter ſenatoꝝ ordi-
nis. alter rei bellice peritia ac ſtrenuitate inſignes extitere.
N. vo a ꝓgenitorib⁹ acceptã nobilitatẽ atq₃ animi magni-
tudinẽ ampliare etiã ſtuduit ꝙmaxime: ne ſi parta ſuoꝝ glo
ria eſſet ↄtentus. ocioſi hoīs crimen ſubiret. Huic aũt magno
gubernande vite inſtituto: natura. mortales cũcti. dij. deeq₃
oẽs auxilio fuiſſe oñr: qꝺ mores ₇ ingenium ₇ eius virtutes
eximie quaſi iure maximo poſtulabant. Quicqd nãq₃ digni-
tatis eſt. in quo ſplendor ciuilis vite verſat̃: vir is magniſi-
cus ↄſecutus eſt. Is enim egregius ciuis. is ſenator preci-
puus. is eques auratus. is doctor nõ incelebris fuit. Auxe-
rant mirifice dignitates ſuas officia florentiſſime veſtre vr-
bis: que vno oium ↄſenſu ſibi decreta. ₇ ſapiẽter ₇ ſplẽdidiſ
ſe geſſit. Atq₃ huius vt aliqua ex parte referam. p°. ₇c. de-
inde ₇c. Qꝺ nimiꝝ ſingularis ingenij preſtantiſq₃ rõnis eſt
indiciũ. ea munera q̃ ſui naturã ſolent eẽ ardua atq₃ diffi-
cillima. ſumma tñ cũ oium laude abſoluit. peregit. admini-
ſtrauit. Frequentia hec tantoꝝ officioꝝ: eius multas ac ma-
gnas virtutes oĩ ex parte declarant. Qua eniꝫ acrimonia.
quo ſpũ. quo vultu hominũ errata arguebat. penis mulcta-
bat: Ecõtra: erigere preſſos fouere deiectos. ꝟtutis ſtudioſiſ-
ſimus. maloꝝ bonorũq₃ delectũ habens. Hos premio. illos
pena afficiebat. Quibus duobus Solon ſapiẽtiſſimus reſp.
dicebat ↄtineri. Quid aũt de illis virtutibus que ad quietã
ciuiũ vitã attinent dicã: Qua eniꝫ vacauit: Qua non fuit
ornatus: Qua nõ excelluit: Fuit eniꝫ vir iſte patricius per
annos etiã teneros multa humanitate ornatus. ac inter ce
tera comis. benignus. manſuetus eiſq₃ moribus ↄſtitutus q
bus facile ab oibus poſſet amari. Dignatus vero equeſtri
dignitate ſe eũ preſtitit qui prius fuiſſet. Quis veſtrũ eſt ci-
ues qui ↄqueri poſſit ab eo quicꝙ̃ perpetratũ per inſolẽtiã.
per arrogantiã. per ſuperbiã: At in pauperes hoieſq₃ ruſti-
cos quibus ſe ducẽ preſtitit atq₃ exhibuit parentẽ: nõ iuſtiſ
ſimus ſolũ ſed ſemper clementiſſimus fuit. De equitate aũt
in pares atq₃ ſuperiores: nõ ſatis eũ laudare poſſem. Nõ-

cupidus:nõ auarus.nõ tenax.neq₃ vorandis rebus alienis:
ei vllũ ſtudium fuit.Quin magis ꝯtinuo acriq₃ timore tene-
bat.nequid mali per libidinẽ a domeſticis ſuis per iniuſti-
tiá eẽt irrogatũ in quẽpiá.Quid ita: Sciebat eni₃:idq₃ ite-
rũ iterũq₃ voluebat ſe diuinũ qñq₃ iudiciũ ſubituꝝ.iniu-
ſtoſq₃ oĩs. crudeles ⁊(vt aiunt)famelicos lupos in hũanis
mẽbris daturos acerbiſſimas penas in obſcuriſſimis orci
faucibus. ⁊ in illa inferna cũctis expaueſcenda voragine.
O viꝝ ꝓfecto magnificũ.phũ.ſapientiſſimũ:illo ⁊ clamore
⁊ laudibus Demoſthenis quibus in Arthemiſio. in Mara-
thone.in Salamine defunctos pro patria cõmendauit: qui
ita hac in breui vita ſe geſſit:vt quũ vltima eius hora atti
giſſet gloriá ſibi preſtolaret ſempiterná.Illi náq₃ pro fluxa
falſaq₃.mũdi gloria:tot tantoſq₃ ſudores pertulere:hic ve-
ro ꝓ eterna ac nunq̃ defectura neceſſauit.Illi ꝓ peritur
patrie ſalute:hic pro aĩ in eternũ viuentis incolumitate la-
borauit.Taceo viri iuſtitiá.liberalitatẽ.prudentiá.integrita
tẽ ceteraſq₃ virtutes quibus totus perinde atq₃ aureis ve-
ſtibus decorabat.Taceo q̃ in audiendo facilis. q̃ in ius
dicendo equus.q̃ ſolers grauiſq₃ in ꝯſulendo fuerit.Ta-
ceo pietatẽ.charitatem religione qua deũ optimũ maximũ.
per vitá ſuá oẽm ſit ꝓſecutus.Audite clariſſimi ciues.N.q̃
diffuſus in hac poſtrema virtute fuerit:qua ego ſemper exi-
ſtimaui nulla alia re accõmodatiore ad deum hoiem poſſe
ꝓpius accedere.Siquidẽ hec eſt que nos etiá.in hac terre-
na degẽtes habitatione ſpiritales efficit atq₃ celeſtes.Quo-
tidie náq₃ ſi cõmode fieri potuiſſet rebus ſacris intererat.
Frequenter ieiunĳs corpus premebat.in deuote mentis ele-
uatione atq₃ orationibꝰ ſanctis aſſiduus fermeq₃ ꝯtinuus.
Quotánis deo maximo per delictoꝝ purgationẽ que ꝓ hu
mana ſunt fragilitate cõi ſorte contracta.ad ſacerdotis pe
des reconciliabat.Et qđ eſt animi eternis rebus dicati ſin-
gulis quibuſq₃.annis pro more chriſtiano ipſum dei noſtri
ſacratiſſimũ corpus abſumpſit. Non fuit etiá diſſimilis fuit
quũ ad hec vltima fata perueniſſet.eandẽ enim eucharistiá
reliquaq₃ noſtre fidei ſacra.paulo anteq̃ exceſſit e vita ſibi
ꝯferri popoſcit.Quibus munitus nos in hac miſeriaꝝ valle

⁊ tanto maloꝝ turbine relinquens ſuperos adijt. bene acte vite bonoꝝ laboꝝ imortalia vt puto ⁊ excelſa pꝛemia ſuſcepturus. Quis enim neget iuſtiſſimo cuiqꝫ ⁊ optimo viro nō patere expeditū iter ad celū: Quis vero. N. non ꝯtineri dicet inter iuſtiſſimos viros ⁊ optimos: De quo ſi hec a me pauca exili ſunt excuſſa ingenio. ſi dicta ieiune. ſi potius in faſcē cōplicata ꝙ̄ ſuū digeſta per oꝛdinē: mihi queſo parcite oꝛnatiſſimi viri. abſtulit a me ⁊ cogitandi copiā ⁊ dicēdi tēpoꝛis anguſtia. Que oīa igitur cū ita ſe habeant. nulla mihi ꝯſtat rō cur in eius diſceſſu nobis dolendū atqꝫ lachrymandū ſit. pꝛeſertim cuꝫ nature officio quo ⁊ nos breui in tēpoꝛe obnoxij ſumus: tam perbeate ſatiſfecerit.

¶ Pꝛologi cōes latini: pꝛo exoꝛdio ſermoniū ſolēniū.

SI in me aliquis eloquentie decoꝛ. aut quiuis verboꝝ cultus. ꝑſpicuuſqꝫ ingenij vigoꝛ ineſſet. viri oꝛnatiſſimi: ſermonē hunc meū exquiſitiſſimo oꝛationis ſplendoꝛe. aut faleratis: vt aiunt: verbis perficere tentarē. Sed qm̄ hec oīa mihi ꝓcul abeſſe cognoſco: iccirco materna que magis in pꝛomptu eſt lingua: ꝓnunciabimus. At ꝓ noſtre huius oꝛatiūcule initio. diui Pauli verba occurrunt mihi dicenda. Statum eſt hoibus ſemel moꝛi. Queſta medeſima ſniā ꝯfirma ⁊c. ꝓſeqre vulgariter.

¶ Alius pꝛologus ad idem.

ETſi mihi haudquaꝙ̄ difficile erat. viri ampliſſimi. apud vos latino ſmone verba facere: quū dei optimi munere aſſecutus ſim. vt id ampliter pꝛeſtare poſſim: atqꝫ ea in re libenter verſatus fuerim: quū tn̄ mente mea reuoluo plures fere ſemꝑ exiſtere in oī moꝛtaliū cetu. quibus latine lingue cognitio minime nota ſit: vt q̄ oꝛnato oꝛationis ſtilo refeꝛunt neutiꝙ̄ in-

telligant:putaui me opere pꝛeciū eē factuꝝ. ſi oꝛatione vulgari rem vobiſcū agerē. Uidebā enim foꝛe vt oēs docti pariter ⁊ indocti facilius appꝛehēderent ꝙ̄ a nobis cōmemoꝛarentur. Itaqꝫ in hoc oꝛationis noſtre pꝛincipio verba nobis diui Pauli dicenda occurrunt. Statutum eſt ⁊c̄.

¶ Alius Pꝛologus.

CUpiēti mihi. N. acerbiſſimū luctuoſiſſimūqꝫ meroꝛē: quē ex obitu. N. huiuſce noſtre vꝛbis pꝛefecti optimi ꝯcepiſtis aliqua ex parte leuare: duo quidē occurrunt ꝙ̄ nobis ſane nō moleſta eſſe nō poſſunt. Alteꝝ ꝙ ea me nō eſſe eruditione intelligo. qui eā poſſim vobis afferre ꝯſolationē. qua vnūquēqꝫ veſtrū maxime egere cognoſco. Alteꝝ ꝙ videam mihi tam paruū tēpoꝛis ſpaciū ad cogitādū eſſe datū: vt ⁊ expectationi veſtre ⁊ voluntati mee haudquaꝙ̄ ſatiſfacere poſſim. Tam multa enim pꝛeclara erant tāqꝫ magnifica. egregia laude extollenda. ꝙ̄ de hoīs vita pariter ⁊ moꝛibus dicenda erant: vt incredibili doloꝛe nō affici nō queam. eo me dicendi campo coartari. vt effuſis habenis vti vos foꝛtaſſe ⁊ cupiebatis ⁊ ego volebam vagari nō liceat. Accedit pꝛeterea hec. ꝙ tāta animi ꝑturbatione ꝯſternoꝛ: vt ego nō minus in tanto luctu cōſolandus ſim. ꝙ̄ vos quos ꝯſolaturus accedo. Itaqꝫ oꝛnatiſſimi magiſtratus: faciam vt potero operāqꝫ dabo. vt quibus in hac mea animi moleſtia remediȷ̄s vtoꝛ. his etiaꝫ vos ſi aptioꝛibus nō licuerit. vti mecū vna poſſitis. atqꝫ id lingua materna. vt oēs hic aſtantes facilius accipere poſſint que in medium allaturi ſumus. Molte ragione ſi poſſino addure ad noſtra conſolatione in queſto caſo: ma ſolo vna ne adduremo. Et pꝛima ⁊c̄.

QUam diu multūqꝫ mecum conſiderauerim Reuerendi patres voſqꝫ ciues am-

pliſſimi quanta ſit Sacerdotalis dignitas ꝛ preſtātia: quā
vt aliqua ex pte oratione ornarem⁹ in hūc tā celebrē locū
venimus: dubitaui vehementer me hodierno die eā dicendi
vim nō aſſecutū: qua poſſem vel minimā excellentie eius
partē attingere. Quis enim eſt qui neſciat dignitate pontifi
cia nihil oīo in terris eſſe excellentius: nihil ſublimius: nihil
deniq̄ deo ꝓpinquius. Rei magnitudinē tātā eſſe animad⸗
uerto vt ab hoc dicendi munere me ꝑfecto retraherem niſi
in mētē mihi veniſſet vos oēs ea eē animi bonitate vt qua⸗
liacūq̄ a me dicta fuerint ea bonā in partē acciperetis. Vi
debam enim quū in terris due ſint dignitates: altera eccle⸗
ſiaſtica: altera ſecularis: eccleſiaſticā tanto in honore atq̄
veneratione ab ipſo mundi fabricatore collocatā: vt eā ſuꝑ
oēs reges ꝛ principes terre ꝯſtituerit: vnde Hieremias ꝑmo
capite. Ego ꝯſtitui te ſuper gentes ꝛ ſuꝑ regna. Quid enim
dicemus. nō ne dignitas ſacerdotalis reges ꝯſecrat ꝛ facit:
oēs aūt reges ꝛ mundi principes vnū ſacerdotem facere
haud poſſunt. Honorauit eos deus in his bonis humanis q̄
tēporalia appellare ſolemus: q2 illa que ſibi reſeruauit deci⸗
mas ſcilicet: oblationes: teſtamēta: primitias: ſacerdotū eſſe
voluit ad ſuſtentationē vite: quo illi ſine labore: quū ceteris
mortalibus laborandū ſit: quietius deo ſeruirent in ſpiritu
libus. Nō poſſum excellentiſſimi auditores mirū i modū mo
res noſtri tēporis nō admirari: quū oēs fere ſine ignorantia
quadā ſiue petulantia ſacerdotes ipſos quos ipſe deus tan⸗
ta dignitate honeſtauit: nō modo in honore nō habeamus:
ſed vndiq̄ prorſus ꝯtēnamus atq̄ abiiciamus. Qd certe: ſi
ſacerdotū potentiā oēmq̄ dignitatē quā in eos deus cōtu⸗
lit ꝯſideraremꝰ intelligeremuſq̄: nō ita fieret. An nō ſcimus
ſacerdotibus eā poteſtatē datā eſſe a deo q̄ oēm mundi po
tentiā ſuperet. Triplicē aūt mondi ꝯſtat eſſe potentiā primā
demonū: Secūdā angelorū: tertiā Marie. Demonū aūt pri⸗
mā eſſe potentiā Job capite. 41. nos ſic docet. Nō eſt ſuꝑ
terrā poteſtas. q̄ cōparet: ꝛ qui factus eſt vt nullū timeret.
Omne ſublime videt. ipſe eſt rex ſuper vniuerſos filios ſu⸗
perbie. Clerū hanc potentiā ſuperat ſacerdos. Demon enim
claudit regnū celorū peccatoribus ꝑ peccatū: Sacerdos ve⸗

ro ſacramenta eccleſie miniſtrando clauſum celū aperit. Uñ Petro perſonā oium ſacerdotū referēti dictū fuit ſm Mathcū. Tibi dabo claues regni celoꝝ: Et itē ſecūdū eundem Amen dico vobis: queeūqꝫ alligaueritis ſuper terrā. erunt ligata ⁊ in celo: Et qđ demon illaqueat ſua iniquitate: ſacerdos abſoluit ſua bonitate.

Angeloꝝ poteſtatē ſummā eſſe nemo eſt q nō credat ſcribit enīꝫ Diuus Thomas vnū angelū totū voluere firmamentū: Et ſingulos angelos celos ſingulos ⁊ planetas: ſed tñ non tā cito ꝙ ſacerdos mouet regē celoꝝ de celo ad terrā q ſtatim ꝓlatis quinqꝫ verbis: hoc eſt enim corpus meū: aperiūtur celi ad ipſius vocē ⁊ chriſtus de celo deſcendit cū angeloꝝ caterua. Unde ⁊ Diuus Gregorius in libro dialogoꝝ. Quis fideliū dubiū habere poteſt in ipſa imolationis hoſtia ad ſacerdotis vocē celos aperiri in illo ieſu xp̄i miniſterio angeloꝝ choros adeſſe: ſumma ad ima ſociari.

Marie itē ſuperat potentiā: nā ꝙuis Uirgo ſuſceperit filiū dei in quo erat diuinitas ꝯiuncta humanitati tñ nō tā cito fecit ꝙ ſacerdos: quia vt ſcribit Lucas capite p̄mo fuerunt octo verba inter ipſaꝫ ⁊ angelū: Ecce ancilla dñi: fiat mihi ſm verbū tuū. Sacerdos aūt paucioribus verbis mouet verū corpus xp̄i de celo empyreo vſqꝫ ad terrā: hoc eſt qnqꝫ vt diximus his verbis. Hoc eſt enim corpus meū: Preterea virgo ipſa ſemel tantū recepit in ſe filiū dei: ſacerdos autēꝫ toties quoties ipſa verba profert.

Quanto aūt in honore Deus voluerit ſacerdotē eſſe attendite obſecro auditores optimi preceptū illud diuinū eccleſiaſtici: honora deū: ⁊ honorifica ſacerdotes. Attendite ⁊ illud in exodo. Dōs nō detrahes. i. ſacerdotibus īnqt gl: ſſa. Attendite ⁊ illud apud Eſaiā. Uos ſacerdotes dñi vocabimini miniſtri dei noſtri dicetur vobis. Et in pſ̄ ſcriptum eſt. nolite tangere chriſtos meos. Quid nōne ⁊ illud maxime ad honorem pertinet ſacerdotis. Ite ⁊ oſtendite vos ſacerdotibus in ſignum reuerentie.

An nō ⁊ illud maxime ad honorē eſt ſacerdotis ꝙ ſolus ſacerdos ꝯfeſſiones hoium audit: ⁊ a peccatis abſoluit: penitentiáqꝫ iniūgit. Unde Ioānes cap. 20. Accipite ſpūm ſan-

ctű:quoꝝ remiſeritis peccata remittunt eis ⁊ quoꝝ retinue ritis retenta ſunt. nec illud quidē minus eſt honorificũ qḋ deus dixit vt ſcribit Mattheus Uos eſtis lux mundi: ſicut enim mundus nihil eſſet ſine luce:ſic eccleſia ſine ſacerdotibus. Illud etiã maxime vt honorificētiſſimũ cõtēplabimur: quũ ipſe deus vt tradit Lucas cap. x. dixit. Qui vos audit me audit. Et qui vos ſpernit me ſpernit. qbus verbis planiſſime docuit chriſtus deus noſter ſacerdotibus nõ minus parendũ eſſe ꝙ ipſimet:quũ precipiũt Ieiunia:feſtoꝝ celebrationes:⁊ id genus opera ſalutifera. Unde cõminat̃ dñs inobedientibus ⁊ rebellib⁹,ſic in Deuteronomio. Qui ſuperbierit nolens obedire ſacerdotis iperio morte moriat̃. Unde nobis exēplo ſunt Dathan' Abiron ⁊ chore qui rebelles fuerunt Moſi ⁊ Aron: ⁊ ideo terra ſe aperuit ⁊ viuos eos abſorbuit. Que oĩa apertiſſime declarãt ſacerdotes ſupra oēs mortales ſingulari veneratione eſſe habendos. Neqȝ enim exiſtimandũ eſt ab illo ſyncera fide coli deum qui ſacerdotē eius neglexerit. Sacerdotes igit̃ colēdos eſſe nõ ſolũ diuina eadēqȝ chriſtiana precepta tradiderunt: ſȝ ⁊ ethnicoꝝ religio ſenſit. vnde eſt illud apud Papiniũ. Qui bona fide colit deos amat ⁊ ſacerdotes:quo dicto innuit ſacerdotes poſt deũ tanꝙ eius miniſtros precipuo cultu venerandos. Sũma igit̃ cura ſtudio ⁊ ſolertia optimi auditores vnicuiqȝ noſtrũ laborandum eſt vt tanꝙ mandatoꝝ diuinoꝝ optimi cuſtodes ſacerdotes ipſos honoremus venneremur ⁊ colamus. tanꝙ qui ratione non hoium ſed myſterioꝝ rationem habeamus. Nõ poſſuȝ igit̃ Ioãnes tibi mirabiliter nõ gratulari ſacerdos nouelle qui dñi noſtri ieſu xpi meritis ⁊ clementia eo perueniſti vt hodie eum e celo in terrã deuocare tibi licuerit. ⁊ quoties in poſteꝝ volueris tibi liceat. qḋ quidē munus quo nullũ vſꝗ poteſt eē maius. ita tibi. vt qḋ putamus te optime ſcire. moneamus adminiſtrãdũ eſt: vt ſemper memineris te toties mortaliter peccare:quoties cũ peccato mortali ad quel bet ſacramēta eccleſie celebranda acceſſeris. Quicũqȝ enim ſacerdos nõ vere penitens ⁊ ꝯtritus Baptiȝat:vel abſoluit ꝯfitens:vel predicat:aut miſſam matrimoniale celebrat:aut ſacramentuȝ euchariſtie:aut extre

me vnctionis p̄bet:vel mortuos ſepelit: aut mulieres poſt partum introducit: vel aque vel ſali in die dñico benedicit:aut populū aqua aſpergit:vel candelis in feſto purificationis Marie: aut ramis in die palmaꝝ: vel igni vel cereo vel baptiſmo in vigilia paſchatis vel penthecoſtes benedicit:vel qđ oium maximū eſt celebrat miſſam:vel ſacramētū euchariſtie ↄſecrat:atqȝ ſumit in oibus his necnō in aliis actib⁹ q ſacris ordinib⁹ ſunt āncxi ſemꝑ mortalr̄ peccat. Quare Reuerēde pater qm̄ tam ſublime tanqȝ glorioſuȝ munus tibi conceſſum eſt vt xp̄i miniſter effectus ſis:illud ſummo ſtudio cuſtodiēdū eſt vt in ſūma ⁊ ai ⁊ corporis puritate viuas:vt vere angelus dei:qm̄ ſacerdos āgelo cōparat: dici queas. Vobis aūt vniuerſis Reuerēdi patres imortales gratias agimus: qui hodierno die nō ſine ſūma amoris ſignificatione nō tam ſacratiſſimū huiuſce miſſe celebrate myſteriū dignati eſtis(qđ oino Joāni ſacerdoti fuit iucundiſſimū)q̄ꝫ ꝙ in opere tā ſublimi tāqȝ diuino ei miniſtrādo aſtitiſtis tāta ⁊ charitate ⁊ beniuolentie ſignificatiōe vt hoc die nihil vnq̄ꝫ duxerit ſibi felicius. Veſter enim cōſpectus ⁊ ↄceſſus iſte reficit ⁊ recreat nō modo ipſum ſacerdotē. Jo. ſed ⁊ cognatos ⁊ affines eius. Vident enim ⁊ p̄ſentia oium veſtra qui tū exquiſita doctrina ſingulariqȝ modeſtia tū oi genere laudū cumulati eſtis nō paꝝ ornamenti ⁊ glorie ſibi acceſſiſſe. Jtaqȝ Sacerdos Jo. cognatiqȝ oēs ⁊ affines id vobis oibus affirmant tantam humanitatem. tantūqȝ beneficiū veſtrū memoria cōplexuros ſempiterna: Jd a vobis vniuerſis ſummo ſtudio petentes vt opera ſua vobis vti libeat qbuſcūqȝ rebus aut adiumento aut ornamento eē poterunt: Studiū ſuū nulla in re vnq̄ꝫ deſideraturos. Verū ſi forte hodie nō tam honorifice ab eis excepti fuiſtis q̄ꝫ dignitas oium veſtra poſtulat. Veſtrū eſt q oium eſtis humaniſſimi nō rem ſed voluntatē amplecti:que oium epulaꝝ precipuū eſt condimentū. Vos autem omnes. D. noſtri ieſu xp̄i clementia incolumes conſeruet ac tueatur. Dixi.

¶ Alie gratiaꝝ actiones.

Incredibilis qdem eſt vo
luptas Reuerẽdi patres: quã aio capio quũ intueoꝛ
⁊ ꝯtẽploꝛ totũ hunc locũ hodierna die tam ꝓbis tãqꝫ oꝛna
tis viris. quaſi magnis luminaribus eẽ refertũ. Veſter enim
ꝯſpectus ⁊ ꝯſeſſus iſte reficit ⁊ recreat nõ modo mẽtẽ meã
ſed ⁊ patrui mei: cuius cũ dignati eſtis nõ minus rei diui
ne myſteriũ q̃ꝫ ꝯuiuiũ ipſum preſentia veſtra decoꝛare. Sed
quũ vos tã humane tãqꝫ beniuole oia feceritis: ſtatuimus
neminẽ eſſe veſtrũ: cui aſtricti nõ ſimus memoꝛia beneficiũ
ſempiterna. Itaqꝫ imoꝛtales vobis vniuerſis grãs agim⁹: q
humiles caſas noſtras ſubire nõ abnuiſtis. Vbi ſi foꝛte nõ
eo reꝝ apparatu excepti fueritis: quẽ dignitas oium veſtra
poſtulat. veſtrũ erit qui oium eſtis humaniſſimi nõ rem ſed
voluntatẽ magnifacere. Atqꝫ ſuper oia vultus acceſſere bo
ni. Vos aũt oẽs dñi noſtri ieſu chꝛiſti clementia incolumes
ſeruet ac tueat̃. Noſqꝫ mutuo diligatis atqꝫ ametis rogam⁹.

¶ Oꝛatiuncula quedã congratulatoꝛia in aduentu anti
ſtitis vel alterius magiſtratus.

Que iampꝛidem Re
uerendiſſime pater audiuimus de tua pari
ter integritate ⁊ iuſticia. quaꝝ vtraqꝫ virtu
tũ hois vitã maxime illuſtrari ꝯſueuit. tam
grata tãqꝫ iucũda cum oibus ⁊ ciuibus no
ſtratibus ⁊ ſacerdotibus. tum mihi ipſi ipꝛimis fuerunt: vt
nihil magis in dies optauerim. q̃ꝫ vt aliqñ te ⁊ viderem ⁊
alloqui poſſem. Nihil enim mihi ãtiquius quidẽ eſt: q̃ꝫ coꝝ
mihi amoꝛẽ ⁊ beniuolentiã ꝯciliare. quoꝝ vitã in illuſtri ⁊
excelſo loco poſitã eſſe videã. Es enim tu is qui inſignem
quãdã doctrinã ſingularẽqꝫ modeſtiã pre te fers. Es tu is
quem innumera virtutũ cohoꝛte ſtipatũ oẽs admirantur
⁊ colunt. Es tu is q ſuauiſſimis qbuſdã pietatis velis: vni

uerſos ſacerdotes tuos ꝓtegis ac foues. Nullus enim eſt: q
te ob egregiá moꝝ tuoꝝ ſanctitatē nō plurimū amet. obſer
uet. ac ueneret. Perſuadēt ſibi ipſis oēs Reuerēdiſſime pa-
ter te eum paſtorē fore: cuius cuſtodia ac tutela vnuſquiſq;
in tranquillitatis portu ꝯquieſcat. Habuimus ſane ſuperio-
rē paſtorē noſtrū Reuerendiſſimū v; dñm ⁊c. qui tanta pru-
dentia. iuſtitia. ⁊ pietate ſe geſſit. tantaq; cura ⁊ diligentia
rēp. eccleſiā rexit atq; adminiſtrauit: vt nullius inops eſſet
laudis. Illū oēs miris laudibus efferunt: illū etiā mortuum
ſumma pietate ⁊ beniuolētia proſequunt. Illū vnū amant
optant: ⁊ vt celeſti ſede ꝯquieſcat orant ⁊ precantur. Et cur
hec tātis expetunt votis? Qꝛ. ſ. vir bonus ⁊ iuſtus fuit: cu-
ius benignitas oībus ſemper patuit ⁊ beneficētia. Te autē
accepimus pater optime. que; tū permultis natura muneri-
bus eiſdēq; preclaris inſigniuit: tum auxit induſtria. ⁊ ꝯſilij
tui rō optima: ita ad nos veniſſe vt in aīo nihil tibi vehemē-
tius inſederit: q̄ vt bonitate ⁊ omni preclaro virtutis genere
oēs precellere cognoſcare. Nec dubiū cuiq;(crede mihi) eſt:
quin ſi diligēti ſtudio ac veluti arte quadā aī tui inſtitutū
ad eū cumulū pduxeris quo oēs rōnis tue inclinationes
tēdūt. is ſis futurus qualē forte aut nullū aut raꝝ pſulem
agnouimus. Facit enim preclara tui ingenij excellentia ⁊
vis: vt in te ſolo oēm nobis ſpem reponendā cogitemus. Te
vnicū ſacerdotū preſidium firmiſſimū habemus: te vnicum
patronum. protectorem defenſorēq; eccleſie. N. accepimus.
Opinionē noſtram(vt es bonus) nunq̄ falles. Quare Re-
uerendiſſime pater non poſſum aduentui tuo nō gratulari.
Id enim conſecuti nunc tandē ſumus. quod ſemper optaui-
mus: vt virū qui ⁊ litteris ⁊ omni nature dote valeret ha-
beremus. Letari etiam non poſſum nō maxime te incolumē
veniſſe: cuius ſalutem vt tibi deus perpetuam elargiat oro
obteſtorq;. Id aūt a te petiero vt preſbyteri. N. tui ſtudioſiſ-
ſimi ſemper memineris: eūq; iñ benignitatis ac beneficen-
tie tue gremio collocees ac foueas. Te dñi noſtri ieſu chriſti
clementia incolumē ſeruet ac tueatur. Me autem tibi cō-
mendo. Uale.

¶ Sermo cōmunis nuptialis.

SEpe ac multum pa/
tres honorandi mecū reputaui. ex oībus cō
modis que innumera hominī deus ꝯtulit.
nihil in terris ſanctius. nihil ſalubrius. ni/
hil deniq; vtilius conſtituiſſe: q̄ ſacratiſſi/
mū matrimonij vinculū. Pax enim hoī ꝓceſſet in ſumma
opū affluentia viuere. ⁊ auri ⁊ argenti ingētes cumulos poſ
ſidere. ⁊ oīa arbitratu ſuo adminiſtrare: quam poſtea veluti
brutū aīal libidinoſam ⁊ turpiter vitā degeret. Naʒ niſi ab
maximo optimoq; deo matrimoniū inſtitutū eſſet (vt vobis
oībus credo ex diuinis monimentis patere) qs non videat
hoīem a beluis nō diſtare? Ea etenim in terris fierent: que
nō modo dictu ſʒ ⁊ auditu feda indicarenť. Cyniroꝝ nāq;
⁊ epycu ⁊oꝝ ſecte maiorē vtriuſq; ſexus partē ſecum trahe/
rent. Deu ; igiť cuius ꝓuidentia falli haudquaq̄ pōt. fragi
litatis hūane ſolertiſſimus cognitor. viꝝ cū muliere ſaluber/
rimo cōnubij vinculo ꝯiungi voluit: vt adulteria ⁊ fornica/
tiones tollerenť. ⁊ legittima honeſtatis obſeruatione liberi
ꝓcrearenť. Qđ quidē inſtitutū cū a chriſtianis rite coletur:
cetere nationes fidei nr̄e inimice a nobis in hoc (ſed nō re
cte) aliquos mores accepere. Nam lex noſtra vni tm̄ preci/
pit vxori adhereamus: illi vero ſenis ⁊ denis ⁊ quotquot pa
ſcere poſſint ꝯiunguntť. Que quidē vita ab hircis ⁊ ceteris
pecudibus diſſimilis haudquaq̄ eſt. Cū ergo matrimoniuʒ
nihil aliud ſit. q̄ viri ⁊ mulieris ꝑpetua ꝯiūctio: quis nō intel
ligat ex eo innumerabilia cōmoda ꝓuenire? Matrimoniuʒ
enim familiā familie ꝯciliat. Matrimoniū inimicitias vete/
res tollit. Matrimoniū diſſenſiones acerrimas ſedat. Ma/
trimoniū flagrantiſſima odia extinguit. Hinc ſcimus affini/
tates. hinc cognationes. hinc oīa deniq; bona que ad bene
beateq; viuendū ſunt neceſſaria: ꝓficiſci. Sed qđ ego hec
ꝯſecter? Tā multa eniʒ de matrimonij laudibus dici merito
poſſent: vt ſi cūcta oratione cōplecti vellē: hic ꝓfecto dies
ad dicendū ſatis nō foret. Ne igiť veſtras longo orationis

ambitu aures defatigem:iam iam dicendi finē faciam. Da-
būtqꝫ mihi veniā Sponſus ac Sponſa ſi de vtriuſqꝫ p̄recla
riſſimo genere ac virtutibus nihil attigero:quū oīa q̄ in eoꝝ
laudē ampliſſime cōmemorari poſſent.oibus vobis ita nota
ac perſpicua ſint:vt oīs mihi ad dicendū labor p̄reptus ſit.
Superuacaneū enim eſt illud velle verbis repetere quod re
oībus ipſa luce clarius eſt. Illud tñ(vt rem breuibus expe-
diam)dixero:Sponſum ⁊ Sponſam debita laude fraudan
dos nō eſſe:qui diuinū illud preceptū mente ſua penſitātes
Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā.ſtatuerūt hoc ſa-
cratiſſimo matrimonij vinculo ſeſe copulare. Quo nihil ma-
tius nihilue laudabilius ciuili hac in vita verſari volētibus
cenſetur. Qd̄ qdēꝫ matrimoniū vt felix fauſtūqꝫ ſit ops ipſe
deus ſua clementia efficiat. Dixi.

¶ Alius ſermo cōmunis:de eodem.

Eſi mihi iure letan-
dum eſt.N.ꝙ ea mihi dicendi materia ſit
oblata.qua nihil oio ciuili in vita verſan
ti pōt eſſe neqꝫ iucūdius neqꝫ cōueniētius:
nō poſſum tñ nō paulū cōmoueri.quū intel
ligo eā dicendi copiā minime aſſecutū:qua ⁊ veſtre de me
expectationi.⁊ egregie mee in vos voluntati morē gerere poſ
ſim. Nō enim me fugit:hunc in locū nihil ſane niſi elabora-
tū induſtria.excultū ingenio.afferri oportere. De matrimo-
nij nāqꝫ bono:q̄ꝫ breuiſſime potero dicendū eſt. Eſt itaqꝫ
matrimoniuꝫ. vt ab eius definitione ordiamur(qd̄ eſt Cice-
ronis noſtri p̄ceptū)viri ac mulieris indiuidua ꝯiunctio.le-
gitime prolis cā reperta.vtqꝫ obſcenas ac turpes volupta-
tes euitemus.⁊ caſto honeſtoqꝫ amori indulgeamus. Qd̄ q-
dē ſacramentū.quāti ſit a cūctis faciundū:nemo eſt qui nō
intelligat.vel ex hoc vnō.ꝙ ab deo optimo in illo delitiarū
loco firma ac ꝯſtanti lege ſancitū eſt. Cuius tanta maieſtas
ē.dignitas.atqꝫ amplitudo:vt merito ceteris humanis cō-
modis anteferri debeat.vt nihil eo iucūdius.nihilqꝫ p̄ſta

bilius poſſit inueniri. Quid naq̄ȝ ſuauius: q̄ȝ vnanimē ſecū
habere ꝯſortē: q̄ ⁊ in ꝓſperis tibi gratulet: ⁊ rurſus in ad-
uerſis mereat pariter ⁊ triſtet: Quid inq̄ȝ matrimonio ama
bilius: cū ex eo vera ac cognita naſcatur ꝓles: ⁊ alteꝝ ſeſe
q̄ſq̄ȝ progeneret. ꝯcernat: ⁊ tādē heredē inſtituat: Illud vr-
bes amplificat. regna ꝓtendit. oppida. rura. vicos ac domos
ita extollit: vt crebro vna ex familia plurime ac ferme innu-
mere proficiſcant. Illud veram gignit pacem. Conſpicimus
etenim reges. principes. heroes: quū truculentiſſimis inter
ſe diſſidiſſent ſimultatibus. matrimonio intercedente. quietē
ac ſtabilē ꝯcordiā tenuiſſe. Romani ac Sabini nobis exē-
plo eſſe poſſunt: q̄ ex infenſiſſimis in ſe hoſtibus. beniuoli ac
amiciſſimi ꝯnubio ſunt effecti. Hoc vnū ⁊ priſci illi atq̄ȝ ſan
ctiſſimi patres noſtri ſumma cū obſeruantia coluere. Pluri-
ma de eo dicere poſſem: niſi me tēporis caritas coartaret.
Quare nō poſſum non feliciſſimū fauſtiſſimūq̄ȝ exiſtimare
hoc cōnubium: preſertim ſi Sponſi ac Sponſe preclaras fa-
milias longa ab origine ductas. ſi antiquas opes. ſi elegan
tem vtriuſq̄ȝ formam. ſi integerrimos deniq̄ȝ atq̄ȝ ſanctiſ-
ſimos amborum mores. cōmemorando recenſere voluerī-
mus: q̄ oia muto ac ſilenti ore pertranſeo. ne longo oratiōis
ambitu vos defatigem. ⁊ ego minime ſim ignarus. oia vo-
bis eſſe q̄ȝ exploratiſſima. His igit̄ finem imponā: ⁊ ad cete-
ras eius partes vulgari lingua deueniam.

¶ Ex primo officioꝝ. M. T. Ci.

Eſt oratoris proprium: apte. diſtincte. ⁊ or-
nate dicere.

Omnis que a ratione ſuſcipit̄ de aliqua re inſtitutio dȝ a
diffinitione ꝓficiſci: vt intelligatur id de quo diſputat̄.
Principio: generi animantiū omni eſt a natura tributū vt
ſe vitā corpuſq̄ȝ tueatur. declinetq̄ȝ ea q̄ nocitura videā-
tur: oiaq̄ȝ q̄ ſint ad viuendū neceſſaria inquirat ⁊ paret: vt
paſtū. vt latibula. vt alia gn̄is eiuſdē. Cōmune āt aīantiū
oium eſt ꝯiūctionis appetitus ꝓcreandi cā: ⁊ cura quedā
coꝝ que procreata ſunt.

Omni hoi ineſt rer inquiſitio atq₃ inueſtigatio huicq₃ rei ẽ
adiuncta appetitio quedã principatus: vt nemini parere
aius bene informatus a natura velit: niſi precipienti aut
docenti. aut vtili et eã iuſte ꝛ legitime imperanti.

Oẽs enim trahimur ꝛ ducimur ad cognitionis ꝛ ſciẽtie cu-
piditatẽ: in qua excellere pulchꝛũ putamus. Labi aũt. erra-
re. neſcire. decipi: ꝛ malũ ꝛ turpe ducimus. In hoc genere
naturali ꝛ honeſto. duo vitia vitanda ſunt. Unu₃ ne inco-
gnita pro cognitis habeamus. hiſq₃ temere aſſentiamus. Al
ter eſt: ꝙ qdã nimis magnũ ſtudiũ multãq₃ operã in res
obſcuras atq₃ difficiles ꝯferũt. eaſdẽq₃ nõ neceſſarias.

Uirtutis enim laus oīs: in actione Conſiſtit.

Oīs enim cogitatio motuſq₃ aĩ: aut in ꝯſilijs capiendis de
rebus honeſtis ꝛ pertinentibus ad bene beateq₃ viuendu₃:
aut in ſtudijs ſcientie cognitioniſq₃ verſabiť.

Juſtitie primũ munus eſt: ne cui quis noceat niſi laceſſitus
iniuria: deinde vt cõibus pro cõibus vtať priuatis vt ſuis.

Preclare ſcriptũ eſt a Platone: nõ ſolũ nobis nati ſumus.
ortuſq₃ noſtri partem patria vendicat. partem amici: atq₃
vt placet ſtoicis que in terris gignunť ad vſum hominũ
oīa creari. hoīes aũt hoīum cã eſſe generatos: vt ipſi inter
ſe alij alijs ꝓdeſſe poſſent. In hoc naturã debemus duce₃
ſequi. cões vtilitates in mediũ afferre. mutatione officioꝝ.
dando accipiendoq₃. tũ artibus. tũ opera. tũ facultatibꝰ de
uincere hoīum inter hoīes ſocietatem.

Deſerunt ꝗ vite ſocietatẽ qui nihil ꝯferunt in eã ſtudij. ni-
hil opere. nihil facultatũ.

Sunt multi cupidi ſplendoris ꝛ glorie qui eripiunt ab alijs
qđ alijs largianť. hiq₃ arbitranť ſe beneficos in ſuos ami-
cos fieri. ſi locupletent eos quacũq₃ rõne. Id aũt tm̃ abeſt
ab officio: vt nihil magis officio poſſit eſſe ꝯtrariũ. Uiden
dũ eſt igiť: vt ea liberalitate vtamur ꝙ proſit amicis: nemi-
ni noceat. Nihil eſt enim liberale: qđ nõ idẽ iuſtũ ſit.

Summũ ius: ſumma iniuria eſt.

Sunt quedã officia ꝛ aduerſus eos ſeruanda: a qbus iniu
riã acceperis. Eſt enim vlciſcendi ꝛ puniẽdi modus. Atq₃
haud ſcio an ſatis eum qui laceſſierit iniurie ſue penite-

te:vt ⁊ ipſe nequid tale faciat poſthac:etiã ceteri ſint ad
iniuriã tardioꝛes. Quare ſuſcipienda ſunt bella ob eã cau
ſam:vt ſine iniuria in pace viuatur.
Mea quidẽ ſententia:paci que nihil habitura ſit inſidiaꝝ:
ſemper eſt conſulendũ.
Facit mentionẽ de Regulo eiuſqꝫ fide.
Memineris etiã aduerſus infimos iuſtitiã eſſe ſeruandã.
Totius iniuſtitie nulla capitalioꝛ ꝙ coꝝ:qui qũ maxime
fallunt.id agunt vt boni viri eſſe videantur.
Nullũ officiũ referenda gratia magis neceſſariũ eſt.
Quanto ſuperioꝛes ſumus:tanto nos geramus ſubmiſſius.
Grecoꝝ pꝛouerbiũ eſt. Amicoꝝ oia cõmunia.
Quicquid ſine detrimẽto accõmodari põt.id tribuat̃ cuiqꝫ
vel ignoto.
De beniuolentia quã hꝫ quiſqꝫ erga nos pꝛimũ illud eſt in
officio:vt ei plurimũ tribuamus:a quo plurimũ diligimur.
Omnium nãqꝫ ſocietatũ nulla pꝛeſtantioꝛ eſt nulla firmioꝛ:ꝙ
cũ viri boni moꝛibus ſiles ſunt familiaritate ꝯiũcti. Et ꝙꝙ
ois virtus nos ad ſe alliciat.faciatqꝫ vt eos diligamus in
quibus ipſa ineſſe videt̃:tñ iuſtitia ⁊ liberalitas id maxi-
me efficit. Nihil enim amabilius eſt nec copulatius:ꝙ mo-
rũ ſimilitudo bonoꝝ.
Unicuiqꝫ noſtrũ cari ſunt parentes.liberi.ꝓpinqui.familia-
res.totaqꝫ domus:ſed oẽs hoium charitates patria vna
cõplexa eſt:pꝛo qua:quis bonus dubitet moꝛtẽ oppetere.
ſi ei ſit pꝛofuturus:
Ea eſt iocũdiſſima amicitia:quã ſimilitudo moꝝ ꝯiugauit.
Nihil honeſtũ eſſe poteſt:qđ iuſtitia vacat.
Pecunie fugienda eſt cupiditas.nihil enim tã ãguſti animi
tãqꝫ parui ꝙ amare diuitias. Nihil honeſtius nec magnifi
centius ꝙ pecuniã ꝯtẽnere ſi nõ habeas:ſi habeas ad be
neficentiã liberalitatẽqꝫ conferre.
Cauenda eſt cupiditas gloꝛie vt ſupꝛa dixi.eripit enim liber-
tatẽ:pꝛo qua magnanimis viris ois dꝫ eſſe ꝯtentio. Nec nõ
ĩperia expetenda ac potius nõ accipiẽda interdũ.aut de-
ponenda nõnunꝙ.
In oibus aũt negocijs:pꝛiuſꝙ aggrediare:adhibẽda ẽ pꝛe-

paratio diligens.

Cedant arma toge concedat laurea lingue.

Parui ſunt arma foris.niſi ſit conſilium domi.

Ois aũt ⁊ aiaduerſio ⁊ caſtigatio ꝯtumelia vacare dꝫ:neqꝫ ad eius ꝗ penitet aliquẽ aut ꝟbis caſtigat.ſꝫ ad reip.vtili tatẽ referri.Cauendũ eſt etiã ne maioꝛ pena ꝙ̃ culpa ſit.⁊ ne hiis de cauſis alij plectantur: alij ne appellentur qui dẽ.Pꝛohibenda aũt maxime eſt ira in puniendo. Nunꝙ̃ enim iratus qui accedit ad penã mediocritatẽ illã ſerua bit que eſt inter nimium ⁊ parũ.

Nam negligere quid de ſeſe quiſqꝫ ſentiat:nõ modo arro gantis eſt.ſed etiã oĩno diſſoluti.

Optima hereditas a patribus traditur liberis.oĩqꝫ patri monio pꝛeſtãtioꝛ gloria ꝟtutis rerũqꝫ geſtaꝝ.cui dedecoꝛi eſſe.nephas ⁊ vitiũ iudicandũ eſt.

Pꝛomptioꝛes nãqꝫ debemus eſſe ad noſtra pericula ꝙ̃ ad cõia:dimicareqꝫ paratius de honoꝛe ⁊ gloꝛia ꝙ̃ de ceteris cõmodis.

Oino qui reip.ꝓfuturi ſunt.duo Platonis pꝛecepta teneãt. Unũ vt vtilitatẽ ciuiũ ſic tueantur.vt ꝗcꝗ̃qꝫ agũt ad eaꝫ referant obliti cõmodoꝝ ſuoꝝ.Alteꝝ vt totũ coꝛpus reip. curẽt:ne dũ partẽ aliquã tueanꝛ reliquas deſerãt.Qui aũt parti ciuiũ ꝯſulunt partẽ negligunt rẽ pniciosiſſimã in Ci uitatẽ inducunt.ſeditionẽ atqꝫ diſcoꝛdiã.

Nihil magno ⁊ ꝓclaro viro digniꝰ placabilitate ⁊ clemẽtia.

Ois actio vacare dꝫ temeritate ⁊ negligẽtia:nec vero agere quicꝙ̃ cuius nõ poſſit ꝓbabilẽ cãm reddi.Hec eſt fere de ſcriptio officij.

Neqꝫ enim ita generati a natura ſumus.vt ad ludũ ⁊ ad iocũ facti eſſe videamur:ſed ad ſeueritatem potius ⁊ ad quedã ſtudia grauioꝛa atqꝫ maioꝛa.Ludo autẽ ⁊ ioco vti ꝗdẽ lꝫ:ſed ſicut ſomno ⁊ ceteris q̃etibus: tum quũ graui bus ſeueriſqꝫ rebus ſatiſfecerimus.

In ꝓloquente vox clara ac ſuauis eſſe dꝫ. Utrũqꝫ aũt oio a natura petendũ eſt.Uoꝝ alteꝝ exercitatio:alteꝝ imita tio pꝛeſſe loquentiũ ⁊ leniter.Maxime autẽ curandum:vt eos qbꝰcũ ſmonẽ ꝯferamus:⁊ vereri ⁊ diligere videamur.

Id enim maxime quéq3 decet:q8 eſt ſuū cuiuſq3 maxime. Suū igiẗ quiſq3 noſcat ingeniū.acréq3 ſe ⁊ vitioꝝ ⁊ bonoꝝ ſuoꝝ iudicem prebeat.

Eſt igiẗ adoleſcentis maiores natu intueri.et hiſq3 deligere optimos ⁊ ꝓbatiſſimos quoꝝ conſilio atq3 auctē nitatur. In cūtis enim etatis inſcitia ſenū ꝯſtituēda ⁊ regēda ſcia eſt. Maxime autē hec etas a libidinibus arcenda ē exercendaq3 oī labore patiētiaq3 animi ⁊ corporis:vt eoꝝ ⁊ in bellicis ⁊ in ciuilibus officijs vigeat induſtria. Atq3 etiā3 cū relaxare aīos ⁊ dare ſe iocunditati volēt:caueant intēperantiā:meminerint verecūdie: q8 erit facilius ſi in eiuſmodi quoq3 rebus maiores natu velint intereſſe.

Senibus labores corporis ſunt minuendi:exercitationes aūt etiā augende videnẗ. Danda vero opa vt ⁊ amicos.⁊ iuuētutē ⁊ maxime remp.ꝯſilio ⁊ prudētia q̄plurimū adiuuēt.

Nihil autē magis cauendu3 eſt ſenectuti:q̄ ne lāguori deſidieq3 ſe dedat. Luxuria vero cu3 oī etati ſit turpis:tū ſenectuti fediſſima eſt.

Peregrini ⁊ incole officiu3 ſit.nihil preter ſuu3 negociū agere.nihil de alieno inquirere.minimeq3 in rep.aliena curioſum eſſe.

Forme dignitas coloris bonitate tuenda ē.colorq3 exercitationibus corporis. Adhibēda preterea mūdicia ē nō odioſa nec exqſita nimis:tantūq3 fugiat agreſtem ⁊ inhumanā negligentiā. Eadē rō ē habenda veſtitus: in quo ſicut in pleriſq3 rebus mediocritas optima ē. Cauendu3 ē ne aut tarditatibus vtamur in greſſu mollioribus:vt pompaꝝ ferculis ſiles eſſe videamur. Aut ne in feſtinationibus ſuſcipiamus nimias celeritates:q̄ qu3 fiunt anhelitus mouentur.vultus mutantur.ora torquentur. Ex quibus magna ſignificatio ſit:non adeſſe conſtantiā.

Ornanda eſt enim dignitas domo:at nō ex domo tota dignitas q̄renda.nec domo dn̄s. ſed dn̄o domus honeſtāda ē. Odioſu3 eni3 ē quū a ꝑtereūtib9 dī. O domus ātiqua:q̄ diſpari dn̄o dn̄aris:q8 qdē his tpibus in multis l3 itueri.

Turpe eſt valdeq3 vitioſum in re ſeuera:ꝯuiuio dignu3 aūt delicatu3 aliquē inferre ſermonē.

Deforme etiā eſt de ſeipſo predicare falſa preſertim: ⁊ cum irriſione audientiū imitari militē glorioſum.
Fit enim neſcio quomō: vt magis in alijs cernamus: ꝙ in nobiſmetipſis: ſiquid delinquitur.

In Scdo libro.

Male ſe res. hꝫ: quū qđ virtute effici dꝫ id tentaꝛ pecunia.
Rex autē oīum: nec aptius ē quicꝙ ad opes tuendas ac tenendas ꝙ diligi: nec alienius ꝙ timeri. Preclare enim ait Ennius quē metuūt oderūt. quē qſqꝫ odit periſſe cupit.
Contēnunē hi q nec ſibi nec alteri proſunt: in qbus nullus labor. nulla induſtria. nulla cura ē. Admiratione quadā afficiuntur hi qui anteire ceteros virtute putantur.
Nemo iuſtus eſſe pōt: q mortē. qui dolorē. q exiliū. q egeſtatē timet: aut q ea q̄ his ſunt ꝯtraria equitati anteponit.
Qui adipiſci verā gloriā volet: iuſtitie fungaꝛ officijs. Judicis eſt ſemp in cauſis verū ſeq: patroni nōnunꝙ veriſile.
Talis quiſqꝫ ſit: qualis haberi velit.
Eſt enim vt mihi videtur valde decorū: patere domos hominū illuſtrium hoſpitibus.
Ficta oīa celeriter tanꝙ floſculi decidunt: nec ſimulatum quicꝙ pōt eſſe diuturnum.
Benefacta male locata: malefacta arbitror. Ennū v̄ba.
Eſt enim non modo liberale. paulū nōnunꝙ de iure ſuo cedere: ſed interdum etiā fructuoſum.
Melius apud bonos: ꝙ apud fortunatos beneficiū collocari puto.
Fundamentū ē perpetue cōmendationis ⁊ fame iuſtitia: ſine qua nihil pōt eſſe laudabile.
Nullū vitiū eſt tetrius ꝙ auaritia preſertim in principibus ⁊ remp. gubernantibus.
Valitudo ſuſtentatur notitia ſui corporis ⁊ obſeruatione earum rerum: que res aut prodeſſe ſoleant: aut obeſſe. ⁊ continentia in victum. omniqꝫ cultu corporis tuendi cauſa pretermittendis voluptatibus.

In Tertio libro.

Illud natura nō patitur: vt aliorum ſpolijs facultates noſtras. copias. opeſq; augeamus.

Refert ibi Amicitiā grandē Damonis ⁊ Phitie ⁊c.

Tollendū eſt ex rebus ↄtrahendis oē mendaciū: nō licitatorē venditor. nec qui ↄtra liceatur emptor apponet: vterq; ſ ad loquendū venerit. nō pluſꝙ ſemel loquatur.

In libro de Senectute. ad Atticum.

Pares cum paribus veteri ꝓuerbio facillime ↄgregant.

Pōt exercitatio ⁊ tēperantia: etiā ſenectuti ↄſeruare aliqd priſtini roboris.

Ut enim adoleſcentes in quo ſenile aliquid ſit: ſic ſenē in quo eſt aliquid adoleſcentis probo.

Pythagoreo more exercende memorie gratia: quid quoq; die dixerim. audierim. egerim. cōmemoro veſperi. Hec ſunt exercitationes ingenij.

O preclarū munus ſenectutis: ſiquidē id aufert a nobis qđ eſt etiā in adoleſcentia vitioſiſſimū voluptatē. Cum enim hoī ſiue natura ſiue deus quis nihil mēte preſtabilius dediſſet. huic diuino muneri ac dono nihil tā eſſe inimicū ꝙ voluptatē. Impedit enim ↄſiliū voluptas rationi inimica ac mētis ꝑſtringit oculos. nec hʒ vllū cū virtute cōmerciū.

Facit mentionē de curio: cui quuʒ Samnites attuliſſent pondus auri: repudiati ſunt.

Mens ⁊ rō ⁊ ↄſiliū in ſenibus eſt: qui ſi nulli fuiſſent. nulle oīno ciuitates fuiſſent.

Mihi ne diuturnū quidē quicꝙ videt: in quo eſt aliquid extremū. Cum enim id aduenit: tū illud qđ preterijt effluxit. Tm̄ enim remanet qđ virtute ⁊ recte factis cōſecutus ſis. Hore quidē cedunt ⁊ dies ⁊ menſes ⁊ anni: nec preteritū tēpus vnꝙ reuertit. nec qd ſequat ſciri pōt. Qđ cuiq; tēpus ad viuendū datur: eo dʒ eſſe ↄtentus. Breue enim tēpus ſatis eſt longū ad bene honeſteq; viuendū.

Uiuendi eſt finis optimus. cum integra mēte ceteriſq; ſenſi-

bus opus ipſa ſuū eadē q̄ augmētauit natura diſſoluit.
Rex omnium ſacietas vite facit ſacietatem.

In libro de Amicitia ad Atticum.

Nihil eſt tam nature aptū tāq̄ cōueniens ad res vel ſecundas vel aduerſas: amicitia. Sed hoc primū ſentio niſi in bonis amicitiam eſſe non poſſe.

Hec prima lex amicitie ſanciat̄ vt ab amicis honeſta petamus. ⁊ amicoꝝ cā honeſta tm̄ faciamus. nec expectemus q̄dē dum rogemur. ſtudiū ſemper adſit: cūctatio abſit.

Quā multa ſunt q̄ nr̄a cā nō faceremus: facimus cā amicoꝝ.

Odioſum ſane genus hoīum officia exprobrātiū: q̄ meminiſſe d3 is potius ī quē collata ſunt: nō cōmemorare q ꝓtulit.

Diſpares enī3 mores diſparia ſtudia ſequuntur. quoꝝ diſſimilitudo diſſociat amicitias.

Maledicta ⁊ ꝯtumelias in culpa ſit qui faciat: non is qui patitur iniuriam.

Natura nihil ſolitarium amat.

In prologo Paradoxoꝝ.

Nihil eſt tam incredibile q̄d nō dicendo fiat ꝓbabile. Nihil tam horridū tam incultum: q̄d non ſplendeſcat oratione ⁊ tanq̄ excolat̄.

Nihil ē aliud bn̄ beateq3 viuere: niſi honeſte ⁊ recte viuere.

Nec enī3 peccata reꝝ euētu: ſed vitijs hoīum metiēda ſunt.

Nō intelligunt hoīes: q̄ magnū vectigal ſit pſimonia.

Cicero in oratione pro. M. Marcello.

In armis. militū virtus. locoꝝ opportunitas. auxilia ſocioꝝ. claſſes. cōmeatus. multū iuuāt. Maximā vo partē q̄ſi ſuo iure fortuna ſibi vēdicat. ⁊ q̄cq̄d ꝓſpere geſtū eſt. id pene omne ducit ſuum.

Ibi.

Nunq̄ enim temeritas cum ſapientia cōmiſcetur. nec ad cōſilium caſus admittitur.

Ibi.

Nulla eſt enim tanta vis. tanta copia: q̄ non ferro ac viri-

bus debilitari frangiq; poſſit. Uer animum vincere. iracun-diá cohibere. victoriá tēperare. aduerſariū nobilitate. inge-nio. virtute preſtantē nō modo extollere iacentē ſed etiam amplificare eius priſtiná dignitatem. Hec qui faciat: non ego cum ſummis ⁊c.

Ibi.

Iracundia inimica conſilio.

Incertus exitus eſt ⁊ anceps fortuna belli.

Uictoria que natura inſolens ⁊ ſuperba eſt.

Nihil eſt aūt opere aut manu factū: qđ aliqñ nō ɔficiat ⁊ ɔſumat vetuſtas. Sed tñ cum in aīs hoīum tante latebre ſint ⁊ tanti receſſus.

Nec vero hec tua vita dicēda eſt: q̄ corpore ⁊ ſpū ɔtinet. Illa inq̄ illa vita eſt tua q̄ vigebit memoria ſeculoꝝ oīuz: quá poſteritas alet. quá ipſa eternitas ſemper intuebitur: huic tu inſeruias. huic te oſtentes oꝫ.

In prima Philip. ɔtra. M. Antonium.

Totam ignoras viam glorie: ſi metui a ciuibus tuis: q̄ dili-gi malis. Carum eē ciuē: bene de rep. mereri. laudari. coli. diligi: glorioſum eſt. Metui vero ⁊ odio eſſe inuidioſuz. de-teſtabile. imbecillum. caducum.

Philip. 2.

Charitate ⁊ beniuolētia ciuiū ſeptū oꝫ eſſe: non armis.

Et nomen pacis dulce eſt. ⁊ ipſa res ſalutaris.

Seruitus poſtremum maloꝝ oīum: nō modo bello: ſed mor-te etiam repellendū.

Sed nimirū vt quidā morbo aliquo ⁊ ſenſus ſtupore ſua-uitatem cibi nō ſentiunt: ſic libidinoſi. auari. facinoroſi. vere laudis guſtum non habent.

Phil. 4.

Crudelitatē mortis ⁊ dedec⁹ virtus ꝓpulſaré ſolet: q̄ ꝓpa ē romani gñis ⁊ ſeminis. Oīa alia falſa. icerta ſunt. caduca mobilia. Uirtus ē vna altiſſimis defixa radicibus q̄ nunq̄ vlla vi labefactari pōt. nullo vnq̄ dimoueri loco. Hac vir-tute maiores noſtri primū vniuerſam Italiá deuicerūt. Dein-ceps carthaginē exciderūt. Numátiá euerterūt. potētiſſimos reges. belliçoſiſſimas gētes i ditionē hui⁹ iperij redigerūt.

Phi.5.

Omne malū naſcens facile opprimit: inueteratum fit plerūq; robuſtius.

In.x.

Nemo alterius qui ſue confidit virtuti inuidet.
Omnis eſt miſera ſeruitus.
In ſpū vita eſt: ſed ea nulla eſt oīno ſeruienti.
Ita preclara eſt recuperatio libertatis vt nec mors quidē ſit in repetenda libertate fugienda.

In.xi.

Eſt enim ſapiētis qcqd hoi accidere poſſit: id pmeditari ferēdū modice ſi aduenerit eſſe: maioris ē oio ꝯſilij ꝓuidere: ne qd tale accidat. Sȝ aīi ſi minoris. fortit ferre ſi aduenerit.

In.xij.

Cuiuſuis ē hois errare: nullius niſi inſipiētis pſeuerare i errore. Poſteriores.n.cogitatōes (vt aiūt) ſapiētiores ſolēt eē.

Ci.pro Roſcio.

Sua quēq; fraus ⁊ ſuus terror maxime vexat. ſuū quēq; ſcelus agitat amentiaq; afficit. ſue male cogitatiōes ꝯſcientieq; animi terrent.
Optimus eſt portus penitenti: mutatio ꝯſilij.

In.xiij.

Dulce nomē ē pacis: res ꝓo ipſa cū iocūda tum ſalutaris.
Incertus exitus belli eſt.
Neq; enim quod quiſq; poteſt: id ei licet.
Beata mors eoꝝ futura ē: q e vita exceſſerūt ſine tormentis.

In.xiiij.

O fortunata mors q̄ nature debita. ꝓ pātria ē potiſſimū reddita.
In fuga feda mors: in victoria glorioſa.
Uos vero qui extremū ſpiritū in victoria effudiſtis: piorum eſtis ſedem ⁊ locum conſecuti.
Breuis nobis vita data eſt: at memoria bn̄ reddite vite ſempiterna. Que ſi nō eſſet longior q̄ hec vita: quis eſſet tam amens qui maximis laboribus ⁊ periculis ad ſummam laudem gloriāq; contenderet?

In oratione quā habuit ad equites pridie q̄ iret in exilium.

Eſt enī liberale officiū ſerere bñficiū: vt metere poſſis fructū.
Si dulcis eſt gloria: conſequere virtutem.
Nec enim mors miſeranda eſt que ob remp. capitur: neqꝫ exitium turpe quod virtute ſuſcipitur.

In oratione de actis gratijs de reditu ſuo.

Bona valitudo iucūdior eſt eis qui e graui morbo recreati ſunt: ꝙ qui nunꝙ egro corpore fuerunt. Sic ea oia deſiderata magis ꝙ aſſidue percepta delectant.

In oratione pro Celio.

O magna vis veritatis: q̄ ꝯ oiuꝫ igenia. calliditatē. ſolertiā. ꝯtraqꝫ fictas oium inſidias facile ſe ꝑ ſeipſaꝫ defendat.

In oratione pro Lentulo.

Aſia tam optima eſt ⁊ fertilis: vt ⁊ vbertate agroꝝ ⁊ varietate fructuū. ⁊ magnitudine paſtionis. ⁊ multitudine earū reꝝ q̄ exportant: facile oibus terris antecellat.
Ego enim ſic exiſtimo in ſūmo iperatore quattuor has res ineſſe oportere: Sciaꝫ rei militaris: ꝟtutē. auctatē. felicitatē.

In oratione pro Milone.

Magna vis eſt ꝯſcie ⁊ magna in vtrāqꝫ partē: vt neqꝫ timeant qui nihil cōmiſerint: ⁊ penā ſemꝑ ante oculos verſari putent qui peccarint.
Uide ꝙ ſit varia vite cōmutabiliſqꝫ rō: ꝙ vaga volubiliſqꝫ fortuna: quāte infidelitates in amicis: ꝙ ad tēpus apte ſimulationes: quāte in piculis fuge primoꝝ: ꝙte timiditates.

In oratione pro Plantio.

Uetus eſt lex illa iuſte vereqꝫ amicitie vt idē amici ſemper velint: neqꝫ eſt vllū certius amicitie vinculū: ꝙ ꝯſenſus ⁊ ſocietas ꝯſilioꝝ ⁊ voluntatem.

In reſponſiua ꝯtra Salu.

Omnis oratio moribus ꝯſonet.
Satius eſt enim me meis rebus geſtis florere. ꝙ maloꝝ opinione niti: ⁊ ita viuere vt ego ſim poſteris meis nobilitatis initium ⁊ virtutis exemplum.
Carere dꝫ oi vitio: qui in alteꝝ paratus eſt dicere.
Deſine vnūqueqꝫ moribus tuis exiſtimare.
Sepe enim grauius vidi offendere aios auditoꝝ eos q aliena flagitia aperte dixerunt: ꝙ eos qui cōmiſerunt.

In oratione pro Archia.

Poete diuino quodã ſpũ inflant. Ennius ꝑo ſanctos appellat poetas. vnde ſubinfert Cicero. Sit igit̃ ſanctũ apud vos humaniſſimos hoĩes hoc poete nomen qḋ nulla vnq̃ barbaria violauit. Saxa ⁊ ſolitudines voce rñdent. beſtie ſepe imanes cantu flectuntur atq; ↄſiſtunt: nos inſtituti rebus optimis nõ poetaꝝ voce moueamur? Homeꝝ Colophoni ciuẽ eſſe dicũt ſuũ. Chij̃ ſuũ vendicant. Salaminij̃ repetunt. Smirnij̃ vero ſuũ eſſe ↄfirmant. itaq; etiã delubrũ eius in oppido dedicauerunt.

Neq; enim qſq̃ eſt tam auerſus a muſis q nõ mãdari verſibus eternũ ſuoꝝ laboꝝ facile preconium patiat̃. Temiſtoclẽ illũ ſummũ athenis viꝝ dixiſſe aiũt: cũ ex eo quereret̃ qḋ acroma aut cuius vocẽ libẽtiſſime audiret: a quo ſua virtus optime predicaretur.

Alexander cũ applicuiſſet ad tumulũ Achillis: dixit. O fortunate adoleſcẽs q tue virtutis homeꝝ preconẽ inueneras.

Trahimur oẽs laudis ſtudio: ⁊ optimus qſq; maxime gloria ducit̃. Ipſi illi phi etiã in illis libellis quos de ↄtẽnenda gloria ſcribũt. nomẽ ſuũ inſcribunt in coipſo in quo predicationẽ nobilitatẽq; deſpiciunt. predicari de ſe ac nominari volunt.

Inſidet quedã in optimo quoq; virtus. q̃ noctes ⁊ dies animũ glorie ſtimulis ↄcitat atq; admonet: nõ cuꝫ vite tẽpore eſſe dimitendã cõmemoratiõnẽ nois noſtri: ſed cum omni poſteritate adequandã.

In oratione pro. Q. Ligario.

Spero etiã te Ceſar q obliuiſci nihil ſoles niſi iniurias.

Nulla de virtutibus tuis plurimis nec gratior. nec admirabilior miſericordia eſt. Hoĩes enim ad deos nulla re ꝓpius accedunt: q̃ ſalutem hoibus dando.

In. 5. inuectiua ↄtra. C. verrem.

Nemo vnq̃ ſapiens proditori credendum putauit.

Quedam Senece auctoritates.

In epiſtola. 14. ad Lucillium.

Sine philoſophia: eger eſt animus.

Copia ciboꝝ: ingeniũ ſubtilitas impeditur.

Jn.22.

Peiores morimur: q̄ȝ naſcimur. Noſtrū iſtud: nō nature vi/tiū eſt. Jlle de nobis ꝯqueri dȝ ac dicere. Quid eſt homo? Sine cupiditatibus vos genui. ſine timoribus. ſine ſuperſti/tione. ſine perfidia. ceteriſqȝ peſtibus: quales intraſtis p̄ci/pio exire.

Jn.24.

Ipſe voluptates in tormenta vertunt̄. Epule cruditatē af/ferunt ebrietates neruoꝝ torporē tremoremqȝ: libidines. pe/dum. manuum. articuloꝝ omnium depranationes.

Jn.27.

Ipſe voluptates nō ſunt ſolide. nō ſunt fideles: ⁊ ſi nō no/cent fugiunt. Sola virtus preſtat gaudiū ꝑpetuū. ſecuꝝ.

Jn.31.

Quid eſt eques romanus: aut libertinus. aut ſeruus? Nōia ex ambitiōe aut iniuria nata. Subſilire in celū ex āgulo lȝ.

Jn.44.

Plato ait. Neminē regē nō ex ſeruis eſſe oriundū. neminē nō ſeruū ex regibus. Oīa iſta longa varietas miſcuit: ⁊ ſur/ſum deorſumqȝ fortuna verſauit. Quis eſt generoſus? Ad virtutem bene a natura compoſitus.

Jn.52.

Nō tm̄ corpori. ſed etiā moribus ſalubrē locū eligere debe/mus. Queādmodū inter tortores habitare nollē: ſic nec in/ter popinas quidē. Id agere debemus: vt irritamenta vi/tioꝝ q̄ȝ longiſſime ꝓijciamus. Effeminat aīos: amenitas ni/mia. Literni honeſtius Scipio: q̄ȝ baijs exulabat.

Jn.82.

Iniurie obliuiſci debemus: officij meminiſſe. Quid miſe/rius eo: cui beneficia excidunt. herent iniurie?

Ingratus eſt: qui beneficium reddit ſine vſura.

Abſtrahunt a recto. diuitie. honores. potentie. ⁊ cetera que opinione noſtra cara ſunt: precio ſuo vilia.

Jn.94.

Nulla res magis aīos honeſta induit dubioſqȝ ⁊ in prauū inclinabiles reuocat ad rectum: q̄ȝ bonoꝝ viroꝝ ꝯuerſatio.

Jn.63.

Ante ſenectutem curaui vt bene viuerē. in ſenectute vt bene moꝛiar. bene aūt moꝛi eſt libenter moꝛi.

Plinius. ad Maximum.

Nuper me cuiuſdā amici languoꝛ admonuit. optimos nos eſſe dum infirmi ſumus. Quem enim infirmū. aut auaritia aut libido ſolicitat? Nō amoꝛibus ſeruit. nō appetit hono res. opes negligit. ⁊ quantulūcūq; vt relicturus ſatis h̄z. Tūc deos. tum hoiem eſſe ſe meminit. inuidet nemini. neminem miratur. neminem deſpicit. ac ne ſermonibus quidem malignis aut attendit. aut alitur: balnea imaginatur ⁊ fontis. Finis.

Impreſſum Brixie ad honoꝛem ⁊ gloꝛiam altiſſimi dñi noſtri Jeſu chꝛiſti per Ludouicum. Uincentiū Benedictū ⁊ Antoniū fratres Britānicos Die. 24. decēbꝛis. 1507.

aa A B C D E F G H J K L.
Omnes ſunt quaterni preter aa L qui ſunt duerni.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

[illegible]

Mi luca sta stato
con Roma
l. Antonino d fiore la
nominati [illegible]

BIBLIOTECA